

פיננסית מתקדמת א-ת.מ.מ ומכשירים פיננסיים

מרצה : אלי פאר

WWW.ONE4EVERYONE.COM

רחל סלומון ישר

תוכן

5.....	פיננסית מתקדמת א- שיעור 1
6.....	נושא 1-תשלום מבוסס מניות IFRS 2
6.....	1.1 חלק ראשון-תחולה והגדרות
6.....	1.1.1 דגשים :
7.....	1.1.2 הגדרות:
9.....	1.2 חלק שני - עסקת תשלום מבוסס מניות המסולקת במכשירים הוניים
10.....	1.2.1 מודל עקרוני
12.....	1.2.2 סוגי מענקים
21.....	פיננסית מתקדמת א- שיעור 2
29.....	1.2.3 שינויים בתנאי ההבשלה, ביטולים, פדיונות ושינוי יזום בשוו"ה של התוכנית
34.....	1.3 חלק שלישי של התקן – עסקאת תשלום מבוסס מניות המסולקת במזומן
37.....	1.4 חלק רביעי – עסקת תשלום מבוסס מניות המסולקת במזומן או במכשירים הוניים לפי בחירת הישות
37.....	1.4.1 טיפול במענק כמענק התחייבותי
38.....	1.4.2 טיפול במענק כמענק הוני
39.....	פיננסית מתקדמת א- שיעור 3 (דאובר)
39.....	1.5 עסקת תשלום מבוסס מניות המסולקת במכשירים הוניים או במזומן לפי בחירת הצד שכנגד
40.....	1.5.1 עסקה עם ספק חיצוני
41.....	1.5.2 עסקה עם עובדים
42.....	פיננסית מתקדמת א- שיעור 4 (דאובר)
42.....	1.6 החלפת מענקים
42.....	1.6.1 מעבר ממענק התחייבותי למענק הוני
47.....	1.6.2 מעבר ממענק הוני למענק התחייבותי
51.....	פיננסית מתקדמת א- שיעור 5
53.....	1.7 הסדרי מס
53.....	1.7.1 מענק הוני
61.....	1.7.2 מענק התחייבותי
62.....	1.8 תשלום מבוסס מניות בקבוצה חברות
63.....	1.8.1 סילוק במכשירים הוניים של הישות אשר מקבלת את השירות
65.....	1.8.2 סילוק במכשירים הוניים של ישות אחרת בקבוצה
66.....	1.8.3 סילוק במזומן
67.....	1.8.4 מעברים של עובדים
69.....	פיננסית מתקדמת א- שיעור 6
71.....	1.8.5 שילוב בין IFRS2 ל-IFRS3
76.....	1.8.6 שילוב בין IFRS2 ל-IAS28
77.....	1.9 הוראה של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות

77	פרק 2 – מכשירים פיננסיים
78	2.1 תחולה הגדרות והצגה IAS32
78	2.1.1 תחולה
78	2.1.2 הגדרות
86	2.1.3 הצגה
87	2.1.4 קיזוז של התחייבות פיננסית מנכס פיננסי
88	2.2 קבוצות של נכסים פיננסיים והגדרות נוספות IAS39
88	2.2.1 קבוצות של נכסים פיננסיים
88	פיננסית מתקדמת א- שיעור 7
90	2.2.2 תרשימי זרימה
92	2.2.3 הגדרות נוספות
92	2.3 מדידה
100	2.4 סיווגים מחדש
100	2.4.1 סוגי הסיווגים
101	2.4.2 מדידת מעברים
105	2.5 ירידת ערך של נכסים פיננסיים
106	2.5.1 מדידת ירידת ערך
109	פיננסית מתקדמת א- שיעור 8
113	2.5.2 טבלת סיכום ירידת ערך
115	פיננסית מתקדמת א- שיעור 9
115	2.5.3 שינויים בסיווג וירידות ערך
118	2.6 עלות מופחתת וריבית משתנה
119	פיננסית מתקדמת א- שיעור 10
120	2.7 אופציות על מניות
120	2.7.1 הגדרה:
121	2.7.2 הטיפול החשבונאי אצל החברה המנפיקה
123	2.7.3 הטיפול החשבונאי אצל המשקיע באופציות
123	2.7.4 שילוב בין אופציות ל- IAS28
130	2.7.5 רכישת השפעה מהותית בעת קיום אופציות
133	2.7.6 שילוב בין אופציות לבין IFRS10
143	פיננסית מתקדמת א- שיעור 11
143	2.7.7 רכישת שליטה בעת קיום אופציות
145	2.7.8 חברת האם מנפיקה אופציות
151	פיננסית מתקדמת א- שיעור 12
151	2.8 מכשירים פיננסיים מורכבים
151	2.8.1 אג"ח להמרה

152.....	2.8.2 הטיפול אצל החברה המנפיקה
161.....	2.8.3 סוגי אג"ח להמרה
165.....	2.8.4 הטיפול החשבונאי אצל המשקיעה באג"ח
168.....	2.8.5 שילוב בין אג"ח להמרה לבין IAS28
174.....	פיננסית מתקדמת א- שיעור 13
174.....	2.8.6 רכישת השפעה מהותית בעת קיום אג"ח להמרה
178.....	2.8.7 שילוב בין אג"ח להמרה ל-IFRS10
189.....	2.8.8 רכישת שליטה בעת קיום אג"ח להמרה
191.....	2.8.9 חברת האם מנפיקה אג"ח להמרה
196.....	פיננסית מתקדמת א- שיעור 14
196.....	2.8.10 אג"ח צמודות
198.....	2.9 הנפקת חבילה
198.....	2.9.1 כללי
200.....	פיננסית מתקדמת א- שיעור 15
202.....	2.9.2 הטיפול החשבונאי אצל רוכש החבילה
209.....	2.10 חוזים על מכשירים הונניים
209.....	2.10.1 עסקה עתידית לרכישת מניות
213.....	2.10.2 עסקה עתידית למכירת או הנפקת מניות
215.....	2.10.3 אופציה לרכישת מניות
217.....	2.10.4 רכישת אופציות מכר
219.....	2.10.5 כתיבת אופציית רכש
223.....	פיננסית מתקדמת א- שיעור 16
223.....	2.10.6 כתיבת אופציית מכר

פיננסית מתקדמת א- שיעור 1

טכני:

יש לחזור אחרי כל שיעור ולפתור את התרגילים .

סמסטר א' – שני מבחני ביניים 10% כל אחד – תנאי מעבר לקורס יש להוציא בכל מבחן ביניים מעל 80% , יש מתאם של מעל 90% שמי שנכשל במבחן ביניים לא עובר את הסמסטר.

מבחן ביניים 1 – 10% - כולל רק תרגילים מתחילת החומר עד מבחן ביניים 1

מבחן ביניים 2 – 10% - כולל רק תרגילים ממבחן ביניים 1 עד מבחן ביניים 2

מבחן מסכם סמסטר א' – לפני פסח – שלושה מועדים ניתן לגשת לשלושתם לא יאושר מועד נוסף.

מבחן מסכם סמסטר ב' – ללא מבחני ביניים . שלושה מועדים לא יאושר מועד נוסף.

תרגולים בפער של שבוע בשני שיעורים ראשונים תרגולים בדו"חות מאוחדים.

נושא 1-תשלום מבוסס מניות IFRS 2

IFRS2 עוסק במצבים בהם ישות מקבלת סחורות או שירותים ומשלמת בעדם באמצעות הנפקת הון (מכשירים הוניים) או משלמת במזומן אבל לפי השווייה של המכשירים הוניים. במסגרת IFRS2 נעסוק בנושאים הבאים :

1. תחולה והגדרות
2. קבלת סחורות ושירותים עבורם מונפקים מכשירים הוניים
3. קבלת סחורות ושירותים עבורם משולם מזומן אבל לפי השווי של המכשירים הוניים
4. קבלת סחורות ושירותים עבורם לישות יש זכות בחירה בין הנפקת מכשירים הוניים לבין תשלום במזומן .
5. קבלת סחורות ושירותים עבורם לצד שכנגד יש זכות בחירה בין מזומן לבין מכשירים הוניים.
6. מעברים בין מענק הוני לבין מענק התחייבותי
7. השפעת מיסים על תשלום מבוסס מניות.
8. תשלום מבוסס מניות בקבוצת חברות.
9. הנחיה של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות.

1.1 חלק ראשון-תחולה והגדרות

התקן חל במצבים בהם ישות מקבלת סחורות ושירותים עבורם :

- א. מונפקים מכשירים הוניים של אחת מחברות הקבוצה
- ב. משולם מזומן לפי השווייה של מכשירים הוניים של אחת מחברות הקבוצה
- ג. מונפקים מכשירים הוניים או משולם מזומן לפי בחירת הישות
- ד. מונפקים מכשירים הוניים או משולם מזומן לפי בחירת הצד שכנגד.

1.1.1 דגשים:

1. התקן חל גם במצבים אשר בהם הישות מקבלת שירותים ובע"מ הוא זה אשר מוסר את המכשירים הוניים
2. התקן חל גם במצב שבו אחת מחברות הקבוצה מקבלת את השירות וחברה אחרת בקבוצה מוסרת את המכשיר הוני (במקרה זה התקן יחול גם על הישות שמקבלת את השירות וגם על הישות אשר מוסרת את המכשיר הוני)
3. התקן לא חל על מצב שבו מונפקות מניות לציבור או מונפקות מניות הטבה כיוון שהישות לא מקבלת סחורה או שירות.
4. התקן לא חל על מצב של צירוף עסקים באמצעות הנפקת מכשירים הוניים כיוון שלנושא זה יש תקן נפרד IFRS3 .
5. התקן אינו חל על חוזים אשר בתחולת IAS39 .

1.1.2 הגדרות:

1. **הסדר תשלום מבוסס מניות** – זהו חוזה בין הישות לבין הצד שכנגד אשר מזכה את הצד שכנגד ל:
 - א. זכות לקבל מכשירים הוניים של אחת מחברות הקבוצה
 - ב. זכות לקבל מזומן או נכסים אחרים לפי השווי"ה של המכשירים ההוניים של אחת מחברות הקבוצה.
 - **כדאי לשים לב שהגדרה זו עוסקת בזכויות של הצד שכנגד**
 - **כדאי לשים לב שהחוזה הזה יכול להיחתם עם הישות או עם בע"מ שלה או עם חברה אחרת בתוך הקבוצה**
2. **עסקת תשלום מבוסס מניות** – זוהי עסקה אשר בה:
 - א. ישות מקבלת סחורות ושירותים עבור הסדר תשלום מבוסס מניות
 - ב. ישות מחויבת לסלק הסדר תשלום מבוסס מניות עבור סחורות ושירותים שקיבלה ישות אחרת בקבוצה.
 - **כדאי לשים לב שההגדרה הזאת עוסקת גם בישות שמקבלת את הסחורות והשירותים וגם בישות שמסלקת את ההסדר אפילו שהיא לא מקבלת את השירות.**
3. **עסקת תשלום מבוסס מניות המסולקת במכשירים הוניים** – זוהי עסקה אשר בה:
 - א. ישות מקבלת סחורות ושירותים ומנפיקה עבורה מכשירים הוניים שלה
 - ב. ישות מקבלת סחורות ושירותים והיא לא מחויבת לסלק את ההסדר – הרעיון כאן הוא שבע"ש נתן מתנה לישות ומתנה מטופלת במסגרת ההון העצמי (הדו"ח על השינויים)
4. **עסקת תשלום מבוסס מניות המסולקת במזומן** – זהו מצב שבו ישות רוכשת סחורות או שירותים ומשלמת עבורם במזומן או בנכסים אחרים לפי השווי"ה של המכשירים ההוניים של אחת מחברות הקבוצה
5. **שווי"ה** – זהו המחיר שבו היה מוחלף נכס או מסולקת התחייבות או מוחלף מכשיר הוני בין מוכר מרצון לרוכש מרצון בעסקה שאינה מושפעת מיחסים מיוחדים בין הצדדים.
6. **מועד הענקה** – זהו מועד ההסכם הסופי בין הישות לבין הצד שכנגד להסדר תשלום מבוסס מניות. לעיתים נחתם הסכם אבל בהסכם נאמר כי הוא דורש אישור של בע"מ או של ועדה מסוימת. במקרה זה מועד הענקה יהיה מועד האשרור
7. **מועד המדידה** – זהו המועד אשר בו אנו מודדים את השווי"ה של ההסדר. כפי שנלמד בהמשך לגבי עסקאות עם עובדים או כאלו הנותנים שירות דומה מועד המדידה יהיה במועד ההענקה ואילו לגבי עסקאות עם ספקים חיצוניים מועד המדידה יהיה במועד קבלת השירות או הנכס.
8. **תנאי הבשלה** – אילו תנאים בגין הסדר תשלום מבוסס מניות אשר יקבעו האם השירותים אשר הצד שכנגד מספק מזכים אותו בתשלום. תנאי הבשלה יכולים להיות תנאי שירות או תנאי ביצוע.
9. **תנאי שירות** – זהו תנאי אשר הצד שכנגד מחויב להשלים תקופת שירות מוגדרת – בתקופה זו הוא חייב לספק את השירות. **למשל**: בינואר 2014 ישות חתמה על הסדר עם עובד שאם

יעבוד 3 שנים הוא יקבל מניות בתוספת למשכורת שלו – למעשה ההסדר כולל תנאי הבשלה שהוא תנאי שירות של 3 שנים. אם תנאי השירות לא מתקיים ולא חשובה הסיבה (או שעובד עוזב את העבודה או שהוא פוטר) אזי הוא לא יקבל את המניות.

10. תנאי ביצוע - זהו תנאי הבשלה הכולל :

א. מחוייבות להשלים תקופת שירות מוגדרת מפורשת או משתמעת.

ב. להשיג יעד ביצוע מוגדר בתקופת השירות המוגדרת.

דגשים :

א. יעד הביצוע צריך להיות קשור לפעילות הכוללת של אחת מחברות הקבוצה או לחלק מהפעילות של אחת מחברות הקבוצה **למשל**: העובד יקבל את התשלום רק אם מחזור המכירות של הישות יגיע ל-כך וכך... **או למשל**: עובדי המו"פ יקבלו מניות אם יגיעו לשלב פיתוח כזה וכזה בזמן מסויים.

ב. תקופת השגת היעד צריכה להיות לא יאוחר מסיום תקופת השירות המוגדרת ולא מוקדם באופן ממשמעותי מתחילת השירות למה הכוונה- נניח שההסכם נחתם בינואר 2014 והעובד נדרש לעבוד 3 שנים עד דצמבר 2016 אזי בתקופה הזאת יעד הביצוע צריך להתקיים בהתאם לדגש לעולם לא יותר מאוחר מדצמבר 2016 יכול להיות שיתחילו לספור יותר מוקדם מינואר 2014 אבל לא באופן משמעותי.

הערה : יעד ביצוע יכול להיות קשור גם לשו"ה של המכשירים ההוניים וזה מכונה **תנאי שוק**.

11. תנאי שוק – זהו תנאי ביצוע אשר תלוי במחיר המניה, בהבשלה, ביכולת המימוש של המכשיר ההוני, במילים פשוטות מדובר על תנאי הקשור במישרין לשו"ה של המכשיר ההוני המוענק **למשל**: השגת מחיר מניה מסוים **או למשל**: השגת יעד של שווי פנימי מסוים (ההפרש בין מחיר המניה לבין תוספת המימוש) **או למשל**: השגת מחיר מניה מסוים ביחס למחיר מניות של ישויות אחרות

12. תנאים שאינם תנאי הבשלה – אילו הם תנאים שלא קשורים לפעילות של הישות, לא קשורים לשירות ולא קשורים למכשירים ההוניים. **למשל**: ישות עוסקת במכירת מחשבים, היא חתמה על הסכם עם עובד. בהתאם להסכם הוא יקבל מניות רק אם מחיר הזהב יגיע ל-X – מחיר הזהב לא קשור לשירות, לא קשור לישות וכן לא קשור למכשיר ההוני.

13. תקופת הבשלה – זוהי התקופה שבה צריכים להתקיים תנאי הבשלה והתנאים שהם לא תנאי הבשלה.

14. מועד ההבשלה – זהו המועד שבו כל התנאים יתקיימו ואז הצד שכנגד זכאי לקבל את התשלום.

1.2 חלק שני - עסקת תשלום מבוסס מניות המסולקת במכשירים הוניים

אנו עוסקים במצב בו ישות מקבלת סחורות ושירותים ומוסרת עבורם מכשירים הוניים

פקודת היומן העקרונית :

ח' נכס / הוצאה

ז' קרן הון – ת.מ.מ

דגשים :

1. אם התקבל נכס נרשום ח' נכס אם התקבל שירות נכיר בהוצאה לז' קרן הון ת.מ.מ מייצג את המכשיר ההוני המוענק
2. יש לשים לב שאם מתקבל נכס ההון העצמי גדל. לעומת זאת אם מתקבל שירות לא משתנה ההון העצמי.
3. **מועד רישום הפקודה** – כאשר מתקבל הנכס או השירות ואם השירות ניתן בחלקים אז נרשום את הפקודה בחלקים **למשל**: נניח שעובד מחוייב לעבוד 3 שנים ולכן בכל שנה נרשום שליש
4. נשאלת השאלה באיזה סכום לרשום את הפקודה : לפי שווי השירות או הנכס או לפי שווי המכשיר המוענק? התקן קובע כלל כי יש לרשום את הפקודה לפי שווי הנכס או השירות ורק אם הוא לא ניתן לאומדן מהימן רק אז נמדוד את שווי המכשיר ההוני
5. בעסקאות עם ספקים חיצוניים קיימת הנחה הניתנת להפרכה על פיה ניתן לאמוד את שווי הנכס או השירות ולכן כך בד"כ נעשה. **למשל**: ישות רכשה קרקע ששוויה ההוגן 100,000 ₪ והנפיקה 10,000 ע.ג מניות מחיר מניה 10.02 ₪ מדובר על עסקה עם ספק חיצוני. ברור במקרה הזה שניתן לאמוד את השווי של הקרקע. נבצע את האמידה במועד קבלת הקרקע, הפקודה תהיה :

ח' קרקע 100,000

ז' הון מניות 10,000

ז' פרמיה 90,000
6. בעסקאות עם עובדים או כאלו המספקים שירות דומה אין זה אפשרי לאמוד את שווי השירות כי הוא בד"כ מהווה בונוס או תחליף חלקי לשכר **למשל**: נניח שעובד מקבל שכר חודשי של 10,000 ₪ ברור שעלות השכר השנתית היא 120,000 ₪ נניח שכעת בנוסף הישות מעניקה לו 1,000 מניות. מהו שווי השירות שלו עבור 1,000 המניות ? לעולם לא נוכל לדעת לכן במקרה זה נמדוד את שווי המניות כאמור המדידה מתבצעת במועד ההענקה.
7. חשוב מאד ! שוו"ה של מכשיר הוני – בעסקאות עם עובדים כאמור אנו מודדים במועד ההענקה את שווי המכשיר ההוני. השווי צריך לשקף כמה אדם חיצוני היה מוכן לשלם במועד ההענקה עבור המכשיר ההוני. את אותו אדם חיצוני כלל לא מעניין אם העובד יעבוד או לא. לא מעניין אותו האם יושג יעד ביצוע מסוים או לא. לכן השוו"ה של המכשיר ההוני מנותק ולא קשור לתנאי שירות ולא קשור ליעדי ביצוע למעט תנאי שוק. בהגדרת

תנאי שוק נאמר שתנאי שוק הוא תנאי הקשור במישרין לשוויו של המכשיר ההוני ולכן השוויה מתחשב בתנאי שוק.

1.2.1 מודל עקרוני

לצורך הסבר המודל העקרוני נעזר

בדוגמא : בינואר 2014 חתמה הישות על הסכם עם עובד אחד לפיו הוא מחויב לעבוד אצלה 3 שנים ואם הוא ישלים את תקופת השירות הוא יקבל אופציה אחת אשר שוויה ההוגן לאותו היום 30₪

נדרש : פקודות יומן

לפני שנעסוק בפק"י בואו ננסה להשליך את ההגדרות להסכם הזה :

1. הסדר תשלום מבוסס מניות – מתקיימת כי בהתאם להסכם בין הישות לעובד הוא זכאי לקבל אופציה שזה מכשיר הוני של הישות.
2. עסקת תשלום מבוסס מניות – מתקיימת כי הישות מקבלת שירות ומעניקה עבורו מכשיר הוני – אופציה
3. עסקת תשלום מבוסס מניות המסולקת במכשירים הוניים – מתקיימת כי הסילוק הוא במכשיר הוני
4. מועד הענקה – מועד הסכם – ינואר 2014
5. מועד המדידה – מועד מדידת השוויה כיוון שמדובר פה על עסקה עם עובד מועד המדידה שווה למועד ההענקה ואנו לא מודדים את שווי השירות אלא את שווי המכשיר ההוני בדוגמא שלנו 30₪
6. שוויה – המדידה של השוויה היא כמה אדם חיצוני היה מוכן לשלם עבור האופציה באותו יום זה בכלל לא קשור לתנאי השירות של העובד.
7. תנאי הבשלה – ההסדר כולל תנאי של תקופת שירות מוגדרת שזהו תנאי הבשלה
8. תנאי שירות – תקופת השירות המוגדרת היא 3 שנים , בתקופה זו העובד מחויב לספק שירות, במידה ויפסיק לספק שירות מכל סיבה שהיא לא יהיה זכאי לאופציה.
9. תקופת ההבשלה – מינואר 2014 עד דצמבר 2016
10. מועד ההבשלה – דצמבר 2016 זהו מועד הזכאות , רק באותו היום העובד מקבל את האופציה זאת כמובן אם עמד בתנאי השירות.

פקודות היומן :

שנת 2014 – העובד עבד שנה לכאורה קיימת הצדקה להכיר בשליש אבל קיימת אפשרות שלא יעמוד בתנאי השירות ולכן החברה צריכה לעבוד לפי מודלים סטטיסטיים ולהעריך את סיכויו לעמוד בתנאי השירות במקרה זה נניח שכן ולכן נרשום

ח' הוצאה

10

ז'. קרן הון ת.מ.מ

למען הסר ספק – קרן הון ת.מ.מ תוצג במסגרת דו"ח על השינויים בהון העצמי ולא בדו"ח על הרווח הכולל

שנת 2015 – העובד עבד שנה נוספת ולכאורה החברה צריכה להפריש עוד שליש אבל לא בטוח שיעמוד בתנאי השירות. גם עתה נניח כי החברה צופה שהוא יעמוד בתנאי השירות לכן :

ח' הוצאה
ז' קרן הון ת.מ.מ 10

שנת 2016 – העובד עבד שנה נוספת נניח שעמד בתנאי השירות

ח' הוצאה
ז' קרן הון ת.מ.מ 10

ובעת הענקת האופציה נרשום פקודת מיון :

ח' קרן הון ת.מ.מ
ז' תקבולים על חשבון אופציות 30

דגשים :

1. שימו לב שידענו את סך ההוצאה כבר במועד ההענקה – 30 ש"ח פשוט פרסנו ל-3 שנים כי השירות התקבל במשך 3 שנים.

2. למען הסר ספק- בינואר 2014 העובד לא קיבל ליד את האופציה רק נחתם איתו הסכם בד"כ באותו היום האופציה מועברת לנאמן. בפועל הוא מקבל את האופציה רק בדצמבר 2016 רק כאשר הוא עומד בתנאים.

3. שימו לב כי נכון לדצמבר 2016 השווי"ה של האופציה יכול להיות 1,000,000 ש"ח ויכול להיות גם 0 ש"ח ועדיין סכום ההוצאה הרשום הוא 30, כלומר, אנו לא מכירים בשינוי אומדן של השווי"ה מדוע? כי בחשבונאות אין הכרה בשינוי בשווי"ה של מכשיר הונאי. **למשל:** אם ישות הנפיקה מניות ב-1,000 ש"ח הישורת לא רושמת כלום –אותו רעיון. אפשר לחשוב ע"כ גם בצורה הבאה: נניח שבינואר 2014 ישות הנפיקה לשאל אופציה תמורת 30 ש"ח לאחר 3 שנים האופציה שווה 0 ש"ח עדיין הישות קיבלה 30 ש"ח היא לא רושמת את הירידה מ-30 ש"ח ל-0 ש"ח נניח כעת שאת אותה אופציה היא מבטיחה לרבקה אם היא תעבוד אצלה 3 שנים ואחרי 3 שנים היא נתנה לרבקה את האופציה ששוויה אחרי 3 שנים היא 0 ש"ח לישות האופציה עלתה כמה שהיא היתה יכולה לקבל עבורה כלומר 30 ש"ח.

4. עד כה עסקנו במצב שבו לאורך של התקופה הישות צפתה כי העובד ישלים את תנאי השירות ואכן זה מה שקרה. מה קורה אם ההערכות משתנות? – יש לטפל בזה כשינוי אומדן **למשל:**

א. בנתוני הדוגמא הקודמת – הנח כי בשנת 2014 ובשנת 2015 הישות צפתה כי העובד ישלים את תנאי ההבשלה אבל בשנת 2016 הוא פרש. אז בשנת 2014 ובשנת 2015 הכרנו בהוצאה של 10 ש"ח כל שנה ואילו בשנת 2016 נרשום פקודת תיקון הפוכה. (**חילוט אופציה**)

ח' קרן הון ת.מ.מ
ז' הוצאות שכ"ע 20

ב. בשנים 2014 ו-2015 החברה לא צופה כי העובד ישלים את תנאי השירות ובשנת 2016 העובד השלים את השירות ולכן החברה תרשום פק"י חדשה

ח' הוצאה	
ז' קרן הון ת.מ.מ	30
ח' קרן הון ת.מ.מ	
ז' תקבולים על חשבון אופציות	30

ג. בשנת 2014 צפתה החברה כי ישלים את השירות ב- 2015 החברה לא צופה כי העובד ישלים את תנאי השירות ובשנת 2016 העובד השלים את השירות ולכן החברה תרשום :

1.2.2 סוגי מענקים

1. מענק ללא תנאים (ללא תנאי הבשלה וללא תנאים שאינם תנאי הבשלה)

מדובר על מענק שהעובד מקבל מיידית נותנים אותו על שירותי העבר ולא על שירותי העתיד. לכאורה אם העובד הוא לא מוסרי הוא יכול לקחת את המענק ולעזוב את העבודה והמענק שלו במקרה הזה נכיר בהוצאה באופן מידי **למשל**: בינואר 2014 ישות הציעה לעובדיה הסדר תשלום מבוסס מניות כדלקמן :

א. כל עובד יקבל 100 מניות לתקופת חסימה של 3 שנים – תקופת חסימה זוהי תקופה שאסור לסחור במניות ושווין יורד

ב. עבור כל מניה העובד ישלם 30% ממחיר המניה בבורסה. מחיר המניה בבורסה באותו היום 200 ₪ והשוו"ה בהתחשב בתקופת החסימה 180 ₪. 80 עובדים הצטרפו להסדר **נדרש** : **פק"י**

ראשית נחשב את המענק שקיבל כל עובד. כל עובד מקבל $180 * 100 = 18,000$

כל עובד משלם : $100 * 200 * 30\% = 6,000$

לכן כל עובד מקבל בונוס של 12,000. ולכן פק"י היא :

ח' הוצאות שכ"ע : $80 * 12,000 = 960,000$

ח' מזומן $80 * 6,000 = 480,000$

ז' הון מניות $80 * 100 = 8,000$

ז' פרמיה 1,432,000

2. מענק עם תנאי הבשלה הכולל תנאי שירות בלבד

למעשה אנו עוסקים במודל הבסיסי במקרה הזה את השוו"ה של המכשיר ההוני אנו מודדים פעם אחת בלבד, במועד ההענקה ולא נחשב בשינוי אומדן של השוו"ה. לעומת זאת, בכל תאריך דיווח כספי, הישות צריכה לאמוד את כמות העובדים, אשר ישלימו את תנאי השירות ולגבי אומדן זה כן נכיר בשינוי האומדן.

דוגמא : בינואר 2014 חתמה הישות על הסדר עם 100 מעובדיה. בהתאם להסדר במידה והם ישלימו תקופת שירות של 3 שנים כ"א מהם יקבל 100 אופציות אשר שווין ההוגן למועד ההענקה הינו 27

שם בדצמבר 2014 הישות צופה כי 92 עובדים ישלימו את תנאי השירות. בדצמבר 2015 היא צופה כי 87 עובדים ישלימו את התנאי ובדצמבר 2016 השלימו את התנאי 90 עובדים. **נדרש: הצג פק"י.**

מציטבר	הוצאה	
$92 \cdot 100 \cdot 27 \cdot \frac{1}{3} = 82,800$	82,800	2014
$87 \cdot 100 \cdot 27 \cdot \frac{2}{3} = 156,600$	73,800	2015
$90 \cdot 100 \cdot 27 = 243,000$	86,400	2016

מבחינת פק"י

2016	2015	2014	
86,400	73,800	82,800	ח' הוצאות שכ"ע ז' ק.הון ת.מ.מ

ובשנת 2016

ח' ק.הון ת.מ.מ
243,000
ז' תקבולים בגין אופציות

3. ענק הכולל תנאי ביצוע שאינם תנאי שוק

(תנאי ביצוע – תנאי הקשור לפעילות או לחלק מהפעילות של אחת מחברות הקבוצה.) במקרה זה נפוצים שלושה סוגים או שילוב ביניהם:

- א.** תנאי ביצוע מדורג המשנה את תקופת ההבשלה – דהיינו ככל שנוצר תנאי גבוה יותר כך מתקצרת תקופת ההבשלה
- ב.** תנאי ביצוע מדורג המשנה את כמות המכשירים המוענקים – דהיינו ככל שמושג יעד ביצוע גבוה יותר כך מוענקים יותר מכשירים
- ג.** תנאי ביצוע מדורג המשנה את סוג המכשירים ההוניים – דהיינו ככל שמושג יעד גבוה יותר העובד מקבל מכשירים בעלי שווי"ה גבוה יותר.

בכל הסוגים הנ"ל את השווי"ה אנו מודדים פעם אחת בלבד במועד ההענקה וחשוב לשים לב שמדידת השווי"ה אינה משקללת את תנאי הביצוע. בכל תאריך דיווח נבצע שני אומדנים:

א. יעד הביצוע

ב. כמות העובדים אשר ישלימו את תנאי השירות

לגבי השניים האמורים נכיר בשינוי אומדן.

דוגמא: בינואר 2014 הגיע חברה להסדר עם עובדיה כדלקמן: עליהם לעבוד עד להשגת יעד הביצוע. במידה ובשנת 2014 הישות תרוויח 1,000,000 ש"ח היעד יושג בדצמבר 2014.

במידה ולא והישות תרוויח במצטבר בשנים 2014+2015 – 1,800,000 היעד יושג בדצמבר 2015.

אחרת היעד יושג בדצמבר 2016. כל עובד יקבל 100 אופציות אשר שווי"ה למועד ההענקה 12 ש"ח.

בשנת 2014 הישות הרוויחה 700,000 אבל היא צופה כי בשנת 2015 היא תרוויח 1,200,000 בשנת 2015 היא הרוויחה רק 1,000,000

בשנת 2014 היא צופה כי 92 עובדים ישיגו את היעד, בשנת 2015 הצפי הוא ל-87 עובדים. ובשנת 2016 השלימו 80 עובדים את תנאי השירות.

נדרש: פק"י

מצטבר	הוצאה	
$92*100*12*1/2=55,200$	55,200	2014
$87*100*12*2/3=69,600$	14,400	2015
$80*100*12=96,000$	26,400	2016

בשנת 2014: הישות הרוויח 700,000 לכן היעד לא הושג כיוון שהיא צופה שב-2015 היא תרוויח 1,200,000 אזי היא צופה כי הרווח המצטבר ל-2015+2014 הוא 1,900,000 ולכן היעד יושג בדצמבר 2015 כך שתקופת ההבשלה תהיה שנתיים

בשנת 2015: הישות הרוויחה 1,000,000 סה"כ 1,700,000 כך שהיעד השני לא הושג לכן מועד ההבשלה יהיה דצמבר 2016 כך שתקופת ההבשלה תהיה 3 שנים.

2016	2015	2014	
26,400	14,400	55,200	ח' הוצאות שכ"ע ז' ק.הון ת.מ.מ

ובשנת 2016

ח' ק.הון ת.מ.מ
96,000
ז' תקבולים בגין אופציות

דוגמא 1: בינואר 2014 הגיע הישות להסדר עם 100 מעובדיה כדלקמן: עליהם לעבוד 3 שנים ולהשיג יעד ביצוע:

- א. גבוה
- ב. בינוני
- ג. נמוך

בשנת 2014 הישות צופה כי 75 עובדים יעמדו בתנאי השירות בשנת 2015 היא צופה כי 82 עובדים יעמדו בתנאי השירות ובשנת 2016 השלימו 85 עובדים את תנאי השירות.

נדרש: פק"י תחת 2 הנחות ב"ת הבאות:

1. **בעת השגת:** יעד גבוה – 60 אופציות, יעד בינוני – 40 אופציות יעד נמוך – 20 אופציות שוו"ה כל אופציה למועד ההענקה 15 ₪
2. **בעת השגת:** יעד גבוה – 30 אופציות – שוו"ה 30 ₪, יעד בינוני – 30 אופציות – שוו"ה 15 ₪, יעד נמוך – 30 אופציות – שוו"ה 6 ₪

צפי: 2014 – נמוך, 2015 – בינוני בפועל הושג גבוה ב-2016

מקרה א

מצטבר	הוצאה	
$75*20*15*1/3=7,500$	7,500	2014
$82*40*15*2/3=32,800$	25,300	2015
$85*60*15=76,500$	43,700	2016

2016	2015	2014	
43,700	25,300	7,500	ח' הוצאות שכ"ע ז' ק.הון ת.מ.מ

ובשנת 2016

ח' ק.הון ת.מ.מ
76,500
ז' תקבולים בגין אופציות

מקרה ב

מצטבר	הוצאה	
$75*30*6*1/3=4,500$	4,500	2014
$82*30*15*2/3=24,600$	20,100	2015
$85*30*30=76,500$	51,900	2016

2016	2015	2014	
51,900	20,100	4,500	ח' הוצאות שכ"ע ז' ק.הון ת.מ.מ

ובשנת 2016

ח' ק.הון ת.מ.מ
76,500
ז' תקבולים בגין אופציות

4. מענק הכולל תנאי ביצוע שאינם תנאי שוק

בניגוד לתנאי שירות ובניגוד לתנאי ביצוע שהם לא תנאי שוק או כן מתחשבים בתנאי שוק במדידת השווייה כלומר, כבר במועד ההענקה או משקללים את ההסתברות שתנאי השוק יתקיים ואת ההסתברות שתנאי השוק לא יתקיים. כס במקרה הזה או לא מכירים בשינוי אומדן של השווייה. אם כך, חשוב לשים לב לשני הבדלים קריטיים בין תנאי שירות ותנאי ביצוע שאינם תנאי שוק לבין תנאי שוק:

- א. בתנאי שירות ובתנאי ביצוע שהם לא תנאי שוק או לא מתחשבים במדידת השווייה. לעומת זאת בהגדרה בתנאי שוק או כן מתחשבים במדידת השווייה
- ב. אם תנאי השירות לא מתקיים או מבטלים את ההוצאה (חילוט). אותו כנ"ל אם לא מתקיים תנאי הביצוע שהוא לא תנאי שוק. לעומת זאת אם תנאי השוק לא מתקיים אז לא מבטלים את ההוצאה כי מראש במדידת השווייה לקחנו בחשבון שאולי התנאי הזה לא יתקיים.

למעשה לגבי תנאי שוק ניתן להבחין בין שני מצבים :

1. תקופת הבשלה קבועה
2. תקופת הבשלה משתנה

תקופת הבשלה קבועה - הכוונה למצב שבו עובד מחוייב לעבוד תקופת שירות מוגדרת בתחום התקופה הזאת השוק צריך להתקיים.

דוגמא: בינואר 2014 חתמה הישות על הסדר עם עובד אחד.

- א. עליו להשלים תקופת שירות של שנתיים
 - ב. במקום השנתיים מחיר המניה צריך להגיע ל-40 ₪
- במידה והתנאים האלו יתקיימו הוא יקבל 100 אופציות . השווייה של כל אופציה נמדד תוך התחשבות בסיכוי שאכן מחיר המניה יגיע ל-40 ובהתאם לכך הוא נקבע על 12 ש"ח

נדרש: הצג פק"י תחת ההנחות הבלתי תלויות הבאות :

א. כל התנאים התקיימו.

2015	2014	
600	600	ח' הוצאות שכ"ע ז' ק.הון ת.מ.מ

ח' ק.הון ת.מ.מ
ז' תקבולים בגין אופציות 1,200

ב. יעד השוק לא הושג

2015	2014	
600	600	ח' הוצאות שכ"ע ז' ק.הון ת.מ.מ

אמרנו שאסור להתחשב בשינוי אומדן של שווייה עצם העובדה שיעד השוק לא הושג גורם לכך שהשווייה יהיה 0 אבל עובדה זו לא רלוונטית לכן ממשיכים להכיר בהוצאה כרגיל :

ח' ק.הון ת.מ.מ 1,200
ז' פרמיה

ג. בשנת 2015 העובד פרש

בשנת 2014

ח' הוצאות שכ"ע 600
ז' ק.הון ת.מ.מ

בשנת 2015

ח' ק.הון ת.מ.מ 600
ז' הוצאה

נשים לב להבדל בין מצב בו תנאי שירות לא מתקיים ואז אני מבטלים את ההוצאה לבין מצב שבו תנאי השוק לא מתקיים אז לא מבטלים את ההוצאה כי זה נלקח בחשבון במדידת השווייה.

תקופת הבשלה משתנה - מדובר על מצב שבו תנאי השוק צריך להתקיים בתקופה מוגדרת מסויימת וברגע שהוא מתקיים מסתיימת תקופת ההבשלה הבעיה שאנו לא יודעים מהיא תקופת ההבשלה. לכן התקן דורש ליישם מודל כלכלי אשר ישקלל את הסיכוי שתנאי השוק יתקיים ואת הסיכוי שלא. ובנוסף ישקלל מהו הסיכוי מבחינת התקופה, הטוב ביותר שאכן תנאי השוק יושג במילים אחרות, במקרה זה אנו משקללים בשווי"ה גם את תנאי השוק וגם את תקופת ההבשלה. והמשמעות היא שלא נוכל בהמשך להכיר בשינוי אומדן. נכיר בשינוי אומדן רק לגבי כמות העובדים אשר ישלימו את תנאי השירות.

דוגמא: בינואר 2014 הגיע ישות להסדר עם 100 מעובדיה כדלקמן:

א. עליהם לעבוד עד השגת תנאי שוק

ב. מחיר המניה חייב להגיע במשך ה-5 שנים הבאות ל-80 ש' ברגע שהוא מגיע מסתיימת תקופת ההבשלה.

אם התנאים הנ"ל מתקיימים כל עובד יקבל 40 אופציות. הישות אמדה את השווי"ה של האופציה תוך התחשבות האם יושג או לא יושג תנאי שוק ומהו המועד הסביר ביותר להשגתו. בהתאם לכך נקבע כי השווי"ה הוא 12 ש' ותקופת ההבשלה היא 3 שנים.

בשנת 2014 עזבו 4 עובדים והישות צופה כי 10 נוספים יעזבו עד מועד ההבשלה

בשנת 2015 עזבו 3 עובדים והישות צופה כי 8 נוספים יעזבו עד מועד ההבשלה

בשנת 2016 עזבו 2 עובדים

בשנת 2017 עזב 1 עובד

בשנת 2018 עזב 1 עובד

נדרש: פק"י תחת ההנחות הב"ת הבאות:

1. מחיר המניה הגיע ל-80 בדצמבר 2016 (המודל עבד במדויק היעד הושג בדיוק לפי תחזית המודל)

מצטבר	הוצאה	
$(100-4-10)*40*12*1/3=13,760$	13,760	2014
$(100-7-8)*40*12*2/3=27,200$	13,440	2015
$(100-9)*40*12*=43,680$	16,480	2016

2016	2015	2014	
16,480	13,440	13,760	ח' הוצאות שכ"ע ז' ק.הון ת.מ.מ

ח' ק.הון ת.מ.מ
43,680
ז' תקבולים בגין אופציות

2. **היעד הושג בדצמבר 2017** – כיוון שתקופת ההבשלה נלקחה בחשבון במדידת השווייה הרי אסור להכיר בשינוי אומדן. המשמעות היא שפק"י נשארות בדיוק כמו בדוגמא הקודמת פורשים אותן רק ל-3 שנים אבל בשנת 2017 נוצרת בעיה כי עובדתית עובד אחד עזב והוא לא יקבל את האופציות ואסור לבטל את ההוצאה כי תקופת ההבשלה הסתיימה לכן נבצע פעולה של פקיעה

	הוצאה	מצטבר
2014	13,760	$(100-4-10)*40*12*1/3=13,760$
2015	13,440	$(100-7-8)*40*12*2/3=27,200$
2016	16,480	$(100-9)*40*12*=43,680$

2016	2015	2014	
16,480	13,440	13,760	ח' הוצאות שכ"ע ז' ק.הון ת.מ.מ

וב-2017:

ח' ק.הון ת.מ.מ
480 ז' פרמיה
ח' ק.הון ת.מ.מ
43,200 ז' תקבולים בגין אופציות

3. **היעד הושג בדצמבר 2018** – ההכרה בהוצאה היא ב-3 השנים הראשונות שזו תקופת ההבשלה אסור להכיר בשינוי אומדן עבור תקופת ההבשלה בשנת 2017 מוסיפים פקיעה עבור עובד אחד ובשנת 2018 מוסיפים פקיעה עבור עובד נוסף וכן תקבולים בגין אופציות עבור 89 העובדים שנותרו .

	הוצאה	מצטבר
2014	13,760	$(100-4-10)*40*12*1/3=13,760$
2015	13,440	$(100-7-8)*40*12*2/3=27,200$
2016	16,480	$(100-9)*40*12*=43,680$

2016	2015	2014	
16,480	13,440	13,760	ח' הוצאות שכ"ע ז' ק.הון ת.מ.מ

ב-2017 עובד נוסף:

ח' ק.הון ת.מ.מ
480 ז' פרמיה

וב-2018 עובד נוסף :

ח' ק.הון ת.מ.מ
480

ז' פרמיה

ח' ק.הון ת.מ.מ

42,720

ז' תקבולים בגין אופציות

4. **היעד לא הושג** – ההכרה בהוצאה נשארת במשך ה-3 שנים בשנת 2017 נכיר בפקיעה של עובד אחד ובשנת 2018 נכיר בפקיעה של 90 העובדים שנותרו

מצטבר	הוצאה	
$(100-4-10)*40*12*1/3=13,760$	13,760	2014
$(100-7-8)*40*12*2/3=27,200$	13,440	2015
$(100-9)*40*12*=43,680$	16,480	2016

2016	2015	2014	
16,480	13,440	13,760	ח' הוצאות שכ"ע ז' ק.הון ת.מ.מ

ב-2017 עובד נוסף:

ח' ק.הון ת.מ.מ

480

ז' פרמיה

וב-2018 90 עובדים שנותרו :

ח' ק.הון ת.מ.מ

43,200

ז' פרמיה

5. **היעד הושג בדצמבר 2015** – יש הקדמה של היעד, מבחינה תיאורטית לא היה אמור להיות הבדל עדיין היינו צריכים לפרוש את ההוצאה על פני 3 שנים אבל יצאה פרשנות של המשרדים הגדולים לפיה יש להקדים את ההכרה בהוצאה, הסיבה היא שאין כאן עניין של אומדנים. זה וודאי שהעובדים קיבלו את האופציות ואין טעם להמשיך ולפרוש את ההוצאה כיוון שהתוכנית הסתיימה ניישם:

מצטבר	הוצאה	
$(100-4-10)*40*12*1/3=13,760$	13,760	2014
$(100-7)*40*12=44,640$	30,880	2015

2015	2014	
30,880	13,760	ח' הוצאות שכ"ע ז' ק.הון ת.מ.מ

44,640

ח' ק.הון ת.מ.מ

ז' תקבולים בגין אופציות

פיננסית מתקדמת א- שיעור 2

5. מענק הכולל תנאים שאינם תנאי הבשלה

תנאי שאינו תנאי הבשלה זהו תנאי שאינו קשור לשירות אינו קשור לפעילות ולא קשור לשווי המכשיר ההוני. נשאלת השאלה למה בכלל לתת תנאי כזה? והתשובה היא שישויות באמצעות הוספת תנאי כזה ניסו להתחמק במצבים מסוימים כדי להתחמק מהכרה בהוצאה בתנאים מסוימים וכן להתחמק מיישום התקן

למשל: נניח שישות הגיעה להסכם עם עובד שעליו לעבוד 3 שנים, בתום ה-3 שנים למחוא כפיים ואז הוא יקבל אופציה ששוויה ההוגן למועד ההענקה הוא 100 ₪.

עברו 3 שנים ונניח שהשוויה של האופציה הוא 0 - זה אומר העובד אדיש בין לקבל אותה ובין לא לקבל אותה.

הישות לא אדישה כי אם הוא לא מקבל את האופציה היא תבטל את ההוצאה לעומת זאת אם הוא מקבל את האופציה אפילו שזה שווה 0 היא מכירה בהוצאה. אז היא יכולה להגיד לו אל תמחא כפיים הוא יהיה אדיש ואז היא לא מכירה בהוצאה בקיצור באמצעות הוספת תנאי שטותי לכאורה, במקרים מסוימים נוצרת האפשרות להתחמק מהכרה בהוצאה ואת זה התקן מנסה למנוע כיצד? התקן קובע שחייבים לשקלל תנאי שאינו תנאי הבשלה בשווייה של המכשיר ההוני וברגע שמשקללים את אותו תנאי בשווייה אסור להכיר בשינוי האומדן כי אסור להכיר בשינוי אומדן של שווייה.

למעשה ניתן להבחין בין 3 סוגים של תנאים שאינם תנאי הבשלה:

א. תנאים שאינם בשליטת העובד ואינם בשליטת הישות **למשל:** מחיר הזהב

ב. תנאים שהם בשליטת העובד **למשל:** מחיאת הכפיים

ג. תנאים שהם בשליטת הישות.

לגבי ב ו-ג – אם העובד או הישות מחליטים לפני מועד ההבשלה להסתלק מהתנאי שאינו תנאי הבשלה לא רק שלא נבטל הוצאה אלא נאיץ אותה נכיר בה מידית (פקיעה). הרעיון הוא שאין טעם להמשיך ולפרוס הוצאה אם התוכנית כבר לא קיימת והעובדים כבר לא מספקים שירות עבור התוכנית. בשפה מקצועית זה נקרא ביטול.

דוגמא:

שכרו השנתי של העובד הוא 100,000 ₪

בינואר 2014 הגיעה הישות להסדר עם העובד לפיו:

א. עליו לעבוד 3 שנים

ב. בכל שנה היא תקזז לו 5% מהשכר, הקיזוז הזה ישמש מאוחר יותר לתשלום תוספת מימוש. העובד יכול להסתלק בכל רגע מהתוכנית והחיסכון יוחזר לו (תנאי שהוא לא תנאי הבשלה).

במידה ושני התנאים הללו מתקיימים הוא יקבל 1,000 אופציות שהשו"ה למועד ההענקה הוא 60 שנה

נדרש : פק"י תחת 3 ההנחות הבלתי תלויות הבאות :

א. כל התנאים התקיימו

במקרה זה בגין השכר הרגיל נרשום בכל שנה (2014-2016) :

ח' הוצאות שכ"ע 100,000

ז' מזומן 95,000

ז' זכאים 5,000

ובגין ההסדר תשלום מבוסס מניות (מענק) נרשום בכל שנה (2014-2016)

ח' הוצאות שכ"ע $1,000 * 60 * 1/3 = 20,000$
ז' ק.הון ת.מ.מ

ובדצמבר 2016 :

ח' ק.הון ת.מ.מ 60,000
ז' תקבולים בגין אופציות

ב. העובד עזב בינואר 2015

מה שמיוחד במקרה הזה הוא שלא התקיים תנאי שירות הוא שמבצעים חילוט (ביטול הוצאה) הפקודות יהיו כדלקמן :

ח' הוצאות שכ"ע 100,000

ז' מזומן 95,000

ז' זכאים 5,000

בשנת 2015

ח' זכאים 5,000
ז' מזומן

בגין ההסכם : בשנת 2014

ח' הוצאות שכ"ע 20,000
ז' ק.הון ת.מ.מ

בשנת 2015 מבצעים חילוט

ח' ק.הון ת.מ.מ 20,000
ז' הוצאות שכ"ע

ג. בשנת 2015 הודיע העובד על הסתלקותו מהתוכנית מה שאומר שנשאר לעבוד אבל עזב את התוכנית מה שאומר שמאיצים את התוכנית :

בשנת 2014

ח' הוצאות שכ"ע 100,000

ז' מזומן 95,000

ז' זכאים 5,000

בשנת 2015

ח' הוצאות שכ"ע 100,000

ח' זכאים 5,000

ז' מזומן 105,000

כיוון שהעובד הסתלק מהתוכנית מוחזרת לו תכנית החיסכון.

שנת 2016

ח' הוצאות שכ"ע

100,000

ז' מזומן

בגין ההסכם : בשנת 2014

ח' הוצאות שכ"ע

20,000

ז' ק.הון ת.מ.מ

בשנת 2015 - זו השנה החשובה העובד הסתלק מהתוכנית זה שוקלל בשו"ה אסור לבטל הוצאה אלא להיפך אני מאיץ את ההכרה בהוצאה ומשקף פקיעה. לכן הפקודות יהיו:

ח' הוצאות שכ"ע

40,000

ז' ק.הון ת.מ.מ

ח' ק.הון ת.מ.מ

60,000

ז' פרמיה

6. מענק הנכנס לתוקף בשלבים

הכוונה למצב שבו נקבע ש: אם העובד עובד שנה אחת הוא יקבל X אופציות אם הוא עובד שנה נוספת הוא יקבל עוד אופציות וכך הלאה. הנקודה המיוחדת במקרה הזה הינו שחלק מהאופציות מבשילות לאחר שנה, חלק לאחר שנתיים וכך הלאה במקרה כזה שיש כמה תקופות הבשלה התקן דורש לפצל את המענק לכמה מענקים בלתי תלויים לפי מספר תקופות ההבשלה.

דוגמא לנושא: בינואר 2014 ישות הגיעה להסדר עם 100 מעובדיה להסדר כדלקמן :

א. אם יעבדו שנה יקבלו 10 אופציות

ב. אם יעבדו שנה נוספת יקבלו עוד 30 אופציות

ג. אם יעבדו עוד שנה יקבלו עוד 60 אופציות

שו"ה כל אופציה למועד ההענקה הוא 36 ₪

להלן נתונים לגבי עזיבת וצפי לעזיבת עובדים :

אומדן לפי שנים		בפועל	
2016	2015		
8	7	4	2014
9		3	2015
		2	2016

<u>שנה</u>	<u>הוצאה</u>	<u>מצטבר</u>
------------	--------------	--------------

$(100-4)*10*36=34,560$	34,560	2014	מענק 1 - שנה
$(100-4-7)*30*36*1/2=48,060$	48,060	2014	מענק 2 – שנתיים
$(100-7)*30*36=100,440$	52,380	2015	
$(100-4-15)*60*36*1/3=58,320$	58,320	2014	מענק 3 - שלוש שנים
$(100-7-9)*60*36*2/3=120,960$	62,640	2015	
$(100-9)*60*36=196,560$	75,600	2016	

פקודות יומן :

מענק 1

2014	
34,560	ח' הוצאות שכ"ע ז' ק.הון ת.מ.מ

ח' ק.הון ת.מ.מ
34,560 ז' תקבולים בגין אופציות

מענק 2

2015	2014	
52,380	48,060	ח' הוצאות שכ"ע ז' ק.הון ת.מ.מ

ח' ק.הון ת.מ.מ
100,440 ז' תקבולים בגין אופציות

מענק 3

2016	2015	2014	
75,600	62,640	58,320	ח' הוצאות שכ"ע ז' ק.הון ת.מ.מ

ח' ק.הון ת.מ.מ
196,560 ז' תקבולים בגין אופציות

7. מענק הכולל אופציות עם תוספת מימוש צמודה או הניתנות להמרה לכמות משתנה של מניות

IAS32 עוסק בהגדרת מכשיר הוני ובהגדרת התחייבות פיננסית בין השאר. והוא קובע כי אופציה תהווה מכשיר הוני רק אם מתקיימים שני תנאים במצטבר :

א. תוספת המימוש היא קבועה

ב. כמות המניות היא קבועה

בשפה מקצועית זה נקרא FIX4FIX אם אחד מן התנאים לא מתקיים אז נציג את האופציה במסגרת ההתחייבויות.

לכאורה לפי האמור המענק בו אנו עוסקים הוא לא מענק הוני כיוון שלא מתקיים FIX FOR FIX אבל IFRS2 הוא לא בתחולת IAS32 יתרה מכך IFRS2 קובע כי מענק הוני כולל את כל מה שיהפוך בסופו של דבר למניות. לכן בניגוד ל- IAS32 נטפל במענק האמור כמענק הוני לכל דבר ועניין.

8. מענק שלא ניתן לזהות בו את השירות המתקבל

נניח לצורך ההסבר כי ישות העניקה למלכ"ר 1,000 מניות השאלה המרכזית העולה היא האם העסקה הזאת היא בתחולת התקן. כיוון שלא מתקבלת סחורה, וכן אנו לא מזהים שירות. אם כי יכול להיות שיש כאן שירות סמוי כגון: פרסום. בכל מקרה IFRS2 קובע כי עסקה זו היא בתחולתו אבל למרות שמדובר על עסקה עם ספק חיצוני לא נאמוד את שווי השירות כי הוא לא מזוהה אלא נאמוד את השווי"ה של המכשיר ההוני במועד ההענקה.

דוגמא: הישות העניקה למלכ"ר 1,000 מניות אשר שווי"ה 10 ₪ למניה .

הפקודה תיהיה:

ח' הוצאות תרומה 10,000

ז' הון מניות 1,000

ז' פרמיה 9,000

תיתכן גם עסקה שבה נוצר פער משמעותי בין הסחורה שהתקבלה לבין השווי"ה של המכשיר המוענק. פער שכזה מעיד על שירות לא מזוהה. במקרה זה נפעל כך:

א. נמדוד את השווי"ה של הסחורה במועד ההכרה בה

ב. נמדוד את השווי"ה של המכשיר ההוני במועד ההענקה

הפער ביניהם יירשם כשירות הלא מזוהה.

דוגמא: הישות רכשה ממלכ"ר ציוד אשר שווי"ה 10,000 והנפיקה 5,000 מניות אשר שווי"ה 100,000 ₪

נדרש: פקודת יומן

שווי הציוד 10,000

שווי המכשיר ההוני 100,000

לכן השירות הלא מזוהה הינו 90,000 ש"ח

הפקודה תיהיה:

ח' ציוד 10,000

ח' הוצאות תרומה 90,000

ז' הון מניות 5,000

ז' פרמיה 95,000

9. מענק הכולל הסכם הדורש אשרור

לצורך ההסבר נניח שהמנכ"ל הגיע להסדר עם העובדים בינואר 2014 אבל ההסכם דורש אישור של בעלי המניות והם אישרו אותו רק במאי 2014. הבעיה שנוצרת היא שהעובדים התחילו לספק שירות כבר החל מינואר. קיימת הצדקה להכיר בהוצאה, אבל כפי שהגדרנו מועד ההענקה הוא רק במאי – מועד האישור. רק אז אנו יודעים את השווי"ה. אז בעצם אנו רוצים לרשום הוצאה אבל אנחנו עדיין לא יודעים את השווי"ה.

הפיתרון הוא – נרשום את ההוצאה לפי שווי"ה משוער שהוא מועד הדיווח ונעדכן בכל מועד דיווח את השווי"ה עד מועד ההענקה (האישור). החל ממועד ההענקה, נקבע את השווי"ה.

דוגמא: בינואר 2014 הגיעה הישות להסדר עם עובד אחד:

בהתאם להסדר העובד מחויב לעבוד 3 שנים ואז הוא יקבל 10,000 אופציות. ההסדר דורש אישור של בע"מ. אסיפת בעלי המניות התקיימה במאי 2014 ההסדר **אושר**.

להלן השווי"ה של האופציה לתאריכים מסוימים:

8	01/14
15	03/14
21	05/14
30	06/14

נדרש: הצג פק"י לרבעון הראשון והשני של שנת 2014

מצטבר	הוצאה	
$10,000 * 15 * 0.25 / 3 = 12,500$	12,500	רבעון 1
$10,000 * 21 * 0.5 / 3 = 35,000$	22,500	רבעון 2

רבעון ראשון	רבעון שני	פקודת יומן
12,500	22,500	ח' הוצאות שכ"ע ז' קרן הון ת.מ.מ.

10. מענק הכולל אופציות שלא ניתן לאמוד את שווי"ה ההוגן

IFRS2 קובע כי במציאות הכלכלית של היום כמעט לכל אופציה ניתן לאמוד שווייה. ורק במקרים נדירים ישות תוכל לטעון כי אין אפשרות למדידת שווייה. במקרים הנ"ל לא ניתן ליישם את המודל שלמדנו כיוון שכולו מושתת על מדידת שווייה למועד ההענקה שכאמור הוא אינו בר מדידה. לכן במקרה זה מיישמים מודל אחר לגמרי המכונה "מודל השווי הפנימי".

בהתאם למודל הזה נכיר בהוצאה לפי השווי הפנימי. אבל השווי הפנימי משתנה בכל יום נתון, אז נעדכן את ההוצאה עד מועד ההמרה או מועד הפקיעה.

ישנם שני הבדלים קריטיים בין מודל השווייה אותו למדנו עד כה, לבין מודל השווי הפנימי:

1. במודל השווייה מדדנו את השווייה פעם אחת בלבד במועד ההענקה ולא הכרנו בשינוי אומדן של השווי. לעומת זאת במודל השווי הפנימי אנו מודדים את השווי הפנימי בכל תאריך דיווח כספי ומכירים בשינוי אומדן
2. במודל השווייה פרסנו את ההכרה בהוצאה למשך תקופת ההבשלה, לאחריה לא נגענו בהוצאה ולא שינינו אותה. במודל השווי הפנימי אמנם אנו גם פורסים את ההוצאה למשך תקופת ההבשלה אבל ממשיכים לעדכן אותה גם לאחר מועד ההבשלה לאור השינויים בשווי הפנימי.

דוגמא: בינואר 2014 הגיעה הישות להסכם עם עובדיה לפיו: על העובדים לעבוד 3 שנים ואז כל אחד מהם יקבל 100 אופציות הניתנות להמרה ביחס של 1:1 תמורת תוספת מימוש של 30 ₪. אין אפשרות למדוד את שווי האופציות.

בדצמבר 2014 הישות מעריכה כי 71 עובדים ישלימו את תנאי השירות,

בדצמבר 2015 הישות מעריכה כי 75 עובדים ישלימו את תנאי השירות,

בדצמבר 2016 השלימו את התנאי 80 עובדים.

מחירי המניה:

51	12/14
64	12/15
60	12/16
74	12/17
85	12/18

בדצמבר 2018 כל האופציות הומרו.

נדרש: פקודות יומן.

פיתרון:

	<u>הוצאה</u>	<u>מצטבר</u>
--	--------------	--------------

$71*100*21*1/3=49,700$	49,700	2014
$75*100*24*2/3=120,000$	70,300	2015
$80*100*30=240,000$	120,000	2016
$8,000*(44-30)=352,000$	112,000	2017
$8,000*(55-44)=440,000$	88,000	2018

שימו לב כי יש שני מאפיינים למענק :

- א. הכרנו בשינוי אומדן של שווי פנימי
- ב. ממשיכים לעדכן את ההוצאה גם לאחר מועד ההבשלה.

מבחינה טכנית לאחר מועד ההבשלה בד"כ נוח יותר לחשב את ההוצאה השנתית ולא את ההוצאה המצטברת **פקודות היומן:**

2018	2017	2016	2015	2014	
		120,000	70,300	49,700	ח' הוצאות שכ"ע ז' ק.הון ת.מ.מ
		240,000			ח' קרן הון ת.מ.מ ז' תקבולים בגין אופציות
88,000	112,000				ח' הוצאות שכ"ע ז' תקבולים בגין אופציות
240,000					ח' מזומן
440,000					ח' תקבולים בגין אופציות
8,000					ז' הון מניות
672,000					ז' פרמיה

טבלת סיכום מענקים

תנאים שאינם תנאי הבשלה			תנאי הבשלה			
בשליטת הישות	בשליטת העובד	לא בשליטת הישות / העובד	תנאי שוק	ביצוע פעילות	שרות	
כל תנאי	חסכון	מחיר הזהב	מחיר מניה	יעד רווחים	תקופת עבודה	דוגמה
V	V	V	V	X	X	השפעה על מדידת שו"ה למועד ההענקה
X	X	X	X	V	V	הכרה שינוי אומדן
ביטול האצה + פקיעה ח' הוצאות שכ"ע ז' ק.הון ת.מ.מ ח' ק.הון ת.מ.מ ז' פרמיה		פקיעה ח' קרן הון ת.מ.מ ז' פרמיה		חילוט ביטול הוצאה ח' ק.הון ת.מ.מ ז' הוצאות שכ"ע		אי עמידה בתנאי

1.2.3 שינויים בתנאי ההבשלה, ביטולים, פדיונות ושינוי יזום בשו"ה של

התוכנית

1. שינוי בתנאי ההבשלה

אנו עוסקים במצב אשר בו הישות מבצעת שינוי יזום בתנאי השירות או ביעדי הביצוע הקשורים לפעילות.

הכלל המנחה הוא: אם השינוי מיטיב עם העובד נכיר, אם השינוי מרע עם העובד נתעלם ממנו. שוב המטרה היא מניעת ניהול רווחים.

דוגמא: ישות דרשה מעובד שירות של 3 שנים והשגת יעד רווחים, ודקה לפני סיום התכנית מסתמן כי כל היעדים הושגו. אבל נניח כי שווי האופציה שואף לאפס.

העובד אדיש בין קבלת האופציות לבין אי קבלתן. לכאורה הישות יכולה להתחמק מההכרה בהוצאה ע"י הגדלת יעד הרווחים כך שהתנאי לא יושג. לעובד לא יהיה איכפת. את זה התקן **מנסה למנוע** ולכן הוא קובע שיש להתעלם מהרעה כלפי העובד. הנקודה החשובה היא שההתעלמות מהרעה היא לא בגלל שהתקן הזה עוסק בזכויות העובדים אלא שההתעלמות נובעת מכך שהתקן פוחד מניהול רווחים וע"י ההתעלמות הזאת הוא גורם לכך שהישות תכיר בהוצאה.

דוגמא לנושא: בינואר 2014 הגיעה ישות להסדר עם עובד אחד לפיו: עליו לעבוד 3 שנים ואז היא תעניק לו 1,000 אופציות ששווין ההוגן למועד ההענקה הוא 60 שקלים לאופציה.

נדרש: הצג פק"י תחת ההנחות הבלתי תלויות הבאות:

א. בדצמבר 2015 הישות הודיעה על סיום תקופת ההבשלה והעניקה את האופציות

בשנת 2014

ח' הוצאות שכ"ע
20,000
ז' ק.הון ת.מ.מ

בשנת 2015

הישות קיצרה את תקופת ההבשלה המשמעות היא שהיא היטיבה עם העובד לכן נכיר בשינוי הזה כך שנאיץ את ההכרה בהוצאה :

40,000	ח' הוצאות שכי"ע
	ז' ק.הון ת.מ.מ
60,000	ח' ק.הון ת.מ.מ
	ז' תקבולים בגין אופציות

בשנת 2016

אין רישום כיוון שמועד ההבשלה היה בשנת 2015

ב. בדצמבר 2016 הישות האריכה את תקופת ההבשלה לתקופה של 4 שנים

בשנת 2014

20,000	ח' הוצאות שכי"ע
	ז' ק.הון ת.מ.מ

בשנת 2015

20,000	ח' הוצאות שכי"ע
	ז' ק.הון ת.מ.מ

בשנת 2016

אמנם הישות האריכה את תקופת ההבשלה אבל כיוון שזו הרעה נתעלם מכך מכאן :

20,000	ח' הוצאות שכי"ע
	ז' ק.הון ת.מ.מ

כמוכן שבדצמבר 2016 לא נרשום פעולת הנפקה שכן לא הונפקו אופציות.

בשנת 2017 – אסור לשנות את ההכרה בהוצאה כי תקופת ההבשלה הסתיימה כעת יש שתי אפשרויות:

1. אם העובד השלים את תנאי השירות החדש הוא קיבל לידיו בדצמבר 2017 את האופציות לכן נבצע פעולת הנפקה

60,000	ח' ק.הון ת.מ.מ
	ז' תקבולים בגין אופציות

2. אם העובד פרש ולא השלים את תנאי השירות החדש לא קיבל את האופציות

60,000	ח' ק.הון ת.מ.מ
	ז' פרמיה

2. ביטולים

הכוונה למצב שהישות מבטלת את התוכנית, אותו רעיון למעשה מדובר בהרעה ואנו מתעלמים מהרעה אבל, התקן מדגיש לא רק שלא נבטל את ההוצאה אלא שנאיץ בה ונשקף פגיעה כיוון שאין טעם להמשיך ולפרוס את ההוצאה אם העובדים כבר לא עובדים בשביל התוכנית

3. פדיונות

הכוונה למצב בו הישות מבטלת את התוכנית אבל היא גם משלמת לעובד עבור הביטול. נבחין בין שלושה מקרים :

1. פדיון במהלך תקופת ההבשלה – במקרה זה נחשוב בשלושה שלבים :

- א.** נאיץ את ההכרה בהוצאה כיוון שבוטלה התכנית
- ב.** אם הישות שילמה מעל השווייה של האופציות לאותו יום כיוון שהיא רוצה לתת הטבה נוספת לעובד לכן נכיר בהוצאה נוספת בגובה ההפרש
הערה: יש לשים לב שאם היא שילמה פחות מהשווייה זאת הרעה ואנו לא מכירים בהכנסה
- ג.** התשלום עצמו יירשם כפדיון הון

דוגמא לנושא : בינואר 2014 הגיעה הישות להסדר עם עובדיה על פיו הם מחויבים לעבוד 3 שנים ואז כל אחד מהם יקבל 50 אופציות ששווין ההוגן למועד ההענקה 48 ₪. בדצמבר 2015 הישות הודיעה על ביטול התכנית ושילמה לכל עובד עבור כל אופציה 18 ש"ח על אף שהשווייה של האופציה הוא 14 ₪ .

בשנת 2014 הישות צופה כי עד מועד ההבשלה יהיו 75 עובדים

נכון לדצמבר 2015 כמות העובדים בפועל היא 80

נדרש: פק"י .

מצטבר	הוצאה	
$75 \cdot 50 \cdot 48 = 60,000$	60,000	2014
$80 \cdot 50 \cdot 48 = 192,000$	132,000	2015
* בשנת 2015 הכרנו בהכל		

פקודות היומן

2015	2014	
132,000	60,000	ח' הוצאות שכ"ע ז' קרן הון ת.מ.מ
16,000		ח' הוצאות שכ"ע ז' קרן הון ת.מ.מ
208,000		ח' קרן הון ת.מ.מ
72,000		ז' מזומן
136,000		ז' פרמיה

בדצמבר 2015 הישות שילמה עבור כל אופציה 18 ₪ על אף ששווייה 14 על כן יש הטבה

נוספת של 4 ₪ לכל אופציה ובסה"כ $80 \cdot 50 \cdot 4 = 16,000$

בסה"כ הישות שילמה $80 \cdot 50 \cdot 18 = 72,000$ תשלום זה יוצג כפדיון הון.

2. פדיון לאחר מועד ההבשלה – ההבדל היחיד הוא שאין צורך לבצע את שלב א' שכן בכל

מקרה כבר הכרנו במלוא ההוצאה. לכן במקרה זה נכיר בהוצאה נוספת אם הישות שילמה מעל השווייה והתשלום עצמו יוצג כפדיון הון.

3. **פדיון במצבים בהם לא ניתן לאמוד את שווי האופציה** - בדומה לשני המקרים הקודמים כדי להחליט האם הפדיון מגלם הוצאה נוספת נשווה בין התשלום לבין הערך הפנימי תהא הוצאה נוספת רק אם התשלום גבוה מהערך הפנימי לאותו יום.

4. שינוי יזום בשווי ההוגן

אם הישות ביצעה שינוי בשווי"ה אזי הכלל המנחה הוא: אם השינוי גרם להקטנת השווי"ה אזי מתעלמים ממנו. אם השינוי גרם להגדלת השווי"ה אז נתייחס אליו כמענק נפרד ב"ת בקודם.

למעשה, נטפל בשני מענקים:

1. **מענק ראשון** – מועד ההענקה שלו הוא המועד המקורי השווי"ה שלו הוא השווי המקורי. תקופת ההבשלה שלו היא התקופה המקורית אלא אם היא קוצרה במועד השינוי.
2. **מענק שני** – מועד ההענקה שלו הוא מועד השינוי, השווי"ה שלו הוא השווי התוספתי במועד השינוי או במילים אחרות – בכמה גדל השווי"ה כתוצאה מהשינוי היזום ותקופת ההבשלה היא התקופה שנקבעה במועד השינוי.

כיצד משנים שווי"ה של תכנית?

קיימות מספר אפשרויות:

1. **שינוי בתנאי המכשיר עצמו** - כמו: הקטנת תוספת מימוש או הארכת התקופה בה ניתן להמיר וכדו'

דוגמא: בינואר 2014 הגיע החברה להסכם עם 100 עובדים לפיו עליהם לעבוד 3 שנים ואז כל אחד מהם יקבל 50 אופציות אשר שווין ההוגן למועד ההענקה הוא 30 ₪ כל אחת.

בדצמבר 2015 ביצעה החברה שני שינויים בהסדר:

- א. היא האריכה את תקופת ההבשלה לתקופה כוללת של 4 שנים
 - ב. היא הפחיתה את תוספת המימוש – עובדה שגרמה להעלאת שווי האופציה מ-16 ₪ ל-20 ₪
- להלן נתונים על עזיבות העובדים:

אומדן לפי שנים			בפועל	
2017	2016	2015		
	7	6	5	2014
	10		5	2015
6			4	2016
			1	2017

נדרש: פק"י.

הקדמה: למעשה במקרה הנוכחי נטפל בשני מענקים:

מענק ראשון:	מענק שני:
מועד הענקה – 01/14	מועד הענקה – 12/15 – מועד השינוי

<p>שוויה – שווי תוספתי 20-16=4 תקופת הבשלה – אותה תקופה אשר נקבעה במועד השינוי דהיינו שנתיים</p>	<p>שוויה – 30 תקופת הבשלה – 3 שנים כדאי לשים לב שבמענק הראשון התעלמנו משני השינויים : 1. מהארכת תקופת ההבשלה התעלמנו כי זוהי הרעה . 2. מ-העליה היזומה בשוויה התעלמנו כי אנו מטפלים בעליה זו כמענק נפרד .</p>
--	---

פיתרון:

מצטבר	הוצאה	שנה	
$(100-5-13)*50*30*1/3=41,000$	41,000	2014	מענק 1
$(100-10-10)*50*30*2/3=80,000$	39,000	2015	
$(100-14)*50*30=129,000$	49,000	2016	
$(100-14-6)*50*4*1/2=8,000$	8,000	2016	מענק 2
$(100-15)*50*4=17,000$	9,000	2017	

פקודות יומן :

2017	2016	2015	2014		
	49,000	39,000	41,000	ח' הוצאות שכייע ז' ק. הון ת.מ.מ	מענק 1
1,500				ח' קרן הון ת.מ.מ ז' פרמיה	
9,000	8,000			ח' הוצאות שכייע ז' קרן הון ת.מ.מ	מענק 2
144,500				ח' קרן הון ת.מ.מ ז' תקבולים בגין אופציות	

מענק ראשון – שימו לב שאנו לא משקפים בדצמבר 2016 פעולת הנפקה כי עובדתית לא הנפיקו במועד הזה את האופציות. בשנת 2017 עובד אחד עזב . אסור לשנות את ההוצאה כי הסתיימה תקופת ההבשלה אבל עובדתית אותו עובד לא יקבל את האופציות. לכן עלינו לשקף עבורו פקיעה

מענק שני- בדצמבר 2017 הונפקו האופציות ולכן עלינו לשקף הנפקה. נשים לב שקרן הון ת.מ.מ לאותו יום הינה 129,000 בניכוי 1,500 ובתוספת 17,000 סך הכל 144,500

2. **הגדלת כמות המכשירים ההוניים** – הגדלת כמות המכשירים ההוניים . במקרה זה השווי התוספתי יהיה כמות המכשירים הנוספת כפול השווי שלהם לאותו היום
דוגמא: בנתוני הדוגמא הקודמת
הישות הגדילה את כמות האופציות מ-50 ל-60 והשוויה לאותו יום הוא 20. השווי התוספתי הינו 10 אופציות כפול 20 ש = 200

3. **החלפת סדרת אופציות בסדרה אחרת** – במקרה זה השווי התוספתי יהיה ההפרש בין שתי הסדרות .

דוגמא: בנתוני הדוגמא הקודמת

הנח כי הישות החליפה את ה-50 אופציות ל-50 אופציות סדרה ב' שווי אופציה סדרה א' 20 ₪ שווי אופציות סדרה ב' 30 ₪ השווי התוספתי הינו $500=10*50$.

4. **החלפת סדרת האופציות + תשלום במזומן** – השווי יהיה השווי של האופציה החדשה + המזומן בניכוי השווי של האופציה הישנה . המזומן ששולם יוצג כפדיון הון .

דוגמא: בינואר 2014 הגיעה הישות להסדר עם עובד אחד לפיו : עליו לעבוד 3 שנים ואז הוא יקבל 1,000 אופציות סדרה א', אשר שווין ההוגן למועד ההענקה הינו 24 ₪ . בדצמבר 2015 הישות שינתה את התנאים :

היא החליפה את אופציות סדרה א' לאופציות סדרה ב' ובנוסף שילמה 10 ₪ במזומן . השווי של אופציה א' 16 ₪ השווי של אופציה ב' 9 ₪

נדרש: פק"י.

נשים לב ששוב אנו עוסקים בשני מענקים :

מענק ראשון:	מענק שני:
מועד הענקה – 01/14 שוו"ה -24 תקופת הבשלה – 3 שנים	מועד הענקה – 12/15 – מועד השינוי שוו"ה – שווי תוספתי $3=16-10+9$ תקופת הבשלה – שנה

פקודות יומן :

2016	2015	2014		
8,000	8,000	8,000	ח' הוצאות שכ"ע ז' ק. הון ת.מ.מ	מענק 1
3,000			ח' הוצאות שכ"ע ז' קרן הון ת.מ.מ	מענק 2
	10,000		ח' קרן הון ת.מ.מ ז' מזומן	
17,000			ח' קרן הון ת.מ.מ ז' תקבולים בגין אופציות	

בדצמבר 2015 הישות שילמה לעובד מזומן $10,000=10*1,000$ סכום זה יוצג כפדיון הון

בדצמבר 2016 צריך לבצע פעולת הנפקה $17,000=10,000+3,000=24,000$

5. **לא לעשות שינוי בשווי התוכנית אלא לחתום עם העובדים על הסדר נוסף .**

1.3 חלק שלישי של התקן – עסקאות תשלום מבוסס מניות המסולקת במזומן

אנו עוסקים כעת במצב בו הישות מסלקת את ההסדר במזומן או בנכסים אחרים אבל לפי השווי של המכשירים ההוניים .

שימו לב! כי לא ניתן ליישם את המודל שלמדנו עד היום כי כל הרעיון במודל אותו למדנו עד היום היה שמדובר על מכשיר הוני ובגין מכשיר הוני אין הכרה בשינויים בשווי"ה. ואילו עכשיו מדובר על התחייבות ולגבי התחייבות יש הכרה בשינויים בשווי הוגן. לכן עלינו ליישם מודל אחר לגמרי. המודל הוא "מדידת ההוצאה לפי השווי"ה של ההתחייבות".

קיימים שלושה הבדלים עקרוניים בין מענק הוני לבין מענק התחייבותי :

1. פקודת היומן – במענק הוני פקודת היומן היתה

ח' הוצאה / נכס

ז' קרן הון ת.מ.מ

במענק התחייבותי הפקודה

ח' נכס/ הוצאה

ז' זכאים

המענק הזה כלל לא עובר בדו"ח על השינויים בהון העצמי.

אם מתקבל נכס – ההון העצמי לא משתנה

אם מתקבל שירות – ההון העצמי קטן

2. במענק הוני מדדנו את השווי"ה פעם אחת בלבד. במועד ההענקה, ולא הכרנו בשינוי אומדן

במענק התחייבותי נמדוד את השווי"ה בכל תאריך דיווח ונכיר בשינוי אומדן .

3. במענק הוני פרסנו את ההכרה בהוצאה למשך תקופת ההבשלה, ואח"כ לא שינינו אותה.

במענק התחייבותי אנו אמנם פורסים את ההוצאה למשך תקופת ההבשלה אבל ממשיכים

לעדכן אותה גם לאחר מועד ההבשלה עד למועד התשלום.

דוגמא לנושא:

בינואר 2014 הגיעה הישות להסדר עם עובדיה לפיו עליהם לעבוד 3 שנים ואז כל אחד מהם יקבל

100 זכויות לעליית ערך המניה ממחיר של 40 ₪ במזומן . העובדים יכולים להמיר את הזכות עד

שנתיים לאחר מועד ההבשלה .

בדצמבר 2014 הישות צופה כי 84 עובדים יעמדו בתנאי השירות

בדצמבר 2015 הישות צופה כי 78 עובדים יעמדו בתנאי השירות

בדצמבר 2016 הישות צופה כי 80 עובדים עמדו בתנאי השירות

בדצמבר 2017 הומרו 3,000 זכויות

בדצמבר 2018 הומרה היתרה.

להלן נתונים לגבי השווי"ה :

מחיר מניה	שווי"ה זכות	
	9	12/14

	15	12/15
	20	12/16
62	25	12/17
70	30	12/18

נדרש : פק"י

הקדמה: נסביר את החוזה – כל עובד אשר יעמוד בתנאי השירות מקבל זכות. הזכות הזאת מאפשרת לו לקבל מזומן – עליית ערך המניה.

למשל: אם הוא ירצה את המזומן בדצמבר 2017 אז הוא יקבל $62-40=22$ יש לשים לב כי באותו התאריך השווי של הזכות הוא 25 שם כי כנראה יש ציפיות לעליית ערך המניה.

אם העובד ימיר בדצמבר 2018 הוא יקבל $70-40=30$ יש לשים לב כי גם השווי של הזכות הוא 30 . השוויון הזה חייב להתקיים כי זהו המועד האחרון של הזכות .

שנה	הוצאה	מצטבר
2014	25,200	$84*100*9*1/3=25,200$
2015	52,800	$78*100*15*2/3=78,000$
2016	82,000	$80*100*20=160,000$
2017	31,000	
2018	25,000	

שימו לב כי ישנם שני מאפיינים לטיפול החשבונאי :

א. בניגוד למענק הוני היכרנו בשינוי של השווי"ה

ב. בניגוד למענק הוני ולמרות שבדצמבר 2016 העובדים קיבלו את הזכויות ממשיכים לעדכן את ההוצאה לאור השינוי בשווי ההתחייבות .

מבחינה טכנית לאחר מועד ההבשלה נח יותר לעבוד על השנתי ולא על המצטבר .

נחשוב על שנת 2017 יש סה"כ 8,000 זכויות . העניין הוא שלא כל העובדים התנהגו אותו הדבר חלקם מימשו את האופציות (3,000) וחלקם טרם מימשו (5,000).

נחשוב ראשית על ה-3000 שמימשו כל אחד קיבל $62-40=22$ וכמה הזכות היתה שווה בשנה הקודמת – 20 לכן עבורם הערך עלה ב- $3000*(22-20)=6000$ לגבי ה-5,000 הנותרים הם עדיין מחזיקים בזכות ששווה 25 שם לכן לגביהם השווי עלה מ-20 ל-25 שם $5,000*(25-20)=25,000$ סה"כ אם כך 31,000

בשנת 2018 נותרו רק 5,000 זכויות כמה כסף הם קיבלו בדצמבר 2018 $70-40=30$ ולכן השווי שלהם עלה מ-25 ל-30 ולכן $5,000*(30-25)=25,000$

פקודות היומן :

2018	2017	2016	2015	2014	
25,000	31,000	82,000	52,800	25,200	ח' הוצאות שכ"ע ז' זכאים
	3,000*22=66,000				ח' זכאים ז' מזומן
5,000*30=150,000					ח' זכאים ז' מזומן

1.4 חלק רביעי – עסקת שלום מבוסס מניות המסולקת במזומן או במכשירים הוניים לפי

בחירת הישות

אנו עוסקים כעת במענק שרובו לפי תנאי החוזה. הישות רשאית במועד ההבשלה לבחור בין תשלום במזומן או הענקת מכשיר הוני. IAS32 בין השאר מגדיר התחייבות פיננסית ומכשיר הוני.

התחייבות פיננסית – מחויבות חוזית לשלם מזומן אבל אם הישות יכולה להתחמק מתשלום מזומן ע"י הנפקה של כמות קבועה של מכשירים הוניים זו לא התחייבות אלא מכשיר הוני. את ההיגיון נלמד כשנלמד את IAS32.

אמנם IFRS2 הוא לא בתחולת IAS32 אבל הוא מיישם רעיון דומה והוא קובע כי למעשה אין לישות מחויבות לשלם את המזומן ולכן נטפל במענק כמענק הוני.

חריג: אם לישות יש מכל סיבה שהיא מניעה להנפיק הון או לחילופין יש לה מחויבות משתמעת (נוהג היוצר ציפיות אצל הצד שכנגד) לשלם מזומן, אז המענק יטופל כמענק התחייבותי.

נדון בשני המקרים :

1.4.1 טיפול במענק כמענק התחייבותי

כאמור זהו המקרה החריג. אנחנו מטפלים במענק כמענק התחייבותי לכל דבר ועניין. דהיינו נרשום את ההוצאה לפי השווי"ה של ההתחייבות. סביר להניח שאכן הסילוק יהיה במזומן. התקן אפילו לא דן באפשרות אחרת. אם בכל זאת הונפק הון נעביר את ההתחייבות להון עצמי. אבל אם שווי ההון הוא יותר גבוה משווי ההתחייבות ובכל זאת הישות בחרה את שווי ההון, היא כנראה רצתה לתת הטבה נוספת ולכן נכיר בהוצאה נוספת בגובה ההפרש

דוגמא לנושא : בינואר 2014 הגיעה הישות להסדר עם עובד אחד על פיו עליו לעבוד שנתיים ואז הישות תבחר לשלם לו 100,000 ₪ או להנפיק לו 10,000 מניות. הנח כי קיימת מחויבות משתמעת לשלם מזומן. במקרה זה נטפל במענק כמענק התחייבותי. ואז בכל אחת מהשנים 2014-2015 נרשום את הפעולה:

ח' הוצאות שכ"ע
50,000 ז' זכאים

סביר להניח כי אכן הישות תסלק במזומן ואז הפקודה תהיה :

ח' זכאים 100,000

ז' מזומן

נניח כי למרות האמור היא הנפיקה את ה-10,000 מניות כשמחיר מניה הוא 12 ₪.

יש לשים לב כי שווי חלופת ההון הוא 120,000 ₪ שווי חלופת המזומן הוא 100,000 ₪. היא בחרה בחלופה היותר יקרה. לכן היא כנראה רצתה לתת הטבה נוספת של 20,000 מכאן נבצע 2 פקודות:

20,000	ח' הוצאות שכ"ע
	ז' זכאים
120,000	ח' זכאים
10,000	ז' הון מניות
110,000	ז' פרמיה

1.4.2 טיפול במענק כמענק הוני

זוהי ברירת המחדל, נטפל במענק כמענק הוני לכל עניין ודבר, דהיינו נכיר בהוצאה לפי השווי"ה למועד ההענקה. בעת הסילוק ייתכנו 4 אפשרויות:

- א. הישות אכן בחרה בחלופת ההון כי זוהי החלופה היותר זולה – כיוון שמראש טיפלנו במענק כמענק הוני כל מה שנצטרך לעשות זוהי פעולת מיון להנפקה.
- ב. הישות בחרה בחלופת ההון אף על פי שזו חלופה יותר יקרה – במקרה זה נכיר בהוצאה נוספת בגובה הפרשי השווי לאותו היום ובנוסף כמובן נבצע פעולת מיון של הנפקה.
- ג. הישות בחרה בחלופת המזומן כי זוהי החלופה היותר זולה – כיוון שהמענק טופל כמענק הוני התשלום יירשם כפדיון הון.
- ד. הישות בחרה בחלופת המזומן אף על פי שזוהי חלופה יותר יקרה – במקרה הזה נכיר בהוצאה נוספת בגובה הפרשי השווי לאותו היום ובנוסף המזומן ששולם יוצג כפדיון הון.

דוגמא לנושא: בינואר 2014 הגיע ישות להסדר עם עובד אחד לפיו עליו לעבוד שנתיים ואז הישות תבחר לשלם לו 100,000 ₪ או להעניק לו 10,000 מניות. השווי"ה של מניה לאותו היום הוא 7 ₪

נדרש:

א. פק"י ללא פקודת הסילוק

כאמור, ברירת המחדל היא לטפל במענק כמענק הוני. על כן בכל אחת מהשנים 2014 ו-2015 תירשם פק"י של:

$$10,000 * 7 * 0.5 = 35,000$$

ח' הוצאות שכ"ע
ז' ק. הון ת.מ.מ

ב. הישות בחרה להנפיק מניות מחיר המניה 9 ₪.

השווי של חלופת ההון הוא $10,000 * 9 = 90,000$
השווי של חלופת המזומן הוא 100,000

לכן הישות בחרה בחלופה היותר זולה כיוון שמראש המענק טופל כמענק הוני כל שנצטרך הוא לבצע פעולת מיון של הנפקה:

$$70,000 - 10,000$$

ח' קרן הון ת.מ.מ
ז' הון מניות

ז' פרמיה 60,000

ג. הישות בחרה בחלופת ההון, מחיר המניה לאותו יום 12 ₪השווי של חלופת ההון הוא $10,000 * 12 = 120,000$

השווי של חלופת המזומן הוא 100,000

כלומר, הישות בחרה בחלופה היותר יקרה לכן אנו מכירים בהוצאה נוספת

ח' הוצאות שכ"ע

20,000

ז' ק.הון ת.מ.מ

ונבצע פעולת מיון של הנפקה

ח' קרן הון ת.מ.מ 90,000 – כדי לסגור את הקרן

ז' הון מניות 10,000

ז' פרמיה 80,000

ד. הישות בחרה בחלופת המזומן מחיר המניה 12 ₪השווי של חלופת ההון הוא $10,000 * 12 = 120,000$

השווי של חלופת המזומן הוא 100,000

לכן, הישות בחרה בחלופה הזולה, התשלום בסך 100,000 ₪ יוצג כפדיון הון הפקודה היא :

ח' קרן הון ת.מ.מ -70,000 כדי לסגור את הקרן

ז' מזומן 100,000

ח' פרמיה 30,000

ה. הישות בחרה את חלופת המזומן מחיר המניה הוא 9 שקליםהשווי של חלופת ההון הוא $10,000 * 9 = 90,000$

השווי של חלופת המזומן הוא 100,000

הישות בחרה בחלופה היקרה יש להכיר בהוצאה נוספת של 10,000

ח' הוצאות שכ"ע

10,000

ז' קרן הון ת.מ.מ

בנוסף פקודה של פדיון ההון :

ח' קרן הון ת.מ.מ 80,000

ח' פרמיה 20,000

ז' מזומן 100,000

פיננסית מתקדמת א- שיעור 3 (דאובר)**1.5 עסקת תשלום מבוסס מניות המסולקת במכשירים הוניים או במזומן לפי בחירת הצד שכנגד**

יש לשים לב להבדל בין המענק הזה למענק הקודם שלמדנו. במענק הקודם זכות הבחירה היתה

של הישות. במענק הנוכחי זכות הבחירה היא של הצד שכנגד. כדי להבין את הטיפול החשבונאי

נפריד בין עסקה עם ספק חיצוני לבין עסקה עם עובדים :

1.5.1 עסקה עם ספק חיצוני

נניח כי הישות רוכשת קרקע שוויה ההוגן הוא 100,000 ומתחייבת כלפי הספק כי עוד 3 חודשים הוא יוכל לבחור בין קבלה של 80,000 ₪ לבין קבלה של 10,000 מניות.

השאלה היא מדוע שהספק יסכים לעסקה הרי הספק יכול לקבל מכל גורם אחר 100,000 ₪ ואילו בעסקה הנוכחית ייתכן שיקבל רק 80,000 ₪. אבל, הוא מוכן לקחת את הסיכון כי הוא מאמין שהמניות יהיו שוות יותר מ-100,000 ₪.

מבחינה כלכלית הוא למעשה רכש אופציה למניות והוא שילם עבור האופציה 20,000 ₪. מבחינת הישות מצד אחד יש לה מחוייבות לשלם מזומן 80,000 ₪. מצד שני יש לה מכשיר הוני כי כאילו היא קיבלה 20,000 עבור אופציה למניות. ולכן המענק הזה נקרא **מענק מורכב**- מענק הכולל גם התחייבות וגם הון. IFRS2 דורש אם כך לבצע פיצול וכיוון שמדובר בעסקה עם ספק חיצוני את הפיצול נבצע במועד ההכרה בנכס והוא יבוצע כדלקמן:

א. נמדוד את השווי"ה של הנכס- 100,000

ב. נמדוד את השווי של ההתחייבות -80,000

ג. השארית זה מרכיב ההון $100,000-80,000=20,000$

פקודת היומן תהיה:

ח' קרקע 100,000

ז' זכאים 80,000

ז' קרן הון ת.מ.מ 20,000

מה יקרה בהמשך ?

אם שווי המניות יהיה נמוך מ-80,000 הספק יבחר לקבל את המזומן אבל אז אופציית ההמרה שלו פוקעת ולכן נבצע 2 פקודות:

1. פקודת תשלום:

ח' זכאים
80,000
ז' מזומן

2. פקודת פקיעה

ח' קרן הון ת.מ.מ
20,000
ז' פרמיה

אם שווי המניות יהיה מעל 80,000 ₪ הוא יבחר באופציה של המניות ואז נבצע פקודת הנפקה

ח' זכאים 80,000 ← לסגור את ההתחייבות

ח' קרן הון ת.מ.מ 20,000 ← לסגור את הקרן

ז' הון מניות 10,000

ז' פרמיה 90,000

1.5.2 עסקה עם עובדים

הרעיון הוא מאד דומה הבעיה היא שאנו לא יכולים למדוד את שווי השירות ולכן, במקום למדוד את שווי השירות אנו מודדים את השווי של המכשיר ההוני. מכאן שאת הפיצול נבצע במועד ההענקה כדלקמן:

א. נמדוד את השווי של המכשיר ההוני (זה מייצג את שווי השירות)

ב. נמדוד את השווי של ההתחייבות

ג. השארית זה מרכיב ההון

הערה: לא בכל העסקאות חייב לצאת מרכיב הון. יכול להיות מצב שיהיה מרכיב הון רק

אם א' < מ-ב ' אם א=ב-ל-ב או שב<א אז מרכיב הון הוא 0.

מכאן ואילך

להתחייבות נתייחס כמענק התחייבותי לכל דבר ועניין כלומר, נמדוד את ההוצאה לפי השווי למועד הדיווח למרכיב ההון נתייחס כמענק כמעט לכל דבר ועניין ז"א לא נכיר בשינוי אומדן שלשווי הוגן.

אם העובד יבחר בסופו של דבר בחלופת המזומן נכיר בפעולה של תשלום ובפעולה של פקיעת אופציה ואם העובד יבחר בחלופת ההון נציג פעולת הנפקה.

דוגמא: בינואר 2014 הגיעה הישות להסדר עם עובדיה לפיו עליהם לעבוד שנתיים ואז כל אחד מהם יכול לבחור בין:

א. מזומן בשווי של 100 מניות לבין

ב. 150 מניות עם תקופת חסימה של 4 שנים

להלן נתונים לגבי השווי:

שווי מניה חסומה	מחיר מניה	
170	200	01/14
----	220	12/14
----	250	12/15

בשנת 2014 הישות צופה כי 40 עובדים ישלימו את תנאי השירות

בשנת 2015 השלימו את התנאי 50 עובדים.

נדרש: פק"י:

פיתרון:

ראשית נבצע פיצול- את הפיצול אנו מבצעים במועד ההענקה:

א. שווי המכשיר ההוני $150 * 170 = 25,500$

ב. שווי התחייבות $100 * 200 = 20,000$

ג. מרכיב ההון $25,500 - 20,000 = 5,500$

מענק הוני

מצטבר	הוצאה	
$40 * 5,500 * 1/2 = 110,000$	110,000	2014
$50 * 5,500 = 275,000$	165,000	2015

מענק התחייבותי

מצטבר	הוצאה	
$40 * 100 * 220 * 1/2 = 440,000$	440,000	2014
$50 * 100 * 250 = 1,250,000$	810,000	2015

פקודות יומן

2015	2014	
975,000	550,000	ח' הוצאות שכר
165,000	110,000	ז' קרן הון ת.מ.מ
810,000	440,000	ז' זכאים

אם העובדים בחרו בחלופת המזומן הפקודות יהיו :

1,250,000	ח' זכאים
	ז' מזומן
275,000	ח' קרן הון ת.מ.מ
	ז' פרמיה

אם העובדים בוחרים בחלופת ההון הפקודה תהיה :

1,250,000	ח' זכאים
275,000	ח' קרן הון ת.מ.מ
$150 * 50 = 7,500$	ז' הון מניות
P.N 1,517,500	ז' פרמיה

פיננסית מתקדמת א- שיעור 4 (דאובר)

1.6 החלפת מענקים

אנו מדברים כעת על מצבים בהם הישות העניקה למשל : מענק התחייבותי ולאחר מכן היא שינתה אותו למענק הוני ולהיפך

1.6.1 מעבר ממענק התחייבותי למענק הוני

נבחין בין 3 מצבים :

1. מעבר לפי אותו שו"ה – מה שמאפיין את המצב הזה הוא שאין כאן הטבה נוספת אבל גם אין הרעה.

ההבדל העקרוני בין מענק התחייבותי למענק הוני הוא כזה :

במענק התחייבותי – אנו מעדכנים את השו"ה

במענק הוני – אנחנו לא מכירים בשינוי בשו"ה ולכן הטיפול יהיה כדלקמן :

א. כל עוד המענק הוא התחייבותי נרשום את ההוצאה לפי שו"ה של ההתחייבות למועד הדיווח.

ב. במועד השינוי למענק הוני נסווג את ההתחייבות להון העצמי .

ג. בתקופה שהמענק מהווה מענק הוני נכיר בהוצאה לפי שו"ה למועד השינוי.

למעשה במועד השינוי אנו מקפויאים את השו"ה

דוגמא: בינואר 2014 הגיעה הישות להסדר עם עובד אחד . בהתאם להסדר :

על העובד לעבוד 4 שנים ואז הוא יקבל מזומן בשווי של 1,000 מניות. בדצמבר 2015, הישות שינתה את המענק כך שבמקום לקבל מזומן הוא יקבל את ה-1,000 מניות עצמן.

להלן נתונים לגבי שווי המניות :

12	12/14
15	12/15
21	12/16
30	12/17

נדרש: הצג פק"י

מצטבר	הוצאה	שנה	
$1 * 1,000 * 12 * 1/4 = 3,000$	3,000	2014	מענק התחייבותי
$1 * 1,000 * 15 * 2/4 = 7,500$	4,500	2015	
$1 * 1,000 * 15 * 3/4 = 11,250$	3,750	2016	מענק הוני
$1 * 1,000 * 15 = 15,000$	3,750	2017	

יש לשים לב שב-2015 עדכנו את השו"ה וב-2016 אנחנו מקפויאים אותו כלומר ב--2016 2017 לא עדכנו את השו"ה

פקודות יומן

2017	2016	2015	2014	
		4,500	3,000	ח' הוצאות שכי"ע ז' זכאים
		7,500		ח' זכאים ז' קרן הון ת.מ.מ
3,750	3,750			ח' הוצאות שכי"ע

				ז' קרן הון ת.מ.מ
15,000				ח' קרן הון ת.מ.מ
1,000				ז' הון מניות
14,000				ז' פרמיה

מה היה קורה אם במקום להחליף את המענק למענק הוני בדצמבר 2015 הישות היתה מוסיפה חלופה לעובד ז"א שהעובד יכול לבחור בין קבלת מזומן בשווי של 1,000 מניות לבין קבלת 1,000 מניות.

למעשה המענק הופך להיות מענק מורכב אבל:

השווי ההוגן של המכשיר ההוני למועד השינוי הוא $15,000 = 15 * 1,000$

השווי ההוגן של ההתחייבות הוא גם 15,000

כלומר, מרכיב ההון הוא 0 – ז"א שנמשיך לטפל במענק כמענק התחייבותי ואז הוא יראה כדלקמן:

שנה	הוצאה	מצטבר
2014	3,000	$1 * 1,000 * 12 * 1/4 = 3,000$
2015	4,500	$1 * 1,000 * 15 * 2/4 = 7,500$
2016	8,250	$1 * 1,000 * 21 * 3/4 = 15,750$
2017	14,250	$1 * 1,000 * 30 = 30,000$

יש לשים לב שלכל אורך הדרך הכרנו בשינוי בשו"ה ומבחינת פק"י:

2017	2016	2015	2014	
14,250	8,250	4,500	3,000	ח' הוצאות שכ"ע ז' זכאים

לגבי הסילוק – תלוי אם הוא בחר בחלופת המזומן או בחלופת ההון

2. מעבר לפי שו"ה גבוה יותר – התפישה היא שהחלפנו באותו שווי הוגן ובנוסף נתנו מענק חדש. זה דומה לשינוי יזום של הישות שמגדיל את השו"ה של המענק ההוני. בכל מקרה במועד ההחלפה נרוץ עם שני מענקים:

א. המענק המקורי

ב. המענק החדש שמועד ההענקה שלו הוא מועד השינוי והשו"ה שלו זה שווי תוספתי (הגידול) ותקופת ההבשלה שלו זוהי התקופה שנקבעה במועד השינוי.

בנתוני הדוגמא הקודמת: הנח כי בדצמבר 2015 החליפה הישות את המענק כך שכל עובד יקבל 1,200 מניות

יש לשים לב שמה שמאפיין כאן את העסקה זה שלא רק שהחלפנו את המענק מהתחייבותי להוני אלא גם הגדלנו את השווי"ה.

מבחינת חשיבה אנו מפצלים ל-2 :

א. המענק המקורי שבשנתיים הראשונות חושבים עליו כמענק התחייבותי ובשנתיים הבאות כמענק הוני ואז למעשה מבצעים בדיוק את אותן פק"י כמו קודם .

מצטבר	הוצאה	שנה	
$1*1,000*12*1/4=3,000$	3,000	2014	מענק התחייבותי
$1*1,000*15*2/4=7,500$	4,500	2015	
$1*1,000*15*3/4=11,250$	3,750	2016	מענק הוני
$1*1,000*15=15,000$	3,750	2017	

פקודות יומן

2017	2016	2015	2014	
		4,500	3,000	ח' הוצאות שכ"ע ז' זכאים
		7,500		ח' זכאים ז' קרן הון ת.מ.מ
3,750	3,750			ח' הוצאות שכ"ע ז' קרן הון ת.מ.מ

ב. נחשוב על ה-200 מניות הנוספות כמענק נפרד שמועד ההענקה שלהם הוא 12/15

והשווי"ה שלהם : $200*15=3,000$ ותקופת ההבשלה שנתיים.

ולכן בכל אחת מהשנים 2016 ו-2017 נרשום את הפקודה

2017	2016	
1,500	1,500	ח' הוצאות שכ"ע ז' קרן הון ת.מ.מ

בדצמבר 2017 נבצע פקודת הנפקה :

ח' קרן הון ת.מ.מ $15,000+3,000=18,000$

ז' הון מניות 1,200

ז' פרמיה 16,800

הערה: מה היה קורה אם במקום להחליף את המענק למענק הוני היא היתה מוסיפה חלופה לעובד : למשל : בדצמבר 2015 הישות הוסיפה חלופה לעובד : או לקבל מזומן בשווי של 1,000 מניות או לקבל 1,200 מניות חסומות שנניח שהשווי"ה שלהן הוא 17,000.

במקרה זה בדצמבר 2015 נוצר מענק מורכב :

השווי של המכשיר ההוני – 17,000

השווי של ההתחייבות $15,000 = 1,000 * 15$

מכאן שמרכיב ההון הוא 2,000

המשמעות היא שגרוץ על 2 מענקים :

מענק התחייבותי – מזומן בשווי של 1,000 מניות והחל מ-12/15 יש לנו מועד הענקה של

מענק הוני בשווי של 2,000 מניות שתקופת ההבשלה שלו שנתיים

מענק התחייבותי לאורך כל הדרך :

שנה	הוצאה	מצטבר
2014	3,000	$1 * 1,000 * 12 * 1/4 = 3,000$
2015	4,500	$1 * 1,000 * 15 * 2/4 = 7,500$
2016	8,250	$1 * 1,000 * 21 * 3/4 = 15,750$
2017	14,250	$1 * 1,000 * 30 = 30,000$

בנוסף מענק הוני שמתחיל ב-2016 :

שנה	הוצאה	מצטבר	
2016	1,000	$1 * 2,000 * 1/2 = 1,000$	מענק הוני
2017	2,000	$1 * 2,000 = 2,000$	

מבחינת פק"י :

2017	2016	2015	2014	
---	-----	4,500	3,000	ח' הוצאות שכ"ע ז' זכאים
15,250	9,250			ח' הוצאות שכ"ע
14,250	8,250			ז' זכאים
1,000	1,000			ז' קרן הון ת.מ.מ

3. **החלפה לפי שווי נמוך יותר - לדוגמא** – בדצמבר 2015 הישות החליפה את המענק ל-800 מניות ברור כי בשנים 2014-2015 טיפלנו במענק כמענק התחייבותי. ברור, כי במועד השינוי יש למיין את ההתחייבות להון. בהתאם לפרשנות אנו לא מכירים באותו יום ברווח כי זה דומה למצב שבו לישות יש זכות בחירה והיא בוחרת את החלופה הזולה יותר. במילים אחרות, זה דומה לפדיון המענק הקודם ואי הכרה ברווח והענקת מענק חדש.

שנה	הוצאה	מצטבר
2014	3,000	$1*1,000*12*1/4=3,000$
2015	4,500	$1*1,000*15*2/4=7,500$
2016	$9,000-1*800*15*2/4=3,000$	$1*800*15*3/4=9,000$
2017	3,000	$1*800*15=12,000$

מבחינת פק"י:

2017	2016	2015	2014		
		4,500	3,000	ח' הוצאות שכ"ע ז' זכאים	מענק התחייבותי
		7,500 $800*15*2/4=6,000$		ח' זכאים 7,500 ז' קרן הון ת.מ.מ. ז' פרמיה	מועד מעבר
3,000	3,000			ח' הוצאות שכ"ע ז' קרן הון	
12,000 800 11,200				ח' קרן הון ת.מ.מ. ז' הון מניות ז' פרמיה	הנפקה

בדצמבר 2015 המענק הוחלף ל-800 מניות ולכן קרן ההון היא $800*15*2/4=6,000$ ולמעשה מעכשיו יש מענק חדש של 800 מניות. יש לשים לב שהטיפול במקרה זה שונה מהמקרים הקודמים כי במקרים הקודמים התפישת היתתה של המשכיות המענק ממשיך אבל בצורה שונה. עד נקודה מסויימת – היה התחייבותי ובשלב מסויים הפך להוני. לעומת זאת במקרה זה התפישתה היא של פדיון ב-12/15 נפדה המענק התחייבותי ובמקומו ניתן מענק חדש – שהוא הוני. כאמור ב-12/15 יש מעבר למענק הוני כאמור ביצענו פקודת מעבר ל-800 מניות כשהדגש הוא שהכרנו בפרמיה ולא ברווח. בשנת 2016 יש להיזהר כיוון שההוצאה המצטברת ל-12/16 היא 9,000. הבעיה היא בתוצאה. אי אפשר להשוות את דצמבר 2016 שהוא לפי 800 מניות ל-12/15 שהוא לפי 1,000 מניות.

לכן נבצע את החישוב הנ"ל $9,000-1*800*15*2/4=3,000$

1.6.2 מעבר ממענק הוני למענק התחייבותי

נבחין בין 3 מצבים :

1. **מעבר לפי אותו שוו"ה** – הרעיון המרכזי הוא – כל עוד המענק הוא מענק הוני אנחנו מכירים בהוצאה לפי שוו"ה למועד ההענקה . במועד השינוי עלינו למיין את קרן ההון להתחייבות כי המענק הופך להיות מענק התחייבותי . מאותו רגע אנו מכירים בשינוי בשוו"ה של ההתחייבות .

דוגמא: נניח שבינואר 2014 הישות הגיעה להסכם עם עובד על פיו :

על העובד לעבוד 4 שנים ואז הוא יקבל 1,000 מניות.

בדצמבר 2015 היא שינתה את תנאי המענק : בהתאם לתנאים הוא יקבל מזומן בשווי של 1,000 מניות – אותו שוו"ה .

נתונים לגבי מחירי המניות :

12	12/14
15	12/15
21	12/16
32	12/17

נדרש : פקודות יומן

פיתרון

הקדמה : לפני שנבצע פק"י נבין מה התוצאה המצטברת של ההוצאה, אליה אנחנו שואפים להגיע וכיצד מגיעים לזה מבחינה טכנית .

כל זמן שהמענק הוני – $1,000 * 12 = 12,000$

מרגע שהמענק הפך להתחייבותי יש לשערך החל מדצמבר 2015 – $1,000 * (32 - 15) = 17,000$

סה"כ 29,000

התשובה היא כדלקמן : אם המענק היה כל הזמן הוני היינו מכירים בהוצאה לפי השוו"ה

למועד ההענקה : $1,000 * 12 = 12,000$

מרגע שהמענק הפך להתחייבותי נתחיל להכיר בשערך ההתחייבות – שינויים בשוו"ה של

ההתחייבות בדוגמא שלנו : $1,000 * (32 - 15) = 17,000$

מכאן שבסה"כ יש להכיר ב-29,000.

איך מבצעים את זה בפועל ?

נבצע 3 טבלאות :

א. **טבלה ראשונה** – עבור ה-12,000 – עבור המענק ההוני

ב. **טבלה שניה** – עבור ה-17,000 – עבור שערך ההתחייבות

ג. **טבלה שלישית** – כמה ההתחייבות צריכה לעמוד

טבלה 1- מענק הוני

מצטבר	הוצאה	
$1,000 * 12 * 1/4 = 3,000$	3,000	2014
$1,000 * 12 * 2/4 = 6,000$	3,000	2015

$1,000 * 12 * 3/4 = 9,000$	3,000	2016
$1,000 * 12 = 12,000$	3,000	2017

טבלה 2- שערך ההתחייבות במועד השינוי אין הבדל כי ההחלפה בוצעה לפי אותו שוו"ה

מצטבר	הוצאה	
----	----	2014
---	----	2015
$1,000 * 1 * (21-15) * 3/4 = 4,500$	4,500	2016
$1,000 * (32-15) = 17,000$	12,500	2017

טבלה 3- יתרת ההתחייבות הזכאים – מענק התחייבותי

מצטבר	הוצאה	
$1 * 1,000 * 15 * 2/4 = 7,500$	7,500	מועד השינוי 12/15
$1 * 1,000 * 21 * 3/4 = 15,750$	8,250	12/16
$1 * 1,000 * 32 = 32,000$	16,250	12/17

פקודות יומן:

2017	2016	2015	2014		
		3,000	3,000	ח' הוצאות שכ"ע ז' קרן הון ת.מ.מ	מענק הוני
		6,000 7,500 1,500		ח' קרן הון ת.מ.מ ז' זכאים ח' פרמיה P.N	מועד השינוי
$3K + 12,500 = 15,500$ 16,250 750	$3K + 4,500 = 7,500$ 8,250 P.N 750			ח' הוצאות שכר ז' זכאים ז' פרמיה	

לסיכום: נבצע 3 טבלאות:

1. מענק הוני
2. שערך ההתחייבות
3. יתרת ההתחייבות

מרגע השינוי הוצאה תירשם לפי הסיכום של טבלאות 1 ו-2 הגידול בהתחייבות לפי 3 וה- P.N לפרמיה .

הערה : מה היה קורה אם במקום להחליף את המענק למענק התחייבותי הישות היתה נותנת לעובד זכות בחירה, דהיינו – העובד זכאי לבחור בין 1,000 מניות לבין מזומן בשווי של 1,000 מניות .

לכאורה, המענק היה הופך להיות מורכב, אבל השווי של המכשיר ההוני הוא $1,000 * 15 = 15,000$

השווי של ההתחייבות אותו הדבר 15,000

ולכן מרכיב ההון הוא 0

מכאן שהטיפול יהיה של החלפה ממענק הוני למענק התחייבותי.

2. מעבר ממענק הוני למענק התחייבותי בשווי גבוה יותר – כל עוד המענק הוא מענק הוני אנחנו מכירים בהוצאה לפי השווי"ה במועד ההענקה . במועד השינוי המענק הופך להיות מענק התחייבותי. כמובן שצריך לסגור את קרן ההון וליצור התחייבות. העניין הוא שהפעם ההתחייבות היא בסכום גבוה יותר כלומר, כבר באותו היום יש לבצע שיערוך של ההתחייבות כיוון שבמענק התחייבותי ההוצאה נקבעת לפי השווי של ההתחייבות, ולכן כבר באותו יום תיווצר הוצאה . מכאן ואילך כמובן, נכיר גם בשינוי בשווי"ה.

דוגמא: בינואר 2014 הגיעה הישות להסדר עם עובד אחד לפיו :

על העובד לעבוד 4 שנים ואז הוא יקבל 1,000 מניות

ב12/15 החברה שינתה את המענק למזומן – בשווי של 1,200 מניות.

השווי ההוגן של המניות

12	01/14
18	12/14
20	12/15
24	12/16
30	12/17

נדרש : פק"י

פיתרון

טבלה 1- מענק הוני

מצטבר	הוצאה	
$1,000 * 12 * 1/4 = 3,000$	3,000	2014
$1,000 * 12 * 2/4 = 6,000$	3,000	2015
$1,000 * 12 * 3/4 = 9,000$	3,000	2016

1,000*12=12,000	3,000	2017
-----------------	-------	------

טבלה 2- שערך ההתחייבות – בניגוד לקודם כעת במועד השינוי יהיה מספר

מועד השינוי	הוצאה	מצטבר
12/15	2,000	$1,200*20-1000*20*2/4=2,000$
2016	4,600	$1,200*24-1,000*20*3/4=6,600$
2017	9,400	$1,200*30-1,000*20=16,000$

טבלה 3- יתרת ההתחייבות הזכאים – מענק התחייבותי

מועד השינוי	הוצאה	מצטבר
12/15	12,000	$1*1,200*20*2/4=12,000$
12/16	9,600	$1*1,200*24*3/4=21,600$
12/17	14,400	$1*1,200*30=36,000$

פקודות יומן:

2017	2016	2015	2014		
		3,000	3,000	ח' הוצאות שכ"ע ז' קרן הון ת.מ.מ	מענק הוני
		6,000 2,000 12,000 4,000		ח' קרן הון ת.מ.מ ח' הוצאות שכ"ע ז' זכאים ח' פרמיה	מועד השינוי
3K+9,400=12,400 14,400 2,000	3K+4,600=7,600 9,600 P.N 2,000			ח' הוצאות שכר ז' זכאים ז' פרמיה	

הערה: מה היה קורה אם במקום להחליף למענק התחייבותי הישות היתה נותנת זכות בחירה בה העובד יכול היה לבחור בין קבלת 1,000 מניות לבין קבלת מזומן בשווי של 1,200 מניות.

לכאורה זה הופך להיות מענק מורכב אבל שווי ההתחייבות גבוה יותר משווי המכשיר ההוני ולכן אין מרכיב הון כך שהטיפול יהיה כמעבר ממענק הוני למענק התחייבותי.

פיננסית מתקדמת א- שיעור 5

3. מעבר לשווי"ה נמוך יותר – בהתחלה המענק היה הוני ואז הישות החליפה אותו במענק התחייבותי אבל בשווי יותר נמוך. במענק התחייבותי הנקודה החשובה ביותר היא השווי"ה של ההתחייבות, לכן אם הישות הקטינה את השווי"ה לכאורה, כבר בנקודה הזאת היה צריך להכיר ברווח. אבל התקן אוסר על כך מתוך טענה של הרעה. כמובן שמכאן ואילך נכיר בשינוי אומדן השווי"ה בגין המענק ההתחייבותי.
אם כך, למעשה חושבים בשלושה שלבים:

א. בתקופה שהמענק היה מענק הוני, מכירים בהוצאה לפי שווי"ה למועד ההענקת

- ב. מועד השינוי- יוצרים התחייבות לפי שווי"ה אבל לא מכירים ברווח .
 ג. החל מהרגע שהמענק הפך להיות התחייבותי- מכירים בשיערוך של ההתחייבות (שינויים בשווי"ה).

דוגמא : בינואר 2014 הגיעה הישות להסדר עם עובד אחד לפיו :

עליו לעבוד 4 שנים ואז הוא יקבל 1,000 מניות. בדצמבר 2015 הישות שינתה את המענק כך , שהעובד יקבל מזומן אבל בשווי של 800 מניות.

להלן מחירי המניות

16	01/14
20	12/14
28	12/15
36	12/16
40	12/17

נדרש: פק"י

פיתרון :

טבלה 1- מענק הוני – מדידת הוצאה

מצטבר	הוצאה	
$1,000 * 16 * 1/4 = 4,000$	4,000	2014
8,000	4,000	2015
12,000	4,000	2016
16,000	4,000	2017

טבלה 2- שיערוך ההתחייבות

מצטבר	הוצאה	
-----	-----	מועד השינוי 12/15
$800 * (36 - 28) * 3/4 = 4,800$	4,800	2016
$800 * (40 - 28) = 9,600$	4,800	2017

טבלה 3- יתרת ההתחייבות הזכאים – מענק התחייבותי

מצטבר	הוצאה	
$800 * 28 * 2/4 = 11,200$	11,200	מועד השינוי 12/15
$800 * 36 * 3/4 = 21,600$	10,400	12/16
$800 * 40 = 32,000$	10,400	12/17

פקודות יומן:

2017	2016	2015	2014	פקי"י	
		4,000	4,000	ח' הוצאות שכ"ע ז' קרן הון ת.מ.מ	מענק הוני
		8,000 11,200 3,200		ח' קרן הון ת.מ.מ ז' זכאים ח' פרמיה	מועד השינוי
8,800 10,400 1,600	8,800 10,400 1,600			ח' הוצאות שכר ז' זכאים ז' פרמיה	מענק התחייבותי

1.7 הסדרי מס

1.7.1 מענק הוני

במענק הוני אנו מכירים בהוצאה לפי שוו"ה למועד ההענקה וזאת למשך תקופת ההבשלה. אם מ"ה מכיר בדיוק באותה ההוצאה ובדיוק באותם מועדים אז הוא נותן הטבת מס שוטפת וכלל לא עולה שאלת המיסים הנדחים.

אם מ"ה לא מכיר בהוצאה ולא יכיר בהוצאה לעולם אזי מדובר על הפרש קבוע ולא עולה השאלה של מיסים נדחים. רק אם הוא יכיר בחלק מההוצאה או בכולה או ביותר ממנה במועדים שונים רק אז עולה השאלה של מיסים נדחים.

מהו המצב בארץ ?

ישות צריכה לבחור בין שני מסלולים :

מסלול הוני – במסלול זה מ"ה מחייב את העובד בעת מימוש במס רוו"ה על השווי הפנימי. ואז לא תותר לישות הוצאה. יש לשים לב כי במקרה זה מדובר על הפרש קבוע ולכן לא עולה השאלה של מיסים נדחים.

- מועד המימוש הוא המועד בו הנאמן מעביר לעובד את המכשיר ההוני או מוכר עבורו את המכשיר ההוני או המועד שבו האופציות מומרות למניות.

או

מסלול פירותי – במסלול זה מ"ה מחייב את העובד במועד המימוש במס על העבודה (מס שולי) ואז הוא מכיר לישות בהוצאה בגובה השווי הפנימי. במקרה זה תיתכנה 3 אפשרויות:

1. **השווי הפנימי במועד המימוש שווה בדיוק לשוו"ה למועד ההענקה** - זה אומר שההוצאה שמש הכנסה הכיר שווה בדיוק להוצאה שרשומה בספרים. למעשה, מ"ה נתן הטבה על סעיף תוצאתי. ולכן פק"י שנרשום תיהיה :

ח' מס לשלם

ז' הוצאות מס שוטפות

2. **השווי הפנימי במועד המימוש נמוך מהשווי למועד ההענקה** – זה אומר שמ"ה הכיר בהוצאה הנמוכה מההוצאה הרשומה בספרים, במילים אחרות, חלק מההוצאה הרשומה בספרים מהווה הפרש קבוע. בכל מקרה גם הפעם מ"ה נתן הטבה רק על סעיף תוצאתי.

פקודת היומן שתירשם

ח' מס לשלם

ז' הוצאות מס שוטפות

3. **השווי הפנימי במועד המימוש גבוה מהשווי למועד ההענקה** – זה אומר שמ"ה הכיר בהוצאה גבוהה מההוצאה בספרים וזה קורה בגלל מרכיב האופציה.

לפי הוראות IAS12 אם מתקבלת הטבה על סעיף הוני רושמים אותה בסעיף עצמו. לכן, פק"י היא :

ח' מס לשלם

ז' הוצאות מס שוטפות – על המרכיב התוצאתי

ז' פרמיה – על המרכיב ההוני

עד כה דיברנו מה קורה במועד המימוש – המועד בו מ"ה מכיר בהוצאה, אבל אנו יודעים כי בספרים אנו בכלל רושמים את ההוצאה במועד אחר - **במשך תקופת ההבשלה**. ועל כן במקרה הזה צריך ליצור מ"נ ובכל זאת יש בעיה. את השווי הפנימי במועד המימוש אנו יודעים במועד המימוש.

• לפי איזה סכום ניצור את המיסים הנדחים ?

• יתרה מכך, כנגד מה ניצור את המיסים הנדחים ?

• האם רק כנגד סעיף תוצאתי ?

• האם חלק לפי סעיף תוצאתי וחלק לפי סעיף הוני ?

על כך אומר התקן – את סכום המ"נ ניצור לפי ההוצאה הצפויה למ"ה אשר נקבעת לפי השווי הפנימי למועד הדיווח. אם ההוצאה הזאת שווה או נמוכה מההוצאה המצטברת בספרים זה אומר שצפויה הטבה רק בגין סעיף תוצאתי ועל כן הפקודה תהיה :

ח' מס נדחה

ז' הוצאות מ"נ

אם ההוצאה הצפויה למ"ה גבוהה מההוצאה המצטברת בספרים זה אומר, שצפויה הטבה גם בגין מרכיב תוצאתי וגם בגין מרכיב הוני לכן הפקודה תהיה :

ח' מס נדחה

ז' הוצאות מ"נ

ז' קרן הון ת.מ.מ

בשנה בה מ"ה מכיר בפועל בהוצאה נחשוב בשני שלבים :

1. נסגור את המ"נ בפעולה הפוכה מהיצירה

2. ניתן ביטוי להטבה בפועל

דוגמא כוללת לנושא :

בינואר 2014 הגיע הישות להסכם עם עובדיה כדלקמן :

עליהם לעבוד 3 שנים ואז כל אחד מהם יקבל 100 אופציות הניתנות להמרה ביחס של 1:1 תמורת תוספת מימוש של 20 ₪.

השווי"ה למועד ההענקה – 24 ₪

בשנת 2014 הישות צופה כי 86 עובדים יעמדו בתנאי השירות .

בשנת 2015 הישות צופה כי 75 עובדים יעמדו בתנאי השירות .

בשנת 2016 הישות צופה כי 80 עובדים יעמדו בתנאי השירות .

הישות בחרה את המסלול הפירוטי.

להלן מחירי המניה :

50	12/14
41	12/15
57	12/16
60	12/17
65	12/18

ב-12/18 כל האופציות הומרו למניות.

שיעור המס 25%

נדרש : הצג פק"י

פיתרון

2018	2017	2016	2015	2014	
		72,000	51,200	68,800	ח' הוצאות שכ"ע ז' קרן הון ת.מ.מ
		192,000			ח' קרן הון ת.מ.מ ז' תקבולים בגין אופציות
20*80*100=160,000					ח' מזומן

192,000					ח' תקבולים בגין אופציות
8,000					ז' הון מניות
344,000					ז' פרמיה
		47,750		21,500	ח' מס נדחה
		21,750		17,200	ז' הוצאות מ"נ
		26,000		4,300	ז' קרן הון ת.מ.מ
			4,750		ח' מס נדחה
			9,050		ז' הוצאות מ"נ
			4,300		ח' קרן הון ת.מ.מ
		26,000			ח' קרן הון ת.מ.מ
					ז' תקבולים בגין אופציות
	6,000				ח' מס נדחה
					ז' תקבולים בגין אופציות
48,000					ח' הוצאות מ"נ
32,000					ח' תקבולים בגין אופציות
80,000					ז' מ"נ
90,000					ח' מס לשלם
48,000					ז' הוצאות מס שוטפות
42,000					ז' פרמיה

הסברים

מס נדחה 25%	הוצאה צפויה מ"ה	מצטבר	הוצאה	
21,500	$30/24=86,000$	$86*100*24*1/3=68,800$	68,800	2014
26,250	$21/24=105,000$	$75*100*24*2/3=120,000$	51,200	2015
74,000	$37/24=296,000$	$80*100*24=192,000$	72,000	2016
80,000	$40/24=320,000$	192,000	---	2017

הליך הפיתרון יהיה כדלקמן :

ראשית – נפתור את השאלה בהתעלמות מוחלטת מנושא המס

שנית – נחשוב על השפעת המס

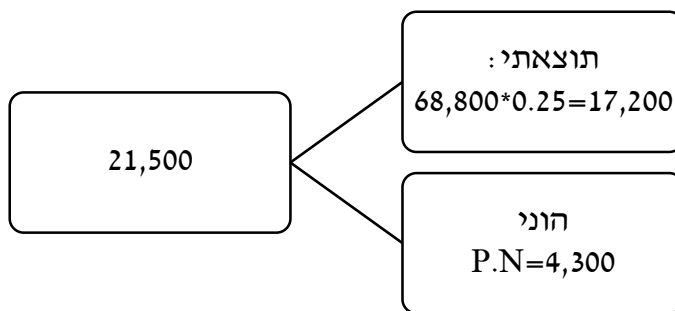
נחשוב על המיסים:

שנת 2014- השווי הפנימי הוא $50-20=30$

ולכן ההוצאה הצפויה למ"ה היא $86*100*30*1/3=86,000$

ההוצאה הצפויה למ"ה גבוהה מההוצאה המצטברת בספרים המשמעות היא שצפויה הטבה גם

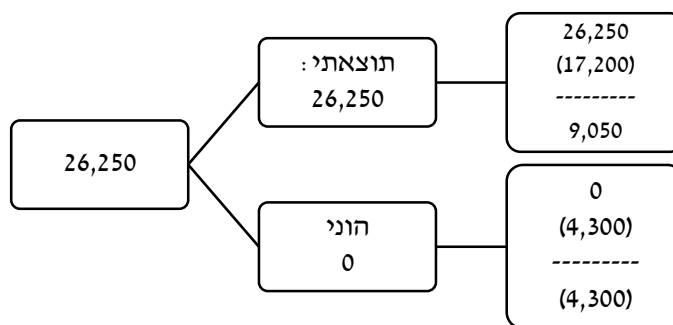
בגין מרכיב תוצאתי וגם בגין מרכיב הוני

שנת 2015-השווי הפנימי הוא $41-20=21$

ולכן ההוצאה הצפויה למ"ה היא $86 * 100 * 21 * 2/3 = 105,000$

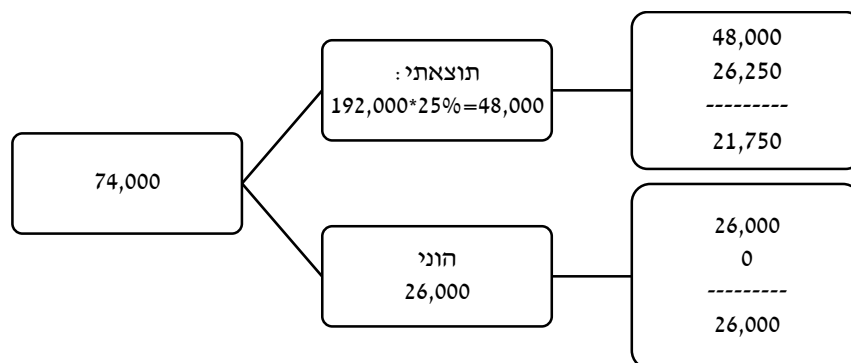
נשים לב כי הפעם ההוצאה הצפויה למ"ה נמוכה מההוצאה המצטברת בספרים. המשמעות היא שההוצאה היא רק בגין סעיף תוצאתי

שנת 2016 - השווי הפנימי הוא $57-20=37$

ולכן ההוצאה הצפויה למ"ה היא $86 * 100 * 37 = 296,000$

ההוצאה הצפויה למ"ה גבוהה מההוצאה המצטברת בספרים המשמעות היא שצפויה הטבה גם בגין מרכיב תוצאתי וגם בגין מרכיב הוני.

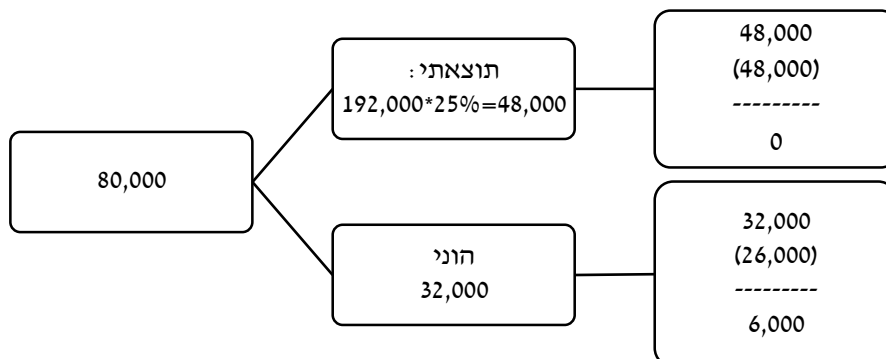

דצמבר 2016 הוא מועד ההבשלה, ולכן עלינו למיין את קרן הון ת.מ.מ לתקבולים בגין אופציות

שנת 2017 - השווי הפנימי הוא $60-20=40$

ולכן ההוצאה הצפויה למ"ה היא $80 * 100 * 40 = 320,000$

ההוצאה הצפויה למ"ה גבוהה מההוצאה המצטברת בספרים המשמעות היא שצפויה הטבה גם בגין מרכיב תוצאתי וגם בגין מרכיב הוני .

שנת 2018 - זוהי שנה מיוחדת – מס הכנסה הכיר בהוצאות ואז אנו חושבים בשני שלבים :

א. סוגרים אץ המס הנדחה ע"י פקודה הפוכה :

ח' הוצאות מס נדחות

ח' תקבולים בגין אופציות

ז' מ"נ

ב. בשלב שני נחשוב על ההטבה בפועל ולכן :

שווי פנימי : $65 - 20 = 45$

ולכן מס הכנסה הכיר ב- $80 * 100 * 45 = 360,000$

ולכן הוא נתן הטבה בפועל של 90,000

מכיוון שמ"ה הכיר בהוצאה בסכום הגבוה מהסכום בספרים חלק מהסכום יהיה הוני וחלק יהיה תוצאתי :

תוצאתי : $192,000 * 25\% = 48,000$

הוני : $(320,000 - 192,000) * 25\% = 42,000$

סוגיות בנושא המס :

1. רמת העובד ורמת המענק

דוגמא : ישות הגיעה להסכם עם 2 עובדים ובגין כ"א מהם נרשמה הוצאה של 100 ₪ .

עובד ראשון – מימש כשהשווי הפנימי היה 50 ₪

עובד שני – מימש כשהשווי הפנימי היה 150 ₪

השאלה העולה היא : האם כדי להחליט אם לרשום את ההטבה בפועל רק כנגד סעיף תוצאתי או גם כנגד סעיף הוני יש לחשוב על רמת המענק או על רמת העובד.

רמת המענק – סה"כ בספרים נרשמה הוצאה של 200 ומס הכנסה מכיר גם הוא בהוצאה של 200 (50+150) ולכן ההטבה היא רק בגין סעיף תוצאתי ופקודת היומן :

ח' מס לשלם

ז' הוצאות מס שוטפות

רמת העובד – העובד הראשון מימש כשהשווי הפנימי היה 50 ונרשמה בגינו הוצאה של 100 ועל כן התקבלה הטבה רק בגין מרכיב תוצאתי :

ח' מס לשלם

ז' הוצאות מס שוטפות

העובד השני מימש כשהשווי הפנימי הוא 150 ונרשמה בגינו הוצאה של 100 לכן התקבלה הטבה גם בגין מרכיב תוצאתי וגם בגין מרכיב הוני :

ח' מס לשלם

ז' הוצאות מס שוטפות

ז' פרמיה

התקן אינו קובע באיזו גישה לנקוט ואנו נפעל לפי רמת העובד כי נח יותר לעקוב אחרי זה.

2. מיסים ושינוי יזום בשווי

כבר למדנו כי אם ישות מבצעת שינוי המגדיל את השווי של המענק אנו רואים בזאת מענק נוסף בלתי תלוי בקודם. גם את ההוצאה הצפויה למייה יש לפצל לשני מענקים אבל, כדי להחליט האם לרשום את המס הנדחה רק כנגד הוצאות מס נדחות או גם כנגד הוצאות מ"נ וגם כנגד קרן הון עלינו לחשוב על שני המענקים יחד.

דוגמא: ב-01/14 הגיעה הישות להסדר עם עובד אחד לפיו :

עליו לעבוד 3 שנים ואז הוא יקבל 1,000 אופציות הניתנות להמרה למניות ביחס של 1:1 תמורת תוספת מימוש של 20 ₪

השווי למועד ההענקה 24 ₪

ב-01/10/15 הישות הפחיתה את תוספת המימוש ב-10 ₪ ואז השווי של האופציה גדל ב-12 ₪. הישות בחרה במסלול הפירותי .

שיעור המס 25%

להלן מחירי המניה

41	12/14
44	12/15
60	12/16

נדרש: פק"י

פיתרון

2016	2015	2014	
17,600	10,400	8,000	ח' הוצאות שכ"ע ז' קרן הון ת.מ.מ
12,000+24,000=36,000			ח' קרן הון ת.מ.מ ז' תקבולים בגין אופציות
	2,750	1,750	ח' מ"נ ז' הוצאות מ"נ
8,000 4,500 3,500			ח' מ"נ ז' הוצאות מ"נ ז' תקבולים בגין אופציות

הסברים:

אנו מטפלים בשני מענקים :

1. מענק 1 - מועד הענקה 01/14 , שווייה- 24 , תקופת הבשלה 3-שנים
2. מענק 2 – מועד הענקה 01/10/15 , שווייה – שווי תוספתי 12 ₪ , תקופת הבשלה שנה ורבע

מענק ראשון

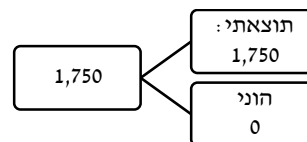
מ"ינ	הוצאה צפויה למ"ה	מצטבר	הוצאה	
1,750	$21/24=7,000$	$1,000*24*1/3=8,000$	8,000	2014
4,000	$24/24=16,000$	16,000	8,000	2015
10,000	$40/24=40,000$	24,000	8,000	2016

מענק שני

מ"ינ	הוצאה צפויה למ"ה	מצטבר	הוצאה	
500	$10/12=2,000$	$1,000*12*0.25/1.25=2,400$	2,400	2015
2,500	$10/12=10,000$	12,000	9,600	2016

בשנת 2014 – יש רק מענק ראשון $41-20=21$

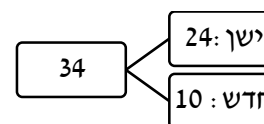
ההוצאה הצפויה למ"ה נמוכה מההוצאה בספרים לכן נכיר בהוצאה רק בגין מרכיב תוצאתי : 1,750

בשנת 2015 - יש שני מענקים – יש לעבוד בשני שלבים :

1. מה ההוצאה הצפויה למ"ה בגין כ"א מהמענקים
2. כדי להחליט כנגד מה לרשום את המ"ינ צריך לחשוב על שני המענקים גם יחד .

השווי הפנימי הוא $44-10=34$

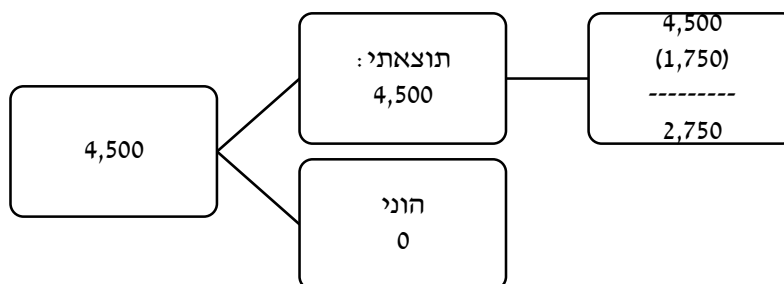

החשיבה – מה היה השווי הפנימי אם לא הייתי משנה את תוספת המימוש ? $44-20=24$

ניתן גם לחשוב בצורה הבאה מהי התרומה של המענק החדש אם הקטנו את תוספת המימוש ב-10 אז השווי הפנימי גדל ב-10 ולכן זה הסכום שמיוחס למענק החדש למעשה בכל נקודת זמן למענק החדש מיוחס 10 ₪ אא"כ השווי הפנימי נמוך מ-10

כעת סך ההוצאה הרשומה בספרים בגין שני המענקים $16,000+2,400=18,400$

ואילו ההוצאה הצפויה למ"ה 18,000 לכן צפויה רק הטבה בגין מרכיב תוצאתי

שנת 2016 – בשנת 2016 השווי הפנימי הוא $60-10=50$

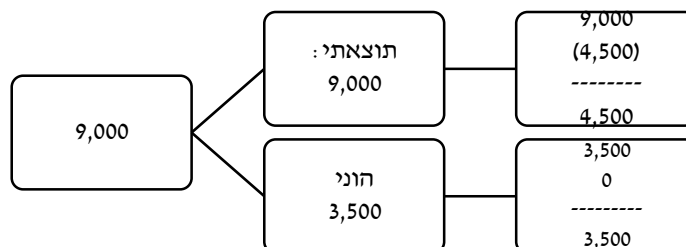
מענק ישן $60-20=40$

מענק חדש 10

סך ההוצאה בספרים $24,000+12,000=36,000$

סך ההוצאה הצפויה למ"ה $40,000+10,000=50,000$ ז"א שההוצאה הצפויה למ"ה גבוהה

מהספרים לכן צפויה הטבה גם בגין מרכיב תוצאתי וגם בגין מרכיב הוני

1.7.2 מענק התחייבות

במענק התחייבות אין ויכוח בין חשבונאות לבין מ"ה על סכום ההוצאה הסופי. בכל מקרה ההוצאה תירשם לפי המזומן ששולם.

הוויכוח הוא על עיתוי ההכרה בהוצאה כיוון ש:

בספרים- אנו מכירים בהוצאה לאורך תקופת ההבשלה וממשיכים לעדכן אותה כתוצאה משינויים בשווי"ה עד למועד התשלום ואילו

מס הכנסה – מכיר בהוצאה רק במועד התשלום.

זהו הפרש עיתוי קלאסי. לכן, עלינו ליצור מיסים נדחים. בכל שנה נרשום את הפעולה:

ח' מס נדחה
בגובה ההוצאה בספרים * שיעור המס
ז' הוצאות מס נדחות

בשנת ההכרה נחשוב בשני שלבים:

1. נסגור את המס הנדחה בפעולה הפוכה מהיצירה דהיינו

ח' הוצאות מ"נ

ז' מ"נ

2. ניתן ביטוי להטבה בפועל

ח' מס לשלם

ז' הוצאות מס שוטפות

כדאי לשים לב ששום דבר לא נרשם כנגד מרכיב הון שכן מדובר במענק התחייבותי .

1.8 תשלום מבוסס מניות בקבוצה חברות

למעשה בחלק הזה אנו לומדים כיצד משתלב IFRS2 בדו"חות מאוחדים.

במסגרת החלק הזה נדון בנושאים הבאים :

א. סילוק במכשירים הוניים של הישות המקבלת את השירות

ב. סילוק במכשירים הוניים של ישות אחרת בקבוצה , לא זו שמקבלת את השירות

ג. סילוק במזומן

ד. מעברים של עובדים

ה. שילוב בין IFRS2 לבין IFRS3

ו. שילוב בין IFRS2 לבין IAS28

לכל הנושאים הללו יש שלושה כללים בסיסיים :

כלל ראשון – מתייחס לישות המקבלת את השירות – הישות הזאת מטפלת במענק כמענק הוני רק

אם מתקיים אחד משני תנאים :

א. המענק מסולק במכשירים הוניים שלה – **לא חשוב מי המסלק**

ב. לישות אין מחויבות לסלק את המענק – היא קיבלה מתנה

כלל שני- מתייחס לישות שמסלקת את המענק עבור שירות שקיבלה ישות אחרת בקבוצה –
הישות הזאת מטפלת במענק כמענק הוני רק אם היא מסלקת אותו באמצעות מכשירים הוניים שלה

כלל שלישי – עוסק בדו"ח המאוחד – בדו"ח המאוחד נטפל במענק כמענק הוני רק אם התקיים אחד משני תנאים :

א. המענק מסולק במכשירים הוניים של אחת מחברות הקבוצה

ב. לקבוצה אין מחויבות לסלק את המענק – מתנה

1.8.1 סילוק במכשירים הוניים של הישות אשר מקבלת את השירות

במסגרת הנושא הזה נדון ב-4 סוגיות :

2 סוגיות שלא קשורות לדו"חות מאוחדים

2 סוגיות הקשורות לדו"חות מאוחד

1. (לא קשור למאוחד) מה קורה אם ישות הגיע להסכם עם עובד לפיו היא תמסור לו מניות שלה אבל היא מתכוונת או מחוייבת לרכוש אותן בשוק ואז למסור לעובד. מה ההבדל בין זה למה שלמדנו עד היום ? עד היום למדנו על הנפקת מניות או הגדלת מחזור המניות ואילו כעת אנו מדברים על קניה בשוק ומסירה . מחזור המניות לא משתנה .
הסוגיה היא האם לטפל במענק כמענק הוני או כמענק התחייבות?
התשובה היא שהמענק הוא מענק הוני מכוח תנאי א1. – מסולק במכשירים הוניים שלה.
מה ההיגיון ?

כשישות רוכשת את המניות של עצמה מדובר על פדיון הון – מניות באוצר ואז כשהיא מוסרת את המניות זוהי הנפקה מחדש ואין שום הבדל בחשבונאות בין הנפקת מניות חדשות לבין הנפקת מניות באוצר- **לכן המענק מטופל כמענק הוני**

2. (לא קשור למאוחד) מה קורה אם ישות מקבלת שירות אך מי שמוסר אף המניות הוא בעל המניות שלה – הישות מטפלת במענק כמענק הוני מכוח א1. – ההיגיון – אם הישות משלמת לבע"מ אז בעצם חזרנו לסוגיה הקודמת שמדובר בפדיון המניות ואין שום משמעות לעובדה שפזיזת לא היא מעבירה לעובדים אלא בעל המניות מעביר. ואם הישות לא מחויבת לסלק אלא בעל המניות נותן לה מתנה אז חל ב1. **תזכורת:** מתנה מטופלת במסגרת ההון העצמי.

3. (קשור למאוחדים) חברת בת מגיעה להסכם עם עובד שלה לפיו היא תנפיק לו מניות שלה- ספרי הבת – מענק הוני מכח א1.
ספרי האם – לא רלוונטי כי האם לא מעורבת בעסקה
דו"ח מאוחד- מענק הוני מכח א3.

דוגמא (הנתונים ישמשו גם לדוגמאות בהמשך):

חברה א ← מחזיקה 80% מ-ב'

ב-01/14 חברה ב' הגיעה להסכם עם עובד 1 לפיו: העובד יעבוד שנה ואז הוא יקבל 1,000 מניות של ב'.

מועד ההבשלה הוא 01/15

מחיר מניה:

12 01/14

20 12/14

נדרש: פק"י

פיתרון:

חברה ב'

ח' הוצאות שכי"ע

12,000

ז' קרן הון ת.מ.מ

חברה א'

לא רושמת כלום

דו"ח מאוחד

ח' הוצאות שכי"ע

12,000

ז' זשמ"ש

דו"ח על השינויים בהון המאוחד:

סה"כ	זשמ"ש	בעלים	
		עודפים	
12,000	12,000		עסקת ת.מ.מ
(12,000)	(2,400)	(9,600)	הפסד

נניח כעת כי חברת האם הגיעה להסכם עם עובד שלה שהיא תנפיק לו 1,000 מניות שלה

פקודות היומן

חברת הבת: לא מעורבת בעסקה

האם- מענק הוני מכח א1.

ח' הוצאות שכי"ע

12,000

ז' קרן הון ת.מ.מ

מאוחד – מענק הוני מכח א3

ח' הוצאות שכי"ע

12,000

ז' קרן הון ת.מ.מ

דו"ח על השינויים בהון המאוחד:

סה"כ	זשמ"ש	בעלים		
		עודפים	קרן הון ת.מ.מ	
12,000		12,000		עסקת ת.מ.מ
(12,000)			(12,000)	הפסד

4. חברת האם הגיעה להסדר עם עובד של הבת לפיו הוא יעבוד אצל הבת והיא תמסור לו את המניות של הבת. הנקודה החשובה היא שתברת הבת קיבלה את השירות אבל מי שמחויב לסלק את המענק זוהי חברת האם.

ספרי הבת - מענק הוני מכוח ב.1. הפקודה

ח' הוצאות שכי"ע

12,000

ז' קרן הון – השקעת בעלים

ספרי האם - מענק התחייבותי כי המענק מסולק במכשירים הוניים של הבת ולא

במכשירים הוניים שלה הפקודה

ח' השקעה

20,000

ז' זכאים

במאוחד - מענק הוני מכח א3 פקודה :

ח' הוצאות שכי"ע

12,000

ז' זשמי"ש

ח' קרן הון עסקאות עם זשמי"ש

$20\% * 12,000 = 2,400$

ז' זשמי"ש

דו"ח על השינויים בהון המאוחד :

סה"כ	זשמי"ש	בעלים		
		קרן הון עם זשמי"ש	עודפים	
12,000	12,000			עסקת ת.מ.מ
(12,000)	(2,400)		(9,600)	הפסד
---	2,400	(2,400)		השקעת בעלים

1.8.2 סילוק במכשירים הוניים של ישות אחרת בקבוצה

בנושא זה נדון ב-2 סוגיות :

1. חברת הבת הגיעה להסכם עם עובד שלה לפיו היא תעניק לו מניות של חברת האם. כמובן שכדי לבצע את ההסדר חברת הבת תצטרך לרכוש את המניות בשוק.

ספרי הבת - מענק התחייבותי כיוון שלא מדובר במכשירים הוניים שלה פקודה :

ח' הוצאות שכי"ע

$1,000 * 20 = 20,000$ – שו"ה למועד הדיווח

ז' זכאים

חברת האם - אין פקודה היא לא מעורבת בעסקה

במאוחד - מענק הוני מכח א3. פקודה

ח' הוצאות שכי"ע

12,000

ז' קרן הון ת.מ.מ

דו"ח על השינויים

סה"כ	זשמי"ש	בעלים		
		קרן הון ת.מ.מ	עודפים	

12,000		12,000		עסקת ת.מ.מ
(12,000)	(2,400)		(9,600)	הפסד

2. חברת האם הגיעה להסכם עם עובד של הבת לפיו היא תעניק לו מניות שלה – שוב הנקודה החשובה היא שאת השירות מקבלת חברת הבת אבל המחויבות לסלק את המענק היא של חברת האם

חברת הבת – מענק הוני מכח 1ב – לכן הפקודה :

ח' הוצאות שכי"ע

12,000

ז' קרן הון – השקעת בעלים

חברת האם – מענק הוני – מסולק במכשירים הוניים שלה כלל 2 פקודה :

ח' השקעה

12,000

ז' קרן הון ת.מ.מ

במאוחד – מענק הוני מכח 3א פקודה

ח' הוצאות שכי"ע

12,000

ז' קרן הון ת.מ.מ

ח' קרן הון עסקאות עם הזשמי"ש

2,400

ז' זשמי"ש

דו"ח על השינויים המאוחד :

סה"כ	זשמי"ש	בעלים		
		קרן הון עם זשמי"ש	קרן הון עם ת.מ.מ	עודפים
12,000			12,000	עסקת ת.מ.מ
(12,000)	(2,400)		(9,600)	הפסד
----	2,400	(2,400)		השקעת בעלים

1.8.3 סילוק במזומן

ישנן 2 סוגיות :

1. חברת הבת הגיע להסכם עם עובד שלה לפיו תשלם לו מזומן לפי השווי"ה של המניות (של האם או של הבת – לא משנה)

ספרי הבת – מענק התחייבותי

ח' הוצאות שכי"ע

20,000

ז' זכאים

ספרי האם – אין כלום היא לא מעורבת

מאוחד – התחייבותי כי הסילוק במזומן

ח' הוצאות שכי"ע

20,000

ז' זכאים

המענק לא עובר דרך דו"ח על השינויים וההוצאה מחולקת לפי 80% ו-20%

2. חברת האם הגיע להסדר עם עובד של הבת, על פיו היא תשלם לו מזומן. הנקודה החשובה היא שחברת הבת מקבלת את השירות וחברת האם מחויבת לסלק.

ספרי הבת – מענק הוני מכח 11 הפקודה :

12,000	ח' הוצאות שכ"ע ז' קרן הון השקעת בעלים
	ספרי האם – מענק התחייבותי
20,000	ח' השקעה ז' זכאים
	במאוחד - מענק התחייבותי
20,000	ח' הוצאות שכ"ע ז' זכאים
	בנוסף יש לשקף מתנה :
4,000	ח' קרן הון עם ז"ש ז' זשמ"ש

1.8.4 מעברים של עובדים

אנו עוסקים כעת במצב בו לעובדים ישנה אפשרות לעבור בין חברות הקבוצה מבלי שזכותם למענק תיפגע. למעשה זכותם נפגעת רק כאשר הם עוזבים את הקבוצה או שלא עומדים ביעד ביצוע. נבחין בין מענק הוני למענק התחייבותי :

מענק הוני - ההוצאה אצל כל אחת מהחברות רשומה לפי שווי"ה למועד ההענקה ולפי תקופת השירות היחסית .

דוגמא: בינואר 2014 חברת האם הגיעה להסכם עם 5 עובדים (א-ה) של חברות הבנות שלה לפיו :

העובדים מחויבים לעבוד 3 שנים אצל אחת מחברות הקבוצה, כולל אפשרות מעבר בין החברות, ואז כל אחד מהם יקבל 1,000 מניית של חברת האם אשר שווין ההוגן למועד ההענקה הוא 24₪.

להלן נתונים לגבי השירות של העובדים :

	חברת בת 1	חברת בת 2	צפי למועד ההבשלה
2014	א, ב	ג, ד, ה	כולם
2015	א, ב, ג	ד, ה	ב, ג, ד, ה
2016	א	ב, ג	

נדרש: פק"י לשתי החברות

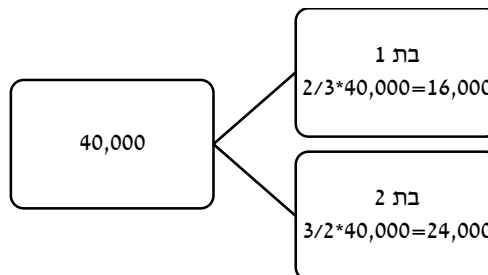
פיתרון

בת 2			בת 1			
2016	2015	2014	2016	2015	2014	
	16,000	24,000	24,000	8,000	16,000	ח' הוצאות שכ"ע

						ז' קרן הון – השקעת בעלים
16,000						ח' קרן הון השקעת בעלים ז' הוצאות שכ"ע

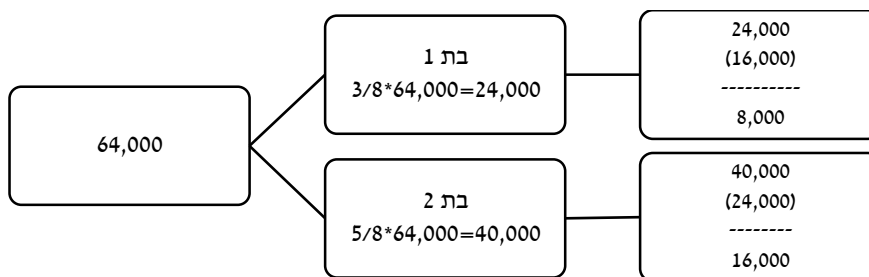
שנת 2014 - $5 * 1,000 * 24 * 1/3 = 40,000$

נפצל : סה"כ יש 5 עובדים שעבדו שנה סה"כ 5 יחידות עבודה

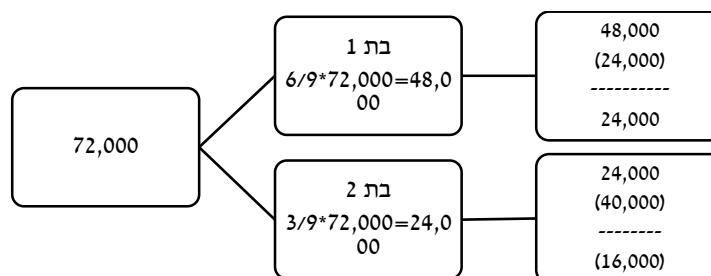
שנת 2015 - $4 * 1,000 * 24 * 2/3 = 64,000$

נפצל : סה"כ יש 5 עובדים שעבדו שנה סה"כ 5 יחידות עבודה

שנת 2016 - $3 * 1,000 * 24 = 72,000$

נפצל : סה"כ יש 5 עובדים שעבדו שנה סה"כ 5 יחידות עבודה

פיננסית מתקדמת א- שיעור 6

מענק התחייבותי

גם במענק התחייבותי, כל חברה, תכיר בהוצאה לפי החלק היחסי של השירות אותו היא קיבלה. ההבדל לעומת המענק ההוני הוא שההוצאה נקבעת לפי שווייה למועד הדיווח, ואז ייתכן מצב שבחברה מסויימת העובדים כבר לא עובדים אבל עדיין היא רושמת הוצאה כי מעדכנים את השווייה.

דוגמא לנושא: בינואר 2014 הגיעו שתי חברות בנות להסכם משותף עם חמישה עובדים. בהתאם להסכם כל אחד מהעובדים חייב לעבוד 3 שנים אצל אחת מהן לרבות מעבר ביניהן ואז הוא יהיה זכאי למזומן בשווי של 1,000 מניות של חברת האם. להלן נתונים לגבי מחיר המניה:

12	12/14
21	12/15
30	12/16

להלן נתונים לגבי שירות העובדים :

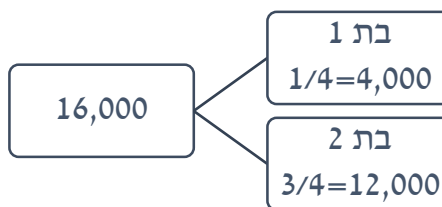
צפי למועד ההבשלה	בת 2	בת 1	
א,ב,ג,ד	ב,ג,ד,ה	א	2014
א,ב,ה	א,ב,ג,ה		2015
	ג	א,ב	2016

נדרש : הצג פקודות יומן

פיתרון

בת 2			בת 1			
2016	2015	2014	2016	2015	2014	
25,000	23,000	12,000	23,000	3,000	4,000	ח' הוצאות שכי"ע ז' זכאים

שנת 2014 - $4 * 1,000 * 12 * 1/3 = 16,000$

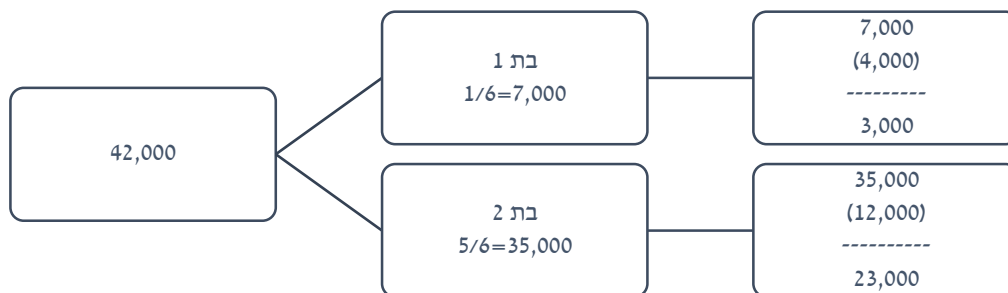

שנת 2015 - $3 * 1,000 * 21 * 2/3 = 42,000$

סה"כ 6 יח' עבודה :

אצל בת 1 - יחידה אחת - א' שנה אחת

אצל בת 2 - 5 יחידות

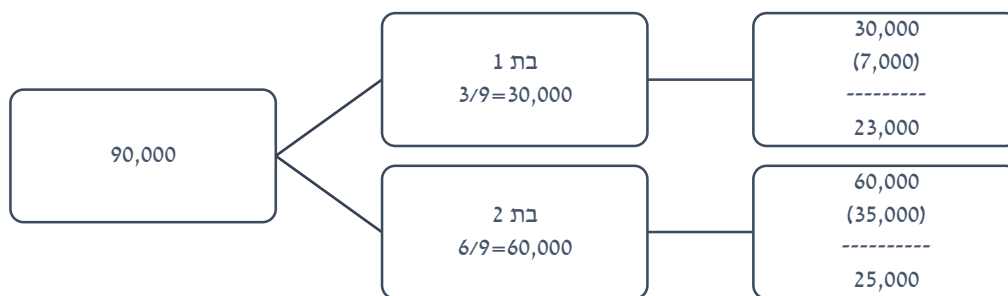

שנת 2016 - $3 * 1,000 * 30 = 90,000$

סה"כ 9 יח' עבודה :

אצל בת 1 - 3 יח' עבודה

אצל בת 2 - 6 יח' עבודה

למען הסר ספק חברת בת 1 צריכה לשלם 30,000 וחברת בת 2 צריכה לשלם 60,000

1.8.5 שילוב בין IFRS2 ל-IFRS3

גם בנושא זהה נדון ב-3 סוגיות :

1. חברה א' רכשה שליטה מבע"מ של חברה ב' והגיעה איתו להסכם לפיו הוא מחויב לעבוד ואז הוא יקבל מניות. הסוגיה העולה במקרה זה היא האם ליחס את שווי ההסדר לעלות צירוף העסקים כמו תמורה מותנית או האם לראות בזאת עסקת ת.מ.מ רגילה ואז בדו"ח המאוחד להכיר בהוצאות שכ"ע. **התשובה** : אין לכך תשובה מוחלטת, עלינו לבדוק כל מקרה לגופו ובין השאר להפעיל את השיקולים הבאים :
 - א. **תקופת העסקה** – מה קורה האם אותו עובד פורש לפני הזמן האם הוא בכל זאת יקבל את המענק או לא ? אם הוא מקבל את המענק זה מרמז שאין למענק קשר לעבודה ולכן הוא חלק מעלות צירוף העסקים. ואם הוא לא מקבל, אז זה מרמז שהמענק הוא עבור העבודה לכן IFRS2

- ב. הקשר בין מועד התשלום לבין מועד סיום העסקה** – אם העובד מקבל את המענק רק בסיום העסקה זה מרמז על כך שהוא קשור לעבודה IFRS2 ואם הוא מקבל את התשלום בלא קשר לסיום העסקה מרמז על IFRS3 .
- ג. השוואה עם אנשי מפתח אחרים** – אם אנשי המפתח האחרים מקבלים אותו שכר כמו העובד ועם כולם הגיעו להסדר דומה זה מרמז על IFRS2 אבל אם השכר של כולם דומה ורק עם העובד הגיעו להסדר מרמז על IFRS3 .
- ד. השוואה עם מוכרים אחרים** – נניח שחברה א' רכשה את השליטה מכמה בע"מ, אם היא הגיעה לאותו הסדר עם כולם בין אם הם עובדים ובין אם לא, אזי IFRS3 כי אין קשר לעבודה. לעומת זאת אם ההסדר הוא רק עם אילו אשר ממשיכים לעבוד אז מרמז על IFRS2.
- ה. הקשר להערכת שווי- לפני שרוכשים חברת בת**, בד"כ מבצעים לה הערכת שווי, והערכת שווי זה לא מדע מדויק לרב מתקבל טווח של מחירים ומחיר הרכישה נקבע איפשהו באמצע. נניח כי מחיר הרכישה נקבע בטווח הנמוך, וההסדר קשור במישרין להערכת השווי הזאת זה אומר שכנראה ההסדר מהווה פיצוי כלשהו על מחיר הרכישה הנמוך לכן מרמז על IFRS3 .
- 2. החלפת מענקים** – אנו עוסקים כעת במצב שבו חברה ב' הגיע להסדר עם עובדיה, בשלב מאוחר יותר חברה א' רכשה שליטה והחליפה את המענק במענק שלה. הסוגיה העולה היא כיצד לטפל בהחלפת המענק האם כתמורה מותנית לפי IFRS3 או האם כהוצאות שכ"ע לפי IFRS2. כדי לענות על כך עלינו להבין מדוע חברה א' ביצעה את ההחלפה? נניח שלאור השגת השליטה המענק הקודם פוקע, כלומר, חברה א' בכלל אל מחויבת להחליף את המענק. אם היא בכל זאת החליפה כנראה היא רצתה לתת הטבה לעובדים. לכן יטופל במסגרת IFRS2 אבל המקרה הנפוץ יותר הוא שהיא מחויבת להחליף את המענק כי התקנות והחוקים קובעים זאת או הסכם השגת השליטה דורש זאת או כי ההסכם המקורי עם העובדים דורש זאת או כי אחרת יהיו עוד בעלי מניות לחברה ב' וא' לא רוצה בזאת. במקרים האלו לפחות חלק מעלות ההחלפה מיוחסת ל-IFRS3 כיצד נדע לפצל בין החלק המיוחס ל-IFRS3 לבין החלק המיוחס ל-IFRS2?
- IFRS3 מציג בפנינו נוסחא כדלקמן:
- החלק המיוחס ל-IFRS3:**
- שווי של מענק ישן למועד ההחלפה * (תקופת השירות שסופקה) חלקי (MAX בין תקופת ההבשלה המקורית לבין תקופת ההבשלה הכוללת).
- תקופת ההבשלה הכוללת היא התקופה החל ממועד ההענקה המקורי ועד למועד ההבשלה אשר נקבע ע"י חברה א'.
- נבין את הרעיון של הנוסחה באמצעות מספר דוגמאות:
- נתונים כלליים:

בינואר 2012 הגיע חברה ב' להסכם עם עובד אחד לפיו עליו לעבוד X שנים ואז הוא יקבל 1,000 מניות של ב'.

בינואר 2014 רכשה א' שליטה בחברה ב' והחליפה את המענק ל-1,000 מניות שלה. באותו היום מחיר המניה של א' – 30 ₪ ומחיר המניה של ב' – 20 ₪.

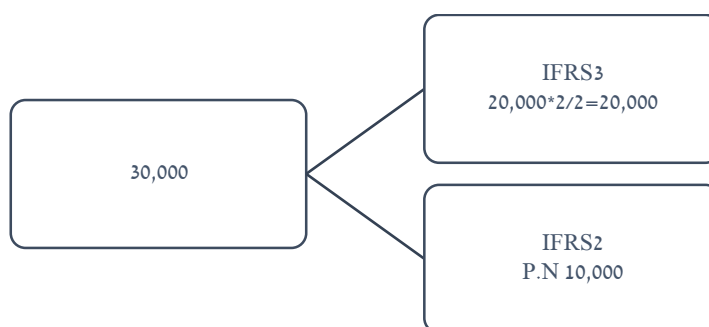
מקרה א' :

$$X=2$$

במקרה זה תקופת ההבשלה הסתיימה. כדי להחליף את המניות (לרכוש את המניות) חברה א' היתה צריכה לשלם לפי שווייה של ב' 20 ₪ היא בחרה לשלם 30 ש"ח משמעות הדבר ש-20,000 נייחס ל-IFRS3 ו-10,000 נייחס ל-IFRS2. כלומר, נכיר מיידית בהוצאה של 10,000.

יישום הנוסחא :

שווייה מענק חדש – 30,000

בדו"ח הנפרד של א' נרשום :

ח' השקעה

20,000

ז' קרן הון ת.מ.מ

במאוחד באותו יום נרשום

ח' הוצאות שכ"ע

10,000

ז' קרן הון ת.מ.מ

מקרה ב'

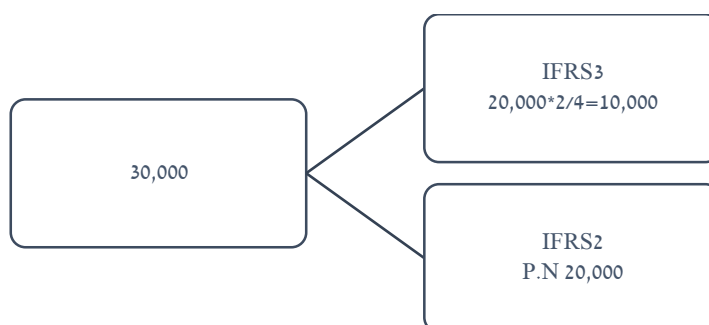
$$X=4$$

במקרה זה העובדים עדיין לא השלימו את תקופת השירות כך שהמענק שלהם לא באמת

שווה 20,000 אלא הוא שווה $20,000 * 2/4 = 10,000$

יישום הנוסחא :

שווייה מענק חדש – 30,000

בדו"ח הנפרד של א' נרשום :

ח' השקעה
ז' קרן הון ת.מ.מ.
במאוחד:

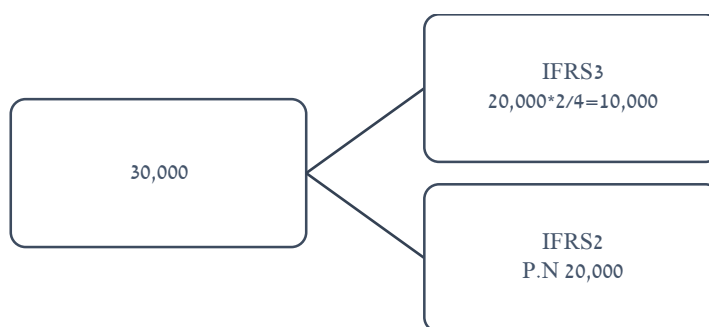
2015	2014	
10,000	10,000	ח' הוצאות שכי"ע ז' קרן הון ת.מ.מ.

מקרה ג'

$$X=4$$

במועד השגת השליטה אי' קיצרה ל-3
יישום הנוסחא:

שוו"ה מענק חדש – 30,000

בדו"ח הנפרד של אי' נרשום:

ח' השקעה
ז' קרן הון ת.מ.מ.
במאוחד:

2014	
20,000	ח' הוצאות שכי"ע ז' קרן הון ת.מ.מ.

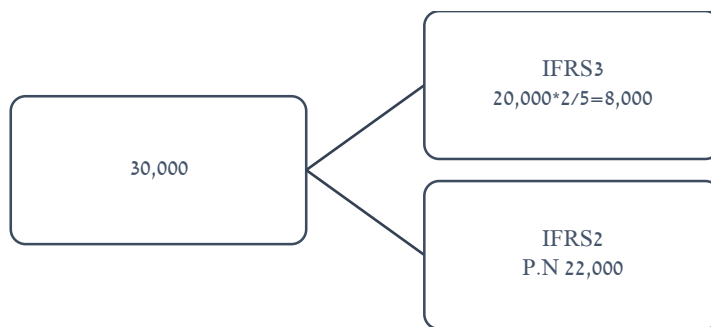
ה-20,000 יוכר ב-2014 כי עובדתית תקופת ההבשלה החדשה מסתיימת בדצמבר 2014

מקרה 4

$$X=4$$

במועד השגת השליטה אי' האריכה את התקופה ל-5 שנים. למען הסר ספק לא מדובר כאן במצב של הרעה כיוון שחברה אי' רק מצטרפת בשנת 2014 היא עדיין לא יכולה לנהל רווחים במקרה זה לא רלוונטי כי חברה אי' עדיין לא יכולה לנהל רווחים
יישום הנוסחא:

שוו"ה מענק חדש – 30,000

בדו"ח הנפרד של אי נרשום :

ח' השקעה

8,000

ז' קרן הון ת.מ.מ

במאוחד :

2016	2015	2014	
7,333	7,333	7,333	ח' הוצאות שכי"ע
			ז' קרן הון ת.מ.מ

- IFRS3 קובע כי החלק המיוחס לצירוף עסקים נקבע לפי אומדן העובדים אשר ישלימו את תנאי השירות כפי שהוערך במועד השגת השליטה . אם האומדן משתנה בהמשך **אסור לשנות** את עלות צירוף העסקים והשינוי ייזקף לרוה"ס .

דוגמא כוללת :

בינואר 2012 הגיעה חברה ב' להסכם עם עובדיה לפיו :

עליהם לעבוד 4 שנים ואז הם יקבלו 1,000 אופציות.

בינואר 2013 חברה א' השיגה שליטה על ב' ובהתאם להסכם החליפה את המענק ל-1,000 אופציות שלה .

באותו היום השווי"ה של אופציה ב' – 12 ₪

השווי"ה של אופציה א' לאותו יום 20 ₪.

בינואר 2013 צופה א' כי 9 עובדים ישלימו את תנאי השירות .

בדצמבר 2013 12 עובדים

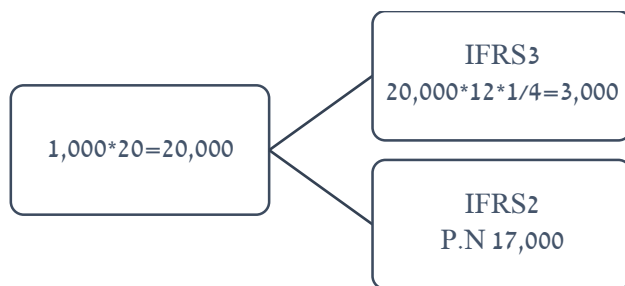
בדצמבר 2014 6 עובדים.

בדצמבר 2015 8 עובדים השלימו את השירות.

נדרש : הסבר את הטיפול החשבונאי.

פיתרון:

ראשית נבצע פיצול ב-01/13 בין IFRS3 לבין IFRS2

בגין IFRS3

9*3,000=27,000	ח' השקעה ז' קרן הון ת.מ.מ	01/13
3*3,000=9,000	ח' הפסד בגין תמורה מותנית ז' קרן הון ת.מ.מ	12/13
6*3,000=18,000	ח' קרן הון ת.מ.מ ז' רווח בגין תמורה מותנית	12/14
2*3,000=6,000	ח' הפסד בגין תמורה מותנית ז' קרן הון ת.מ.מ	12/15

בגין IFRS2

מצטבר	הוצאה	
12*17,000*1/3=68,000	68,000	2013
6*17,000*2/3=68,000	---	2014
8*17,000=136,000	68,000	2015

במאחד נרשום:

2015	2014	2013	
68,000	---	68,000	ח' הוצאות שכ"ע ז' קרן הון ת.מ.מ

3. **חברה א' לא החליפה את המענק-** למה הכוונה – חברה ב' הגיעה להסדר עם עובדיה מאוחר יותר חברה א' רכשה שליטה ב-ב' ולא החליפה את ההסדר ז"א שההסדר עדיין קיים. מה המשמעות? נכון למועד השגת השליטה, יש בעלי זכויות לחברה ב' שהם לא חברה א'. הם נקראים זשמי"ש לכן השווי"ה של ההסדר לאותו היום הוא חלק מהזשמי"ש וחלק מעלות צירוף העסקים. כל העניין הוא כיצד קובעים את השווי"ה, על כך אומר התקן שנסתמש בנוסחא (כמו קודם).

1.8.6 שילוב בין IFRS2 ל-IAS28

נניח שחברה כלולה הגיעה להסדר עם עובדים שלה וכתוצאה מכך היא רשמה:

ח' הוצאות שכ"ע

ז' קרן הון ת.מ.מ

כיצד פעולה זו משפיעה על ההשקעה?

נתחיל בהוצאות שכ"ע – הוצאות שכ"ע הן חלק מדו"ח רוה"ס של הכלולה ולכן הן נמשכות באופן אוטומטי באמצעות רווחי אקוויטי. הפעולה היא :

ח' רווחי אקוויטי

ז' השקעה

לגבי ז' קרן הון ת.מ.מ- אמנם הסכום מגדיל את ההון העצמי אבל הגידול הזה בהון העצמי לא שייך לבעלי המניות, הם לא נהנים מזה. לכן, זה לא משפיע על ח-ן ההשקעה.

שוב דומה המצב למניות בכורה. כשהכלולה מנפיקה מניות בכורה ההון העצמי שלה גדל ובכל זאת ההשקעה לא משתנה כי ההון העצמי של בעלי המניות הרגילות לא משתנה.

1.9 הוראה של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות

המוסד נתן דעתו על המקרה הבא :

ישות נתנה לעובד הלוואה מסוג "הלוואה ללא זכות החזר" לצורך רכישת מניותיה.

הוא מחויב לעבוד 3 שנים ואז בתום ה-3 שנים מחזירים את ההלוואה או את המניות.

הסוגיה העולה במקרה זה הוא כיצד לטפל בעסקה זו? לכאורה יש שתי אפשרויות :

1. בעסקת הלוואה רגילה

2. לחשוב בצורה הבאה : הישות העניקה לעובד מעין אופציה כשהוא מחויב לעבוד 3 שנים

ואז אם יחזיר כסף הוא כאילו שילם תוספת מימוש ואם יחזיר מניה זו פקיעה. בכל מקרה

כל העסקה הזאת היא עבור שירות לכן יש להפעיל IFRS2 ולהכיר בהוצאה.

המוסד הישראלי קבע כי יש להפעיל את IFRS2 ולהכיר בהוצאות במשך 3 שנים

פרק 2 – מכשירים פיננסיים

שלושה תקנים עוסקים בנושא של מכשירים פיננסיים :

1. IAS32 – עוסק בהצגה – לדעת פרפקט.

2. IAS39 – עוסק בהכרה ומדידה – רק סעיפים מסוימים.

3. IFRS7 – עוסק בגילויים – לא צריכים לדעת.

במסגרת מכשירים פיננסיים נלמד את החלקים הבאים :

1. תחולה הגדרות והצגה IAS32
2. קבוצות של נכסים פיננסיים והגדרות נוספות IAS39
3. מדידה IAS39
4. סיווגים מחדש IAS39
5. ירידת ערך של נכסים פיננסיים IAS39
6. עלות מופחתת וריבית משתנה IAS39
7. הטיפול החשבונאי בכתבי אופציה IAS32 ו-IAS39
8. הטיפול החשבונאי במכשירים פיננסיים מורכבים IAS32 ו-IAS39
9. הטיפול החשבונאי בהנפקת חבילה IAS39
10. חוזים על מכשירים הוניים IAS32

באזור ה-6 שיעורים

2.1 תחולה הגדרות והצגה IAS32

מטרתו של IAS32 היא לספק כלים להבחנה בין נכס פיננסי לבין התחייבות פיננסית לבין מכשיר הוני ובנוסף לספק כללים, מתי מותר לקזז התחייבות פיננסית מנכס פיננסי.

2.1.1 תחולה

התקן חל על כל המכשירים הפיננסיים למעט:

1. הטבות לעובדים לגביהן מפעילים את IAS19
2. חוזי ביטוח IFRS4
3. תשלום מבוסס מניות IFRS2
4. השקעה בחברת בת IFRS10 ו-IAS27
5. השקעה בחברה כלולה IAS28
6. השקעה בעסקה משותפת IFRS11
7. חוזים אשר מטרתם שימוש (מלאי) למשל: ישות חתמה על חוזה עתידי לרכישת פולי קפה ותחום העיסוק שלה הוא מכירת קפה.

הערה: כאמור התקן אינו חל על השקעות בבנות, בכלולות ובעסקה משותפת. אבל, אם התקנים הספציפיים קובעים במפורש שההשקעה מנוהלת לפי IAS39 אז נכיל גם את IAS32.

2.1.2 הגדרות

הגדרה 1: נכס פיננסי

זהו נכס העונה על אחד מתוך ארבעה קריטריונים:

1. **מזומן** – כל מזומן הוא נכס פיננסי בין בשי"ח ובין במט"ח.

2. **השקעה במכשיר הוני של ישות אחרת** - נניח כי חברה א' השקיעה במניות של ב' הון המניות של ב' זהו הון אצל חברה ב' ולכן השקעה במניות זהו נכס פיננסי אצל א' .
אזהרה! זה נכון כל עוד אין השפעה מהותית ואין שליטה כי הם לא בתחולת התקן.

3. זכות חוזית :

א. לקבל מזומן או נכס פיננסי אחר – לקוחות זהו נכס פיננסי כי זו זכות חוזית לקבלת מזומן.

נניח כעת שבספרי הישות יש חייבים ועל פי ההסכם החייבים יעבירו לחברה א' השקעה במניות של ב' .

האם החייבים הללו מהווים נכס פיננסי ?

הניתוח הוא מהסוף- נתחיל בהשקעה במניות זהו נכס פיננסי מכח ס' 2 (השקעה במכשיר הוני) לכן החייבים נכס פיננסי כי זו זכות חוזית לקבל נכס פיננסי אחר

ב. להחליף נכסים או התחייבויות פיננסיות בתנאים פוטנציאליים עדיפים – למשל : נניח שישות חתמה על חוזה לרכוש בעוד שנה דולר אחד תמורת 3 ₪ ובשלב מסוים השער העתידי עלה ל-4 ₪ יש לשים לב כי הישות נמצאת בפוזיציה של רווח , למה הכוונה , היא יכולה למסור את החוזה תמורת שקל – זה נקרא תנאי פוטנציאלי עדיף והוא מהווה נכס פיננסי.

4. חוזה אשר יסולק במכשירים הוניים של הישות ו- :

א. **מכשיר לא נגזר אשר עשוי להיות מסולק בכמות משתנה של מכשירים הוניים של הישות** - נבין זאת כך – נניח שחברה א' נתנה הלוואה ליוסי בסכום של 100,000 ₪. בספרי הישות – ישנה הלוואה לקבל בסך 100,000 – זהו נכס פיננסי כי הוא זכות חוזית לקבלת מזומן .

אבל נניח כעת כי החוזה עם יוסי קובע כי הוא לא צריך לשלם מזומן אלא מניות של א' בשווי של 100,000 ₪ . אם מחיר המניה יהיה 1,000 אז צריך להעביר לה 100 מניות ואם 2,000 -50 מניות וכן הלאה ... ברור שברגע שיוסי מעביר לחברה א' את המניות, אזי נוצר פדיון הון – מניות באוצר. הסוגיה העולה היא מה תהא ההצגה עד למועד הסילוק, האם להציג כנכס פיננסי או האם מראש להציג כפדיון הון. **ישנה חשיבות קריטית להחלטה**, כי אם אנחנו מציגים כנכס פיננסי אז מאוחר יותר יש השפעה על רוה"ס (הכנסות מימון) לעומת זאת אם אנחנו מציגים כפדיון הון , לעולם לא תהא השפעה על רוה"ס.

התקן קובע כי יש להציג כנכס פיננסי כיוון שהסיכונים וההטבות לשני הצדדים זהים לחלוטין לעסקת מזומן.

ונוכיח זאת – אם יוסי צריך לשלם מזומן זה כמובן עולה לו 100,000 ואם הוא צריך לשלם במניות הוא קונה אותן בשוק גם ב-100,000 ₪ כך שבכל מקרה העלות מבחינתו היא 100,000 ₪ נחשוב על הישות , אם היא מקבלת 100,000 כמובן שיש לה מזומן , ואם היא מקבלת מניות היא יכולה כבר באותו יום למכור אותן , להנפיק אותן ויהיה לה 100,000 . אם כך שתי העסקאות הן זהות כלכלית ולכן התוצאה החשבונאית חייבת להיות זהה.

למען הסר ספק – הניתוח הזה נכון כל עוד אנו עוסקים בכמות משתנה של מניות אם ההסכם היה לכמות קבועה (למשל: 1,000) של מניות אז הסיכונים הם כבר לא כמו עסקת מזומן ואז מראש כבר היינו חושבים על זה כפדיון הון

ב. מכשיר נגזר שעשוי להיות מסולק לא בדרך של החלפת כמות קבועה של מכשירים הוניים בתמורה לסכום קבוע- במילים פשוטות אם הכמות משתנה או הסכום משתנה, זהו נכס פיננסי. למשל: ישות השקיעה באופציה. בהתאם לתנאי האופציה – היא תקבל מזומן לפי הפער בין מחיר המניה לבין 10 ₪. במהלך התקופה מחיר המניה הוא 15 ₪ יש לשים לב שהישות נמצאת בפוזיציה של רווח (5 ₪) נכס פיננסי מכוח סעיף 3ב (תנאי פוטנציאלי עדיף).

נניח כעת כי היא לא אמורה לקבל מזומן אלא מניות של עצמה בשווי של 5 ₪. שוב מדובר על נכס פיננסי מכוח 4ב (נגזר שיסולק בכמות משתנה של מכשירים הוניים)

הגדרה 2: התחייבות פיננסית

זוהי התחייבות העונה על אחד משני קריטריונים :

1. מחויבות חוזית :

א. לשלם מזומן או למסור נכס פיננסי אחר – למשל: ספקים – זוהי מחויבות חוזית לתשלום מזומן. נניח כעת שבספרי הישות יש זכאים, ובהתאם להסכם היא אמורה להעביר השקעה במניות. האם זוהי התחייבות פיננסית – הניתוח הוא מהסוף – השקעה במניות זהו נכס פיננסי כי הוא עונה על סעיף 2 אז הזכאים הם התחייבות פיננסית לאור העובדה כי זוהי מחויבות חוזית למסור נכס פיננסי אחר. או

ב. להחליף נכסים או התחייבויות פיננסיות בתנאים פוטנציאליים נחותים – למשל: ישות חתמה על חוזה לרכוש עוד שנה דולר אחד תמורת 4 שקלים במהלך התקופה שע"ח ירד ל-3 ₪ - הישות נמצאת בפוזיציה של הפסד, אם היא רוצה להחליף את החוזה היא תצטרך לשלם 1 ₪. על כן זוהי התחייבות פיננסית.

2. (תואם ל-4 בנכס פיננסי) - חוזה אשר יסולק במכשירים הוניים של הישות ו-:

א. מכשיר לא נגזר אשר עשוי להיות מסולק בכמות משתנה של מכשירים הוניים של הישות

ב. מכשיר נגזר שעשוי להיות מסולק לא בדרך של החלפת כמות קבועה של מכשירים הוניים בתמורה לסכום קבוע

דגשים לגבי התחייבות פיננסית:

1. ההגדרה לא נפגמת גם אם ההתחייבות מותנית, הסיבה היא שאם התנאי אכן התקיים הישות לא יכולה להימנע מתשלום מזומן.

2. ההגדרה לא נפגמת גם אם קיימת מגבלה לביצוע ההתחייבות. לדוגמא: ישות ישראלית חייבת \$100,000 לישות בלבנון ולפי חוקי המדינה אסור להעביר כספים ללבנון אז יש בעיה לבצע את ההתחייבות. אף על פי כן ההגדרה לא נפגמת.

3. ההגדרה לא נפגמת גם אם יש שיעבוד להבטחת הפירעון. **לדוגמא:** ישות קיבלה הלוואה ושיעבדה ר"ק. ייתכן שבסופו של ההליך היא לא תשלם מזומן אלא ר"ק אף על פי כן ההגדרה לא נפגמת כיוון שבמהלך העסקים הרגיל הישות מחויבת לשלם מזומן.
4. כל מכשיר או חוזה שהצד שכנגד יכול להחזיר אותו לישות ולדרוש עבורו מזומן, מהווה אצל הישות התחייבות פיננסית. שכן, היא לא יכולה להימנע מתשלום מזומן.
- לדוגמא:** ישות הנפיקה מב"כ הניתנות לפדיון עפ"י רצון הצד שכנגד. אם הצד שכנגד רוצה הישות מחויבת לשלם לו מזומן לכן מניות הבכורה הנ"ל יהוו התחייבות פיננסית.
5. התחייבות משתמעת כהגדרתה ב- IAS37 אינה עונה על הגדרת התחייבות פיננסית שכן אין מחויבות חוזית.
6. יש פגיעה בהגדרת התחייבות פיננסית כאשר :
 - א. ההתחייבות מותנית והתנאי לא מציאותי
 - ב. התשלום יהיה רק בעת פירוק לאור עיקרון העסק החי הפירוק אינו צפוי בעתיד הנראה לעין ולכן הישות לא תהא מחויבת לשלם מזומן.
7. אם ישות יכולה לבחור בין תשלום מזומן לבין הנפקת כמות קבועה של מניות זאת כבר לא התחייבות פיננסית שכן הישות יכולה להתחמק מתשלום מזומן.
8. כל נגזר אשר יסולק בכמות משתנה של מניות או בתמורה לסכום משתנה מהווה התחייבות פיננסית, אבל, אם הכמות קבועה והסכום קבוע אז זאת כבר לא התחייבות פיננסית.

הגדרה 3: מכשיר הוני

זכות בשייר – בנכסים או התחייבויות

דגשים :

1. כדי להחליט אם מכשיר מסויים הוא מכשיר הוני, עלינו לשלול את הגדרת נכס פיננסי ואת הגדרת התחייבות פיננסית
2. מאפיין קריטי המבחין בין התחייבות פיננסית לבין מכשיר הוני הוא המחויבות לשלם מזומן.
3. אג"ח לשלם זוהי התחייבות פיננסית שכן יש מחויבות חוזית לשלם גם את הריבית וגם את הערך הנקוב. לעומת זאת הון מניות הוא מכשיר הוני כי אין מחויבות לשלם דיבידנד (זה תלוי בישות) וגם הערך הנקוב משולם רק בעת פירוק.
4. כל נגזר המקיים FIX FOR FIX מהווה מכשיר הוני.

דוגמאות למכשירים הוניים :

- הון מניות רגילות.
- הון מב"כ שלא ניתנות לפדיון.
- אופציות הניתנות להמרה למניות לפי כמות קבועה ובתמורה לתוספת מימוש קבועה.

סוגיות לגבי מכשיר הוני :

א. מניות הטבה – כאשר מחלקים לבע"מ מניות הטבה מחיר המניה יורד. בעלי המניות לא נפגעים כיוון שיש להם יותר מניות אבל בעלי האופציות נפגעים כי אם שווי המניה יורד שווי האופציה גם יורד. כדי למנוע את הפגיעה הזאת בד"כ משנים להם את יחס ההמרה. במקום שהם יקבלו לדוגמא מניה אחת הם מקבלים 2 מניות. לכאורה, יש כאן פגיעה בהגדרת מכשיר הוני כיוון שכמות המניות משתנה, התקן מדגיש שמקרה כזה אינו פוגם בהגדרת מכשיר הוני

ב. נניח שישות הנפיקה אופציה אשר ניתנת להמרה לכמות קבועה של מניות תמורה תוספת מימוש אשר משתנה עד למועד מסוים ואח"כ היא הופכת להיות קבועה. התקן אינו מתייחס למקרה שכזה אז בהתאם לפרשנות כל עוד תוספת המימוש משתנה נציג את הנגזר כהתחייבות פיננסית וברגע שהיא הופכת להיות קבועה נהפוך למכשיר הוני כלומר, נמייין

ג. נניח שחברה שמטבע הפעילות שלה הוא שקל מנפיקה אופציות למניות הניתנות להמרה לכמות קבועה אבל בתמורה לתוספת מימוש קבועה במטבע אחר לדוגמא בדולר, במקרה כזה זו התחייבות פיננסית כי מבחינת מדידה שקלית תוספת מימוש בדולרים היא תוספת מימוש משתנה.

חריג: אם אותן אופציות הונפקו לכל בע"מ כל אחד לפי חלקו היחסי בדומה למניות הטבה אז כנראה מטרת נתינת המניות היתה מטרה הונית ולכן האופציה תוצג כמכשיר הוני למרות שהיא לא עונה על הגדרת מכשיר הוני.

הגדרה 4: נגזר

חוזה אשר מקיים 3 תנאים במצטבר:

- 1. השווי שלו משתנה ביחס למדד מסוים - לדוגמא:** שווי של אופציה על מניה משתנה ביחס לשינוי במחיר המניה או שווי של אופציה על דולר משתנה ביחס לשינוי בשער הדולר.
- 2. המחיר של החוזה נמוך ביחס לנכס הבסיס – לדוגמא:** מחיר של אופציות על מניות נמוך יותר ממחיר המניה עצמה או מחיר של אופציה על דולר נמוך יותר ממחיר הדולר.
- 3. הוא מסולק במועד עתידי – לדוגמא:** אופציות על מניות מסולקות כאשר הן מומרות למניות או אופציה על דולר מסולקת כאשר הישות רוכשת את הדולר.

ישנם עשרות סוגים של נגזרים כמו: אופציות על מניות, מטבע, סחורות, ריבית, עסקאות עתידיות למיניהן וכדו'. אנו נדרשים לדעת מספר מצומצם ביותר של נגזרים אותם נלמד בהמשך...

הגדרה 5: מכשיר פיננסי

זהו חוזה שאצל צד אחד יוצר נכס פיננסי ואצל הצד שכנגד יוצר התחייבות פיננסית או מכשיר הוני

נכסים פיננסיים, התחייבויות פיננסיות, מכשירים הוניים, מכשירים פיננסיים – דף שחולק

א. קבע האם הנכסים הבאים עונים על הגדרת נכס פיננסי

מזומן – כן מכוח 1

לקוחות – כן מכוח 3א

מלאי – לא עונה על ההגדרה

הוצאות מראש - זכות חוזית לקבל שירות

רכוש קבוע – לא

נב"מ – לא

פיקדונות – כן 3א זכות חוזית לקבל מזומן

הלוואה לקבל – כן כנ"ל

השקעה במניות - כן מכח ה2

השקעה באג"ח - כן מכוח 3א זכות חוזית לקבל מזומן

סט"ק המקנה זכות לקבל אג"ח ממשלתית – אג"ח ממשלתי הוא נכס פיננסי מכוח 3א – זכות חוזית לקבלת מזומן לכן השטר לקבל הוא גם נכס פיננסי כי הוא זכות חוזית לקבל נכס פיננסי אחר.

השקעה במכשיר צמית נושא ריבית - כן מכוח 3א כיוון שמדובר בזכות חוזית לקבלת ריבית במזומן

השקעה במכשיר צמית- לא נושא ריבית - אצל המנפיקה זהו מכשיר הוני לכן אצל המשקיעה זוהי השקעה במכשיר הוני של ישות אחרת נכס פיננסי מכוח 2

דמי חכירה לקבל – כן 3א

נכס חכור בחכירה הונית – לא כמו ר"ק

חייבים בגין חכירה תפעולית – כן 3א

מ"ה לקבל – זכות חוקית ולא חוזית לכן לא נכס פיננסי

מס נדחה – זכות חוקית ולא חוזית לא נכס פיננסי

ב. קבע האם ההתחייבויות הבאות עונות על הגדרת התחייבות פיננסית

ספקים – כן 1א מחויבות חוזית לשלם מזומן

משיכת יתר – כן מכוח 1א מכוח חוזה

הלוואה לשלם אשר תיפרע בכמות מניות משתנה של הישות – כן מכוח 2א

אופציה הניתנת להמרה לכמות משתנה של מניות – כן מכוח 2ב

הכנסות מראש – לא כי זה מחויבות לתת שירות

אג"ח לשלם – כן מכוח אחד א'

מיסים לשלם – לא כי זה מכח חוק

הפרשה לאחריות – לא כי זו מחויבות לתת שירות

אג"ח צמיתות לא נושאות ריבית – לא כי התשלום הוא רק בעת פירוק עיקרון העסק החי

דמי חכירה לשלם – כן לפי 1א

ג. להלן מספר אירועים- לגבי כל אירוע יש לקבוע האם מדובר במכשיר פיננסי ואם כן יש לסווגו (נכס פיננסי, התחייבות פיננסית, מכשיר הוני) אצל מחזיק המכשיר ואצל מוסר המכשיר (יש לנמק כל סיווג):

1. החברה הנפיקה שטר הון צמית לא נושא ריבית – אצל המנפיקה- מכשיר הוני כי התשלום הוא רק בעת פירוק. אצל המשקיעה – נכס פיננסי מכוח ס' 2 כל החוזה הזה מכונה מכשיר פיננסי.

2. חברה א' נותנת הלוואה לחברה ב' – הלוואה תפרע באמצעות הנפקת מניות של ב' בכמות לפי שווי המניות ליום הפירעון- ספרי ב' – הלוואה לשלם, היא תיפרע באמצעות כמות משתנה של מניות, לכן זוהי התחייבות פיננסית מכוח 2א. בספרי א' – היא אמורה לקבל השקעה במניות ב' זהו נכס פיננסי מכוח 3א – זכות חוזית לקבל נכס פיננסי אחר. כל החוזה הזה מכונה מכשיר פיננסי.

3. חברה א' נותנת הלוואה לחברה ב' – הלוואה תפרע באמצעות מסירת מניות של א' בכמות לפי שווי המניות ליום הפירעון- ספרי ב' – הלוואה לשלם, היא פורעת ע"י מסירת מניות של א' זוהי התחייבות פיננסית מכוח 1א – מחויבות חוזית למסור נכס פיננסי אחר. בספרי א' – יש הלוואה לקבל, היא תקבל כמות משתנה של מניות של עצמה זהו נכס פיננסי מכוח 4א. כל החוזה הזה מכונה מכשיר פיננסי.

4. חברה א' נותנת לחברה ב' הלוואה המשועבדת לנכס כלשהוא- בספרי ב' – הלוואה לשלם – זוהי התחייבות פיננסית מכוח 1א. השעבוד אינו פוגם בהגדרה. בספרי א' – הלוואה לקבל – נכס פיננסי מכוח 3א. כל החוזה הזה מכונה מכשיר פיננסי.

5. חברה א' מנפיקה לחברה ב' מב"כ העומדות לפירעון ע"פ בחירתו של המנפיק- ספרי א' – מב"כ, היא בוחרת האם לפרוע או לא כך שהיא יכולה להתחמק מתשלום מזומן, המשמעות היא מכשיר הוני. בספרי ב' השקעה במב"כ, נכס פיננסי מכוח ס' 2. כל החוזה הזה מכונה מכשיר פיננסי.

6. חברה א' מנפיקה לחברה ב' מב"כ העומדות לפירעון ע"פ רצונו של המחזיק – ספרי א' – מב"כ, אבל הפעם הצד שכנגד יכול לדרוש פירעון ואז חברה א' לא יכולה להתחמק מתשלום מזומן. לכן אצל א' זוהי התחייבות פיננסית. בספרי ב' – נכס פיננסי מכוח 3א. כל החוזה הזה מכונה מכשיר פיננסי.

7. חברה א' מנפיקה לחברה ב' אופציה לרכישת כמות קבועה של מניות א' תמורת סכום קבוע. הסילוק ברוטו – בספרי א' – תקבולים בגין אופציות, כיוון שמתקיים 4 FIX 4 FIX זהו מכשיר הוני. אצל ב' – השקעה באופציות – נכס פיננסי מכוח ס' 2 כל החוזה הזה מכונה מכשיר פיננסי

8. חברה א' הנפיקה לחברה ב' אופציה לרכישת כמות קבועה של מניות א' תמורת תוספת מימוש צמודה למדד. הסילוק ברוטו – בספרי א' – התחייבות פיננסית מכוח 22'. בספרי ב' – נכס פיננסי . סה"כ החוזה – מכשיר פיננסי

הגדרה 6: מכשיר בר מכר

זהו חוזה המקנה לצד שכנגד, זכות להחזיר אותו לישות ולקבל מזומן, זאת בקרות אירוע שאינו בשליטת הישות, או שמחזיק החוזה פורש או שהוא נפטר. באופן עקרוני, מכשיר בר מכר עונה על הגדרת התחייבות פיננסית, שכן הישות אינה יכולה להימנע מתשלום מזומן. עם זאת במקרים מסוימים הצגה כהתחייבות פיננסית יכולה ליצור עיוותים.

נוכח זאת באופן הבא: נניח שרוני ורונית הקימו קרן נאמנות, כל אחד מהם, הזרים לקרן 100,000 ₪ ובהתאם לחוזה הם רשאים לדרוש את הקרן כאשר הקרן תשיג תשואה מסוימת. הדו"ח על המצב הכספי של הקרן לאותו יום נראה כדלקמן:

מזומן 200,000

התחייבות (200,000)

מדוע התחייבות כיוון שהישות לא יכולה להימנע מתשלום המזומן לרוני ורונית. אבל הצגה שכזאת יוצרת את העיוותים הבאים:

- א. לכאורה, הקרן מומנה רק מהון זר וזה לא מדויק כיוון שרוני ורונית הם הבעלים של הקרן.
- ב. נוצר פרדוקס כלכלי, נניח שהקרן מבצעת השקעות חכמות, השווי שלה עולה. השווי הזה שייך לרוני ורונית וכיוון שייצגתי התחייבות לגביהם אז גם ההתחייבות גדלה. דווקא כשיש השקעות חכמות ההתחייבויות גדלות.
- ג. יש בעיה עם דו"ח רוה"ס כי הוא לא אמור לייצג עסקאות עם הבעלים.

IAS32 אומר כי באופן עקרוני מכשיר בר מכר מהווה התחייבות פיננסית. עם זאת, במקרים נדירים נציג אותו כמכשיר הוני. במקרים הללו צריכים להתקיים כל התנאים הבאים במצטבר:

1. המכשיר צריך להעניק זכויות בעת פירוק – זה מאפיין של הון מניות
2. למכשיר צריכה להיות עדיפות אחרונה בפירוק – גם זה מאפיין של הון.
3. לכל המכשירים צ"ל מאפיינים דומים – דהיינו כולם צריכים להעניק את אותן זכויות.
4. אסור שלמכשיר יהיה מאפיין נוסף שמעיד ע"כ שהוא התחייבות – לדוגמא: אסור שהוא יישא ריבית.
5. התזרים המיוחס אליו צ"ל מבוסס על רווח והפסד או על עליה בנכסים נטו או על עליה בשו"ה.
6. אסור שיהיו עוד מכשירים נחותים המגבילים את התשואה של המכשיר – כלומר, לא יכול להיות גם מכשיר בר מכר וגם הון מניות אם יש כזה דבר אז המכשיר בר מכר יוצג כהתחייבות.

הגדרה 7: מכשיר המקנה לצד שכנגד זכות לקבל מזומן בעת פירוק אבל הפירוק צפוי או שהוא

מתבצע באופן אוטומטי בעת פרישת מחזיר המכשיר או כשהוא נפטר

עד כה הדגשנו שאם ישות מחויבת לשלם בעת פירוק זאת לא התחייבות פיננסית לאור עיקרון העסק החי אבל אם הפירוק הצפוי אז עיקרון העסק החי כלל לא רלוונטי ואז אם יש מכשיר הדורש תשלום

בעת פירוק הוא מהווה התחייבות פיננסית. אבל, שוב במקרים נדירים, הצגת התחייבות פיננסית יכולה ליצור עיוותים. ואז תחת התנאים עליהם דיברנו נציג כמכשיר הונני.

דגש לגבי שתי ההגדרות האחרונות :

ייתכן ובחלק מהתקופות המכשיר עונה על הגדרת התחייבות פיננסית וחלק מהתקופות כמכשיר הונני.

כיצד נבצע את המעברים?

א. מהתחייבות פיננסית למכשיר הונני – לפי ערך פנקסי הפקודה תיהיה :

ח' התחייבות

ז' הון

ב. ממכשיר הונני להתחייבות פיננסית – לפי שו"ח של ההתחייבות דהיינו נבצע שתי פקודות:

1. פקודת שיערוך :

ח' קרן הון

ז' מכשיר הונני

יש לשים לב שזה לא עובר בדו"ח רוה"ס כיוון שמדובר במכשיר הונני

2. פקודת מיון :

ח' מכשיר הונני

ז' התחייבות פיננסית

2.1.3 הצגה

כלל מנחה – המהות הכלכלית היא הקובעת ולא הצורה החיצונית

למשל : אם הישות מנפיקה מב"כ הניתנות לפדיון לפי רצון הצד שכנגד, על אף שהצורה המשפטית היא מניה נציג זאת כהתחייבות פיננסית כי הישות אינה יכולה להימנע מתשלום מזומן

ריבית דיבידנדים ועלויות עסקה :

1. דיבידנד בגין נכס פיננסי יירשם כהכנסה .

ריבית בגין נכס פיננסי תירשם כהכנסה ובגין התחייבות פיננסית תירשם כהוצאה

דגש : אם הצורה המשפטית היא מניה והמהות הכלכלית זו התחייבות (כגון: מב"כ הניתנות לפדיון) אז הדיבידנד יירשם כחלק מהוצאות המימון אבל תוך גילוי בנפרד.

2. עלויות עסקה בגין נכס פיננסי יתווספו לנכס בגין התחייבות פיננסית יופחתו מההתחייבות

חריג : אם הנכס הפיננסי או ההתחייבות הפיננסית שייכים לקבוצת שו"ח דרך רוה"ס אזי זוהי הוצאה .

3. עלויות עסקה בגין מכשיר הונני אלו הן עלויות שניתן לזהות באופן ישיר בגין ההנפקה ושלא

היו נוצרות אילולי ההנפקה. עלויות כאלו מקוזזות מהמכשיר ההונני תוך גילוי בנפרד.

לדוגמא: עלויות הנפקת מניות מקוזזות מהפרמיה.

4. עלויות הנפקה שלא צלחו יירשמו ברוה"ס

5. בגין מכשיר הונני אין הכרה ברוה"ס לכן דיבידנד על מניות מוצג בדו"ח על השינויים וכן

פדיון מניות ולא חשוב מחיר הפדיון מוצג בדו"ח על השינויים

2.1.4 קיזוז של התחייבות פיננסית מנכס פיננסי

נניח את המצב הבא : בספרי הישות :

לקוח (משה) – 100,000

ספק (משה) - (60,000)

הסוגיה העולה היא האם להציג בברוטו , דהיינו את הלקוח במסגרת הנכסים ואת הספק במסגרת ההתחייבויות או

האם להציג בנטו דהיינו במסגרת הנכסים לקוחות נטו של 40,000

באופן עקרוני התקינה הבינ"ל אינה אוהבת קיזוזים כיוון שהסיכונים הם שונים תארו לכם מצב שעל פי החוזה הישות צריכה לשלם למשה מחר אבל לקבל את הכסף רק בעוד חודש. ייתכן מצב שהיא תשלם את הכסף ובדיוק לאחר מכן משה יפשוט את הרגל , הסיכון של הישות הוא 100,000. ואם קודם היא הציגה לקוח של 40,000 היא הטעתה את קורא הדו"חות . לכן כעיקרון אסור לקזז.

ישות כן תקזז כאשר מתקיימים שני תנאים במצטבר :

1. זכות משפטית בהווה לקיזוז- הזכות הזאת חייבת להיות מוחלטת ולא תלויה בשום תנאי. ובנוסף , הזכות הזאת חייבת להיות קיימת גם במהלך העסקים הרגיל , גם בעת כשל באשראי , וגם בהליך כגון כינוס , פשיטת רגל, פירוק.

2. כוונה לסילוק בנטו או בו זמנית

דוגמאות :

1. ישות קיבלה הלוואה מהבנק בסך 100,000 ₪ כך שיש לה הלוואה לשלם בסך 100,000 ₪ לצורך אבטחת הלוואה היא הפקידה לפיקדון 30,000 ₪. בהתאם לחוזה עם הבנק- הבנק רשאי להשתמש בפיקדון רק בעת כשל באשראי עולה השאלה האם הישות תקזז בין הלוואה לבין הפיקדון ?
התשובה : לא, כבר תנאי אחד לא מתקיים כי הזכות המשפטית חייבת להיות בכל מצב ולא רק בעת כשל באשראי.

2. ישות התרשלה, נוצרה לה מחויבות לשלם לרוני 100,000 הישות מבוטחת בחברת ביטוח כך שיש לה גם חייבים של 60,000 האם נקזז בין ה-100,000 ל-60,000 ?
תשובה : מדובר בגורמים שונים ואין בכלל זכות משפטית לקיזוז

3. הסדרי אב, אילו הם הסדרים שמאפשרים זכות לקיזוז אבל רק במקרה של כשל באשראי. קיום של הסדרים כאלו לא מאפשר קיזוז כי כאמור תנאי ראשון דורש זכות לקיזוז בכל מצב.

4. הישות ובר מבצעים עסקאות של רכישה ומכירה. נכון ל-12/14 בספרי הישות :

לקוח (בר) 100,000

ספק(בר) 60,000

בהתאם לחוזה קיימת זכות קיזוז בכל מצב, בנוסף יש כוונה לסלק בנטו. במקרה הזה אכן נבצע קיזוז ונציג לקוחות נטו של 40,000 ₪.

2.2 קבוצות של נכסים פיננסיים והגדרות נוספות IAS39

2.2.1 קבוצות של נכסים פיננסיים

IAS39 דורש לסווג את כל הנכסים הפיננסיים לאחת מ-4 קבוצות. נושא זה חשוב גם לצורך הצגה אבל בעיקר לצורך מדידה כיוון שלכל קבוצה יש מדידה אחרת:

1. **שוו"ה דרך רוה"ס** - זוהי הקבוצה היחידה אליה ניתן לסווג גם התחייבויות. לקבוצה הזאת נסווג נכסים או התחייבויות פיננסיות העונים על אחד משני קריטריונים:

א. **מוחזק למסחר** – דהיינו:

1. הנכס נרכש מתוך מטרה למכור ולרכוש מחדש בטווח הקצר דהיינו מסחר או
2. הוא חלק מקבוצת מכשירים פיננסיים לגביהם קיימת ראייה לדפוס פעילות שבוצע לאחרונה ואשר מטרתו הפקת רווח בטווח הקצר.
3. נגזר

ב. **במועד ההכרה לראשונה הישות ייעדה לשוו"ה דרך רוה"ס** – מותר לה לבצע ייעוד שכזה תחת שני תנאים:

1. הייעוד מבטל או מקטין באופן משמעותי חוסר הקבלה שהיה נוצר אילולא כן במדידת נכסים והתחייבויות ובהכרה ברווחים והפסדים מבסיסים שונים. **לדוגמא:** ישות רכשה נדל"ש הנמדד לפי שוו"ה באמצעות הלוואת נון ריקורס (ללא זכות החזר) בכל מקרה מה שקורה במצב הזה הוא שהנדל"ן נמדד לפי שוו"ה. ההלוואה נמדדת לפי עלות מופחתת. ז"א בסיס שונה. אבל מבחינה כלכלית ההלוואה מתנהגת ומשתנה לפי השוו"ה של הנדל"ן. במקרה הזה הישות רשאית לייעד את ההלוואה לקבוצת שוו"ה דרך רוה"ס ולמדוד אותה לפי שוו"ה.
2. הנכס הפיננסי או ההתחייבות הפיננסית או שינהם, הם חלק מקבוצת מכשירים פיננסיים הנמדדים לפי שוו"ה מתוך מדיניות מתועדת ואסטרטגית של ניהול סיכונים והערכת שווי השקעות ומידע על השוו"ה מדווח באופן סדיר לאנשי המפתח הניהוליים.

פיננסית מתקדמת א- שיעור 7

2. **השקעות מוחזקות לפדיון** – לקבוצה זו נסווג נכסים פיננסיים לא נגזרים בעלי תשלומים קבועים או ניתנים לקביעה (ריבית), בעלי מועד פדיון קבוע שלישות יש כוונה ויכולת להחזיק עד למועד הפדיון ו –

- א. במועד ההכרה לראשונה הישות לא ייעדה לקבוצת שווי הוגן דרך רוו"ה.
- ב. במועד ההכרה לראשונה הישות לא ייעדה לקבוצת זמין למכירה.
- ג. לא עומד בהגדרת הלוואות וחייבים.

דגש: נשים לב שלקבוצה זו יש מספר תנאים אובייקטיביים וסובייקטיביים:

תנאים אובייקטיביים: תשלומים קבועים, מועד פדיון קבוע וכדומה.

תנאים סובייקטיביים: כוונה ויכולת להחזיק עד מועד הפדיון.

מה קורה אם הישות הצהירה על כוונה ויכולת כזו והפרה זאת, דהיינו, היא מכרה או סיווגה מחדש לפני מועד הפדיון. במקרה הזה היא מקבלת שני 'עונשים':

1. את כל ההשקעות המוחזקות לפדיון היא תצטרך לסווג מחדש לזמין למכירה. במשך השנה השוטפת ובשנתיים הבאות היא לא תוכל לסווג לקבוצת מוחזק לפדיון.
2. סולחים לה על העונשים הנ"ל בהתקיימות אחד מהתנאים הבאים: המכירה או הסיווג מחדש אירעו קרוב למועד הפדיון (עד שלושה חודשים), כך שלשינויים בשיעור הריבית אין השפעה מהותית על הקרן.
3. המכירה או הסיווג מחדש בוצעו לאחר שהישות קיבלה באופן משמעותי את מירב הקרן, לדוגמא, ישות השקיעה באג"ח הנפדה לשיעורין, לאחר שהיא קיבלה 98% מהקרן היא מכרה, גם במצב זה סולחים לה.
4. נוצרו אירועים שאינם בשליטת הישות ולא היו צפויים קודם לכן, כגון:
 - א. ירידה משמעותית בדירוג האשראי, במקרה זה עולה חשש שהישות כלל לא תקבל את הכסף.
 - ב. דרישות של גופי פיקוח – ייתכן כי גופי פיקוח מחייבים את הישות למכור, וזה לא בשליטתה.
 - ג. שינויים בשיעורי המס – שינויים כאלו יכולים להשפיע על כדאיות ההשקעה.

3. **הלוואות וחייבים** – לקבוצה זו נסווג נכסים פיננסיים לא נגזרים שאינם מצותתים בשוק פעיל בעלי תשלומים קבועים או ניתנים לקביעה ו –
 - א. במועד ההכרה לראשונה לא עומדים בהגדרת שווי הוגן דרך רוו"ה (דהיינו, לא מוחזקים למסחר ולא יועדו לראשונה).
 - ב. במועד ההכרה לראשונה לא יועדו לקבוצת זמין למכירה.
 - ג. לא נוצר מצב בו המשקיע עשוי לא לקבל באופן מהותי את הקרן המקורית ולא כתוצאה מכשל באשראי.

דגש: נשים לב שקבוצת השקעות מוחזקות לפדיון וקבוצת הלוואות וחייבים די דומות בתנאים שלהן. נדגיש את ההבדלים:

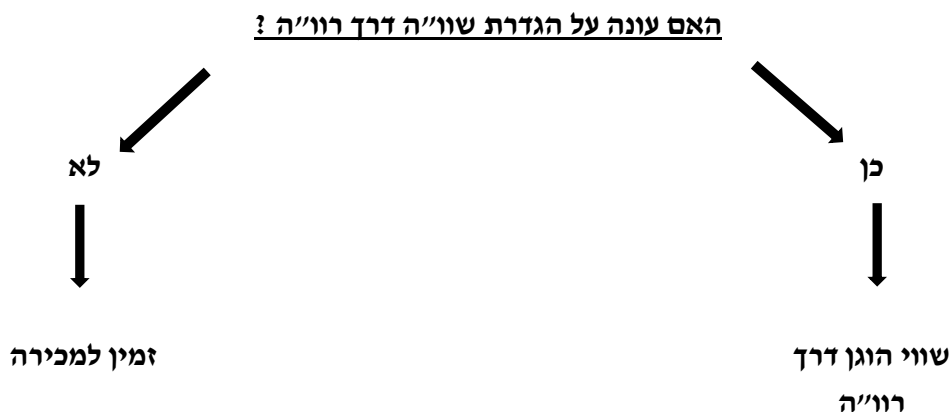
1. **אי ציתות בשוק פעיל** – זוהי דרישה בקבוצת הלוואות וחייבים, לכן אם המכשיר מצותת הנכס לעולם לא יסווג לקבוצת הלוואות וחייבים, אבל הוא כן יכול להיות מסווג למוחזק לפדיון.
2. **מועד פדיון קבוע** – זוהי דרישה הקיימת בקבוצת מוחזק לפדיון, לכן אם לנכס אין מועד פדיון קבוע אז הוא לעולם לא ישויך לקבוצת מוחזק לפדיון, אבל הוא כן יכול להיות משויך להלוואות וחייבים.
3. **כוונה ויכולת להחזיק עד למועד הפדיון** – זוהי דרישה בקבוצת מוחזק לפדיון, לכן אם אין כוונה או יכולת שכזו אז לעולם זה לא יהיה מסווג לקבוצת מוחזק לפדיון, אבל זה כן יכול מסווג להלוואות וחייבים.

4. **נכסים פיננסיים זמינים למכירה** - לקבוצה זו נסווג נכסים פיננסיים לא נגזרים אשר במועד ההכרה לראשונה הישות ייעדה לקבוצה, ובנוסף קבוצה זו היא קבוצת "סל". דהיינו, כל נכס שלא עומד בהגדרה של אף קבוצה אחרת, יסווג לקבוצה זו.

2.2.2 תרשימי זרימה

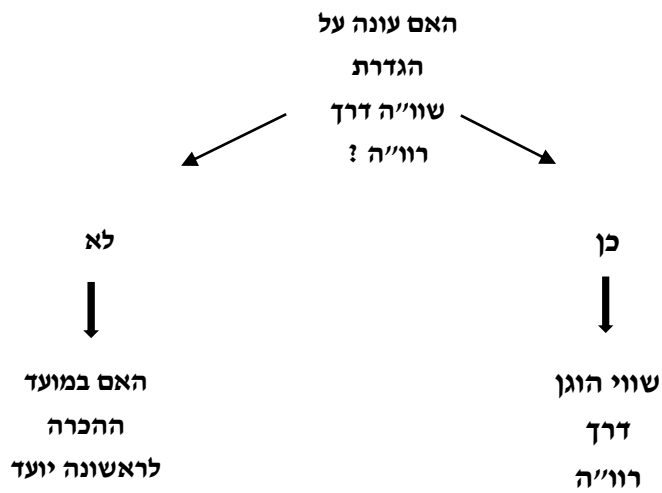
נציג שני תרשימי זרימה המהווים כלי עזר לסיווג הנכס הפיננסי לקבוצה המתאימה.

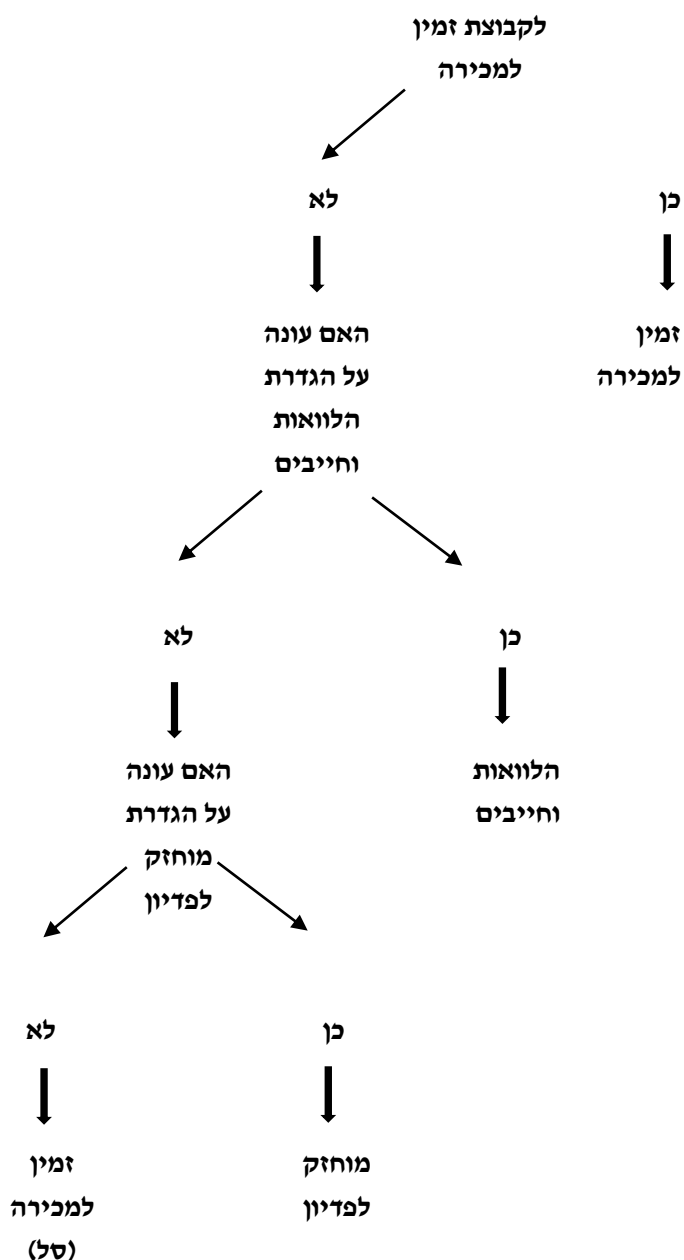
תרשים ראשון – השקעה במכשיר הוני

דגש: נשים לב שהשקעה במכשיר הוני לעולם לא תסווג להשקעות מוחזקות לפדיון ולהלוואות וחייבים שכן, אין תשלומים קבועים.

תרשים שני – השקעה במכשיר חוב

דוגמאות

1. השקעה במניות – זה מתאים לתרשים הראשון ולכן זה יסווג או לשווי הוגן דרך רוו"ה או לזמין למכירה.
2. השקעה באופציות – רק שווי הוגן דרך רוו"ה. הסיבה: מדובר על נגזר.
3. השקעה באג"ח מצותת בשוק פעיל – יכול להיות שווי הוגן דרך רוו"ה, יכול להיות זמין למכירה ויכול להיות מוחזק לפדיון. לא יכול להיות וחייבים כי הוא מצותת בשוק פעיל.
4. השקעה באג"ח שאינה מצותת בשוק פעיל – יכול להיות כל הקבוצות חוץ ממוחזק לפדיון, מכיוון שברגע שהשקעה זו עונה על הגדרת הלוואות וחייבים היא לא יכולה לענות על הגדרת מוחזק לפדיון.
5. השקעה באג"ח צמית נושא ריבית מצותת בשוק פעיל – שווי הוגן דרך רוו"ה או זמין למכירה. לא יכול להיות בקבוצת הלוואות וחייבים כי הוא מצותת בשוק פעיל, ולא יכול להיות בקבוצת מוחזק לפדיון כי אין מועד פדיון.

6. השקעה באג"ח צמית נושא ריבית, לא מצותת בשוק פעיל – כל הקבוצות למעט מוחזק לפדיון שכן, אין לו מועד פדיון.

2.2.3 הגדרות נוספות

1. עלות מופחתת – זוהי שיטה חשבונאית למדידת נכסים והתחייבויות פיננסיות. העלות המופחתת היא העלות המקורית פלוס / מינוס הפחתה מצטברת של ניכיון / פרמיה בשיטת הריבית האפקטיבית בניכוי ירידת ערך של נכסים פיננסיים.
2. ריבית אפקטיבית – זוהי הריבית המשמשת בשיטת העלות המופחתת והפורסת את ההוצאות/ הכנסות מימון על פני התקופה. ריבית אפקטיבית זוהי הריבית המהוונת באופן מדויק את תזרימי המזומנים בתקופה החזויה לערך נטו בספרים. ריבית אפקטיבית משקללת עלויות עסקה.
3. שווי הוגן – המחיר שהיה מתקבל ממכירת נכס או היה משולם להעברת התחייבות בעסקה רגילה בין משתתפים בשוק במועד המדידה.

2.3 מדידה

מדידה במועד ההכרה לראשונה

במועד ההכרה לראשונה נכס פיננסי נמדד לפי שווי הוגן + עלויות עסקה, התחייבות פיננסית נמדדת לפי שווי הוגן בניכוי עלויות עסקה.

חריג: אם הנכס / ההתחייבות הפיננסית מסווגים לקבוצת שווי הוגן דרך רו"ח אזי המדידה היא לפי שווי הוגן ועלויות העסקה נזקפות לרווח והפסד.

מדידה עוקבת של התחייבות פיננסית

כעיקרון המדידה העוקבת היא לפי עלות מופחתת, חריג: אם ההתחייבות הפיננסית מסווגת לקבוצת שווי הוגן דרך רו"ח אזי המדידה העוקבת לפי שווי הוגן.

מדידה עוקבת של נכס פיננסי

המדידה תלויה בקבוצה אליה משויך הנכס, ותיתכנה האפשרויות הבאות:

1. **שווי הוגן דרך רו"ח/ זמין למכירה** – המדידה העוקבת היא לפי שווי הוגן. חריג: ישנם מקרים נדירים בהם אין אפשרות לאמוד שווי הוגן להשקעה במכשיר הוני. במקרים אלו המדידה העוקבת היא לפי עלות. אבל, אם בשלב מסוים ניתן לאמוד שווי הוגן נעמיד את הנכס על שווי הוגן. ולהיפך, אם המדידה הייתה לפי שווי הוגן ובשלב מסוים אין יותר אפשרות לאמוד את השווי ההוגן אזי השווי ההוגן האחרון מהווה את העלות.
2. **קבוצת מוחזק לפדיון / הלוואות וחייבים** – המדידה העוקבת היא לפי שיטת העלות המופחתת. חריג: לגבי נכסים לזמן קצר כדוגמת לקוחות יש פטור משימוש בריבית אפקטיבית, דהיינו המדידה היא לפי עלות.

הכרה ברווחים ובהפסדים

1. בגין **התחייבות פיננסית המנוהלת לפי שיטת העלות המופחתת**, אנו מכירים בהוצאות מימון תוך הפרדה להוצאות הפרשי שער.

2. בגין **נכסים** והתחייבויות פיננסיות הנמדדים בשווי הוגן דרך רוו"ה, כל השינוי בשווי ההוגן כמקשה אחת ייזקף לרווח והפסד.
3. בגין **נכסים** פיננסיים הנמדדים בשיטת העלות המופחתת (מוחזק לפדיון/ הלוואות וחייבים), נכיר בהכנסות מימון תוך גילוי על הכנסות מהפרשי שער ובהפסדים בגין ירידת ערך.
4. בגין **נכסים** פיננסיים המסווגים לקבוצת זמין למכירה ההכרה תהיה כדלקמן:
- א. השקעה במכשיר הוני – נכיר בהכנסות מדיבידנד, אבל כל השינויים בשווי הוגן כמקשה אחת ייזקפו לרווח כולל אחר – קרן הון. קרן הון זו תסווג לרווח והפסד בעת מכירת ההשקעה או בעת ירידת ערך.
- ב. בגין השקעה במכשיר חוב – נבצע שני שלבים: בשלב הראשון ננהל את שיטת העלות המופחתת, דהיינו נכיר בהכנסות מימון תוך הפרדה להכנסות מהפרשי שער, ובשלב השני נתאים לשווי ההוגן כנגד קרן הון. קרן זו תסווג לרווח והפסד בעת מכירה או בעת ירידת ערך.

דוגמאות לנושא

1. **התחייבות פיננסית במט"ח המנוהלת לפי שיטת העלות המופחתת** – הרעיון המרכזי הוא שנכיר בהוצאות מימון, תוך גילוי בנפרד להוצאות הפרשי שער. בינואר 2014 הנפיקה הישות 100,000 ע"נ אג"ח דולרי (מטבע הפעילות של הישות הוא שקל). תנאי האג"ח:
- 10% ריבית המשולמת בסוף כל שנה. הערך הנקוב יפרע בתום 7 שנים, ריבית הנפקה: 8%.
- שערי חליפין:

1.2	01.2012
1.3	ממוצע
1.5	12.2014
1.7	ממוצע

1.8	12.2015
-----	---------

נדרש: תנועה באג"ח לשלם לשנים 2014-2015

פיתרון

ראשית נשחזר את התמורה מההנפקה: \$110,423

$$110,413 * \frac{1}{2} = 132,495 \text{ שקלים}$$

תנועה	פקודה	
01.2014	ח מזומן	(132,495)
הוצאות מימון	ז אג"ח לשלם	$int1 * 1.3 = (11,483)$
הוצאות הפרשי שער – P.N	ח הוצאות מימון	
	ז אג"ח לשלם	(34,891)
תשלום	ח הוצאות הפרשי שער	
	ז אג"ח לשלם	(34,891)
12.2014	ח אג"ח לשלם	$10,00 * 1.5 = 15,000$
	זמזומן	(163,869)
הוצאות מימון		$int2 * 1.7 = (14,857)$
הוצאות הפרשי שער		(33,648)
תשלום		18,000
12.2015		(194,374)

2. השקעה במכשיר הוני המסווג לקבוצת שווי הוגן דרך רווח והפסד – הרעיון המרכזי – כל

השינויים בשווי הוגן כמקשה אחת נוקפים לרווח והפסד.

בינואר 2014 רכשה הישות השקעה במניות תמורת 100,000 ₪. עלויות העסקה: 2,000 ₪.

הישות יעדה את ההשקעה לשווי הוגן דרך רווח והפסד.

12.2014 : 108,000

03.2015 : ההשקעה נמכרה תמורה 120,000.

מס הכנסה מודד את ההשקעה לפי עלות הכוללת עלויות עסקה.

שיעור המס: 25%

נדרש: פקודות יומן והצגה ברווח והפסד.

פיתרון

שנת 2014

ח השקעה 100,000

ח הפסד מני"ע 2,000

ז מזומן 102,000

דגש: כיוון שההשקעה סווגה לקבוצת שווי הוגן דרך רוו"ה, עלויות העסקה נוקפו לרוו"ה.

12.2014

	ח השקעה
8,000	ז רווח מני"ע
	<u>טיפול בנושא המס</u>
	בספרים : 108,000
	בסיס המס : 102,000
1,500 = 25% * 6,000	הפרש זמני :
1,500	ח הוצ' מס נדחות
	ז מס נדחה
	<u>הצגה</u>
8,000 – 2,000 = 6,000	רווח מני"ע (הכנסות מימון)
(1,500)	הוצאות מס נדחות :
4,500	נטו
	שנת 2015
	ח מזומן 120,000
	ז השקעה 108,000
	ז רווח מני"ע 12,000
	<u>טיפול בנושא המס</u>
	שלב ראשון : נסגור את המס הנדחה בפעולה הפוכה מהיצירה
1,500	ח מס נדחה
	ז הוצאות מס נדחות
	שלב שני : ניתן ביטוי למס בפועל
120,000 – 102,000 * 25% = 4,500	ח הוצ' מס שוטפות
	ז מס לשלם
	<u>הצגה</u>
	רווח והפסד
12,000	רווח מני"ע
(4,500)	הוצ' מס שוטפות
1,500	הוצ' מס נדחות
9,000	נטו

3. **השקעה במכשיר חוב בשווי הוגן דרך רוו"ה** – הרעיון המרכזי הוא שכל השינויים בשווי ההוגן

כמקשה אחת נזקפים לרווח והפסד ולא מנהלים את שיטת העלות המופחתת.

בינואר 2014 רכשה הישות השקעה באג"ח 100,000 ע"נ, 10% ריבית, 10 שנים. ריבית שוק : 8%

ההשקעה סווגה לשווי הוגן דרך רווח והפסד.

שווי הוגן

124,000 12.2014

נדרש : הצג פקודות יומן

פיתרון

ראשית, נשחזר את העלות : 113,420

ח השקעה
ז מזומן 113,420

12.2014

ח מזומן 10,000 - ריבית

ח השקעה 124,000 – 113,420 = 10,580

ז רווח מני"ע 20,580

4. **השקעה במכשיר הוני המסווג לקבוצת זמין למכירה** – הרעיון המרכזי הוא שדיבידנד נרשם כהכנסה, וכל השינויים בשווי הוגן נרשמים ברווח כולל אחר – קרן הון. קרן הון זו תסווג לרווח והפסד בעת מכירה או בעת ירידת ערך.
בינואר 2014 רכשה הישות השקעה במניות בתמורה ל-100,000 ₪. עלויות העסקה- 2,000 ₪. ההשקעה סווגה לקבוצת זמין למכירה.

שווי הוגן

110,000 12.2014

03.2015 – ההשקעה נמכרה בתמורה ל-116,000 ₪

מס הכנסה מודד את ההשקעה לפי עלות + עלויות עסקה.

שיעור המס : 25%

נדרש : הצג פקודות יומן וכן דוח על הרווח הכולל

פיתרון

שנת 2014

ח השקעה
ז מזומן 102,000 --- עלויות העסקה נזקפות להשקעה.

ח השקעה
ז קרן הון 8,000

טיפול בנושא המס

בספרים : 110,000

מס הכנסה : 102,000

הפרש זמני : 8,000 --- 25% - 2,000

כיוון שההפרש הזמני נובע מקרן הון את המס הנדחה רושמים כנגד הקרן עצמה.

ח קרן הון 2,000

ז מס נדחה

הצגה

רווח כולל אחר

קרן הון : 6,000 (נטו)

שנת 2015

ח מזומן 116,000

ז השקעה 110,000

ז רווח מני"ע 6,000

בנוסף, עלינו לסווג את קרן ההון לרווח והפסד, אבל יש בעיה כי קרן ההון מוצגת נטו ממס, ואילו ברווח והפסד אנו מציגים סכומים ברוטו. לכן כרגע נסווג את קרן ההון ברוטו :

ח קרן הון

8,000

ז רווח מני"ע

טיפול בנושא המס

נחשוב בשני שלבים :

בשלב הראשון נסגור את המס הנדחה בפעולה הפוכה מהיצירה :

ח מס נדחה

2,000

ז קרן הון

בשלב שני ניתן ביטוי למס השוטף

ח הוצאות מס שוטף

$$116,000 - 102,000 * 25\% = 3,500$$

ז מס לשלם

הצגה

רווח והפסד

רווח מני"ע $6,000 + 8,000 = 14,000$

הוצ' מס שוטפות (3,500)

רווח 10,500

רווח כולל אחר

קרן הון (6,000)

נטו $[116,000 - 110,000] * 0.75 = 4,500$

5. **השקעה במכשיר הוני במט"ח המסווג כזמין למכירה** – הרעיון המרכזי הוא שילוב בין IAS-39 לבין IAS-21 העוסק בהשפעת השינוי בשער החליפין. השינוי בשווי ההוגן כאמור נזקף לקרן הון. חלק משינוי זה נובע מהפרשי שער ואין צורך לתת על כך גילוי בנפרד.

בינואר 2014 השקיעה ישות, אשר מטבע הפעילות שלה שקל, במניות בארה"ב בסכום של \$100,000. ההשקעה סווגה לקבוצת זמין למכירה.

שווי הוגן ליום 12.2014 – \$110,000

שערי חליפין

1.2	01.2014
1.5	12.2014

נדרש: פקודות יומן

פיתרון

ביום 01.2014

ח השקעה
ז מזומן
 $100,000 * 1.2 = 120,000$

ביום 12.2014

ח השקעה
ז קרן הון
 $[110,000 * 1.5 - 120,000 = 45,000]$

כדאי לשים לב שסכום זה כולל בתוכו מרכיב של הפרשי שער, אבל לא נותנים על כך גילוי.

6. השקעה במכשיר חוב המסווג לקבוצת זמין למכירה – הרעיון המרכזי: מבצעים שני שלבים: שלב הראשון – שיטת העלות המופחתת, בשלב השני – התאמה לשווי הוגן כנגד רווח כולל אחר. בינואר 2014 רכשה הישות השקעה באג"ח: 100,000 ע"נ, 10%, 3 שנים, ריבית הרכישה: 13%, ועלויות עסקה: 2,000 ₪. ההשקעה סווגה לקבוצת זמין למכירה.

שווי הוגן

106,000	12.2014
110,000	12.2015

נדרש: הצג את התנועה בהשקעה והצג את הסעיפים הרלוונטיים בדוחות הכספיים

ראשית נשחזר את עלות הרכישה: 92,917

כיוון שיש עלויות עסקה, עלינו לחשב ריבית אפקטיבית חדשה 12.12%

שווי הוגן	קרן הון	השקעה	
		94,916	01.2014
		11,505	הכנסות מימון
		(10,000)	תקבול
	9,579		קרן הון
106,000	9,579	96,421	12.2014
		11,687	הכנסות מימון
		(10,000)	תקבול
	2,313		קרן הון

110,000	11,892	98,108	12.2015
		11,892	הכנסות מימון
		(10,000)	תקבול
	(11,892)		קרן הון
----	----	----	

2016	2015	2014	הצגה
11,892	11,687	11,505	רווח והפסד – הכ' מימון
(11,892)	2,313	9,579	רווח כולל אחר – קרן הון
			דוח על המצב הכספי
----	110,000	106,000	השקעה
----	(11,892)	(9,579)	קרן הון

7. השקעה במכשיר חוב במט"ח המסווג כזמין למכירה – הרעיון המרכזי הוא שילוב בין IAS-39 לבין IAS-21. כיוון שאנו מנהלים ראשית את שיטת העלות המופחתת אנו מכירים בהכנסות מימון, לרבות גילוי נפרד להפרשי שער. כתוצאה מכך, בניגוד להשקעה במכשיר הוני, קרן ההון לא תכלול מרכיב של הפרשי שער.

בינואר 2014 רכשה ישות, שמטבע הפעילות שלה שקל, השקעה באג"ח 100,000 ע"ג דולרי, 10% ריבית, 6 שנים, ריבית רכישה: 7%. ההשקעה סווגה כזמינה למכירה שווי הוגן

\$120,000 12.2014

שערי חליפין

1.1	01.2014
1.3	ממוצע
1.5	12.2014

נדרש: תנועה בהשקעה

פיתרון

ראשית, נשחזר את העלות: $114,300 * 1.1 = 125,730$

השקעה	קרן הון	שווי הוגן
125,730		
10,401		
47,320		
(15,000)		
	11,549	
	180,000 = 1.5 * 120,000	
	11,549	168,451

דגש: נשים לב שגם את BAL1 וגם את השווי ההוגן הכפלנו ב- 1.5 ולכן קרן ההון אינה כוללת מרכיב של הפרשי שער.

8. השקעה במכשיר הוני הנמדד לפי עלות – הרעיון המרכזי הוא שדיבידנד נרשם כהכנסה, מעבר לכך, אין הכרה ברווח או הפסד, למעט ירידת ערך. אם בשלב מסוים יש אפשרות לאמוד את השווי ההוגן נעמיד את הנכס לפי שווי הוגן, ולהיפך. במידה ואמור להיות לפי שווי הוגן והפסיקה להיות אפשרות למדוד את השווי אזי השווי ההוגן האחרון מהווה את העלות. בינואר 2014 רכשה הישות השקעה במניות בתמורה ל-100,000 ₪. אין אפשרות לאמוד את השווי ההוגן. ההשקעה סווגה לקבוצת זמין למכירה. בדצמבר 2015 נוצרה אפשרות לאמוד את השווי ההוגן, והוא 150,000 ₪.

נדרש: פקודות יומן.

פיתרון

בינואר 2014

ח השקעה 100,000
ז מזומן

מכאן ואילך המדידה לפי עלות

דצמבר 2015 – כיוון שנוצרת האפשרות למדידה לפי שווי הוגן:

ח השקעה 50,000
ז קרן הון

2.4 סיווגים מחדש

2.4.1 סוגי הסיווגים

עד כה דיברנו על סיווג של נכסים פיננסיים במועד ההכרה לראשונה. כעת אנו מדברים על שינויים בסיווג לאחר מועד ההכרה לראשונה. ככלל, התקן אינו אוהב שינויים בסיווג. שכן, זה יוצר פתח לניהול רווחים.

נסכם בטבלה את כל השינויים האפשריים:

מ - <	שווי הוגן דרך רוו"ה -	שוו"ה דרך רוו"ה - יעוד לראשונה	השקעות מוחזקות לפדיון	הלוואות וחייבים	זמין למכירה
שוו"ה דרך רוו"ה	X	X	O	O	O
מוחזק לפדיון	V - הגדרת הקבוצה ואין עונשים	O	X	V - אין משמעות	V - הגדרות הקבוצה ואין עונשים

הגדרות – V + הקבוצה התנאי הנוסף	X	V – אין משמעות	O	V – הגדרת + הקבוצה תנאי נוסף.	הלוואות וחייבים
X	V	V	O	V	זמין למכירה

X – טכני

O – איסור מהותי

V – מותר

שווי הוגן דרך רווח והפסד

1. לאחר מועד ההכרה לראשונה אין אפשרות לסווג מחדש לקבוצת שווי"ה דרך רווי"ה. דהיינו, אין כניסה לקבוצה.
2. אם במועד ההכרה לראשונה הנכס יועד לשווי"ה דרך רווי"ה אין אפשרות לסווג מחדש. דהיינו, אין יציאה.
3. אם הנכס סווג כמוחזק למסחר ויש שינוי בכוונה ו/ או ביכולת אזי יש אפשרות לסווג מחדש:
 - א. זמין למכירה.
 - ב. למוחזק לפדיון בתנאי שעומד בהגדרת הקבוצה ובתנאי שאין 'עונשים'.
 - ג. הלוואות וחייבים בתנאי שעומד בהגדרת הקבוצה + תנאי נוסף: כוונה ויכולת להחזיק על למועד הפדיון, או בעתיד הנראה לעין. נשים לב שזה לא תנאי מקורי של הקבוצה, והוא נוסף רק כדי להקשות את המעבר.

השקעות מוחזקות לפדיון

1. התקן לא עוסק באפשרות מעבר להלוואות וחייבים, הסיבה: שתי הקבוצות נמדדות באותה שיטה, לכן אין שום משמעות מיוחדת למעבר שכזה.
2. אם יש שינוי בכוונה או/ ו ביכולת יש לעבור לקבוצת זמין למכירה, אבל אז מקבלים שני 'עונשים', אלא אם כן סולחים.

הלוואות וחייבים

1. התקן לא עוסק במעבר למוחזק לפדיון כאמור כיוון שאין לכך משמעות.
2. ניתן לעבור לזמין למכירה.

זמין למכירה

במקרים שיש שינוי בכוונה או/ ו ביכולת, אז במקרים נדירים ניתן לעבור

- א. לקבוצת מוחזק לפדיון בתנאי שעומד בהגדרות הקבוצה ובתנאי שאין 'עונשים'.
- ב. לקבוצת הלוואות וחייבים בתנאי שעומד בהגדרות הקבוצה והתנאי הנוסף עליו דיברנו.

2.4.2 מדידת מעברים

העיקרון המנחה: המעבר מתבצע לפי הערך הפנקסני של הנכס דקה לפני המעבר. נפרט את כל המקרים האפשריים:

1. **מעבר משווי הוגן דרך רו"ה למוחזק לפדיון/ הלוואות וחיובים** – המעבר מתבצע לפי שווי הוגן. השווי ההוגן מהווה עלות מופחתת חדשה בקבוצה החדשה, לכן באותה נקודה נחשב ריבית אפקטיבית חדשה. מכאן ואילך, ההשקעה תנוהל לפי ריבית זו.
- דוגמא:** בינואר 2014 רכשה הישות השקעה באג"ח 100,000 ע"י, 10%, 7 שנים, ההשקעה סווגה כמוחזקת למסחר. השווי ההוגן בדצמבר 2014 הינו 108,000. כתוצאה משינוי בכוונה וביכולת, סווגה מחדש ההשקעה בינואר 2015 לקבוצת מוחזק לפדיון.
- נדרש: הסבר את הטיפול החשבונאי בשנת 2015.**

פיתרון

כיוון שבשנת 2014 ההשקעה נוהלה בשווי הוגן דרך רו"ה הרי נכון לדצמבר 2014 ההשקעה הוצגה בסכום של 108,000 – שווי הוגן. בינואר 2015 נבצע פעולת מיון:

ח השקעה מוחזקת לפדיון
ז השקעה שווי"ה דרך רו"ה

סכום זה מהווה עלות מופחתת חדשה ועל כן נחשב ריבית אפקטיבית.
6 שנים, $8.26\% = I$, $100,000 = FV$, $10,000 = PMT$, $-108,000 = PV$

השקעה

108,000	01.2014
8,916	הכנסות מימון
(10,000)	תקבול
106,916	12.2104

2. **מעבר משווי הוגן דרך רו"ה לזמין למכירה** – ישנן 2 אפשרויות:

- א. **השקעה במכשיר חוב** – המעבר הוא לפי שווי הוגן. השווי ההוגן מהווה עלות מופחתת חדשה, על כן מחשבים באותו יום ריבית אפקטיבית. מכאן ואילך נחשב בשני שלבים: בשלב הראשון נפעיל את שיטת העלות המופחתת לפי ריבית אפקטיבית זו ובשלב השני נתאים לשווי ההוגן כנגד קרן הון.
- ב. **השקעה במכשיר הוני** – המעבר הוא לפי שווי הוגן. מכאן ואילך, כל השינוי בשווי ההוגן יירשם ברווח כולל אחר.

דוגמא: בינואר 2014 רכשה הישות השקעה במניות בסכום של 100,000 ₪. ההשקעה סווגה כמוחזקת למסחר. השווי ההוגן בדצמבר 2014 – 120,000. בינואר 2015 בוצע סיווג מחדש לזמין למכירה. השווי ההוגן לדצמבר 2015 – 130,000.

נדרש: הסבר את הטיפול החשבונאי בשנת 2015.

פיתרון

נכון לדצמבר 2014 ההשקעה נמדדה לפי שווי הוגן – 120,000. בינואר 2015 נבצע פעולת מיון:

ח השקעה זמין למכירה
 ז השקעה שווי הוגן דרך רו"ה

מכאן ואילך פועלים לפי זמין למכירה. כך שבדצמבר 2015

ח השקעה
 ז קרן הון

3. **מעבר ממוחזק לפדיון/ הלוואות וחייבים לזמין למכירה** – המעבר מתבצע לפי עלות מופחתת.

ממועד המעבר יש 2 שלבים: בשלב הראשון ממשיכים את שיטת העלות המפוחתת ובשלב השני בכל תאריך דיווח מתאימים לשווי ההוגן כנגד קרן הון.

בינואר 2014 רכשה הישות השקעה באג"ח בסך 100,000 ע"נ, 10%, 8 שנים, ריבית – 12%. ההשקעה סווגה כמוחזקת לפדיון. בינואר 2015 כתוצאה משינוי בכוונה, סווגה מחדש ההשקעה לזמין למכירה. השווי ההוגן לדצמבר 2015 – 116,000.

נדרש: הצג את הטיפול החשבונאי בשנת 2015.

פיתרון

נכון לדצמבר 2014 ההשקעה נמדדה לפי שיטת העלות המופחתת כדלקמן:

7 שנים, 12%, 10,000 =PMT, 100,000 =FV, 90,872 =PV.

בינואר 2015 נבצע פעולת מיון:

ח השקעה זמינה למכירה
 ז השקעה מוחזקת לפדיון

מכאן,

שוי הוגן	קרן הון	השקעה	
		90.872	01.2015
		10,905	הכנסות מימון
		(10,000)	תקבול
	24,223		קרן הון
116,000	24,223	91,777	12.2015

4. **מעבר מזמין למכירה למוחזק לפדיון/ הלוואות וחייבים** – המעבר מתבצע לפי שווי הוגן. השווי

ההוגן מהווה עלות מופחתת חדשה, כך שעלינו לחשב ריבית אפקטיבית חדשה. מכאן ואילך, ההשקעה תנוהל לפי הריבית הזו. מהו דין קרן הון –

א. אם אין מועד פדיון קבוע, קרן ההון מוקפאת עד למכירה.

ב. אם יש מועד פדיון קבוע אז קרן ההון מופחתת לרווח והפסד לפי שיטת הריבית האפקטיבית, כך שבכל נקודת זמן היתרה שלה היא הפער בין העלות המופחתת החדשה לבין העלות המפוחתת המקורית.

1. **דוגמא ראשונה** - בינואר 2014 רכשה הישות השקעה באג"ח צמית: 100,000 ע"נ, 10%

ריבית, ריבית הרכישה גם כן 10% (נרכש לפי ערך נקוב) ההשקעה סווגה לקבוצת ז"ל.

ב-12/2014 השו"ה - 125,000

ב-01/2015 בוצע סיווג מחדש לקבוצת הלוואות וחייבים.

ב-01/2016 ההשקעה נמכרה תמורת 128,000.

נדרש: הסבר את הטיפול החשבונאי בשנים 2015-2016.

פיתרון

נכון ל-12/14 ההשקעה הוצגה לפי שו"ה דהיינו 125,000,

והקרן הון $125,000 - 100,000 = (25,000)$

בינואר 2015 נבצע פעולת מיון

ח' השקעה בהלוואות וחייבים	125,000
ז' השקעה בז"ל	

סכום זה מהווה עלות מופחתת חדשה לכן באותו היום נחשב ריבית אפקטיבית :

$$\frac{10,000}{i} = 125,000 \rightarrow i = 8\%$$

תנועה בהשקעה :

125,000 – 01/15

הכנסות מימון - 10,000

תקבול – 10,000

125,000 12/15

לגבי הקרן הון – כיוון שאין מועד פדיון קבוע הקרן הון מוקפאת – נשארת 25,000

01/16 - מכירה

ח' מזומן	128,000
----------	---------

ז' השקעה בז"ל	125,000
---------------	---------

ז' רווח מני"ע	3,000
---------------	-------

חוץ מזה עלינו לסווג את קרן ההון לרוה"ס :

ח' קרן הון	25,000
------------	--------

ז' רווח מני"ע	
---------------	--

2. בינואר 2014 רכשה החברה השקעה באג"ח 100,000 ע.ג., 10% ריבית, 8 שנים.

ריבית הרכישה – 11%, ההשקעה סווגה כז"ל.

השו"ה ל-12/14 – 109,000

ב-01/15 ההשקעה סווגה מחדש לקבוצת מוחזק לפדיון.

נדרש: הסבר את הטיפול החשבונאי בשנת 2015.

פיתרון

נכון ל-12/14 ההשקעה נמדדה בשווי"ה דהיינו 109,000 .

העלות המופחתת לאותו היום $n=7, i=11\%, pmt=10,000, fv=100,000, pv=95,288$

נשמור ב-SHORT CUT1

קרן ההון היא 13,712

שנת 2015 – ב-01/15 אנחנו מבצעים פעולת מיון :

ח' השקעה מוחזק לפדיון 109,000
ז' השקעה בז"ל

סכום זה מהווה עלות מופחתת חדשה לכן עלינו לחשב ריבית אפקטיבית

$n=7, pv=-109,000, pmt=10,000, fv=100,000 \rightarrow i=8.26\%$

נשמור ב-SHORT CUT2

קרן הון	השקעה באג"ח	
	8.26%	
(13,712)	109,000	01/15
1,482	8,999	הכנסות מימון
	(10,000)	תקבול
* 12,230	107,999	12/15

*יתרת קרן ההון לדצמבר 2015 היא :

עלות מופחתת חדשה – 107,999

עלות מופחתת ישנה (11%) – (95,769)

יתרה – 12,230

ח' קרן הון 1,482
ז' הכנסות מימון או רווח מני"ע

2.5 ירידת ערך של נכסים פיננסיים

IAS39 דורש לבדוק בכל תאריך דיווח כספי האם יש ראיות אובייקטיביות לירידת ערך. ערכו של

נכס פיננסי נפגם כאשר לאחר מועד ההכרה לראשונה נוצרות ראיות אובייקטיביות לירידת ערך .

ולאירוע ההפסד הזה יש השפעה על תזרימי המזומנים העתידיים .

ראיות אובייקטיביות לירידת ערך כוללות בין השאר את המידע הבא :

1. קשיים פיננסיים משמעותיים של הלווה
 2. הפסקת שוק פעיל כתוצאה מהקשיים הפיננסיים
 3. אי עמידה בהסכמים, פיגור בתשלומים.
 4. הלווה נכנס למצב פיננסי של פשיטת רגל, או פירוק, או כינוס נכסים.
 5. המלווה נתן ללווה הקלות כתוצאה מתנאים כלכליים או משפטיים, הקלות שלא היו נשקלות במהלך העסקים הרגיל.
 6. לעיתים ניתן לזהות ראיות לירידת ערך לקבוצה של נכסים פיננסיים בעלי מאפייני אשראי דומים. ראיות כאלו יכולות לנבוע מתנאים כלכליים, פוליטיים, לאומיים או כתוצאה ממוסר תשלומים שלילי המאפיין קבוצה מסוימת.
- לדוגמא:** במידה וענף הבניה נמצא במיתון אז קבוצת הלקוחות מענף הבניה מהווה קבוצה בסיכון.

דגשים:

1. IAS36 עוסק בירידת ערך של רכוש קבוע, נב"מ מוניטין והוא דורש סימנים לירידת ערך.
- IAS39 כאמור דורש ראיות אובייקטיביות לירידת ערך דהיינו משהו יותר מוחשי ומוצק.
2. ירידה בדירוג האשראי, הפסקת שוק פעיל שלא כתוצאה מקשיים פיננסיים, שינוי בריבית הגורם לכך כי השווי"ה יהיה נמוך מהעלות המופחתת כל אלו כשלעצמם לא מהווים ראיות לירידת ערך.
3. הראיות שהוצגו מאפיינות בעיקר יחסים בין מלווה ללווה, לגבי השקעה במכשיר הוני ראיות נוספות הינן:
 - א. ירידה משמעותית ומתמשכת מתחת לעלות
 - ב. סימנים שליליים לגבי הסביבה התפעולית הכלכלית, הפיננסית, השיווקית, הטכנולוגית של הישות המושקעת.

2.5.1 מדידת ירידת ערך

מדידת ירידת הערך תלויה בקבוצה אליה משויך הנכס הפיננסי ויכולים להיות המצבים הבאים:

1. **שוו"ה זרך רוה"ס** – במקרה זה אין משמעות מיוחדת לנושא של ירידת הערך, זאת כיוון שכל השינויים בשווי"ה ממילא נזקפים לרוה"ס, על כן אם יש ירידה בשווי"ה נכיר בהפסד, אם יש עליה בשווי"ה נכיר ברווח.
 2. **השקעה במכשיר הוני הנמדד לפי עלות** – ההכרה בהפסד מתבצעת ע"י היוון התזרים הצפוי לפי שיעור תשואה שוטף. (ריבית שוק) הפסד שהוכר לא יבוטל גם אם מאוחר יותר יש ראיות אובייקטיביות לעליית ערך.
- דוגמא:** ב-01/14 רכשה הישות השקעה במניות בסכום של 100,000 ₪.
- אין אפשרות לאמוד את השווי"ה. ההשקעה סווגה כז"ל.
- ב-12/14 נוצרו ראיות אובייקטיביות לירידת ערך, הישות צופה כי היא תמכור בעוד כשנתיים את ההשקעה תמורת 90,000 ₪.
- שיעור התשואה השוטף – 10%

לא צפויים דיבידנדים עד למועד המכירה.

ב-12/15 נוצרו ראיות אובייקטיביות לעליית ערך .

נדרש: פק"י

פיתרון

שנת 2014

ח' השקעה 100,000
ז' מזומן

$n=2, i=10\%, fv=90,000, pv=74,380$ – 12/14

ח' הפסד מני"ע
ז' השקעה $74,380-100,000=25,620$

מכאן ואילך ההשקעה נמדדת לפי 74,380 ואין שום משמעות לעובדה שב-12/15 יש ראיות לעליית ערך .

3. השקעות מוחזקות לפדיון / הלוואות וחייבים הנמדדים לפי עלות מופחתת – ברגע שיש

ראיות אובייקטיביות לירידת ערך נהוון את התזרים הצפוי לפי ריבית אפקטיבית מקורית. ובהתאם לכך נכיר בהפסד. בשלב מאוחר יותר ברגע שיהיו ראיות אובייקטיביות לעליית ערך שוב נהוון את התזרים הצפוי לפי ריבית אפקטיבית מקורית ונכיר בביטול ההפסד.

דגשים :

א. קיימת מגבלה להכרה בביטול ההפסד ניתן לחזור עד גובה עלות מופחתת מקורית לרבות חובות העבר.

ב. אם ההיוון לפי הריבית האפקטיבית המקורית מביא לתוצאה גבוהה מהמגבלה נשנה את הריבית האפקטיבית .

דוגמא:

ב-01/14 רכשה הישות השקעה באג"ח – 100,000 ₪ ערך נקוב . 10% ריבית , 9 שנים , ריבית הרכישה 8% . ההשקעה סווגה כמוחזקת לפדיון .

ב-12/14 – נוצרו ראיות אובייקטיביות לירידת ערך

הישות צופה כי החל מ-12/15 היא תקבל רק 90% מהריביות ואת מלא הערך הנקוב .

נדרש:

א. הצג את התנועה לשנת 2014

פיתרון

ראשית נשחזר את עלות ההשקעה :

$n=9, i=8, pmt=10,000, fv=100,000 \rightarrow pv=112,494$ RCL SC1

השקעה :

112,494 עלות 01/14

הכ' מימון	9,000
תקבול	(10,000)
12/14 יתרה	111,494
הפסד מני"ע	(5,747)
12/14 יתרה	105,747

כתוצאה מהראיות לירידת ערך נהוון את התזרים הצפוי לפי ריבית אפקטיבית מקורית :

$$N=8, i=8\%, pmt=9,000, fv=100,000 \rightarrow pv=105,747 \text{ RCL SC2}$$

ב. ב-12/15 התקבל בפועל סכום של 9,400 ₪ הצג את התנועה בשנת 2015 תחת ההנחות הבאות :

1. אין שינוי בראיות
2. לפי הראיות החדשות החל מ-12/16 הישות תקבל ריבית בסך 9,400 ואת מלוא הערך הנקוב
3. לפי הראיות החדשות הישות אמורה לקבל מידיית את חוב העבר בסך 600 ₪ והחל מ-12/16 את מלוא הריביות והערך הנקוב.
4. לפי הראיות החדשות החל מ-12/16 היא תקבל ריביות בסכום של 11,000 ואת מלוא הערך הנקוב. .

פיתרון

לפני שנתחיל בפיתרון של כל המצבים נחשב את המגבלה ל-12/15. ההשקעה לא יכולה לעמוד מעל :

א. חובות העבר- $10,000 - 9,400 = 600$ (אם החוב היה משנה קודמת למשל היינו צריכים להכפיל ב-1.08)

ב. עלות מופחתת מקורית כאילו מעולם לא הכרנו בהפסד $RCL SC1 \text{ BAL2} = 110,413$

600

110,413

111,013

חישוב התנועה בכל המצבים :

105,747	105,747	105,747	105,747	01/15
8,460	8,460	8,460	8,460	הכנסות מימון

(9,400)	(9,400)	(9,400)	(9,400)	תקבול
6,206	6,206	2,482	400	רווח מני"ע
111,013	111,013	107,289	105,207	12/15

המצבים :

ניתוח

1. כיוון שאין שינוי בראיות – $BAL1=105,207$ הרווח הוא 400 ₪ כיוון שהתחזית היתה לקבל 9,000 ₪ ובפועל התקבל 9,400 ₪ לכן נוצר רווח של 400 ₪ .
2. התחזית היא לריביות של 9,400 ₪ אז
 $n=7, i=8\%, pmt=9,400, fv=100,000 \rightarrow pv=107,289$
 נמוך מהמגבלה . ולכן הרווח הוא 2,482
3. מחר בבוקר משלמים את ה-600 ומכאן חוזרים למצב המקורי – 111,013 חוזרים למגבלה
4. ריבית של 11,000 בכל שנה – אז
 $n=7, i=8\%, pmt=11,000, fv=100,000 \rightarrow pv=115,619$
 גבוה מהמגבלה לכן ניקח את המגבלה אבל אז נוצרת בעיה כי ההיוון לא מתאים למגבלה
 לכן נשנה את הריבית האפקטיבית כדלקמן :
 $n=7, pv=-111,013, pmt=11,000, fv=100,000 \rightarrow i=8.82\%$

פיננסית מתקדמת א- שיעור 8

4. נכסים פיננסיים המסווגים לקבוצת מוחזק לפדיון / הלוואות וחייבים הנמדדים לפי עלות-
 להזכירכם נכסים לז"ק כאמור פטורים מהיוון.
 מבחינת הרעיון אנו אמורים לפעול כמו המקרה הקודם , דהיינו להוון את התזרים הצפוי לפי ריבית אפקטיבית מקורית . אבל מכיוון שיש פטור מהיוון לוקחים את מלוא התזרים .
 בד"כ בסוג הנכסים הנ"ל מחשבים את המשלים , דהיינו במקום לחשב את התזרים התפוי ואז לקבל את ההפסד שזה בעצם התזרים הלא צפוי , פשוט מחשבים ישירות כמה לא צפוי להתקבל .
 במילים אחרות צריך לבצע הפרשה לחומ"ס- כמה צופים לא לקבל.
 בהתאם לתקן ההפרשה לחומ"ס מחושבת כהפרשה ספציפית וכהפרשה כללית . השאלה היא איך עושים זאת . עלינו לקבל את הנכסים הפיננסיים לקבוצות לפי מאפייני אשראי דומים . נניח לצורך ההסבר שקבוצה אחת מורכבת מ-4 לקוחות – 1 מהותי ו-3 לא מהותיים ויש ראייה לירידת ערך לקבוצה בכללותה , השאלה היא איך מודדים את ההפרשה?

5. **ירידת ערך של השקעה במכשיר הוני המסווג כז"ל (IAS39) – במידה והשוויה נמוך מהעלות המקורית תיווצר קרן הון בחובה.** כעיקרון אין בעיה שתיהיה קרן הון בחובה אבל אם יש ראיות אובייקטיביות לירידת ערך יש למיין אותה להפסד. **הפסד שהוכר לא יבוטל** דהיינו גם אם בהמשך יהיו ראיות אובייקטיביות לעליית ערך – כל העליה בשווייה תירשם כנגד קרן הון. **דוגמא: ב-01/14 רכשה הישות השקעה במניות בסך 100,000 וסווגה כז"ל השווייה ל-12/14 -100,000 , ל-12/15 -90,000 ראייה לי. ערך, 12/16 -120,000 . מ"ה מודד לפי עלות.**

שיעור המס 25%

נדרש: פק"י והצגה בדו"ח על הרווח הכולל

פיתרון

2014

100,000	ח' השקעה	01/14
	ז' מזומן	
20,000	ח' השקעה	12/14
	ז' קרן הון	

טיפול במ"נ

120,000	ערך בספרים
(100,000)	בסיס מס
20,000	
25%	

5,000

פקודת יומן :

ח' קרן הון
5,000
ז' מ"נ

דו"ח על הרווח הכולל

רווח כולל אחר קרן הון $20,000 - 5,000 = 15,000$

2015

יש לשים לב שהשוו"ה ירד מתחת לעלות המקורית ויש ראיות לירידת ערך ולכן מכירים בהפסד :

ח' הפסד מני"ע
 $120 - 90 = 30,000$
ז' השקעה

נסווג את קרן ההון ברוטו לרוה"ס

ח' קרן הון
 $15,000 / 0.75 = 20,000$
ז' הפסד מני"ע

טיפול במס נדחה

י"פ (5,000)
קרן הון 5,000 – סגירה
הוצאות מס 2,500
י"ס $25\% * [90,000 - 100,000] = 2,500$

פקודת יומן

ח' מ"נ 7,500
ז' קרן הון 5,000
ז' הוצאות מ"נ 2,500

רווח כולל

רוה"ס

הפסד מני"ע $30,000 - 20,000 = (10,000)$
הכנסות מ"נ 2,500
 $(100,000 - 90,000) * 0.75 = (7,500)$

רווח כולל אחר

קרן הון $20,000 - 5,000 = (15,000)$
 $(90 - 120) * 0.75 = (22,500)$

2016

בין אם יש ראיות לירידת ערך ובין אם לא אין הכרה ברווח בעת עליית ערך אלא בקרן הון ולכן פק"י היא :

ח' השקעה
 $120 - 90,000 = 30,000$
ז' קרן הון

טיפול במס

$$\text{יתרת מ"י} = (120,000 - 100,000) * 25\% = 5,000$$

ח' קרן הון
5,000
ז' מ"י

רווח כולל אחר

$$\text{קרן הון} = 30,000 - 5,000 = 25,000$$

6. **ירידת ערך של השקעה של מכשיר חוב המסווג לקבוצת ז"ל** – אם השווי"ה נמוך מהעלות המופחתת המקורית תיווצר קרן הון בחובה, ושוב כעיקרון אין בעיה. אבל אם יש ראיות לירידת ערך נמיין אותה להפסד וברגע שהכרנו בהפסד עלינו לשנות את הריבית האפקטיבית. בשלב מאוחר יותר אם יש ראיות לעליית ערך נכיר ברווח עד גובה העלות המופחתת המקורית, לרבות חובות העבר. ברגע שהכרנו ברווח נחשב שוב את הריבית האפקטיבית.

דוגמא: ב-01/14 רכשה החברה 100,000 ע.נ אג"ח. ריבית 10%, 8 שנים, ריבית השוק 7%.
ב-12/14 השווי"ה 102,000 נוצרו ראיות לירידת ערך והישות צופה לקבל את מלוא הריבית אבל רק 80% מהקרן
נדרש א – תנועה לשנת 2014

פיתרון

$$n=8, i=7\%, pmt=10,000, fv=100,000 \rightarrow pv=117,914 \text{ sc-1}$$

סה"כ	קרן הון	ע"מ	
		117,914	01/01/14 עלות
		8,254	INT1 הכנסות מימון
		(10,000)	תקבול
	(14,168)		קרן הון
102,000	(14,168)	116,168	12/14 BAL1

לאור העובדה שיש ראיות אובייקטיביות לירידת ערך נעביר את קרן ההון להפסד. ברגע שהכרנו בהפסד עלינו לשנות את הריבית האפקטיבית.

$$N=7, pv=102,000, pmt=10,000, fv=80\% * 100,000 = 80,000 \rightarrow i=7.34\% \text{ sc-2}$$

נדרש ב: הנח שב-12/15 השווי"ה הוא 105,000 ואין ראיות לעליית ערך הצג את התנועה
לדצמבר 2015

פיתרון

סה"כ	קרן הון	Sc-2 ע"מ	
		102,000	01/01/15
		7,484	INT1 הכנסות מימון

		(10,000)	תקבול
	(5,516)		קרן הון
105,000	(5,516)	99,484	12/15 BAL1

יש לשים לב שאנחנו לא מכירים ברווח ואנחנו לא משנים את הריבית האפקטיבית גם בשנה הבאה נמשיך לפי 7.34%

נדרש 3 - הנח שב-12/15 השוו"ה הוא 105,000 והפעם יש ראיות לעליית ערך והישות צופה לקבל 95% מהקרן הצג את התנועה לדצמבר 2015 פיתרון

Sc-2 ע"מ	
102,000	01/01/15
7,484	INT1 הכנסות מימון
(10,000)	תקבול
5,516	רווח מנייע
105,000	שוו"ה 12/15

- יש לבדוק את העלות המופחתת המקורית כיוון שלעולם לא נוכל לעלות מעל הסכום הזה: SC-1 BAL2=114,300 . בגלל שהכרנו ברווח אנו שוב משנים את הריבית האפקטיבית: $i=8.23\% \rightarrow fv=95,000, pmt=10,000, pv=-105,000, n=6$ החל מנקודה זו ואילך נעבוד עם 8.23%

נדרש 4 - השוו"ה 115,300 ויש ראיות שהכל יתקבל בעתיד

פיתרון

שוו"ה	קרן הון	Sc-2 ע"מ	
		102,000	01/01/15
		7,484	INT1 הכנסות מימון
		(10,000)	תקבול
		14,816	רווח מנייע
	1,000		קרן הון
115,300	1,000	114,300 ← מגבלה	שוו"ה 12/15

משנים את הריבית האפקטיבית כי הכרנו ברווח וחוזרים למצב המקורי של 7%

2.5.2 טבלת סיכום ירידת ערך

הפניה לביאור	הפניה לביאור	הכרה בביטול הפסד	שינוי ריבית אפקטיבית	הכרה בהפסד	המצב
(1)	לא רלוונטי	V	לא רלוונטי	V	1. נכס פיננסי בשוו"ה דרך רוה"ס

(2)	לא רלוונטי	X	לא רלוונטי	V	2. השקעה במכשיר הוני המתואם לעלות מופחתת
(3)	כעיקרון X	V	X	V	3. נכס פיננסי הנמדד לפי עלות מופחתת
(4)	לא רלוונטי	V	לא רלוונטי	V	4. נכס פיננסי הנמדד לפי עלות (מוחזק לפדיון / הלוואות וחייבים)
(5)	לא רלוונטי	X	לא רלוונטי	V	5. השקעה במכשיר הוני זמין למכירה
(6)	V	V	V	V	6. השקעה במכשיר חוב זמין למכירה

ביאורים

- (1) ההכרה בהפסד או בביטול ההפסד מתבצעת באופן אוטומטי באמצעות התאמה לשווי"ה הנושא של הריבית האפקטיבית לא רלוונטי שכן הנכס לא מנוהל לפי שיטת הריבית האפקטיבית
- (2) ההכרה בהפסד מתבצעת ע"י היוון התזרים הצפוי בשיעור תשואה שוטף. הפסד שהוכר לא יבוטל. הנושא של הריבית האפקטיבית לא רלוונטי שכן הנכס לא מנוהל בשיטת הריבית האפקטיבית
- (3) ההכרה בהפסד מתבצעת ע"י היוון תזרים צפוי לפי ריבית אפקטיבית מקורית. כך, שאיך שינוי בריבית האפקטיבית. ההכרה ברווח מתבצעת ע"י היוון תזרים צפוי בריבית אפקטיבית מקורית. כך שכעיקרון אין שינוי בריבית האפקטיבית **אבל (חריג)** יש מגבלה להכרה ברווח עד גובה העלות המופחתת המקורית לרבות חובות העבר ואם עברנו את המגבלה הזאת אז משנים את הריבית האפקטיבית.
- (4) יוצרים הפרשה ספציפית וכוללת הריבית האפקטיבית לא רלוונטית מכיוון שהנכס לא נמדד לפי ריבית אפקטיבית
- (5) ההכרה בהפסד מתבצעת ע"י העברת קרן ההון בחובה להפסד. הפסד שהוכל לא יבוטל הנושא של הריבית האפקטיבית אינו רלוונטי שכן הנכס לא נמדד לפי עלות מופחתת.

(6) ההכרה בהפסד מתבצעת ע"י העברת קרן ההון בחובה להפסד תוך שינוי הריבית האפקטיבית. ההכרה ברווח מוגבלת עד גובה העלות המופחתת המקורית לרבות חובות העבר ובכל הכרה ברווח נשנה את הריבית האפקטיבית .

פיננסית מתקדמת א- שיעור 9

2.5.3 שינויים בסיווג וירידות ערך

נדון בשני מקרים :

1. סיווג לשו"ה דרך רוה"ס / ז"ל ← הכרה בירידת ערך ← ומעבר למוחזק לפדיון / הלוואות וחייבים ← וראיות לעליית ערך –
ברגע שבוצע מעבר למוחזק לפדיון / הלוואות וחייבים נוצרת עלות מופחתת חדשה, כלומר, אנו מחשבים ריבית אפקטיבית חדשה.
מאוחר יותר אם יש ראיות לעליית ערך לא ניתן להכיר ברווח, הסיבה היא שההשקעה עומדת על העלות המופחתת שלה ולכן במקרה כזה נשנה את הריבית האפקטיבית
דוגמא : בינואר 2014 רכשה הישות השקעה באג"ח 100,000 ערך נקוב , 10% ריבית המשולמת בסוף כל שנה , 8 שנים.
עלות הרכישה 116,000 ההשקעה סווגה לקבוצת שו"ה דרך רוה"ס.
ב-12/14 השו"ה 96,000 וישנן ראיות לירידת ערך .
הישות צופה כי היא תקבל את מלוא הריבית אבל רק 90% מהקרן.
ב-01/15 ההשקעה סווגה לקבוצת מוחזק לפדיון .
ב-12/15 ישנן ראיות לעליית ערך והישות צופה כי היא תקבל את מלוא הסכומים .

נדרש: הסבר את הטיפול החשבונאי בשנת 2015**פיתרון**

נכון ל-12/14 השקעה הוצגה ב-96,000 (שוו"ה)

ב-01/15 אנחנו מבצעים את הפעולה :

ח' השקעה מוחזק לפדיון
96,000
ז' השקעה שוו"ה דרך רוה"ס

הסכום הזה מהווה עלות מופחתת חדשה ועל כן נחשב ריבית אפקטיבית :

חישוב: $i = 9.75\% \rightarrow pmt = 10,000, fv = 90\% * 100,000, pv = 96,000, n = 7$

תנועה בהשקעה :

96,000 עלות 01/01/15

9,363 INT1 הכנסות מימון

(10,000) תקבול

95,363 BAL1 12/15

ב-12/15 יש ראיות לעליית ערך אבל, אין לנו אפשרות להכיר ברווח מכיוון שההשקעה

עומדת על העלות המופחתת שלה. ולכן נשנה אם כך את הריבית האפקטיבית :

חישוב: $i = 11\% \rightarrow pmt = 10,000, fv = 100,000, pv = 95,363, n = 6$

מכאן ואילך ההשקעה מנוהלת לפי 11%

2. סיווג לז"ל ← מעבר למוחזק לפדיון / הלוואות וחייבים ← ראיות לירידת ערך בשלב**מאוחר יותר-**

ברגע שסיווגנו מחדש למוחזק לפדיון / הלוואות וחייבים נוצרת עלות מופחתת חדשה, ולכן

מחשבים ריבית אפקטיבית חדשה. מאוחר יותר אם יש ראיות לירידת ערך יש להקפיד על

שני גורמים :

א. היוון התזרים הצפוי לפי הריבית האפקטיבית החדשה

ב. לפני שמכירים בהפסד מקוזזים את קרן ההון

דוגמא: ב-01/14 רכשה הישות השקעה באג"ח 100,000 ערך נקוב, 10% ריבית, 10 שנים.

ריבית השוק- 12%

ההשקעה סווגה לקבוצת ז"ל.

השוו"ה ח-12/14-106,000

נכון ל-01/15 בוצע סיווג מחדש למוחזק לפדיון.

ב-12/15 יש ראיות לירידת ערך. הישות צופה כי היא תקבל את כל הריבית אבל רק 90%

מהקרן.

נדרש: הסבר את הטיפול החשבונאי בשנת 2015**פיתרון**

נכון ל-12/14 ההשקעה מסווגת כז"ל היא מופיעה בסכום של 106,000 ובנוסף יש קרן הון :

חישוב: $n = 9, i = 12\%, pmt = 10,000, fv = 100,000 \rightarrow pv = 89,344$ sc - 1

$$106,000 - 89,344 = 16,656$$

ב-01/15 יש מעבר למוחזק לפדיון פק"י

ח' השקעה מוחזק לפדיון 106,000
ז' השקעה ז"ל

נוצרת עלות מופחתת חדשה ולכן עלינו לחשב ריבית אפקטיבית חדשה

חישוב: $n = 9, pv = -106,000, pmt = 10,000, fv = 100,000 \rightarrow i = 9\%$

תנועה בהשקעה i=9%

106,000	01/15
9,539	INT1 הכנסות מימון
(10,000)	תקבול
105,539	12/15 לפני ירידת ערך
(5,023)	ירידת ערך
100,516	31/12/15

נטפל בנושא ירידת הערך, עלינו להוון את התזרים הצפוי לפי 9% (ריבית הסטורית ליום המעבר).

חישוב: $i = 9\%, n = 8, pmt = 10,000, fv = 90\% * 100,000 \rightarrow pv = 100,516$

תנועה בקרן ההון:

(16,656)	01/15
1,182	רווח מני"ע
* עלות מופחתת חדשה לפי 9% = 105,539	
BAL1 SC-1=90,065 =	עלות מופחתת ישנה לפי 12%
(15,474)	12/15 לפני ירידת ערך

15,474	
5,023	ירידת ערך
(10,481)	יתרת הקרן
	פקודת היומן:
5,023	ח' קרן הון
	ז' השקעה

2.6 עלות מופחתת וריבית משתנה

עד כה דיברנו על מצבים בהם ה-PMT קבוע, השאלה היא מה קורה אם האג"ח נושאת ריבית משתנה (PMT משתנה)? במקרה הזה חייב להשתנות עוד גורם:

או הריבית i (ריבית אפקטיבית)

או הערך הנוכחי PV

IAS39 קובע כי במקרה הזה עלינו לבדוק ממה נובע השינוי ב-PMT.

אם הוא נובע משינוי בריבית השוק- נשנה את ה- i

אם הוא נובע משינויים אחרים – נשנה את ה- PV

דוגמא: ב-01/14 הנפיקה הישות 100,000 ע.נ אג"ח ל-5 שנים, האג"ח נושאת ריבית של פריים+2%.

ריבית השוק לאותו יום – פריים+6%

ריבית הפריים ב-01/14 -1%

ריבית הפריים ב-12/14 – 3% (לתקופות שמתחילות ב-01/15).

נדרש: הצג את התנועה באג"ח לשלם בשנת 2014

פיתרון

$$n=5$$

$$i=1\%+6\%=7\%$$

$$pmt=(1\%+2\%)*100,000=3,000 \quad (83,599) \quad \text{01/01/14 הנפקה}$$

$$, fv=100,000$$

$$\rightarrow pv=-83,599$$

(5,852)	INT1 הוצאות מימון
3,000	תשלום
(86,451)	12/14 BAL1

יש לשים לב שה-PMT השתנה ועכשיו הוא $3\%+2\%=5\%$ מ-100,000 וכיוון שהשינוי ב-PMT נובע משינוי בריבית השוק נשנה את ה- i :

$$n = 4, pv = -86,451, pmt = 5,000, fv = 100,000 \rightarrow i = 9.2\%$$

ז"א בשנה הבאה האג"ח מנוהל לפי 9.2%

פיננסית מתקדמת א- שיעור 10

שינוי בריבית שלא קשור לריבית השוק ואז משנים את ה-PV

דוגמא 2:

ב-01/14 הנפיקה הישות 100,000 ע.ג. אג"ח ל-5 שנים, האג"ח נושאות ריבית של 2% מהמכירות השנתיות.

במועד ההנפקה המכירות השנתיות -120,000 ₪

בשנת 2014 הסתכמו המכירות ב-140,000 ₪

הישות שינתה את אומדן המכירות הצפויות ל-150,000 ₪

ריבית ההנפקה - 5%

נדרש: הצג את התנועה באג"ח לשלם בשנת 2014

פיתרון

אג"ח לשלם

$$n=5$$

$$i=5\% \quad (88,743) \quad \text{01/01/14 הנפקה}$$

$$pmt=2\%*120,000=2,400$$

$$\begin{aligned}
 & , fv=100,000 \\
 & \rightarrow pv=88,743 \\
 & \begin{array}{l} p.n \quad (6,965) \quad \text{הוצאות מימון} \\ 2\% * 140,000 \quad 2,800 \quad \text{תשלום} \\ n=4 \\ i=5\% \\ pmt=2\% * 150,000=3,000 \quad (92,908) \quad 12/14 \text{ BAL1} \\ fv=100,000 \\ \rightarrow pv=92,908 \end{array}
 \end{aligned}$$

2.7 אופציות על מניות

2.7.1 הגדרה:

"אופציה על מניה זוהי תעודה המונפקת בתמורה לסכום מסויים והמקנה למי שמחזיק בה את הזכות להמיר אותה למניות לפי יחס שנקבע מראש בתמורה לתוספת מימוש שנקבעת מראש ועד תאריך שנקבע מראש "

דגשים :

1. ההחלטה האם להמיר את האופציה או לא נתונה בידי המשקיע בלבד אם הוא מחליט להמיר הוא משלם תוספת מימוש ומקבל מניות , ואם עד המועד האחרון האפשרי הוא לא ממיר אז הוא איבד את ההשקעה שלו באופציות (היא פוקעת).
2. בד"כ אם מתבצעת המרה היא מתבצעת ביום האחרון האפשרי, שכן יש ערך זמן לכסף. למשקיע עדיף להשקיע את תוספת המימוש בהשקעות, להרוויח עליהן ואז לשלם רק ביום האחרון .
3. החלטת ההמרה ביום האחרון מתבצעת כך- אם שווי המניות אותן מקבל המשקיע גבוה מתוספת המימוש יש כדאיות המרה, זה מכונה בשפה מקצועית "אופציה בתוך הכסף". אם לעומת זאת שווי המניות נמוך מתוספת המימוש, אין כדאיות המרה זה נקרא "אופציה מחוץ לכסף".

* כדאי לשים לב – שההשקעה הראשונית באופציה אינה רלוונטית לקבלת החלטת ההמרה, זה נקרא – "עלות שקועה"

2.7.2 הטיפול החשבונאי אצל החברה המנפיקה

עקרונות:

1. **מועד ההנפקה** – במועד ההנפקה רושמת החברה המנפיקה את הפעולה :
 ח' מזומן
 ז' תקבולים בגין אופציות
 נשאלת השאלה האם סעיף התקבולים הנ"ל מהווה התחייבות פיננסית או מכשיר הוני התשובה היא שתלוי :
 אם כמות המניות משתנה ו/או תוספת המימוש משתנה הרי מדובר על התחייבות פיננסית. לעומת זאת אם כמות המניות קבועה ותוספת המימוש קבועה FIX FOR FIX אזי מדובר על מכשיר הוני. **אנו עוסקים כעת אך ורק באופציות המהוות מכשיר הוני** לכן במועד ההנפקה ההון העצמי גדל בגובה המזומן או התקבולים בגין האופציות.
2. **מועד ההמרה** – הישות מקבלת מזומן (תוספת מימוש) ומנפיקה מניות פקודת היומן :
 ח' מזומן ← תוספת המימוש שהתקבלה
 ח' תקבולים בגין אופציות ← לאפס או לסגור את הסעיף
 ז' הון מניות ← לפי ערך נקוב שהונפק
 ז' פרמיה ← P.N
יש לשים לב שההון העצמי גדל בגובה תוספת המימוש
3. **מועד פקיעת האופציות** - פקודת היומן

ח' תקבולים בגין אופציות

ז' פרמיה

יש לשים לב שמדובר על פעולת מיון בתוך ההון העצמי – סך ההון העצמי לא משתנה

* **דגש – בעיית מניות הטבה** – נניח שישות הוקמה ע"י הנפקת מניה אחת ואופציה ניתנת להמרה למניה אחת. כאשר בעל האופציה רכש אותה הוא לקח בחשבון שבעת ההמרה שיעור החזקה יהיה 50% .
 נניח כעת שהישות הנפיקה מניית הטבה לבעל המניות .
 למעשה, הישות פגעה בבעל האופציות כי אם הוא ימיר עכשיו שיעור החזקה יהיה 1/3 כדי לפתור את הבעיה הזאת מפצים את בעל האופציה ומשנים לו את יחס ההמרה בגובה מרכיב הטבה, כך שבמקום לקבל מניה אחת הוא יקבל 2 מניות. זה פותר את הבעיה כי כעת אם הוא ימיר שיעור החזקה שלו יהיה 2/4 שזה 50% .
תזכורת : למרות שלכאורה פיצוי שכזה גורם להגדלת כמות המניות (כמות מניות משתנה) אין פגיעה בהגדרת מכשיר הוני.

דוגמא : ב-01/14 הוקמה ישות ע"י הנפקת 10,000 ע.נ מניות בתמורה ל-400,000 ₪.
 ב-12/14 הנפיקה הישות 10,000 אופציות לפי 20 ₪ לאופציה .
 האופציות ניתנות להמרה למניות ביחס של 1:1 תמורת תוספת מימוש של 100 ₪ לאופציה.
 ב-04/15 – הונפקו 50% מניות הטבה .
 ב-12/15 – הומרו 4,000 אופציות .
 ב-12/16 – יתרת האופציות פקעו .
 רווחי הישות – 100,000 ₪ בכל שנה .
נדרש: הצג דו"ח על השינויים בהון והצג פק"י בגין האופציות.

פיתרון

דו"ח על השינויים בהון העצמי

סה"כ	עודפים	תקבולים ע"ח אופציות	פרמיה	הון מניות	
400,000			390,000	10,000	הנפקת מניות
100,000	100,000				רווח
200,000		200,000			הנפקת אופציות 10,000*20=200,000
700,000	100,000	200,000	390,000	10,000	12/14 יתרה
100,000	100,000				רווח
--			(5,000)	5,000	הנפקת מניות הטבה
400,000		(80,000)	474,000	6,000	המרת אופציות
1,200,000	200,000	120,000	859,000	21,000	12/15 יתרה
100,000	100,000				רווח
---		(120,000)	120,000		פקיעת אופציות
1,300,000	300,000	---	979,000	21,000	יתרה

פקודת היומן להנפקת האופציות

ח' מזומן
ז' תקבולים ע"ח אופציות 200,000

פקודה להמרת אופציות

ח' מזומן
ח' תקבולים ע"ח אופציות
ז' הון מניות
ז' פרמיה

$4,000 * 100 = 400,000$
 $4,000 * 20 = 80,000$
 $4,000 * 1.5 = 6,000$
474,000

פקיעת אופציות

ח' תקבולים ע"ח אופציות
ז' פרמיה 120,000

2.7.3 הטיפול החשבונאי אצל המשקיע באופציות

השפעה באופציה זהו נגזר לכן היא מסווגת לקבוצת שווי"ה דרך רוה"ס.
המשמעות היא שההשקעה תימדד בשווי"ה וכל השינויים בשווי"ה ייזקפו לרוה"ס

2.7.4 שילוב בין אופציות ל-IAS28

אנו מדברים כעת על מצב בו חברה כלולה הנפיקה אופציות.

עקרונות:

1. **קביעת השפעה מהותית-** להזכירכם השפעה מהותית היא הכוח להשתתף בקבלת החלטות בדבר המדיניות התפעולית והפיננסית של הישות המושקעת שאינה מהווה שליטה או שליטה משותפת באותה מדיניות. בכל מקרה מדובר על כח, על פוטנציאל, לכן יש להתחשב באופציות תוך הפעלת השיקולים הבאים:
 - א. נתחשב באופציות רק אם הן ניתנות להמרה באופן מיידי, כי רק אופציות אילו משפיעות על הכח בהווה.
 - ב. אם ההמרה תלויה בתנאי מסויים נתחשב בהן רק לאחר התקיימות אותו תנאי.
 - ג. כעיקרון עלינו לבחון ולהבין היטב את כל ההסדרים הנלווים לאופציות כדי להחליט אם ומתי להתחשב בהן.
 - ד. אין זה חשוב האם האופציות הן בתוך הכסף או מחוץ לכסף אבל אם הן רחוק מחוץ לכסף כך שההמרה שלהן לא מציאותית לא נתחשב בהן.
 - ה. עלינו להתחשב בכל סוגי ניירות הערך הניתנים להמרה בין אם הם מוחזקים ע"י גורמים חיצוניים ובין אם הם מוחזקים ע"י החברה המשקיעה.

1. אין להתחשב בכוונת המרה שכן כוונה אינה רלוונטית לנושא של פוטנציאל.
 2. אין להתחשב ביכולת פיננסית להמיר שכן זהו נתון סובייקטיבי ויש קושי לאמוד אותו.
2. **מועד הנפקת האופציות** – כבר ראינו שמבחינת החברה הכלולה ההון העצמי גדל בגובה התקבולים, עם זאת חשבון ההשקעה לא משתנה אפשר להבין את הסיבה בשתי צורות:
- א. בדומה למב"כ ההון של הכלולה שייך לשני בעלי זכויות: בעלי המניות בעלי האופציות חשבון ההשקעה מהווה תמונת ראי רק להון השייך לבעלי המניות. כאשר הכלולה מנפיקה אופציות, ההון שגדל הוא ההון השייך לבעלי האופציות. ההון השייך לבעלי המניות לא משתנה. ועל כן חשבון ההשקעה לא משתנה גם הוא
- ב. תקבולים בגין אופציות מהווים רק חלק מההשפעה הכוללת של האופציות, יש גם את תוספת המימוש שאולי תתקבל ואולי לא, ויש גם את השינוי בשיעור החזקה שאולי יתרחש ואולי לא.
- את ההשפעה הכוללת של האופציות נוכל לדעת רק במועד ההמרה או במועד הפקיעה ועד אז חשבון ההשקעה לא מושפע.
3. **רווחי אקוויטי** - אופציות אינן מקנות חלק ברווח על כן, רווחי האקוויטי יירשמו לפי שיעור החזקה במניות.
- חריג:** אם האופציות מהוות למעשה מניות (תוספת מימוש 0) אז נתייחס אליהן כמניות לכל דבר ועניין ונרשום את רווחי האקוויטי לפי שיעור החזקה המשקלל אותן.
4. **המרת אופציות** – כבר אמרנו שמבחינת החברה הכלולה. ההון העצמי גדל בגובה תוספת המימוש, אבל מבחינת המשקיעה ההון של הכלולה השייך לבעלי המניות גדל גם בגובה תוספת המימוש וגם בגובה התקבולים שהפכו לפרמיה. בנוסף, נוצר שינוי בהחזקה וייתכנו המצבים הבאים:
- א. עלייה בשיעור החזקה בתוך השפעה מהותית – במקרה זה נחשב עודף עלות
- ב. ירידה בשיעור החזקה – בתוך השפעה מהותית – במקרה זה נחשב רווח או הפסד הון.
- ג. איבוד השפעה מהותית – גם למעלה וגם למטה במקרה זה ניישם את גישת המעברים
5. **פקיעת אופציות** – מבחינת החברה הכלולה ההון לא משתנה אבל מבחינה החברה המשקיעה ההון של הכלולה השייך לבעלי המניות גדל כי התקבולים הפכו לפרמיה לכן חשבון ההשקעה גדל גם הוא. פקודת היומן היא:
- ח' השקעה
 ז' רוו"ה
- שימו לב שמדובר על רווח הון ולא על רווחי אקוויטי כי זה לא קשור לרווחי החברה הכלולה.
- נסכם באמצעות טבלה את ההבדלים בין נקודת מבט של הכלולה לבין נקודת מבט של המשקיעה:

האירוע	כלולה	משקיעה
הנפקת אופציות	ההון העצמי גדל בגובה התקבולים	ההון העצמי של הכלולה השייך לבעלי המניות לא משתנה לכן חשבון ההשקעה לא משתנה גם הוא.
המרת אופציות	ההון העצמי גדל בגובה תוספת המימוש	ההון של הכלולה השייך לבעלי המניות גדל בגובה תוספת המימוש + התקבולים. בנוסף, נוצר שינוי בשיעור החזקה וייתכנו המצבים הבאים: א. עלייה בתוך השפעה מהותית – עודף עלות ב. ירידה בתוך השפעה מהותית – חישוב רווח או הפסד הון ג. איבוד השפעה מהותית – גישת המעברים
פקיעת אופציות	ההון העצמי לא משתנה	ההון של הכלולה השייך לבעלי המניות גדל בגובה התקבולים אשר הפכו להיות פרמיה ועל כן חשבון ההשקעה גדל. הפקודה היא: ח' השקעה ז' רווח הון

דוגמא כוללת :

- ב-01/14 רכשה חברה א' 4,000 מתוך 10,000 מניות של חברה ב' (40%) תמורת 200,000 ₪. ההון העצמי של חברה ב' לאותו יום הוא 300,000 ₪ באותו יום השווי"ה של מכונה גבוה מערכה הפנקסני ב-40,000 ₪ ויתרת חייה 8 שנים. ב-12/14 – הנפיקה חברה ב' 5,000 אופציות לפי 30 ₪ לאופציה. כל אופציה ניתנת להמרה למניה אחת (1:1) תמורת תוספת מימוש של 300 ₪. חברה א' רכשה בהנפקה 1,500 אופציות. ב-12/15 המירה חברה א' 500 אופציות וחיצונים המירה 1,500 אופציות. ב-12/16 המירה חברה א' 500 אופציות. באותו היום השווי"ה של המכונה גבוה מערכה הפנקסני ב-25,000 ₪. ב-12/17 – פקעו יתרת האופציות.

נתונים נוספים:

1. רווחי חברה ב' בכל שנה 100,000 ₪
2. מחיר האופציה ליום 12/15 -45 ₪
מחיר האופציה ל-12/16 – 30 ₪
3. ב-12/14 מכרה א' ל-ב' ציוד ברווח של 16,000 ₪. יתרת חייו 4 שנים.
4. ב-12/14 מכרה ב' ל-א' קרקע ברווח של 30,000
5. שיעור המס 25%

נדרש:

- א. הצג את התנועה בחשבון ההשקעה לרבות השקעה באופציות
 ב. הצג את הרכב חשבון ההשקעה בסוף כל שנה

פיתרון

נדרש א : תנועה בחשבון ההשקעה

השקעה באופציות	השקעה במניות	
	200,000	01/14 עלות (1)
	$0.4 * 100,000 = 40,000$	אקוויטי
	$12,000 / 8 = (1,500)$	ה.ע.ע
	$405 * 16,000 * 0.75 = (4,800)$	ע"פ 1
	$40\% * 30,000 * 0.75 = 9,000$	ע"פ 2
45,000	---	הנפקת אופציות (2)
45,000	224,700	יתרה 31/12/14
	40,000	אקוויטי
	(1,500)	ה.ע.ע
	1,200	מימוש ע"פ 1
$1,500 * 15 = 22,500$		רווח מני"ע
67,500	264,400	12/15 לפני המרה
(22,500)	230,412	המרה (3)
45,000	494,812	31/12/15 אחרי המרה
	37,500	אקוויטי
	$11,250 * 0.75 / 6 = (1,406)$	ה.ע.ע

	3,375/3=1,125	מימוש ע"פ 1
1,000*15=(15,000)		הפסד מניירות ערך
30,000	532,031	12/16 לפני המרה
(15,000)	165,000	המרה (4)
15,000	697,031	31/12/16 אחרי ההמרה
	40,000	אקוויטי
	7,500/5=1,500	ה.ע.ע
	2,250/2=1,125	מימוש ע"פ 1
	30,000	פקיעת אופציות (5)
(15,000)		הפסד מני"ע
---	766,656	31/12/17

נדרש ב הרכבים:

הרכב חשבון ההשקעה ליום 31/12/14

0.4*400,000=	160,000	חלקינו בשווי
		ע"ע:
16,000*7/8=	14,000	מכונה
	(3,500)	מ"נ
	68,000	מוניטין
		ע"פ:
	(4,800)	א ← ב
	(9,000)	ב ← א
	<u>224,700</u>	סה"כ

הרכב חשבון ההשקעה ליום 31/12/15 אחרי

0.375*1,160,000=	435,000	חלקינו בשווי
		ע"ע:
16,000*6/8*37.5/40=	11,250	מכונה
	(2,813)	מ"נ
68,000*37.5/40=	63,750	מוניטין
		ע"פ:
4,800*3/4*37.5/40=	(3,375)	א ← ב
	(9,000)	ב ← א
	<u>494,812</u>	סה"כ

הרכב חשבון ההשקעה ליום 31/12/16 אחרי

0.4*1,425,000=	570,000	חלקינו בשווי
		ע"ע:

$11,250 * 5/6 + 625 =$	10,000	מכונה
	(2,500)	מ"נ
$63,750 + 67,031 =$	130,781	מוניטין
		ע"פ:
$3,375 * 2/3$	(2,250)	א ← ב
	(9,000)	ב ← א
	<u>697,031</u>	סה"כ

הרכב חשבון ההשקעה ליום 31/12/17

$0.4 * (1,425,000 + 100,000 + 75,000) =$	640,000	חלקינו בשווי
		ע"ע:
$10,000 * 4/5 =$	8,000	מכונה
	(2,000)	מ"נ
$63,750 + 67,031 =$	130,781	מוניטין
		ע"פ:
$2,250 * 1/2$	(1,125)	א ← ב
	(9,000)	ב ← א
	<u>766,656</u>	סה"כ

הסברים :

(1) ב-01/14 נוצרה לראשונה השפעה מהותית . נחשב עודף עלות

תמורה	200,000
נרכש	$40% * 300,000 = (120,000)$
ע"ע	<u>80,000</u>

ייחוס ע"ע:

מכונה	16,000
מ"נ 25%	(4,000)
מוניטין P.N	68,000
	<u>80,000</u>

(2) ב-12/14 הכלולה הנפיקה 5,000 אופציות . ראשית עלינו לבדוק האם עדיין מתקיימת

הגדרת השפעה מהותית . שימו לב שגם אם כל האופציות יומרו

$$\frac{(4,000 + 1,500)}{(10,000 + 5,000)} = 36.67\% \text{ : שיעור החזקה יהיה}$$

מסקנה : הגדרת השפעה מהותית ממשיכה להתקיים .

שימו לב שמבחינת החברה המשקיעה ההון העצמי של הכלולה השייך לבעלי המניות לא

משתנה ועל כן, חשבון ההשקעה לא משתנה גם הוא.

כיוון שחברה א' רכשה 1,500 אופציות נוצרה אצלה השקעה באופציות

$$\text{בסכום של } 1,500 * 30 = 45,000$$

(3) ב-12/15 א' המירה 500 אופציות וחיצונים 1,500 אופציות .

$$\frac{4,000+500}{10,000+2,000} = 37.5\% \text{ ל- ירד כד ירד}$$

עלינו לחשב את חשבון ההשקעה מיד לאחר ההמרה אבל קודם לכן נמצא את ההון העצמי

$$500,000 + 2,000 * (30 + 30) = 1,160,000 \text{ : מיד לאחר ההמרה}$$

כעת את חשבון ההשקעה נחשב בדף ההרכבים 494,812.

חברה א' המירה 500 מתוך 1,500 אופציות שהיא החזיקה על כן עלינו לגרוע 1,3 מההשקעה

$$\frac{1}{3} * 67,500 = 22,500 \text{ באופציות}$$

פקודת היומן:

230,412	ח' השקעה
22,500	ז' השקעה באופציות
500*300=150,000	ז' מזומן
57,912	ז' רווח הון

(4) הפעם רק חברה א' המירה אופציות – 500 אופציות לכן

$$\frac{4,500+500}{12,000+500} = 40\% \text{ עליה ל- שיעור ההחזקה}$$

פקודת היומן

15,000	ז' השקעה באופציות
500*300=150,000	ז' מזומן
165,000	ח' השקעה במניות

כתוצאה מהעליה בשיעור ההחזקה עלינו לחשב ע"ע נוסף בלתי תלוי לקודם

תמורה 165,000

$$472,500 - 570,000 = (97,500) \text{ נרכש*}$$

ע"ע 67,500

* חלקינו בשווי לפני - $37.5\% * 1,260,000 = 472,500$

חלקינו בשווי אחרי- $40\% * (1,260,000 + 500 * (30 + 30)) = 570,000$

97,500 הפרש:

ייחוס ע"ע:

2.5% * 25,000 = 625 מכונה

(156) מ"נ 25%

67,031 P.N מוניטין

67,500

(5) ב-12/17 פקעו 2,500 אופציות מבחינת המשקיעה ההון של הכלולה השייך לבעלי המניות גדל בגובה התקבולים שהפכו להיות פרמיה $75,000 = 2,500 * 30$ לכן חשבון ההשקעה

גדל בסכום של $75,000 * 40\% = 30,000$

הפקודה היא

ח' השקעה
30,000
ז' רוו"ה

2.7.5 רכישת השפעה מהותית בעת קיום אופציות

עד כה עסקנו במצב בו קודם היתה השפעה מהותית ורק אח"כ החברה הכלולה הנפיקה אופציות . כעת נעסוק במצב ההפוך – קודם חברה ב' הנפיקה אופציות ואח"כ חברה א' רכשה בה מניות. במקרה הזה צריך להקפיד על 3 דגשים :

1. כבר במועד רכישת המניות חייבים לבדוק האם מתקיימת הגדרת השפעה מהותית וזאת תוך התחשבות באופציות .

2. את ההון העצמי של החברה הכלולה נצטרך לפצל בין :

* הון עצמי השייך לבעלי מניות לבין

* הון עצמי השייך לבעלי אופציות

את עודף העלות נחשב ביחס להון העצמי השייך לבעלי המניות

3. מכיוון שמנקודת מבט המשקיעה התקבולים בגין האופציות הם לא חלק מההון של הכלולה אז הם מהווים מעין התחייבות . לכן יש לייחס להם עודף עלות כמו אל שאר ההתחייבויות . עודף עלות זה, יופחת בעת פקיעת האופציות או בעת המרתן. **הערה כללית :** הטיפול המתואר להלן זהה לחלוטין למניות בכורה .

דוגמא לנושא :

ב-01/14 – הנפיקה חברה ב' 2,000 אופציות לפי 20 ₪ לאופציה .

כל אופציה ניתנת להמרה למניה אחת (1:1) תמורת תוספת מימוש של 200 ₪.

ב- 01/15 – רכשה חברה א' 4,000 מתוך 10,000 מניות של ב' (40%) בתמורה ל-300,000 ₪
 ההון העצמי של ב' לאותו יום 440,000 ₪
 השווי"ה של האופציות לאותו יום 30 ₪
 למעט עובדה זו השווי"ה של הנכסים נטו שווה לערכם הפנקסני
 בשנת 2015 הרוויחה חברה ב' 100,000

נדרש:

- א. הצג את התנועה בחשבון ההשקעה
- ב. הרכב חשבון ההשקעה ל-12/15
- ג. הצג פק"י בספרי א' בהנחה שב-01/16 כל האופציות פקעו
- ד. הנח כי ב-01/16 כל האופציות הומרו נדרש פק"י בספרי א'

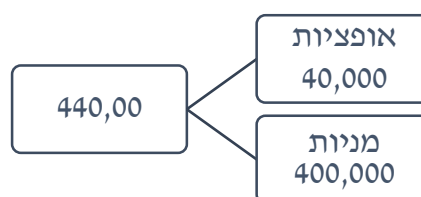
פיתרון

נדרש א':

בינואר 2015 חברה א' רכשה 40% מ-ב' אבל כבר באותו יום יש לחברה ב' אופציות עלינו לבדוק האם מתקיימת הגדרת השפעה מהותית.

שימו לב שגם אם כל האופציות יומרו למניות שיעור החזקה יהיה $33.33\% = \frac{4,000}{12,000}$ לכן בכל מקרה קיימת השפעה מהותית.

כדי לחשב את ע"ע נפצל את ההון העצמי של ב' בין בעלי מניות לבין בעלי אופציות:

חישוב ע"ע:

תמורה	300,000
נרכש*	(160,000)
ע"ע	140,000

ייחוס ע"ע:

תקבולים בגין אופציות	$0.5 * (2,000 * 30 - 40,000) = (8,000)$
מוניטין P.N	148,000
ע"ע	140,000

הערה חשובה: בגין מכשיר הוני לעולם אין הכרה ברוה"ס

חשבון ההשקעה

300,000	01/15 עלות
40,000	רווחי אקוויטי
340,00	יתרה

נדרש ב': הרכב חשבון ההשקעה ל-31/12/15

0.4*500,000=	200,000	חלקינו בשווי
		ע"ע
	(8,000)	תקבולים בגין אופציות
	148,000	מוניטין
	340,000	31/12/15

נדרש ג: פק"י

פקיעת האופציות יוצרת 2 השפעות :

א. מבחינת המשקיעה ההון של הכלולה השייך לבעלי מניות גדל בגובה התקבולים שהפכו

לפרמיה – 40,000 לכן חשבון ההשקעה גדל ב- $40\% * 40,000 = 16,000$

ב. יש להפחית את מלוא ע"ע בגין התקבולים – 8,000 אבל יש להיזהר כי זהו ע"ע שלילי ז"א

ההפחתה שלו – מגדילה את ההשקעה

מכאן פקודת היומן היא

ח' השקעה $16,000 + 8,000 = 24,000$
ז' רווח הון

נדרש ד: פק"י בהנחה שהומו

אם כל האופציות הומו שיעור החזקה ירד ל- $33.33\% = \frac{4,000}{10,000 + 12,000}$

נחשב את ח-ן ההשקעה מיד לאחר ההמרה :

$0.4 * (500,000 + 40,000 + 2,000 * 200) =$	313,333	חלקינו בשווי
		ע"ע
	----	תקבולים בגין אופציות
$148,000 * 33.33 / 40 =$	123,333	מוניטין
	436,666	31/12/15

פקודת היומן היא:

ח' השקעה
ז' רווח הון
-96,666 גידול בהשקעה

2.7.6 שילוב בין אופציות לבין IFRS10

אנו עוסקים כעת במצב בו חברת בת מנפיקה אופציות .

עקרונות

1. קביעת שליטה – להזכירכם משקיע שולט בישות כאשר הוא משוף או בעל זכויות לתשואות משתנות הנובעות ממעורבותו בישות המשוקעת ויש לו את היכולת להשפיע על התשואות הנ"ל באמצעות כח ההשפעה שלו . IFRS10 מציג בפנינו מגוון של שיקולים כדי להחליט האם קיימת או לא קיימת שליטה . בין השיקולים יש להתחשב גם באופציות בתנאי שהן ממשיות . זאת אומרת שאופציה בתוך הכסף היא ממשית וגם אם האופציה מחוץ לכסף אבל קרוב היא עדיין יכולה להיות ממשית אבל אם היא רחוק מחוץ לכסף היא לא ממשית .

2. מועד הנפקת האופציות – מבחינת הקבוצה נכנס כסף , תמורה מהנפקה לחיצוניים, לא נמכר שום נכס , לא נתקבלה שום התחייבות . על כן ההון של הקבוצה גדל אבל בדו"חות מאוחדים צריך להחליט איזה הון גדל – של הזשמי"ש של הבעלים או של שניהם . הנפקת אופציות יוצרת בעלי זכויות חדשים בחברה ב' – בעלי אופציות ובהגדרה – כל בעלי הזכויות החיצוניים של ב' נקראים זשמי"ש לכן ההון שגדל הוא הון הזשמי"ש . אם כך פקודת היומן מבחינת הקבוצה היא :

ח' מזומן
ז' זשמי"ש ← בגובה ההנפקה לחיצוניים
דגשים :

א. לא נראה בדו"ח המאוחד סעיף של תקבולים בגין אופציות כיוון שהם שייכים לזשמי"ש והזשמי"ש לא מפורש

ב. הפקודה הנ"ל היא פקודת עזר בלבד בשלב החלוקות לצורך הצגת דו"ח על השינויים, יש לשים לב שהמזומן כבר רשום אצל הבת לכן הוא מתקבל אוטומטית בהליך החיבור

3. **חברת האם רוכשת חלק מהאופציות בהנפקה** – במקרה זה אין עסקה עם חיצוניים כך שהרכישה הזאת לא משחקת תפקיד מבחינת הקבוצה לכן בעיקרון הקודם הקפדנו לאמר שהפקודה היא בגובה ההנפקה לחיצוניים
דגש: עובדתית בדו"חות הנפרדים של חברת האם מופיעה השקעה באופציות המנוהלת בשווי"ה דרך רוה"ס. בהליך האיחוד נצטרך לבטל את ההשקעה הזאת לרבות הרווחים בגינה בדיוק כפי שאנו מבצעים עם השקעה במניות.

4. **חלוקות** – אופציות אינן מקנות זכויות ברווח לכן חלוקת הרווח הכולל תהא לפי שיעור ההחזקה בפועל. אבל אופציות כן מקנות זכויות בהון ועל כן את תרומת הבת להון יש להפריד בין תרומה השייכת לבעלי מניות לבין תרומה השייכת לבעלי אופציות. בדומה למה שעשינו עם מב"כ, ואז החלוקה תתבצע כדלקמן:

$$\begin{array}{l}
 \text{בעלים:} \quad * \text{ תרומת הבת לאופציות} + * \text{ אחוז החזקה באופציות} + * \text{ תרומת הבת למניות} + * \text{ אחוז החזקה במניות הרגילות} + \text{ תרומת אם} \\
 \text{זשמ"ש:} \quad * \text{ אחוז הז"ש באופציות} + * \text{ אחוז החזקה של הזשמ"ש במניות} + * \text{ תרומת הבת לאופציות} + * \text{ תרומת הבת למניות}
 \end{array}$$

5. **חברת הבת רוכשת אופציות בשוק** – מבחינת הקבוצה יוצא כסף, לא נרכש שום נכס ולא נפרעה שום התחייבות לכן ההון של הקבוצה יורד. בנוסף, החלוקות משתנות שכן אחוזי החזקה משתנים. אם כך נטפל בעניין כמו כל שינוי בשיעור החזקה ללא איבוד שליטה. הפקודה תהיה

$$\begin{array}{l}
 \text{ח' זשמ"ש} \quad \leftarrow \text{ בגובה הירידה בזשמ"ש} \\
 \text{ז' מזומן} \quad \leftarrow \text{ בגובה המזומן ששולם} \\
 \text{ח' ז' קרן הון עסקאות עם הזשמ"ש} \quad \leftarrow \text{ P.N}
 \end{array}$$

6. **המרה בתוך המאוחד** - נכנס כסף לקבוצה תוספת המימוש שהתקבלה מחיצוניים, לא נמכר שום נכס, לא התקבלה שום התחייבות לכן ההון של הקבוצה גדל. בנוסף, החלוקות משתנות כי שיעורי החזקה גם במניות וגם באופציות משתנים. מכאן – שוב נטפל בעניין כשינוי בשיעור החזקה ללא איבוד שליטה.
 פקודת היומן מבחינת הקבוצה:

$$\begin{array}{l}
 \text{ח' מזומן} \quad \leftarrow \text{ בגובה תוספת המימוש מחיצוניים} \\
 \text{ח' ז' זשמ"ש} \quad \leftarrow \text{ בגובה השינוי בזשמ"ש} \\
 \text{ח' ז' קרן הון עסקאות עם הזשמ"ש} \quad \leftarrow \text{ P.N}
 \end{array}$$

7. **המרה ואיבוד שליטה** – במקרה זה נחשב את גישת המעברים ונכיר ברווח או הפסד הון
8. **פקיעת אופציות** – מבחינת הקבוצה – ההון העצמי אל השתנה אבל החלוקות כן השתנו כי אין יותר אחוזי החזקה באופציות יש רק אחוזי החזקה במניות . מכאן, פקודת היומן מבחינת הקבוצה היא :
- ח'ז' זשמ"ש
- ← בגובה השינוי בזשמ"ש
- ח'ז' קרן הון עסקאות עם הזשמ"ש

דוגמא כוללת לנושא :

- ב-01/14 – רכשה חברה א' 8,000 מתוך 10,000 מניות של ב' תמורת 40 ₪ למניה .
זשמ"ש מחושב לפי שווי"ה .
ההון העצמי של ב' – 330,000 ₪
השווי"ה של הנכסים נטו המזוהים שווה לערכם הפקסני .
- ב-12/14 הנפיקה חברה ב' 10,000 אופציות לפי 20 ₪ לאופציה .
האופציות ניתנות להמרה למניות ביחס של 1:1 תמורת תוספת מימוש של 130 ₪
3,000 אופציות הונפקו לחברה א' .
- ב-12/15 חברה א' רכשה 2,000 אופציות בשוק
- ב-12/16 המירה חברה א' 1,000 אופציות וחיצונים 4,000 אופציות.
- ב-12/17 פקעו האופציות שנותרו.

נתונים נוספים :

1. ההון העצמי של חברה א' ל-12/13 :
80,000	הון מניות
120,000	פרמיה
300,000	עודפים
500,000	סה"כ
2. רווחי חברות א' ו-ב בכל שנה 120,000 ו-100,000 בהתאמה
3. מחיר האופציות :
- 36 – 12/15

40 – 12/16

4. ההשקעה במניות נוהלה על בסיס עלות
ההשקעה באופציות נוהלה לפי שווייה דרך רוה"ס

נדרש: דו"ח על השינויים בהון העצמי המאוחד

פיתרון :

סה"כ	זשמ"ש	סה"כ א'	עודפים	קרן הון זשמ"ש	פרמיה	הון מניות	
600,000		600,000	300,000		220,000	80,000	12/13 יתרה
80,000	80,000						רכישת חברת בת (1)
220,000	20,000	200,000	200,000				רווח (2)
140,000	140,000						הנפקת אופציות (3)
1,040,000	240,000	800,000	500,000		220,000	80,000	12/14 יתרה
172,000	20,000	152,000	152,000				רווח (5)
(72,000)	(40,000)	(32,000)		(32,000)			רכישת אופציות (6)
1,140,000	220,000	920,000	652,000	(32,000)	220,000	80,000	12/15 יתרה (7)
200,000	20,000	180,000	180,000				רווח (8)
520,000	360,000	160,000		160,000			רווח מאופציות (9)
1,860,000	600,000	1,260,000	832,000	128,000	220,000	80,000	12/16 יתרה (10)
380,000	40,000	340,000	340,000				רווח (11)
---	20,000	(20,000)		(20,000)			פקיעה (12)
2,240,000	660,000	1,580,000	1,172,000	108,000	220,000	80,000	12/17 יתרה (13)

הסברים :

(1) רכישת חברת בת – ב-01/14 נוצרה לראשונה שליטה באותו היום נצרף

$$2,000 * 40 = 80,000 \text{ זשמי"ש}$$

בנוסף, נחשב ע"ע :

$$10,000 * 40 = 400,000 \text{ תמורה}$$

$$(330,000) \text{ נרכש}$$

$$70,000 \leftarrow \text{כולו מוניטין ע"ע}$$

(2) רווח 2014 -

חברת האם הרוויחה - 120,000 ₪ חברת הבת הרוויחה - 100,000 ₪ כעת אין תיקונים לכן :

$$120,000 + 80\% * 100,000 = 200,000 \text{ בעלים :}$$

$$20\% * 100,000 = 20,000 \text{ זשמי"ש :}$$

$$220,000 \text{ סה"כ}$$

(3) הנפקת אופציות -

ב-12/14 הנפיקה הבת 10,000 אופציות .

ראשית, עלינו לבדוק האם עדיין מתקיימת הגדרת שליטה .

יש לשים לב שאמנם אין לנו נתונים אם האופציות בתוך או מחוץ לכסף אבל במקרה הזה

זה לא משנה כי גם אם כל האופציות יומרו

$$\frac{8,000 + 3,000}{10,000 + 10,000} = 55\% \leftarrow \text{שיעור החזקה יהיה}$$

כך שבכל מקרה מתקיימת שליטה

פקודת היומן מבחינת הקבוצה :

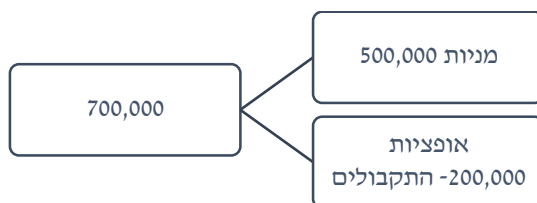
$$\text{ח' מזומן } 7,000 * 20 = 140,000 \leftarrow \text{בגובה ההנפקה לחיצוניים}$$

ז' זשמ"ש

(4) יתרות 2014-

נחשב באופן בלתי תלוי את יתרות הסגירה לשם כך נבצע חלוקות הון :

נתון – 600,000	
רווח – 120,000	
8,000*40=320,000 - השקעה במניות	720,000-320,000-60,000=340,000
3,000*20=60,000 - השקעה באופציות	
הון עצמי – 330,000	
רווח – 100,000	
10,000*20=200,000 - השקעה באופציות	330,000+100,000+200,000+70,000=700,000
מוניטין – 70,000	
	סה"כ 1,040,000

חלוקה:

בעלים $340,000 + 80\% * 500,000 + 30\% * 200,000 = 800,000$

זשמ"ש $20\% * 500,000 + 70\% * 200,000 = 240,000$

סה"כ 1,040,000

(5) רווח 2015-

רווח – 120,000	
120,000-3,000*(36-20)=72,000	תרומת האם :
3,000*(36-20) - אופציות	
אין תיקונים	100,000
	172,000

לכן :

בעלים $72,000 + 80\% * 100,000 = 152,000$

בת 20,000

סה"כ 172,000

(6) רכישת אופציות -

ב-12/15 רכשה חברה אי 2,000 אופציות בשוק.

היא שילמה $2,000 * 36 = 72,000$

ההון העצמי של הקבוצה קטן. כמו"כ החלוקות משתנות כיוון שעד עכשיו החלוקה באופציות היתה :

30% בעלים

70% זשמ"ש

ועכשיו היא :

50% בעלים

50% זשמ"ש

יש לשים לב כי הזשמ"ש קטן ב-20% מ-200,000 ז"א 40,000

ז"א פקודת היומן היא :

ז' מזומן	72,000 ← המזומן שיצא
ח' זשמ"ש	40,000
ח' קרן הון עסקאות עם זשמ"ש	32,000

(7) יתרות 2015-

נחשב באופן בלתי תלוי את יתרות הסגירה ליום 31/12/15

הון עצמי י"ס :

רווח הון עצמי + רווח $-720,000+120,000=840,000$

אם $840,000-320,000-180,000=340,000$ - השקעה במניות $-320,000$

$5,000*36=180,000$ - השקעה באופציות

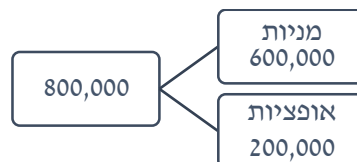
רווח הון עצמי + רווח $-630,000+100,000=730,000$

$730,000+70,000=800,000$

בת :

$-70,000$ מוניטין

סה"כ 1,140,000

חלוקות:

בעלים : $340,000+80\%*600,000+50\%*200,000=920,000$

בת : $20\%*600,000+50\%*200,000=220,000$

סה"כ : 1,140,000

(8) רווח 2016-

תרומת האם : $120,000-5,000*(40-36)=100,000$ רווח $-120,000$

בת : 100,000

סה"כ : 200,000

לכן :

בעלים :	$100,000 + 80\% * 100,000 = 180,000$
בת	$100,000 * 20\% = 20,000$
סה"כ	200,000

(9) המרת אופציות-

ב-12/16 א' המירה 1,000 אופציות. חיצונים המירו- 4,000 אופציות .
נחשב את שיעורי ההחזקה החדשים :

זשמ"ש	בעלים	
40%	$\frac{8,000 + 1,000}{10,000 + 5,000} = 60\%$	מניות
20%	$\frac{5,000 - 1,000}{10,000 - 5,000} = 40\%$	אופציות

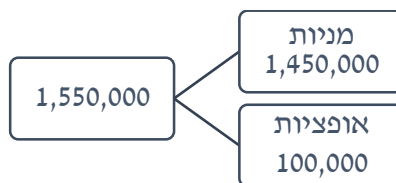
פקודת היומן מבחינת הקבוצה :

עלינו לחשב את השינוי בזשמ"ש :

240,000	לפני ההמרה :
600,000	לאחר ההמרה * :
360,000	גידול בזשמ"ש :

* נחשב את הזשמ"ש לאחר ההמרה לשם כך נחשב את תרומת הבת לאחר ההמרה :

730,000	הון עצמי
100,000	רווחים
$5,000 * 130 = 650,000$	תוספת המימוש שהיא קיבלה
70,000	מוניטין
1,550,000	מכאן שתרומת הבת היא

זשמ"ש לאחר ההמרה $40\% * 1,450,000 + 20\% * 100,000 = 240,000$

$4,000 * 130 = 520,000$	ח' מזומן
360,000	ז' זשמ"ש
160,000	ז' קרן הון עסקאות עם זשמ"ש

(10) יתרות 2016-

נחשב באופן בלתי תלוי את יתרת הסגירה אבל ראשית נבין מה רשמה חברה א' בדו"חות הנפרדים כתוצאה מההמרה.
שימו לב שחברה א' המירה 1,000 אופציות :

ז' השקעה באופציות $1,000 * 40 = 40,000$
 ז' מזומן $1,000 * 130 = 130,000$
 ח' השקעה במניות 170,000
 כלומר, לאחר ההמרה-

ההשקעה במניות עומדת על $320,000 + 170,000 = 490,000$

ואילו ההשקעה באופציות עומדת על $4,000 * 40 = 160,000$

ואז :

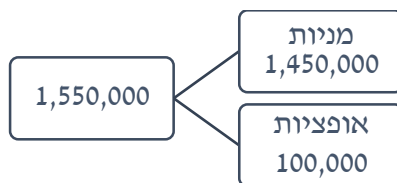
$840,000 + 120,000 = 960,000$ הון מניות+רווח

אם: $960,000 - 490,000 - 160,000 = 310,000$ - השקעה במניות

-160,000 השקעה באופציות

בת: $1,480,000 + 70,000 = 1,550,000$ הון מניות + רווח

סה"כ: 1,860,000

לכן :

בעלים : $310,000 + 1,450,000 * 0.6 + 100,000 * 0.8 = 1,260,000$

זשמ"ש : $0.2 * 100,000 + 0.4 * 1,450,000 = 600,000$

סה"כ: 1,860,000

(11) רווח –

תרומת האם: $120,000 + 160,000 = 280,000$ - ביטול הפסד מההשקעה באופציות

בת: 100,000

סה"כ: 380,000

לכן :

בעלים : $280,000 + 60% * 100,000 = 340,000$

בת: $40% * 100,000 = 40,000$

סה"כ: 380,000

(12)פקיעה –

מבחינת הקבוצה ההון העצמי לא השתנה אבל החלוקות כן השתנו כי אין יותר חלוקות באופציות.

דקה לפני הפקיעה- לזשמי"ש הגיע 20% מהאופציות $20\% * 100,000 = 20,000$

דקה אחרי הפקיעה- ה-100,000 הפך להיות שייך לבעלי המניות ולזשמי"ש מגיע 40%

במניות לכן $40\% * 100,000 = 40,000$ באותם 100,000 מגיע לו 40,000

מסקנה: הזשמי"ש גדל ב-20,000

פקודת היומן היא :

ח' קרן הון עסקאות עם זשמי"ש	20,000
ז' זשמי"ש	

(13)י"ס הון-

נחשב באופן בלתי תלוי את יתרת הסגירה

$120,000 + 960,000 = 1,080,000$ הון עצמי

אם: $1,080,000 - 490,000 = 590,000$

+ רווח

בת: $1,480,000 + 100,000 + 70,000 = 1,650,000$ - הכל שייך לבעלי מניות

סה"כ: 2,240,000

לכן :

בעלים : $590,000 + 1,650,000 * 0.6 = 1,580,000$

זשמי"ש : $0.4 * 1,650,000 = 660,000$

סה"כ: 2,240,000

פיננסית מתקדמת א- שיעור 11

2.7.7 רכישת שליטה בעת קיום אופציות

עד עכשיו למדנו מצב בו קודם היתה שליטה ולאחר מכן חברת הבת הנפיקה את האופציות . כעת נעסוק במצב ההפוך , כלומר, קודם חברה ב' הנפיקה אופציות ורק אח"כ חברה א' רכשה בה שליטה.

דגשים :

1. כבר במועד הרכישה יש לוודא שאכן מתקיימת הגדרת שליטה וזאת בהתחשבות האופציות.
2. השווי ההוגן של האופציות הן חלק מעלות צירוף העסקים וזאת ללא כל קשר לצורת המדידה של הזשמ"ש. לגבי חלקו של הזשמ"ש במניות , הוא יכול להימדד או לפי שווי"ה או לפי שווי"ה של הנ"נ המזוהים אבל לגבי כל זכות הונית אחרת כמו מב"כ , כמו אופציות, הם חייבים להימדד בשווי"ה.
3. את המוניטין המתקבל עלינו לפצל ל-3 חלקים :
 - א. פרמיית שליטה- כמובן שנכנסת לתרומת האם
 - ב. מוניטין בגין מ"ר- נכנס לתרומת הבת אם הזשמ"ש חושב לפי שווי"ה ולתרומת האם אם הזשמ"ש חושב לפי נכסים נטו מזוהים.
 - ג. מוניטין בגין אופציות – נכנס לתרומת הבת של האופציות.

דוגמא :

ב-01/14 הנפיקה חברה ב' 5,000 אופציות לפי 20 ₪ לאופציה.

האופציות ניתנות להמרה למניות ביחס של 1:1 תמורת תוספת מימוש של 100 ₪.

שווי האופציה ב-01/15 – 30

ב-01/15 רכשה חברה א' 9,000 מתוך 10,000 מניות של ב' לפי 800,000 (90%)

מחיר המניה לאותו יום 80

זשמ"ש מחושב לפי שו"יה .

ההון העצמי של חברה ב' לאותו יום 600,000.

נכון ל-12/15 ההון העצמי של א' – 1,000,000 ושל ב' 700,000

חברה א' ניהלה את ההשקעה על בסיס עלות .

נדרש א: הצג את חישוב ע"ע ב-01/15

פיתרון:

ב-01/15 חברה א רכשה 90% מ-ב' אמנם באותו יום לחברה ב' יש אופציות אבל גם אם כולן יומרו

שיעור החזקה יהיה $\frac{9}{15} = \frac{9}{10+5}$ שזה עדיין מהווה שליטה ולכן א' ← שולטת ב-ב' ולכן נחשב ע"ע:

חישוב ע"ע :

תמורה : $800,000 + 1,000 * 80 + 5,000 * 30 = 1,030,000$

נרכש : (600,000)

ע"ע 430,000

ייחוס ע"ע:

מוניטין מ"ר * p.n = 300,000

פרמיית שליטה $800,000 - 9,000 * 80 = 80,000$

מוניטין בגין אופציות $5,000 * 30 - 5,000 * 20 = 50,000$

* אפשר גם לחשב את מוניטין המ"ר גם בצורה הבאה :

שו"יה מ"ר : $10,000 * 80 = 800,000$

הון עצמי מ"ר : $600,000 - 100,000 = (500,000)$

הפרש 300,000

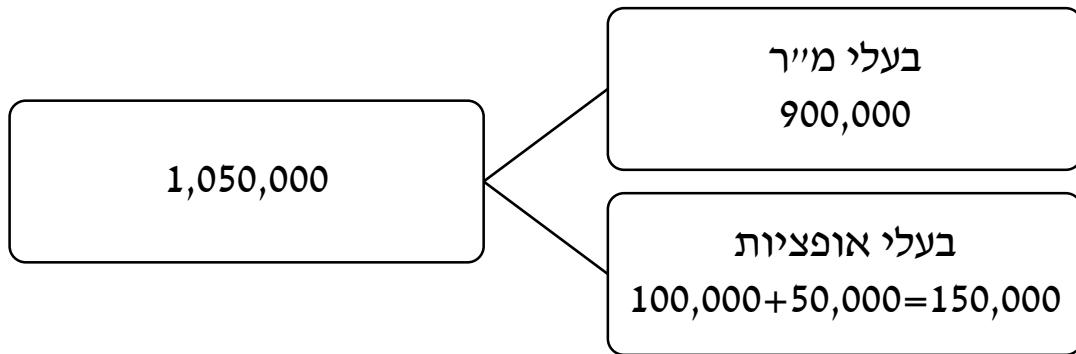
נדרש ב: הצג את חלוקות ההון ל-12/15

פיתרון

אם : $1,000,000 - 800,000 + 80,000 = 280,000$ – השקעה 800,000

בת : $700,000 + 300,000 + 50,000 = 1,050,000$ – מוניטין מ"ר 300,000
- 50,000 אופציות

סה"כ 1,330,000

בעלים: $280,000 + 90\% * 900,000 = 109,000$

זש"ש: $150,000 + 10\% * 900,000 = 240,000$

2.7.8 חברת האם מנפיקה אופציות

עד כה עסקנו במצבים בהם חברת הבת הנפיקה אופציות, כעת אנחנו עוסקים במצב בו חברת האם הנפיקה אופציות.

עקרונות:

1. מועד ההנפקה-

נחשוב בשני שלבים:

שלב ראשון - חושבים כאילו כל ההנפקה היתה לחיצוניים:

פקודת היומן:

ח' מזומן

ז' תקבולים ע"ח אופציות

דגשים:

א. הפעם כן רואים סעיף של תקבולים כי הם שייכים לבעלים ולהזכירכם הבעלים מפורטים

ב. שוב מדובר על פקודת עזר שנצטרך לבצע.

שלב שני – אם חברת הבת רכשה חלק מהאופציות, למעשה היא פדתה הון של חברת האם.

פקודת היומן:

ח' אופציות באוצר

ז' מזומן

דגשים:

א. יש לשים לב שבסה"כ משני השלבים ההון העצמי של הקבוצה ושל הבעלים – גדל, אך ורק בגובה ההנפקה לחיצוניים.

ב. בדו"חות העצמאיים של חברת הבת יש השקעה באופציות – והיא מנהלת בשווי"ה דרך רוה"ס. בדומה לנושא של מניות באוצר, הרווח מבוטל על חשבון תרומת הבת ואילו

לגבי ההשקעה צריך להיזהר, כי בגובה הרווחים שנצברו על חשבון הבת אבל העלות היא ע"ח האם כי מדובר על פדיון הון של הבעלים.

2. המרת אופציות –

נחשוב בשני שלבים :

שלב ראשון - כאילו הכל הומר ע"י חיצוניים .

פקודת היומן מבחינת הקבוצה :

ח' מזומן

ח' תקבולים ע"ח אופציות

ז' הון מניות

ז' פרמיה

שלב שני - אם גם חברת הבת המירה אז למעשה עלות פדיון ההון גדלה בכמה שחברת הבת שילמה, ולכן נבצע את הפעולה :

ח' אופציות באוצר

ז' מזומן

דגש : שוב התוצאה של שני השלבים זו ההמרה כלפי חיצוניים

3. פקיעת אופציות –

שוב יש שני שלבים :

שלב ראשון – פקיעה רגילה

פקודת יומן :

ח' תקבולים

ז' פרמיה

שלב שני – פקיעת אופציות באוצר - הדבר דומה להנפקה במחיר של 0 כך שחלק מהפקיעה היא ע"ח הבעלים וחלק ע"ח הזשמי"ש.

פקודת היומן :

ח' פרמיה ← לפי חלק הבעלים

ח' זשמי"ש

ז' אופציות באוצר

דוגמא :

ב-01/14 רכשה חברה א' 8,000 מניות מתוך 10,000 מניות של חברה ב' לפי 20 ₪ למניה

הזשמי"ש מחושב לפי שו"ה

ההון העצמי של חברה ב' 200,000 השו"ה של הנ"נ המזוהים שווה לערכם הפנקסני

ב-04/14 הנפיקה א' 10,000 אופציות לפי 8 ₪ לכל אופציה . כל אופציה ניתנת להמרה למניה אחת תמורת תוספת מימוש של 50 ₪. 4,000 אופציות הונפקו לחברה ב'. ב-12/14 המירו חיצוניים 5,000 אופציות ו-ב' המירה 2,000 אופציות.

ב-12/15 פקעו יתרת האופציות.

נתונים נוספים :

1. רווחי א' ו-ב' בכל שנה הם 120,000 ו-100,000 בהתאמה

2. מחיר האופציה ב-12/14 – 18 ₪

3. ההון העצמי של א' ל-01/14 הוא:

הון מניות – 50,000

פרמיה – 50,000

עודפים 400,000

4. חשבון ההשקעה במניות נוהל על בסיס עלות

נדרש: דו"ח על השינויים המאוחד

פיתרון:

סה"כ	זשמי"ש	סה"כ בעלים	עודפים	אופציות באוצר/ מניות באוצר	תקבולים בגין אופציות	פרמיה	הון מניות	
		500,000	400,000			50,000	50,000	י"פ 01/01/14
40,000	2,000*20= 40,000							רכישת הבת (1)
80,000		80,000			80,000			הנפקת אופציות (2)
(32,000)		(32,000)		(32,000)				פדיון הון
180,000	12,000	168,000	168,000					רווח (3)
350,000		350,000			(56,000)	399,000	7,000	המרת אופציות (4)
(100,000)		(100,000)		(100,000)				פדיון הון
1,018,000	52,000	966,000	568,000	(132,000)	24,000	449,000	57,000	י"ס 31/12/14 (5)
256,000	27,200	228,800	228,800					רווח 15 (6)
					(24,000)	24,000		פקיעת אופציות (7)
	(3,200)	3,200		16,000		(12,800)		פקיעת אופציות באוצר
1,274,000	76,000	119,800	796,800	(116,000)	---	460,200	57,000	י"ס 31/12/15 (8)

הסברים:

(1) ב-01/14 נוצרה לראשונה שליטה ולכן נצרף זשמי"ש 40,000 כמו"כ נחשב ע"ע.
חישוב ע"ע:

$$\begin{array}{r} \text{תמורה} \quad 10,000 * 20 = 200,000 \\ \text{נרכש} \quad (200,000) \\ \hline 0 \end{array}$$

(2) ב-04/14 חברה א' הנפיקה אופציות. נחשוב בשני שלבים:

שלב ראשון – כאילו כל האופציות הונפקו לחיצוניים:

$$\begin{array}{r} \text{ח' מזומן} \\ 10,000 * 8 = 80,000 \\ \text{ז' תקבולים} \end{array}$$

שלב שני – חברת הבת קנתה 4,000 אופציות ושילמה עבור הפדיון $4,000 * 8 = 32,000$

$$\begin{array}{r} \text{ח' אופציות באוצר} \\ 32,000 \\ \text{ז' מזומן} \end{array}$$

יש לשים לב שבסה"כ ההון העצמי גדל ב- $80,000 - 32,000 = 48,000$ שזה בדיוק ההנפקה לחיצוניים

(3) תרומה לרווח:

$$\begin{array}{r} \text{אם} \quad 120,000 \\ \text{בת} \quad 100,000 - 4,000 * (18 - 8) = 60,000 \\ \text{מהשקעה באופציות} \\ \text{סה"כ} \quad 180,000 \\ \text{חלוקות} \\ \text{בעלים} \quad 120,000 + 80\% * 60,000 = 168,000 \\ \text{זשמי"ש} \quad 20\% * 60,000 = 12,000 \end{array}$$

(4) ב-12/14 הומרו 7,000 אופציות. נחשוב בשני שלבים:
שלב ראשון – כאילו כל האופציות הומרו ע"י חיצוניים

7,000*50=350,000	ח' מזומן
7,000*8=56,000	ח' תקבולים ע"ח אופציות
7,000	ז' הון מניות
399,000	ז' פרמיה
שלב שני – נחשוב על פדיון ההון חברת הבת המירה 2,000 אופציות	
ולכן פדיון ההון גדל ב- $2,000*50=100,000$	

פקודת היומן :

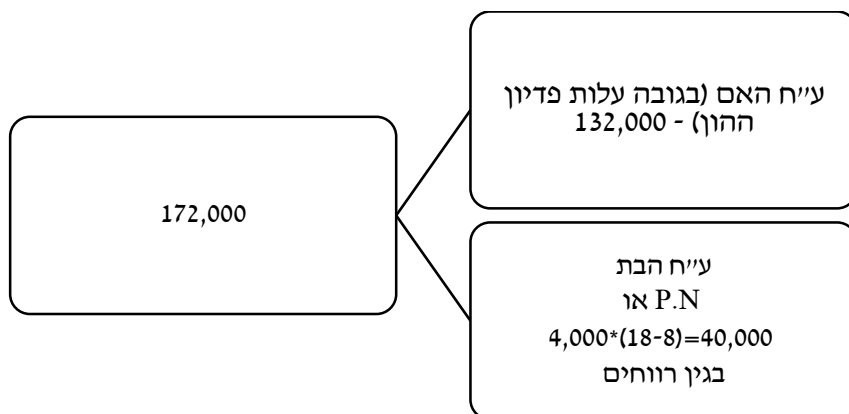
ח' אופציות באוצר / מניות באוצר	100,000
ז' מזומן	

יש לשים לב שסה"כ כתוצאה מההמרה ההון העצמי גדל ב- $350,000-100,000=250,000$ שזו בדיוק התמורה מחיצוניים בהנפקה

(5) נחשב באופן בלתי תלוי את יתרת הסגירה אך ראשית ניזכר בפק"י שרשמה הבת בעת ההמרה :

2,000*18=36,000	ז' השקעה באופציות
2,000*50=100,000	ז' מזומן
136,000	ח' השקעה במניות
כלומר, בספרי הבת יש השקעה באם בסך :	
136,000	במניות
2,000*18=36,000	באופציות
172,000	סה"כ

אני רוצה לדעת כמה מתוך ה-172,000 זה ע"ח האם וכמה ע"ח הבת

תרומה להון י"ס :

אם $500,000+80,000+120,000+7,000*50-8,000*20-132,000=758,000$

$$200,000+100,000-40,000=260,000 \quad \text{בת}$$

$$1,018,000 \quad \text{סה"כ}$$

חלוקות:

$$758,000+80\%*260,000=966,000 \quad \text{בעלים}$$

$$20\%*260,000=52,000 \quad \text{זשמי"ש}$$

(6) תרומה לרווח :

$$120,000 \quad \text{אם}$$

$$100,000+2,000*18=136,000 \quad \text{בת}$$

$$256,000 \quad \text{סה"כ}$$

חלוקות

$$120,000+80\%*136,000=228,800 \quad \text{בעלים}$$

$$20\%*136,000=27,200 \quad \text{זשמי"ש}$$

(7) ב-12/15 פקעו האופציות נחשוב בשני שלבים :

שלב ראשון – נחשוב כאילו כולן הוחזקו ע"י חיצוניים

פקודת היומן

$$3,000*8=24,000 \quad \text{ח' תקבולים}$$

$$\quad \quad \quad \text{ז' פרמיה}$$

שלב שני – נחשוב על האופציות שהבת החזיקה שפקעו . :

פקודת היומן :

$$2,000*8=16,000 \quad \text{ז' אופציות באוצר}$$

$$80\%*16,000=12,800 \quad \text{ח' פרמיה}$$

$$3,200 \quad \text{ח' זשמי"ש}$$

(8) נחשב באופן בלתי תלוי את יתרת הסגירה.

יש לשים לב שבספרי הבת נשארה רק ההשקעה במניות בסך 136,000 . היא מבוטלת 116,000 ע"ח האם ו- 20,000 ע"ח הבת .

תרומה להון י"ס :

$$500,000+80,000+120,000+7,000*50=1,050k \quad \text{משנה}$$

שעברה

$$1,050k+120k-160k-116k=894,000 \quad \text{אם}$$

120,000 – רווח השנה

160,000 - השקעה של אי' ב-ב'

116,000 – פדיון הון

$$200K+100K=300K \quad \text{משנה קודמת}$$

$$300K+100,000-20,000=380,000 \quad \text{בת}$$

100,000 רווח השנה

20,000 פדיון הון

סה"כ 1,274,000

חלוקות:

בעלים $894,000 + 80\% * 380,000 = 1,198,000$ זשמ"ש $20\% * 380,000 = 76,000$

פיננסית מתקדמת א- שיעור 12

2.8 מכשירים פיננסיים מורכבים

מכשיר פיננסי מורכב זהו מכשיר הכולל בתוכו גם מרכיב של התחייבות וגם מרכיב של הון.

הדוגמא המובהקת למכשיר פיננסי מורכב הינה אג"ח להמרה.

נתמקד כעת באג"ח להמרה.

2.8.1 אג"ח להמרה

הגדרה: "תעודה המונפקת בתמורה לסכום מסויים והמקנה למי שמחזיק בה זכות לקבל ריבית ולקבל את הערך הנקוב, לחילופין המחזיק יכול לוותר על הריביות ועל הערך הנקוב, ולקבל במקום מניות".

דגשים:

1. החלטת ההמרה נתונה בידי המשקיע בלבד, אם הוא מחליט להמיר, מאותה נקודה הוא לא יקבל יותר ריביות וכמובן שלא יקבל את הערך הנקוב ובמקום זאת הוא יקבל את המניות. ואם הוא מחליט שלא להמיר הוא יקבל כמובן את כל הריביות ואת הערך הנקוב אבל אופציית ההמרה פוקעת.
 2. בד"כ גם אם תהיה המרה, היא תהיה ביום האחרון האפשרי שכן המשקיע יעדיף לקבל קודם לכן את הריביות.
 3. ביום האחרון האפשרי החלטת ההמרה מתבצעת כך: אם שווי המניות אותן מקבל המשקיע **גבוה** מהערך הנקוב הוא יעדיף להמיר. אם שווי המניות אותן מקבל המשקיע **נמוך** הוא יעדיף לקבל את הערך הנקוב.
 4. כדי שאג"ח להמרה תהווה מכשיר פיננסי מורכב צ"ל לה גם מרכיב של התחייבות וגם מרכיב של הון, מרכיב של התחייבות ברור שיש לה כי יש מחוייבות חוזית לשלם מזומן, גם האת הריבית וגם את הערך הנקוב.
- מרכיב של הון יהיה לה רק אם יתקיים FIX FOR FIX דהיינו ערך נקוב קבוע בתמורה לכמות קבועה של מניות. כך שאם הערך הנקוב משתנה (למשל: האג"ח צמודות) או הכמות משתנה, אזי אין מרכיב הון והאג"ח להמרה לא מהווה מכשיר פיננסי מורכב.

אנו מדברים כרגע אך ורק על אג"ח להמרה שמהווה מכשיר פיננסי מורכב

2.8.2 הטיפול אצל החברה המנפיקה**עקרונות:****1. גישת הפיצול –**

מחיר אג"ח להמרה, בהכרח גבוה יותר ממחיר של אותה אג"ח עם אותם תנאים אבל ללא זכות המרה, זאת כיוון שהמשקיע מוכן לשלם סכום נוסף עבור אופציית ההמרה. מכאן, התמורה אותה קיבלה הישות כוללת תמורה גם עבור מרכיב ההתחייבות וגם עבור מרכיב ההון.

IAS32 דורש לבצע פיצול בין המרכיבים. את מרכיב ההתחייבות להציג במסגרת ההתחייבויות ואת מרכיב ההון להציג במסגרת ההון. שיטת הפיצול מכונה גם **שיטת השארית** – ידועה התמורה מההנפקה, נחשב מה התמורה שהיתה מתקבלת אם אותה אג"ח היתה מונפקת באותם תנאים אבל **ללא זכות המרה**. סכום זה יהווה את מרכיב ההתחייבות. השארית – מרכיב ההון

דגשים:

- א. את הפיצול האמור אנו מבצעים פעם אחת בלבד במועד ההנפקה ולא משנים אותו גם אם סיכויי ההמרה משתנים.
- ב. הפיצול לא משפיע על רוה"ס
- ג. במועד ההנפקה, בהכרח, מרכיב ההתחייבות + מרכיב ההון נותנים את התמורה מההנפקה.
- ד. פקודת ההנפקה:

ח' מזומן ← בסכום שהתקבל

ז' אג"ח לשלם ← בגובה מרכיב ההתחייבות

ז' אג"ח הון ← בגובה השארית

לגבי אג"ח לשלם זוהי אג"ח לכל עניין ודבר לכן נמדוד אותה לפי שיטת העלות המופחתת.

לגבי אג"ח הון זהו סעיף מקביל ל- **תקבולים בגין אופציות** – לכן הסכום שלו ישאר קבוע עד מועד הפקיעה או ההמרה.

2. עלויות הנפקה –

בהתאם להוראות IAS32 עלות הנפקת התחייבות מקוזזת מההתחייבות, ועלות הנפקת הון מקוזזת מההון. אג"ח להמרה כוללת גם מרכיב של התחייבות וגם מרכיב של הון לכן נצטרך לייחס את עלויות ההנפקה לכל אחד מהמרכיבים באופן פרופורציונאלי.

3. מיסים –

במידה ומ"ח מכיר בשיטת הפיצול לא נוצרים הפרשים זמניים ולא עולה השאלה של מיסים נדחים.

אבל אם מ"ח לא מכיר בשיטת הפיצול נוצר הפרש זמני כבר במועד ההנפקה. ההפרש הזמני נובע מהעובדה שבספרים פיצלנו למרכיב הון ולמ"ח לא פיצלנו.

לפי הוראת IAS12 אם ההפרש הזמני נוצר מהון יש ליצור את המ"ח כנגד ההון עצמו על כן

פקודת היומן היא:

ח' אג"ח הון

ז' מ"ח

מה שיקרה מכאן ואילך זה שהוצאות המימון בספרים יהיו שונות מהוצאות המימון למ"ח. ההפרש הזמני ילך ויצטמצם הפעם כתוצאה מסעיף תוצאתי מכאן

שפקודת היומן לסגירת המס הנדחה היא :

ח' מ"ח

ז' הוצאות מ"ח

מהו המצב בארץ? לא ברור !

יש הטוענים כי מ"ח מכיר בשיטת הפיצול כי בהיעדר הוראה מפורשת בחוק פועלים לפי כללי חשבונאות. מצד שני יש הטוענים שמ"ח אינו מכיר בשיטת הפיצול. שכן הוא לא מקבל את התקינה הבינ"ל.

בפיתרון שאלות – בהיעדר הוראה מפורשת אנו נניח כי מ"ח אינו מכיר בשיטת הפיצול.

דוגמא :

ב-01/14 הנפיקה הישות 100,000 ע"ג אג"ח להמרה בתמורה ל-122,000 ₪.

האג"ח נושאות ריבית של 10% המשולמת בסוף כל שנה, הן הונפקו לתקופה של 3 שנים והן ניתנות להמרה ל-2,000 מניות.

ריבית השוק לאג"ח דומות ללא זכות המרה – 7%.

עלויות הנפקה – 2,440 ₪.

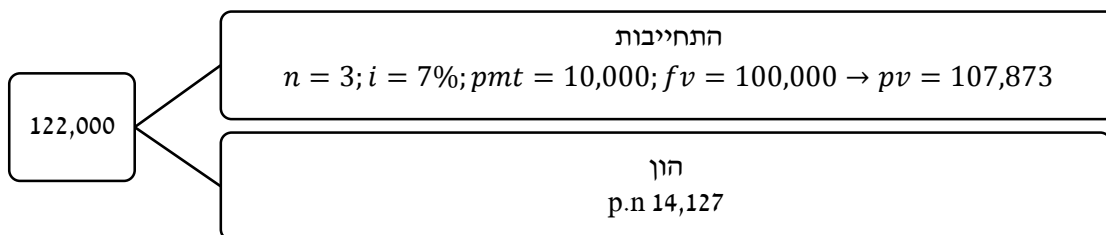
מ"ח אינו מכיר בשיטת הפיצול.

שיעור המס 25%.

נדרש: פקודות יומן + הצגה.

פיתרון

ראשית נבצע פיצול :

עלויות הנפקה- 2,440 – באחוזים 2% $\frac{2,440}{122,000} = 2\%$ לכן נכפיל כ"א מהמרכיבים ב-98%

התחייבות: $107,873 * 98\% = 105,715$

הון: $14,127 * 98\% = 13,845$

בגין מרכיב ההתחייבות נחשב ריבית אפקטיבית חדשה: $n = 3; pmt = 10,000; fv =$

$100,000; pv = -105,715 \rightarrow i = 7.79\%$ SC-1 נשמור ב-

נחשוב כעת על האג"ח למ"ה – מבחינת מ"ה אין פיצול לכן מרכיב ההתחייבות מהווה את התמורה

מההנפקה $122,000 - 2,440 = 119,560$ נחשב ריבית אפקטיבית ב-PV נשתול -119,560 ואז $n =$

$3; pmt = 10,000; fv = 100,000; pv = -119,560 \rightarrow i = 3.075\%$ SC-2 נשמור ב-

כעת נבנה טבלת עזר:

יתרת מס נדחה	אג"ח לשלם מ"ה 3.075%	אג"ח לשלם ספרים 7.79%	
(3,461)	(119,560)	(105,715)	01/14
(2,321)	(113,236)	(103,951)	12/14
(1,167)	(106,718)	(102,050)	12/15
(688)	(108,701)	(105,950)	30/06/16 - גלגול קדימה
---	(100,000)	(100,000)	12/16 – לפני פדיון והמרה

פקודות יומן

01/01/14

ח' מזומן 119,560

ז' אג"ח לשלם 105,715

ז' אג"ח הון 13,845

12/14

ח' הוצאות מימון Int1 sc-1 8,236
ז' אג"ח לשלם

ח' אג"ח לשלם
ז' מזומן

10,000 ← ריבית

טיפול בנושא המס:

01/01/14-ב

ח' אג"ח הון
ז' מ"נ

3,461

31/12/14

ח' מ"נ
ז' הוצאות מ"נ

2,321-3,461=1,140

הערה: ניתן לחשוב על הסכום של ה-1,140 גם בצורה הבאה:

כדי להבין את הסכום של 1,140 עלינו לחשוב על הוצאות המימון:

הוצאות המימון בספרים : 8,236

הוצאות מימון למ"ה : 3,676 int1 ב-2-sc

הפרש : 4,560

ההוצאה למ"ה קטנה יותר ז"א הרווח למ"ה הוא גבוה יותר, שילמנו יותר מידי והמס השוטף גבוה מידי כדי שהמס האפקטיבי יהיה שווה למס התיאורטי עלינו להקטין את הוצאות המס

ב- $4,560 * 25\% = 1,140$

הצגה:

במסגרת ההתחייבויות נציג :

אג"ח לשלם 103,951

מ"נ 2,321

במסגרת ההון נציג :

אג"ח הון $13,845 - 3,471 = 10,384$

2015

ח' הוצאות מימון
 ז' אג"ח לשלם
 Int2 sc-1 8,099

ח' אג"ח לשלם
 ז' מזומן
 10,000 ← ריבית

טיפול בנושא המס:

ח' מ"י
 ז' הוצאות מ"י
 1,167-2,321=1,154

הצגה:

במסגרת ההתחייבויות נציג :

אג"ח לשלם 102,050

מ"י 1,167

במסגרת ההון נציג :

אג"ח הון 13,845-3,471=10,384

2016

ח' הוצאות מימון
 ז' אג"ח לשלם
 Int3 sc-1 7,950

ח' אג"ח לשלם
 ז' מזומן
 10,000 ← ריבית

טיפול בנושא המס:

ח' מ"י
 ז' הוצאות מ"י
 0-1,167=1,167

דקה לפני הפדיון או ההמרה האג"ח לשלם עומדת על 100,000 שזה הע"י והאג"ח הון על 10,384

הצגה:

במסגרת ההתחייבויות נציג :

אג"ח לשלם 102,050

מ"נ 1,167

במסגרת ההון נציג :אג"ח הון $13,845-3,471=10,384$ **4. המרת אג"ח להמרה –**

נבחין בין שלושה מצבים :

א. המרה ביום האחרון האפשרי – המשמעות היא שבעל האג"ח מוותר על הערך הנקוב והוא מעדיף לקבל מניות .

בדוגמא שלנו – נניח שההמרה בוצעה ב-12/16

פקודת היומן היא :

ח' אג"ח לשלם $100,000 \leftarrow$ כדי לסגור את ההתחייבותח' אג"ח הון $10,384 \leftarrow$ כדי לסגור גם אותוז' הון מניות $2,000 \leftarrow$ ערך נקוב שהונפקז' פרמיה $P.N \leftarrow 108,384$

כדאי לשים לב שכתוצאה מההמרה ההון העצמי גדל ב-100,000 ש- סכום ההתחייבות שאותה העברנו להון העצמי.

ב. המרה במהלך התקופה אבל לאחר תשלום ריבית – מה שמיוחד במקרה זה זה שבע"מ מוותר גם על הריביות העתידיות וגם על הערך הנקוב.

בדוגמא שלנו -נניח שהאג"ח הומרו ב-12/15:ח' אג"ח לשלם $102,050 \leftarrow$ כדי לסגור את ההתחייבותח' אג"ח הון $10,384 \leftarrow$ כדי לסגור גם אותוז' הון מניות $2,000 \leftarrow$ ערך נקוב שהונפקז' פרמיה $P.N \leftarrow 110,434$

בנוסף עלינו לסגור את יתרת המ"נ, שימו לב שההפרש הזמני נסגר כתוצאה מהנפקת מניות לכן יש לסגור את המס הנדחה כנגד פרמיה :

ח' מ"נ

 $1,167$

ז' פרמיה

כדאי לשים לב שההון העצמי גדל בגובה מרכיב ההתחייבות + המ"נ אותם העברנו להון סה"כ $102,050+1,167=103,217$

ג. המרה במהלך תקופת ריבית – מה שמאפיין את מקרה זה הוא שבעל האג"ח מוותר גם על הריבית שנצברה לאותו יום בנוסף לריבית העתידית ולערך הנקוב.

בדוגמא שלנו – נניח שהאג"ח הומרה ב-01/07/15ח' אג"ח לשלם (לרבות ריבית לשלם) $105,950 \leftarrow$ כדי לסגור את ההתחייבותח' אג"ח הון $10,384 \leftarrow$ כדי לסגור גם אותוז' הון מניות $2,000 \leftarrow$ ערך נקוב שהונפקז' פרמיה $P.N \leftarrow 114,334$

בנוסף נסגור את המ"נ :

ח' מ"נ
ז' פרמיה 688

ההון העצמי גדל בגובה מרכיב ההתחייבות לרבות הריבית לשלם + המס הנדחה בסך
כולל של : $105,950+688=106,638$.

5. פדיון אג"ח –

גם כאן נבחין בין שלושה מצבים :

א. פדיון ביום האחרון האפשרי- למעשה בעל האג"ח מעדיף לקבל את הערך הנקוב מאשר את המניות .

בדוגמא שלנו – נניח שב-12/16 בעל האג"ח פדה את האג"ח

פקודת היומן

ח' אג"ח לשלם
ז' מזומן 100,000

אבל כמובן שאופציית ההמרה פוקעת לכן פקודה נוספת היא :

ח' אג"ח הון
ז' פרמיה 10,384

ב. פדיון במהלך התקופה אבל לאחר תשלום ריבית – כיצד מתבצע פדיון שכזה ? – הישות רוכשת את האג"ח בשוק . במקרה זה נצטרך לפצל את התשלום בין תשלום עבור פדיון התחייבות לבין תשלום עבור פדיון הון. הפיצול יתבצע בשיטת השארית . במידה ויש עלויות עסקה הן ייוחסו לכ"א מהמרכיבים באופן פרופורציונאלי . בגין פדיון ההתחייבות הפקודה תהיה

ח' אג"ח לשלם
ז' מזומן ← כדי לסגור אותה

ח' / ז' הפסד או רווח מפדיון מוקדם
בגין פדיון ההון הפקודה תהיה :

ח' אג"ח הון ← כדי לסגור
ז' מזומן

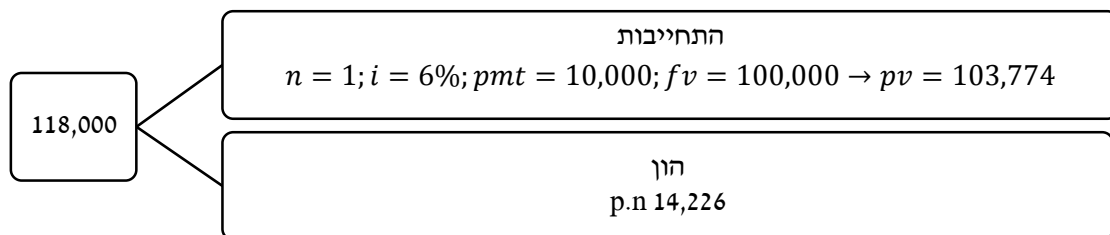
ח' / ז' פרמיה

בנוסף, עלינו לסגור את המ"נ, שימו לב שחלק מההפרש הזמני נסגר בגין סעיף תוצאתי רווח/ הפסד מפדיון מוקדם , ואילו חלק מההפרש הזמני נסגר כתוצאה מפדיון הון (סעיף הונני). לכן חלק מהמ"נ ייסגר כנגד פרמיה, וחלק כנגד הוצאות מ"נ

בדוגמא שלנו - נניח שב-12/15 הישות רכשה בשוק את האג"ח להמרה תמורת 118,000 ₪ וריבית השוק לאג"ח דומות ללא זכות המרה היא 6%. עלויות העסקה – 1%

נדרש: פקודות יומן :

נבצע פיצול של ה- 118,000

נוסיף את עלויות העסקה (כפול 1.01)

התחייבות: $103,774 * 101\% = 104,774$

הון: $14,226 * 101\% = 14,369$

פקודות היומן:

ח' אג"ח לשלם 102,050

ז' מזומן 104,811

ח' הפסד מפדיון 2,761

עבור פדיון ההון:

ח' אג"ח הון 10,384

ז' מזומן 14,369

ח' פרמיה 3,985

סגירת המ"נ

ח' מ"נ 1,167

14,368 - בספרים עבור פדיון הון

0 - מה ששולם למ"ה

ז' פרמיה $(14,369-0)*25\%=3,592$

הוצאות מ"נ p.n 2,425

כמובן שאפשר לחשב באופן בלתי תלוי את הוצאות המס הנדחות בחשוב על ההפסד

מפדיון מוקדם:

בספרים 2,761

מ"ה $118,000*101\%-106,718=12,462$

שימו לב שההוצאה למ"ה יותר גבוהה, הרווח יותר נמוך כך ששילמנו פחות מידי מס

(מס שוטף יותר מידי נמוך) כדי שהמס האפקטיבי יהיה שווה למס התיאורטי צריך

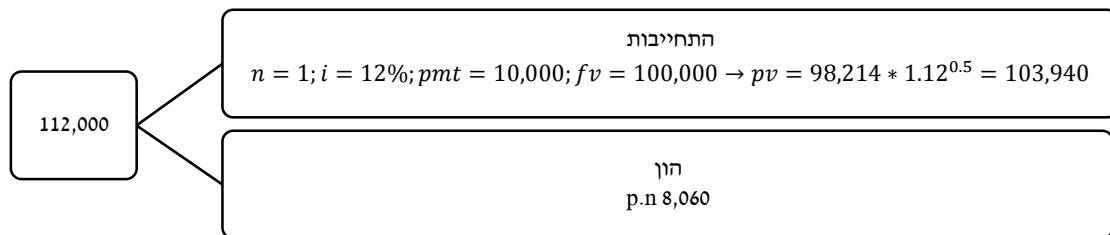
להגדיל את הוצאות המס בסכום של $9,701*25\%=2,425$

ג. פדיון במהלך תקופת הריבית - מאד דומה למצב הקודם רק שהישות לא תצטרך לשלם

את הריבית שנצברה לאותו היום

דוגמא: ב-01/06/16 הישות רכשה את האג"ח בשוק תמורת 112,000 וריבית השוק

לאג"ח דומות ללא זכות המרה היא 12%

פקודות היומן:

105,950	ח' אג"ח לשלם
103,940	ז' מזומן
2,010	ז' רווח מפדיון

עבור פדיון ההון:

10,384	ח' אג"ח הון
8,060	ז' מזומן
2,324	ח' פרמיה

סגירת המ"נ

688	ח' מ"נ
-----	--------

ז' פרמיה (8,060-0)*25%=2,015 -8,060 בספרים עבור פדיון הון
 0 – מה ששולם למ"ה

הוצאות מ"נ p.n 1327

6. שינוי יחס המרה –

לעיתים ישויות רוצות לעודד המרה מוקדמת, בד"כ הן עושות זאת כדי להימנע מתשלומי ריביות. איך זה מתבצע? – הן מגדילות את יחס ההמרה, עובדה אשר מעלה את סיכויי ההמרה. למעשה, הישויות נותנות במצב שכזה הטבה לבעלי האג"ח ע"ח בעלי המניות, ולכן התקן דורש להכיר בהוצאה.

פקודת היומן תהיה:

ח' הוצאות בגין שינוי תנאי ההמרה

ז' אג"ח הון

דרך נוספת להבין את הנושא היא – ישות הנפיקה סדרה א' הניתנת להמרה ל-5,000 מניות וקיבלה 100,000 ₪. כעת היא הנפיקה סדרה ב' הניתנת להמרה ל-8,000 מניות. למעט עובדה זאת סידרה ב' זהה לסידרה א'. ברור אם כך שהישות תקבל יותר מ-100,000 ₪. נניח שהיא קיבלה 110,000 ₪ מה יקרה אם הישות תנפיק את סדרה א', תקבל 100,000 ₪ ויום למחרת היא תשנה את יחס ההמרה ל-8,000 מניות, הישות בעצם הפסידה, היא היתה יכולה לקבל יותר כסף. על כן קיימת הצדקה להכרה בהוצאה.

דוגמא:

ישות הנפיקה אג"ח להמרה הניתנת להמרה ל-5,000 מניות.

ב-12/15 היא שינתה את יחס ההמרה ל-6,000 מניות.

מחיר מניה – 3 ₪.

נדרש : פקודת יומן**פיתרון**

ח' הוצאות בגין שינוי תנאי ההמרה
 $1,000 * 3 = 3,000$
 ז' אג"ח הון

הערה: כאשר ישות מנפיקה מניות הטבה משנים לבעלי האג"ח את יחס ההמרה. אבל השינוי הנ"ל לא נועד לתת הטבה לבעלי האג"ח אלא לשמור על מצבם. לכן בגין שינוי שכזה לא נכיר בהוצאה.

2.8.3 סוגי אג"ח להמרה

1. **אג"ח הנושאת ריבית תקופתית ואשר הערך הנקוב נפרע בתום התקופה –**
 זוהי למעשה האג"ח להמרה עליה דיברנו עד כה
2. **אג"ח להמרה שהערך הנקוב נפרע לשיעורין –**

מרכיב ההתחייבות – כדי לחשב את הערך הנוכחי נשתמש בפונקציית ה-CASH FLO כדי לחשב ריבית אפקטיבית נשתמש ב-IRR אין אפשרות למצוא את הוצאות המימון במחשבון ועל כן נקבל אותן כ-P.N או לחילופין נכפיל את מרכיב ההתחייבות בשיעור הריבית האפקטיבית. בכדי לחשב את יתרת ההתחייבות בכל נקודת זמן נמחק את התשלומים שכבר בוצעו.

מרכיב ההון – זכות ההמרה היא פונקציה של הערך הנקוב לכן ברגע שחלק מהערך הנקוב נפרע אזי חלק מזכות ההמרה פוקעת ועלינו לבצע את הפעולה

ח' אג"ח הון

ז' פרמיה

דוגמא :

- ב-01/15 הנפיקה הישות 90,000 ערך נקוב אג"ח להמרה תמורת 115,000 ₪ .
 האג"ח נושאת ריבית של 10% משולמת בסוף כל שנה .
 הערך הנקוב נפרע ב-3 תשלומים שווים בסוף כל שנה.
 האג"ח ניתנת להמרה למניות ביחס 1:1.

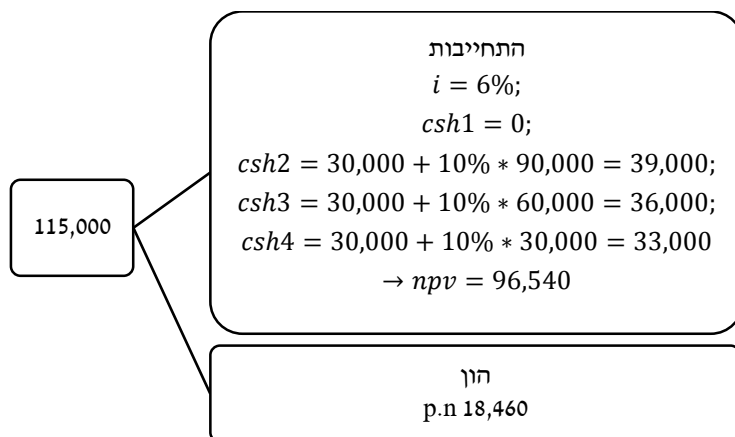
עלויות ההנפקה 2%

ריבית השוק לאג"ח דומות ללא זכות המרה 6% .

01/07/17 הומרו 5,000 ערך נקוב.

נדרש : הצג תנועה במרכיבי האג"ח**פיתרון**

ראשית נבצע פיצול :

התחייבות: $96,540 * 98\% = 94,609$

הון: $18,460 * 98\% = 18,091$

אג"ח לשלם	אג"ח הון	
(94,609)	(18,091)	01/15 הנפקה
(6,747)	---	הוצאות מימון
39,000	6,030	תשלום (1)
(62,356)	(12,061)	12/15 יתרה (2)
(4,447)		הוצאות מימון
36,000	6,030	תשלום (3)
(30,803)	(6,031)	12/16 יתרה (4)
(2,011)		הוצאות מימון P.N
5,314	1,005	המרה (5)
27,500	5,026	תשלום (6)
---	---	12/17

הסברים :

(1) נחשב ריבית אפקטיבית ב-cash1 נתיב -94,609 ואז $IRR \leftarrow 7.13\%$
 התשלום מגלם בתוכו פרעון של 30,000 ע"נ מתוך 90,000 ז"א שליש מזכות ההמרה פקעה.

פקודת היומן

ח' אג"ח הון

$$18,091 * 1/3 = 6,030$$

ז' פרמיה

(2) בפונקציית ה-CASH FLO נרשום 0 ואת ה-CASH שלה 39,000 נמחק $npv = 62,356$
 (3) הוצאות מימון – 36,000 התשלום מגלם בתוכו פירעון של 30,000 מתוך 60,000 לכן

50% מזכות ההמרה פוקעת פקודת היומן

ח' אג"ח הון

$$12,061 * 1/2 = 6,031$$

ז' פרמיה

- (4) יתרה – ב- CASH FLO נמחק את ה-36,000 npv=30,803
 (5) המרה – ב-01/07/17 הומרו 5,000 ע"נ מתוך 30,000 כד ש-1/6 מהאג"ח הומרה .
 הפקודה היא :

$$30,803 * 1.0713^{0.5} * 1/6 = 5,314 \quad \text{ח' אג"ח לשלם}$$

$$6,031 * 1/6 = 1,005 \quad \text{ח' אג"ח הון}$$

$$5,000 \quad \text{ז' הון מניות}$$

$$1,319 \quad \text{זכות פרמיה}$$

- (6) הישות היתה אמורה לשלם 33,000 ₪ אבל כיוון ש-1/6 מהאג"ח הומרה היא תשלם רק 5/6 מה-33,000 ז"א 27,000 כמובן שבתשלום זה יתרת זכות ההמרה פוקעת.

3. אג"ח שפיצר –

זהו אג"ח בו הקרן והריבית נפרעים בתשלומים קבועים . במקרה זה נעבוד בשני שלבים :
שלב ראשון – נחשוב על האג"ח המשפטי על הע"נ על הריבית הנקובה . באמצעות השלב הזה נוכל לדעת בדיוק כמה ערך נקוב נפרע, כמה ערך נקוב נותר ולכן נוכל לדעת את אחוז הפגיעה או את אחוז ההמרה .

שלב שני- נעבור לחשבונאות נבצע תנועה רגילה במרכיבי האג"ח אבל בכל פעם שנצטרך לחשב פגיעה של מרכיב הון או אחוז המרה נעבור לשלב הראשון .

דוגמא :

- ב-01/15 הנפיקה הישות 90,000 ע"נ אג"ח להמרה תמורת 15,000 ₪ .
 האג"ח נושאת ריבית של 10%
 קרן וריבית נפרעות ב-3 תשלומים שווים בסוף כל שנה .
 ריבית השוק לאג"ח דומות ללא זכות המרה 6%
 עלויות הנפקה 2%
 ב-01/07/17 הומרו 5,000 ע"נ
 נדרש : הצג את התנועה במרכיבי האג"ח.

פיתרון

שלב ראשון – נחשוב על האג"ח המשפטי ונשחזר את התשלום הקבוע :

$$N=3$$

$$I=10\% \leftarrow \text{ריבית נקובה}$$

$$Pv=-90,000 \leftarrow \text{ערך נקוב}$$

$$Fv=0$$

$$\rightarrow \text{Pmt}=36,190$$

נבנה כעת מעין לוח סילוקין :

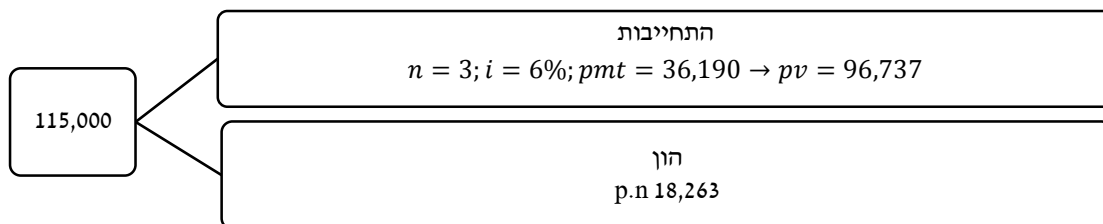
ע"ח קרן יתרת קרן אחוז פגיעה

27,190/90,000=30.2%	62,810 =Bal1	27,190 = Prn1	12/15
29,909/62,810=47.6%	32,901 =Bal2	29,909=Prn2	12/16
100%	---	32,901	12/17

הערה: אין חובה לצייר את לוח הסילוקין. אפשר לשמור כסדרה ואז אם רוצים לדעת

למשל את אחוז הפקיעה ב-12/16 זה יהיה $\frac{prn2}{bal1}$

שלב שני – חשבוונאות נפצל את ה-115,000

התחייבות: $96,737 * 98\% = 94,802$

הון: $18,263 * 98\% = 17,898$

נחשב ריבית אפקטיבית חדשה ב-PV נשתול $-94,802 \leftarrow i=7.1\%$

כעת נתחיל את התנועה:

אג"ח לשלם	אג"ח הון	
(94,802)	(17,898)	01/15 הנפקה
(6,730)	---	הוצאות מימון
36,190	5,405	תשלום (1)
(65,352)	(12,493)	12/15 יתרה
(4,639)		הוצאות מימון
36,190	5,947	תשלום (2)
(33,791)	(6,546)	12/16 יתרה
(2,213)		הוצאות מימון
5,315	995	המרה (3)
30,689	5,551	תשלום (4)
---	---	31/12/17

הסברים:

(1) התשלום מגלם בתוכו תשלום עבור ערך נקוב לכן חלק מזכות ההמרה פוקעת. אחוז

הפקיעה בהתאם לשלב ראשון הוא 30.2% לכן פקודת היומן היא:

$$17,898 * 0.302 = 5,405$$

ח' אג"ח הון
ז' פרמיה

(2) שוב חלק מזכות ההמרה פוקעת ושוב לפי השלב הראשון אחוז הפקיעה הוא 47.6%

לכן פקודת היומן היא

$$12,493 * 0.476 = 5,947$$

ח' אג"ח הון
ז' פרמיה

$$\frac{5,000}{32,901} = 15.2\%$$

(3) ב-07/17 הומרו 5,000 ע"נ מתוך 32,901 ז"א אחוזי ההמרה 15.2%

פקודת היומן

$$33,791 * 1.071^{0.5} * 0.152 = 5,315$$

ח' אג"ח לשלם

$$15.2\% * 6,546 = 995$$

ח' אג"ח הון

ז' הון מניות 5,000

ז' פרמיה 1,310

(4) הישות היתה אמורה לשלם 36,190 אבל כיוון ש-15.2% הומרו, היא תשלם רק $36,190 * 84.8\% = 30,689$ וכמובן שבתשלום הזה פוקעת יתרת זכות ההמרה.

2.8.4 הטיפול החשבונאי אצל המשקיעה באג"ח

המשקיע באג"ח ימדוד את ההשקעה באחת משתי אפשרויות :

1. שווי הוגן דרך רוה"ס – את האפשרות הזאת הוא יבחר כאשר :

א. ההשקעה מוגדרת כמוחזקת למסחר

או

ב. כאשר במועד ההכרה לראשונה המשקיעה ייעד לקבוצת שווי"ה דרל רוה"ס

או

ג. אין אפשרות מהימנה להפריד בין הנגזר (השקעה באופציות) לבין החוזה המארח (השקעה באג"ח).

בכל מקרה בקבוצה הזאת כאמור המדידה היא לפי שווי"ה וכל השינויים בשווי"ה כמקשה אחת נוקפים לרוה"ס

2. נגזר משובץ – הנגזר הוא השקעה באופציה והוא משובץ בתוך חוזה מארח שזוהי ההשקעה

באג"ח. בהתאם לאפשרות הזאת עלינו להפריד בין ההשקעה באופציה לבין ההשקעה באג"ח. ההשקעה באופציה- תימדד בשווי"ה דרך רוה"ס . ההשקעה באג"ח – תסווג או לקבוצת זמין למכירה או לקבוצת הלוואות וחייבים . היא לא יכולה להיות מסווגת למוחזק לפדיון שכן זכות ההמרה פוגמת בהגדרת הקבוצה

דגשים:

א. שימו לב שלמדנו אצל המנפיקה כי קודם מודדים את ההתחייבות וכשארית מקבלים את מרכיב ההון אצל המשקיעה זה בדיוק הפוך קודם מודדים את ההשקעה באופציה וכשארית את ההשקעה באג"ח . **הסיבה:** ההשקעה באופציה היא בשווי"ה דרך רוה"ס ואם היא לא תימדד בשווי"ה אז עלול להיווצר מצב שכבר ביום הראשון ניאלץ להכיר ברווח או הפסד כדי להתאים לשווי"ה .

- ב. מבחינה תיאורטית לא היה אמור להיות הבדל אם קודם מודדים את ההשקעה באופציה או קודם מודדים את ההשקעה באג"ח, אבל, מכיוון שאנחנו עוסקים במודלים כלכליים, הם לא מדוייקים, ולכן יש חשיבות מה אנו מודדים קודם.
- ג. לאור הבדלי המדידה בין החברה המנפיקה לבין המשקיעה כבר במועד ההנפקה נוצר מצב אשר בו האג"ח לשלם אצל המנפיקה שונה מההשקעה באג"ח אצל המשקיעה, ואותו הרעיון לגבי אג"ח מרכיב הון והשקעה באופציות.

דוגמא:

ב-01/15 רכשה הישות השקעה באג"ח להמרה 100,000 ע"נ.

שיעור הריבית 10% ל-5 שנים.

להלן נתונים על השווי"ה:

אג"ח להמרה	אופציית המרה	
112,000	8,000	01/15
120,000	10,000	12/15

ב01/16 האג"ח הומרו למניות.

נדרש: הצג פקודות יומן תחת שתי ההנחות הבלתי תלויות הבאות:

א. ההשקעה באג"ח להמרה נוהלה בשווי"ה דרך רוה"ס

ב. ההשקעה נוהלה כנגזר משובץ

פיתרון

נדרש א: ההשקעה באג"ח להמרה נוהלה בשווי"ה דרך רוה"ס

01/15

ח' השקעה באג"ח להמרה
112,000 ז' מזומן

12/15

ח' השקעה באג"ח להמרה ← 8,000 גידול בשווי"ה

ח' מזומן $100,000 * 10\% = 10,000$

ז' רווח מני"ע 18,000

נכון ל-12/15 בדו"ח על המצב הכספי יש :

השקעה באג"ח להמרה 120,000

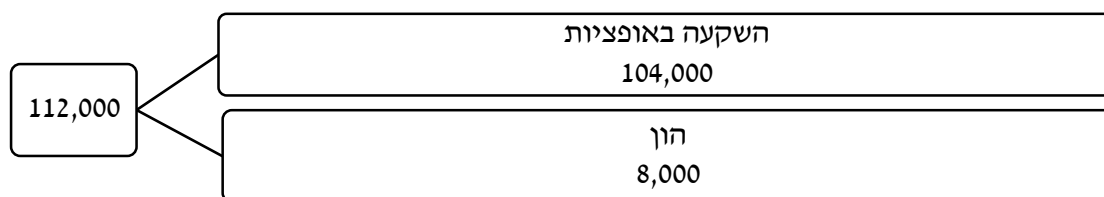
ב-12/15 פקודת ההמרה היא

ח' השקעה במניות 120,000

ז' השקעה באג"ח להמרה

נדרש ב: ההשקעה נוהלה כנגזר משובץ

ב-01/15 נבצע פיצול

נחשב ריבית אפקטיבית $n = 5; pv = 104,000; pmt = 10,000; fv = 100,000 \rightarrow i = 8.97\%$

פקודות יומן :

01/05

ח' השקעה באופציות 8,000

ח' השקעה באג"ח 104,000

ז' מזומן 112,000

לגבי ההשקעה באופציות אנו מנהלים לפי שו"ה דרך רה"ס ולכן :

ח' השקעה באופציות $10,000 - 8,000 = 2,000$

ז' רווח מני"ע

לגבי ההשקעה באג"ח נניח שהסיווג הוא לז"ל אז :

ח' השקעה באג"ח $Int1 = 9,331$

ז' הכנסות מימון

ח' מזומן 10,000

ז' השקעה באג"ח

103,331	BAI1	העלות המופחתת היא
120,000-10,000=110,000		השוויה
6,669		

ח' השקעה
ז' קרן הון
נכון ל-12/15:

ההשקעה באופציות 10,000

ההשקעה באג"ח 110,000

קרן הון 6,669

פקודת היומן להמרה :

ח' השקעה במניות 120,000

ז' השקעה באופציות 10,000

ז' השקעה באג"ח 110,000

בנוסף צריך לסגור את קרן ההון

ח' קרן הון
ז' רווח מני"ע 6,669

2.8.5 שילוב בין אג"ח להמרה לבין IAS28

אנו עוסקים במצב בו חברה כלולה הנפיקה אג"ח להמרה . באופן עקרוני , הטיפול באג"ח מרכיב הון זהה לחלוטין לטיפול באופציות

עקרונות:

- 1. קביעת השפעה מהותית-** לצורך קביעת השפעה מהותית עלינו להתחשב באג"ח להמרה בתנאי שהיא ניתנת להמרה באופן מידי למעשה עלינו ליישם את אותם שיקולים עליהם דיברנו באופציות .
- 2. מועד ההנפקה –** מבחינת החברה הכלולה ההון העצמי גדל בגובה מרכיב ההון אבל מבחינת המשקיעה ההון של הכלולה השייך לבעלי המניות לא משתנה ועל כן חשבון ההשקעה לא משתנה גם הוא.
- 3. רווחי אקוויטי –** האג"ח אינה מקנה זכויות ברווח לכן רווחי האקוויטי יהיו לפי שיעור ההחזקה בפועל .

4. **המרה** - מנקודת מבטה של הכלולה ההון גדל בגובה מרכיב ההתחייבות לרבות הריבית לשלם והמס הנדחה. מבחינת המשקיעה ההון של הכלולה השייך לבע"מ רגילות גדל בגובה מרכיב ההתחייבות לרבות הריבית לשלם המ"נ ומרכיב ההון. בנוסף, נוצר שינוי בשיעור ההחזקה וייתכנו המצבים הבאים:

- א. עליה בשיעור ההחזקה בתוך השפעה מהותית – נחשב ע"ע נוסף
- ב. ירידה בשיעור ההחזקה בתוך השפעה מהותית- נחשב רווח או הפסד הון
- ג. איבוד השפעה מהותית – במקרה זה ניישם את גישת המעברים ונכיר ברווח או הפסד הון.

5. **פקיעת מרכיב ההון** – מבחינת החברה הכלולה ההון העצמי לא השתנה מבחינת המשקיעה ההון של הכלולה השייך לבעלי מניות גדל בגובה מרכיב ההון שהפך לפרמיה. לכן חשבון ההשקעה גדל.
פקודת היומן:
 ח' השקעה
 ז' רווח הון

דוגמא כוללת לנושא:

ב-01/14 רכשה חברה א' 4,000 מתוך 10,000 מניות של ב' בתמורה ל-200,000 ₪.

ההון העצמי של ב' לאותו היום 300,000

והשוויה של הנ"נ המזוהים שווה לערכם הפנקסני.

ב-31/12/14 הנפיקה חברה ב' 100,000 ע"נ אג"ח להמרה בתמורה ל-120,000 ₪.

האג"ח נושאות ריבית של 10% המשולמת בסוף כל שנה. הן הונפקו לשנתיים והן ניתנות להמרה למניות ביחס של 1:20 דהיינו על כל 20 ₪ ע"נ אג"ח = מניה אחת.

30% מהאג"ח הונפקו לחברה א' אשר טיפלה בהן כניגזר משובץ

ריבית השוק לאג"ח דומות ללא זכות המרה 7%

השוויה:

אופציית המרה	אג"ח להמרה	
8,000	120,000	12/14
9,000	125,000	12/15

ב-12/15 המירה חברה א' 10,000 ע"נ וחיצוניים המירו 30,000 ע"נ

ב-12/16 נפדו האג"ח פי התנאים.

רווחי חברה ב' בכל שנה 100,000 ₪

נדרשים:

- א. הצג את מרכיבי האג"ח להמרה בספרי חברה ב' בכל אחד מתאריכי הדיווח
- ב. ערוך תנועה בחשבון ההשקעה במניות, ההשקעה באופציות וההשקעה באג"ח
- ג. הצג את הרכב חשבון ההשקעה בסוף כל שנה.

פיתרון

נדרש א: (1)

אג"ח לשלם	אג"ח הון
105,424	14,576
12/14	
61,682	8,746
12/15	

נדרש ב:

השקעה באג"ח	השקעה באופציות	השקעה במניות	
		200,000	01/14 עלות (2)
		$0.4 * 100,000 = 40,000$	אקוויטי 2014
33,600	2,400		הנפקת אג"ח (3)
33,600	2,400	240,000	31/12/14 יתרה
		40,000	אקוויטי
	300		רווח מני"ע (4)
1,232			הכנסות מימון
(3,000)			תקבול
2,968			קרן הון (5)
34,800	2,700	280,000	12/15 לפני המרה
(11,600)	(900)	107	המרה (6)
23,200	1,800	280,107	12/15 לאחר ההמרה
		$0.375 * 100,000 = 37,500$	אקוויטי 2016
		3,280	רווח הון (7)

	(1,800)		הפסד מנייע (8)
$\text{Int}2 * 2/3 = 778$			הכנסות מימון
$(30,000 + 3,000) * 2/3 = 22,000$			תקבול
$2,968 * 2/3 = 1,978$			קרון הון
		320,887	31/12/16

נדרש ג : הרכבים

הרכב ל-31/12/14

$40\% * (300,000 + 100,000) = 160,000$	חלקינו בשווי
80,000	מוניטין
240,000	סה"כ

הרכב ל-31/12/15

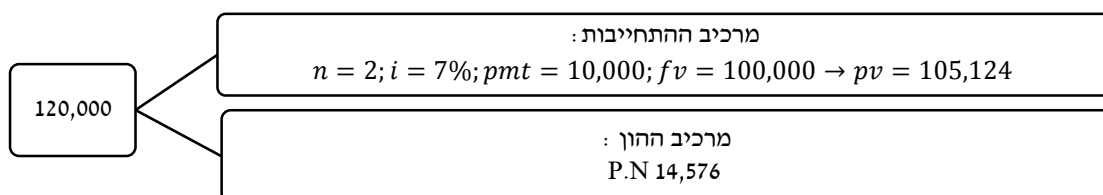
$37.5\% * 546,952 = 205,107$	חלקינו בשווי
$37.5\% / 40\% * 80,000 = 75,000$	מוניטין
280,107	סה"כ

הרכב ל-31/12/15

$37.5\% * (546,952 + 100,000 + 8,746) = 245,887$	חלקינו בשווי
$37.5\% / 40\% * 80,000 = 75,000$	מוניטין
320,887	סה"כ

הסברים :

(1) עלינו לבצע פיצול :

ב-12/15 יתרת ההתחייבות אמורה להיות $BAL1 = 102,804$ אבל ע"י הומר , 40% מהאג"ח הומר לכן נותרו רק 60% נחשב : $60% * 102,804 = 61,682$ כנ"ל לגבי מרכיב ההון נותרו 60% חישוב : $60% * 14,567 = 8,746$

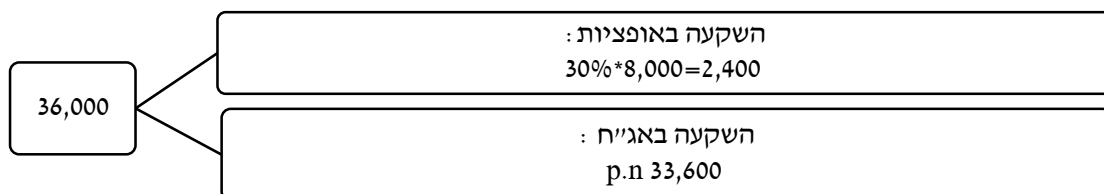
(2) ב-01/14 נוצרה לראשונה השפעה מהותית. עלינו לחשב ע"ע :

תמורה 20,000
 נרכש $40% * 300,000 = (120,000)$
 ע"ע $80,000 \leftarrow$ כולו מיוחס למוניטין

(3) ב-12/14 הנפיקה חברה ב' אג"ח להמרה, עלינו לבדוק האם עדיין קיימת השפעה מהותית

שימו לב כי האג"ח ניתנות להמרה ל-5,000 מניות $100,000 / 20 = 5,000$.
 אם כל האג"ח יומר שיעור החזקה יהיה $\frac{4,000 + 0.3 * 5,000}{10,000 + 5,000} = 36.67%$ ז"א שעדיין קיימת השפעה מהותית.

מבחינת החברה המשקיעה ההון של הכלולה השייך לבעלי המניות לא השתנה ולכן ההשקעה במניות לא משתנה גם היא .
 כיוון שחברה א' רכשה חלק מהאג"ח להמרה וכיוון שהיא טיפלה בה כנגזר משובץ עלינו לבצע פיצול בין השקעה באופציות לבין השקעה באג"ח שימו לב שחברה א' שילמה
 $30\% * 120,000 = 36,000$:

נחשב בגין ההשקעה באג"ח ריבית אפקטיבית :

$$N=2; pv=-33,600; pmt=3,000; fv=30,000 \rightarrow i=3.67\%$$

נניח שההשקעה סווגה לז"ל .

(4) ההשקעה באופציות מנוהלת לפי שו"ה דרך רוה"ס לכן הרווח מני"ע הוא :

$$(9,000 - 8,000) * 30\% = 300$$

(5) העלות המופחתת היא $BAI1 = 31,832$

$$\text{שו"ה} \quad (125,000 - 90,000) * 30\% = 34,800$$

$$\text{הפרש (קרן הון)} \quad 2,968$$

(6) ב-12/15 חברה א' המירה 10,000 ע"נ וחיצוניים המירו 30,000 ע"נ .

$$\text{שיעור ההחזקה ירד ל- } 37.5\% = \frac{4,000 + \frac{10,000}{20}}{10,000 + \frac{40,000}{20}}$$

עלינו לחשב רווח או הפסד הון כתוצאה

מירידה בשיעור ההחזקה לכן עלינו לחשב את חשבון ההשקעה מיד לאחר ההמרה . שימו לב שההון העצמי של הכלולה השייך לבעלי המניות לאחר ההמרה הוא :

$$400,000 + 100,000 + 0.4 * (102,804 + 14,576) = 546,952$$

רווח – 100,000

102,804 – מרכיב ההתחייבות לפני ההמרה

14,576 – מרכיב ההון לפני ההמרה

כעת ניתן לחשב את הרכב ההשקעה ונבצע זאת בדף ההרכבים : יוצא 280,107 המרה - 107 כיוון שחברה א' המירה 10,000 מתוך 30,000 ע"נ הרי צריך לסגור שליש מההשקעה באופציות ושליש מההשקעה באג"ח .

$$1/3 * 2,700 = 900$$

$$1/3 * 34,800 = 11,600$$

פקודת ההמרה :

107	ח' השקעה במניות
900	ז' השקעה באופציות
11,600	ז' השקעה באג"ח
12,393	ח' הפסד הון

בנוסף צריך למיין 1/3 מקרן ההון לרוח"ס הפקודה :

ח' קרן הון	$2,968 * 1/3 = 989$
ז' רווח מני"ע	

(7) ב-12/16 פקעה אופצית ההמרה .

מנקודת מבטה של המשקיעה ההון השייך לבעלי המניות של הכלולה גדל בגובה מרכיב ההון

8,746 לכן חשבון ההשקעה גדל בגובה חלקינו ז"א $37.5% * 8,747 = 3,280$

הפקודה :

ח' השקעה	3,280
ז' רווח הון	

(8) כיוון שהאופציות פקעו צריך למחוק את ההשקעה באופציות .

פיננסית מתקדמת א- שיעור 13

2.8.6 רכישת השפעה מהותית בעת קיום אג"ח להמרה

עד כה עסקנו במצב בו קודם היתה השפעה מהותית ורק אח"כ החברה הכלולה הנפיקה אג"ח להמרה. כעת אנו עוסקים במצב ההפוך . חברה ב' הנפיקה אג"ח להמרה ורק אח"כ חברה א' רכשה בה מניות.

עקרונות :

1. **קביעת השפעה מהותית** – כבר במועד רכישת המניות עלינו לבדוק האם מתקיימת הגדרת השפעה מהותית תוך התחשבות באג"ח להמרה.

2. **עודף עלות** – יש לפצל את ההון העצמי בין :

* הון עצמי השייך לבעלי מניות

לבין

* אג"ח מרכיב הון

את עודף העלות נחשב ביחס להון העצמי השייך לבע"מ .

3. **ייחוס ע"ע** – יש לייחס את ע"ע גם למרכיב ההתחייבות וגם למרכיב ההון .

החלק שמיוחס למרכיב ההתחייבות מופחת כרגיל בשיטת הריבית האפקטיבית .

החלק המיוחס למרכיב ההון בדיוק כמו תקבולים בגין אופציות יופחת רק בעת המרה או בעת פקיעה .

דוגמא :

ב-01/14 הנפיקה חברה ב' 100,000 ע.ג. אג"ח להמרה בתמורה ל-120,000 ₪ האג"ח נושאות ריבית של 10% הן הונפקו לתקופה של 5 שנים והן ניתנות להמרה למניות ביחס של 1:20 דהיינו כל 20 ₪ ע.ג. אג"ח = מניה אחת .

ריבית השוק לאג"ח דומות ללא זכות המרה 8% .

ב-01/15 רכשה חברה א' 4,000 מתוך 10,000 מניות חברה ב' בתמורה ל-200,000 ₪ .
הון ב' לאותו יום 300,000 ₪

השווייה של האג"ח להמרה – 128,000 וריבית השוק לאג"ח דומות ללא זכות המרה 7% .
ב-2015 הרוויחה ב' 100,000 ₪.

נדרש :

נדרש א : הצג את מרכיבי האג"ח להמרה בספרי ב' ל-12/14 ול-12/15

פיתרון:

אג"ח הון	אג"ח לשלם	
(12,015)	Bal1=(106,624)	12/14
(12,015)	Bal2=(105,154)	12/15

עלינו לבצע פיצול 120,000 :	
מרכיב הון	מרכיב התחייבות
p.n 12,015	n = 5; i = 8%; pmt = 10,000; fv = 100,000 → pv = 107,985

נדרש ב: תנועה בח-הן ההשקעה

פיתרון

01/15 עלות (1) 200,000
100,000*40%=40,000 אקוויטי

ה.ע"ע (2) $1,088 - 1,415 = 327$

240,327	12/15
---------	-------

הסברים

(1) עלינו לבדוק האם נוצרה השפעה מהותית וזאת תוך התחשבות באג"ח להמרה הקיימות .

שימו לב שגם אם כל האג"ח יומרו שיעור ההחזקה יהיה : מעל 20% $\frac{4,000}{10,000+5,000}$ לכן

בכל מקרה תיהיה השפעה מהותית.

כדי לחשב ע"ע נפצל את ההון העצמי של ב' בין אג"ח הון לבין בע"מ :

300,000
מרכיב התחייבות מרכיב הון
12,015 187,985

כעת נחשב את ע"ע:

	תמורה 200,000
	נרכש $40\% * 287,985 = (115,194)$
	ע"ע 84,806
	ייחוס:
-110,162 אג"ח לשלם שו"ה	אג"ח
106,624 – אג"ח לשלם בספרים 12/14	$40\% * (110,162 - 106,624) = (1,415)$ לשלם
17,838 אג"ח הון שו"ה	אג"ח הון
12,015 – אג"ח הון בספרים 12/14	$40\% * (17,838 - 12,015) = (2,329)$
P.n	מוניטין 88,550

השוו"ה של אג"ח להמרה : 128,000 נפצל	
מרכיב הון	מרכיב התחייבות
p.n 17,838	$n = 4;$ $i = 7\%;$ $pmt = 10,000;$ $fv = 100,000$ $\rightarrow pv = 110,162$

(2) אנו מפחיתים את ע"ע רק בגין מרכיב ההתחייבות. להזכירכם נח יותר לחשב את יתרת ע"ע ולא את ההפחתה .

$$40\% * (107,873 - 105,154) = 1,088$$

$$\text{bal } 1 - 107,873$$

$$105,154 - \text{ערך פנקסני}$$

נדרש ג' : הצג את הרכב חשבון ההשקעה ל-12/15

פיתרון:

$$40\% * (287,985 - 100,000) = 155,194 \quad \text{חלקינו בשווי המאזני}$$

$$(1,088) \quad \text{אג"ח לשלם}$$

$$(2,329) \quad \text{אג"ח הון}$$

$$88,550 \quad \text{מוניטין}$$

240,327	סה"כ
---------	------

נדרש ד': הצג פק"י ב-01/16 בהנחה ש-40,000 ע.ג. הומרו למניות

פיתרון:

$$\frac{40,000}{20} = 2,000 \quad \text{ע.ג. הומרו למניות ז"א}$$

לכן שיעור ההחזקה ירד ל- $33.33\% = \frac{4,000}{10,000 + 2,000}$ נחשב את חשבון ההשקעה מיד לאחר ההמרה :

$$\frac{1}{3} * (387,985 + 40\% * (105,154 + 12,015)) = 144,951 \quad \text{חלקינו בשווי המאזני}$$

$$1,088 * 60\% * \frac{1}{3} = (544) \quad \text{אג"ח לשלם}$$

$2,329 * 60\% * \frac{1}{40\%} = (1,165)$	אג"ח הון
$88,550 * 60\% * \frac{1}{40\%} = 73,792$	מוניטין
217,034	סה"כ

לכן פק"י היא :

ח' הפסד הון	23,293
ז' השקעה	

2.8.7 שילוב בין אג"ח להמרה ל-IFRS10

אנו מדברים כעת על מצב בו חברת בת מנפיקה אג"ח להמרה. באופן עקרוני הטיפול החשבונאי באג"ח הון זהה לחלוטין לטיפול החשבונאי בתקבולים בגין אופציות. כלומר, כל מה שדיברנו באופציות חל גם באג"ח להמרה אם כי באג"ח להמרה חל אלמנט נוסף שהוא מרכיב ההתחייבות.

עקרונות:

1. **קביעת שליטה** – לצורך קביעת שליטה עלינו להתחשב באג"ח להמרה בתנאי שהן ממשיות (בתוך הכסף או לא רחוק מחוץ לכסף) בדיוק כמו שעשינו באופציות.

2. **מועד ההנפקה** - חברת הבת קיבלה כסף גם עבור מרכיב התחייבות וגם עבור מרכיב הון לכן פקודת היומן מבחינת הקבוצה היא :

ח' מזומן
ז' אג"ח לשלם
ז' זשמ"ש

דגשים:

- א. כמובן שהפקודה הזאת היא בגובה ההנפקה לחיצוניים
- ב. שימו לב שלא נראה בדו"ח המאוחד סעיף של אג"ח הון כיוון שהוא שייך לזשמ"ש והזשמ"ש לא מפורט
- ג. הפקודה שהצגנו היא פקודת עזר לצורך הצגת דו"ח על השינויים בהון העצמי. שימו לב שגם המזומן וגם האג"ח לשלם כבר רשומים בספרי חברת הבת ועל כן הם מתקבלים אוטומטית באמצעות הליך האיחוד.

3. חברת האם רוכשת חלק מההנפקה - מה ששילמה חברת האם כעיקרון לא משחק תפקיד כיוון שזו לא עסקה כלפי חיצוניים לכן הקפדנו לאמר בעיקרון הקודם שפקודת היומן מבחינת הקבוצה היא רק בגובה ההנפקה כלפי חיצוניים

דגש : בדו"חות הנפרדים של האם קיימת השקעה באג"ח להמרה שנמדדת בשווי"ה דרך רוה"ס או כנגזר משובץ. כמובן שבהליך האיחוד נצטרך לבטל אותה שכן לא מדובר בעסקה עם חיצוניים

תזכורת : בשנה ג' למדנו מצב בו חברת בת מנפיקה אג"ח רגילות לחברת אם ההשקעה באג"ח אצל הבת שווה לאג"ח לשלם אצל האם. נוצרת יתרה הדדית וכל שעלינו לעשות הוא לבטל את היתרה ההדדית וכמובן שלביטול יתרות הדדיות אין השפעה על החלוקות. באג"ח להמרה העניין טיפה יותר מורכב כיוון שחברת הבת מדדה קודם את ההתחייבות. חברת האם מדדה קודם את האופציות. נוצרו הבדלי מדידה. האג"ח לשלם אצל חברת הבת היא בסכום שומנה מאשר ההשקעה באג"ח אצל חברת האם לכן ביטול של היתרות הנ"ל יגרור השפעה על התרומות

ונשאלת השאלה ע"ח מי ?

התשובה היא שמבחינת הקבוצה יש כאן הליך של הנפקת אג"ח לא של רכישת אג"ח לכן המדידה הנכונה היא זו של חברת הבת שמדדה כחברה מנפיקה. מכאן כל התיקונים יהיו ע"ח האם.

דוגמא :

ב-01/14 הנפיקה חברת הבת 100,000 ע"נ אג"ח להמרה. האג"ח נושאות ריבית של 10% המשולמת בסוף כל שנה והן הונפקו לתקופה של 6 שנים. 40% מהאג"ח הונפקו לחברת האם. ריבית השוק לאג"ח דומות ללא זכות המרה 8%.

להלן נתונים על השווי"ה :

אופציית המרה	אג"ח להמרה	
112,000	122,000	01/14
14,000	126,000	12/14

נדרש : הצג פקודת עזר לאיחוד תחת שתי הנחות בלתי תלויות :

- א. חברת האם מדדה את ההשקעה בשווי"ה דרך רוה"ס
- ב. חברת האם מדדה את ההשקעה כנגזר משובץ וסיווגה את ההשקעה באג"ח לז"מ.

פיתרון

נדרש א: שווי"ה דרך רוה"ס :

מאוחד	בת	אם	

60%*8,740=5,244	Int1=8,740		הוצאות מימון
		(5,600)	רווח מני"ע
60%*107,985=(64,791)	Bal1=(107,985)		אג"ח לשלם
---		40%*126k=50,400	השקעה באג"ח
60%*12,754=(7,652) – בתוך הזשמי"ש	(12,754)		אג"ח הון

נשחזר ראשית את היתרות בחברת הבת :

122,000	
מרכיב הון	מרכיב התחייבות
	n = 6;
	i = 8%;
p.n 12,754	pmt = 10,000;
	fv = 100,000
	→ pv = 109,246

נחשוב כעת על חברת האם : האם רכשה 40% מהאג"ח להמרה וניהלה בשווי"ה דרך רוה"ס .

רווח מני"ע מורכב משני דברים :

א. עליה בשווי"ה $40\% * (126,000 - 122,000) = 1,600$

ב. ריבית שהתקבלה $40\% * 10,000 = 4,000$

סה"כ 5,600

פקודת העזר :

	חובה	זכות
הוצאות מימון	3,496	
רווח מני"ע	5,600	← הקטנת רווח תרומת האם 2,104
אג"ח לשלם	43,194	
השקעה באג"ח	50,400	← הקטנת תרומת הון של האם 7,206
אג"ח הון *	5,102	

* נזכיר כי הליך האיחוד מתחיל בחיבור של נכסים והתחייבויות ושל הכנסות והוצאות של האם ושל הבת . ואם אנו רוצים להגיע לסכום שהוא שונה מהחיבור אז אנחנו מבצעים פקודת עזר. בדוגמא שלנו, הליך החיבור יוצר הוצאות מימון של 8,740 כיוון שאנו יודעים שהוצאות המימון כלפי חיצוניים הינן 5,244 אנו עושים פקודת עזר ומקטינים את הוצאות המימון 3,496. שימו לב שאת מרכיבי ההון העצמי של חברת הבת אנו לא מחברים . לכן על מרכיבי ההון העצמי של הבת לא צריך לעשות פקודת עזר. זו הסיבה שמעולם לא נתקלנו בפקודת עזר לגבי הון המניות של הבת , פרמיה של הבת , תקבולים בגין אופציות של הבת ואג"ח הון . מה שניסינו

לומר זה שבפקודת עזר אג"ח הון זה רק כדי לראות שהפקודה מאוזנת. לעולם לא נשתמש בסכום הזה. למעשה מראש אננו מציגים בזשמי"ש את האג"ח הון כלפי חיצוניים 7,652.

נדרש ב: חברת האם מדדה את ההשקעה כנגזר משובץ וסיווגה את ההשקעה באג"ח לז"מ.

פיתרון

מאוחד	בת	אם	
$60\% * 8,740 = 5,244$	Int1=8,740		הוצאות מימון
---		(3,453)	הכנסות מימון
---		(800)	רווח מני"ע
---		(1,347)	קרן הון
$60\% * 107,985 = (64,791)$	Bal1=(107,985)		אג"ח לשלם
---		44,800	השקעה באג"ח
---		5,600	השקעה באופציות
$60\% * 12,754 = (7,652)$ – בתוך הזשמי"ש	(12,754)		אג"ח הון

פקודת העזר :

זכות	חובה	
	3,496	הוצאות מימון
← הקטנת רווח תרומת האם 7	3,453	הכנסות מימון
	800	רווח מני"ע
← הקטנת רווח כולל אחר אם 1,347	1,347	קרן הון
	43,196	אג"ח לשלם
← הקטנת תרומת הון של האם 7,204	44,800	השקעה באג"ח
	5,600	השקעה באופציות
	5,102	אג"ח הון

נשחזר את מה שכתוב אצל האם : האם שילמה עבור האגח $48,800 = 40\% * 122,000$

48,800	
השקעה באופציות	השקעה באג"ח
$40\% * 12,000 = 4,800$	p.n 44,000

לגבי ההשקעה באופציות : היא מנוהלת בשווי"ה דרך רוה"ס לכן חברת האם רשמה רווח של :

$$8000 = 40\% * (14,000 - 12,000)$$

$$5,600 = 40\% * 14,000$$

והיא רשמה השקעה של

לגבי ההשקעה באג"ח נחשב ריבית אפקטיבית : $n = 6; pv = 44k; fv = 40k; pmt = 4k \rightarrow$
 $i = 7.85\%$ לאחר מכן הכנסות המימון יהיו INT1

$$\text{היתרה תהיה לפי שוו"ה } 44,800 = (126k - 14k) * 40\%$$

$$44,800 - \text{bal1} = 1,347 \text{ קרן הון היא}$$

4. חלוקות – כיוון שאג"ח להמרה אינן מקנות זכויות ברווח, חלוקת הרווח תהיה לפי שיעור החזקה במניות לגבי חלוקת ההון נפצל את תרומת ההון של הבת בין אג"ח הון לבין בעלי המניות ואז :

לבעלים שייך : תרומת האם + אחוז החזקה במניות * תרומת הבת למניות + אחוז החזקה באג"ח * מרכיב ההון זשמי"ש : אחוז החזקה במניות * תרומת הבת למניות + אחוז הזשמי"ש באג"ח * מרכיב ההון

בדיוק כמו באופציות

5. חברת האם רוכשת חלק מהאג"ח להמרה בשוק. למעשה היא פודה התחייבות והיא פודה הון, מבחינת הקבוצה. על כן את התשלום עלינו לפצל בין פדיון התחייבות לבין פדיון הון. עבור פדיון ההתחייבות

הפקודה היא :

ח' אג"ח לשלם \leftarrow כלפי חיצוניים שנפדו
 ז' מזומן

ח' ז' הפסד או רווח מפדיון מוקדם

לגבי פדיון ההון הפקודה :

ח' זשמי"ש \leftarrow בגובה הקיטון בזשמי"ש
 ז' מזומן

ח' ז' קרן הון עסקאות עם הזשמי"ש

דגש : כמובן שבדו"חות הנפרדים של האם יש השקעה באג"ח אותה עלינו לבטל. כבר למדנו את פקודת הביטול, אבל הפעם יש לשים לב שמבחינת החלוקות צריך לבצע פיצול, גישת השערך תהיה ע"ח הבת והפרשי המדידה ע"ח חברת האם, בדיוק כפי שלמדנו בשנה ג' – מצב בו חברת האם רכשה אג"ח רגילות בשוק והיא מדדה אותם בש"ח דרך רוה"ס.

6. המרת אג"ח להמרה – כתוצאה מההמרה פקודת היומן מבחינת הקבוצה היא :

ח' אג"ח לשלם \leftarrow בגובה האג"ח כלפי חיצוניים שהומרו.

ח' ז' זשמי"ש \leftarrow בגובה השינוי בזשמי"ש

ח' ז' קרן הון עסקאות עם הזשמי"ש \leftarrow P.N

7. המרה ואיבוד שליטה – ניישם את גישת המעברים ונכיר ברווח או הפסד הון.

8. פקיעת מרכיב ההון – מבחינת הקבוצה ההון העצמי לא השתנה אבל החלוקות השתנו ולכן

אין יותר אג"ח הון . פקודת היומן תיהיה :

ח'ז' זש"מש

ח'ז' קרן הון עסקאות עם הזשמי"ש

דוגמא כוללת לנושא :

ב-01/14 רכשה חברה א' 8,000 מתוך 10,000 מניות של ב' לפי 20 ₪ למניה.

זשמי"ש מחושב באותו היום לפי שווי"ה וההון העצמי של ב' 200,000.

ב-31/12/14 הנפיקה חברה ב' 100,000 ע"נ אג"ח להמרה לתקופה של 8 שנים . האג"ח נושאות ריבית

של 10% המשולמת בסוף כל שנה והן ניתנות להמרה ביחס של 1: 20:

30% מהאג"ח הונפקו לחברה א' שטיפלה בהשקעה כנגזר משובץ תוך סיווג ההשקעה באג"ח

לקבוצת ז"ל .

ריבית השוק לאג"ח דומות ללא זכות המרה 8%

שווי"ה :

אופציית המרה	אג"ח להמרה	
14,000	124,000	01/14
15,000	128,000	12/14

ב-01/16 המירו חברה א' 20,000 ע.נ וחיצוניים המירו 20,000 ע.נ.

נתונים נוספים :

1. ההון העצמי של א' ל-12/13 :

הון מניות 50,000

פרמיה 150,000

עודפים 200,000

400,000

2. רווחי חברות א' ו-ב' 120,000 ו-100,000 בהתאמה

3. ח-ן ההשקעה נוהל על בסיס עלות .

נדרש : הצג דו"ח על השינויים בהון העצמי המאוחד לרבות השפעת ההמרה ב-01/16.

פיתרון

סה"כ	זשמ"ש	סה"כ	עודפים	קרון הון ע.זשמ"ש	פרמיה	הון מניות	
400,000	---	400,000	200,000	---	150,000	50,000	12/13 יתרה
40,000	40,000						רכישת חברת בת (1)
220,000	20,000	200,000	200,000				רווח מאוחד (2)
8,755	8,755						הנפקת אג"ח להמרה (3)
668,755	68,755	600,000	400,000	----	150,000	50,000	יתרה (4)
219,655	20,000	199,655	199,655				רווח מאוחד (5)
888,410	88,755	799,655	599,655	---	150,000	50,000	יתרה (6)
22,083	29,790	(7,707)	---	(7,707)	---	---	המרה (7)

הסברים :

(1) ב-01/14 נוצרה לראשונה שליטה באותו היום יש לצרף זשמ"ש : $2,000 * 20 = 40,000$

בנוסף יש לחשב ע"ע :

תמורה 200,000

נרכש (200,000)

ע"ע 0

(2) חברות האם והבת הרוויחו 120,000 ו-100,000 בהתאמה בשלב זה אין עדיין תיקונים לכן :

$$120,000 + 80\% * 100,000 = 200,000$$

$$20\% * 100,000 = 20,000$$

(3) ב-12/14 הנפיקה חב' הבת אג"ח להמרה עלינו לבחון האם עדיין מתקיימת שליטה . נבדוק

$$\frac{8,000+1,500}{10,000=5,000} = 63.33\%$$

מה יקרה אם כל האג"ח להמרה יומרו שיעור ההחזקה יהיה : 63.33% :
דהיינו בכל מקרה יש שליטה . נבצע פיצול :

בכל מקרה רק 70% מהאג"ח הונפק לחיצוניים לכן פק"י מבחינת הקבוצה :

$$70\% * 124,000 = 86,800 \quad \text{ח' מזומן}$$

$$70\% * 111,493 = 78,045 \quad \text{ז' אג"ח לשלם}$$

$$p.n = 8,755 \quad \text{ז' זשמי"ש}$$

124,000	
מרכיב הון	מרכיב התחייבות
p.n 12,507	n = 8; i = 8%; pmt = 10,000; fv = 100,000 → p.v = 111,493 נשמור ב-1-SC

(4) נחשב באופן בלתי תלוי את י"ס . לשם כך ראשית עלינו לבצע פקודת עזר בגין האג"ח :

מאוחד	בת	אם	
(78,045)	(111,493)		אג"ח לשלם
			השקעה באג"ח
			השקעה באופציות
	(12,507)		אג"ח הון

אג"ח לשלם אצל הבת – 111,493

נשחזר את האם – חברת האם שילמה $30\% * 124,000 = 37,200$

ההשקעה באג"ח נחשב ריבית אפקטיבית :

37,200		לגבי
השקעה באג"ח	השקעה באופציות	
p.n 33,000	$30\% * 14,000 = 4,200$	

$n = 8; pv = 33k; fv = 30k; pmt = 3k \rightarrow i = 8.24\% \rightarrow sc - 2$

פקודת היומן היא :

	זכות	חובה	
← הקטנת תרומת הון אם 3,752		33,448	אג"ח לשלם
	33,000		השקעה באג"ח
	4,200		השקעה באופציות
		3,752	אג"ח הון

כעת נוכל לבצע חלוקות של הון :

תרומת אם $400k+120k-160k-3,752=356,248$

אג"ח הון: 12,507
 תרומת בת $200k+100k+12,507=312,507$
 בעלי מניות 300,000

חלוקות :

בעלים $256,248+80\%*300,000+30\%*12,507=600,000$

זשמי"ש $20\%*300,000+70\%*12,507=68,755$

668,755

(5) רווח מאוחד- כדי לחשב את הרווח המאוחד שוב נצטרך לבצע פעולת עזר בגין האג"ח :

מאוחד	בת	אם	
$70\%*8,919=6,244$	8,919		הוצאות מימון
---		(2,720)	הכנסות מימון
---		(300)	רווח מני"ע
----		(880)	קרן הון
$70\%*110,413=(77,289)$	(110,413)		אג"ח לשלם
---		4,500	השקעה באופציות
----		33,600	השקעה באג"ח
$70\%*12,507=(8,755)$	(12,507)		אג"ח הון

נתחיל בשחזור הבת :

הוצאות מימון : $sc-1 int1 = 8,919$

אג"ח לשלם : $bal1 = 110,413$

אג"ח הון : 12,507

חברת האם - ההשקעה באופציות מנוהלת לפי שו"ה דרך רוה"ס לכן חברת האם רשמה

$$\text{רווח של } 300 = 1,000 * 30\%$$

$$\text{ההשקעה באופציות } 4,500 = 14,000 * 15\%$$

$$\text{לגבי ההשקעה באג"ח : } sc-2 \text{ int}1=2,720$$

$$\text{השקעה באג"ח : } (127,000 - 15,000) * 30\% = 33,600$$

$$\text{קרן הון } 33,600 - bal1 = 880$$

פקודת היומן :

סעיף :	חובה	זכות
הוצאות מימון		2,675
← הקטנת תרומת רווח של חברת האם 345	2,720	
רווח מני"ע	300	
קרן הון	880	
← הקטנת רווח כולל אחר של חברת האם 880		
אג"ח לשלם	33,124	
← הקטנת הון של חברת האם 4,976		4,500
השקעה באופציות		4,500
השקעה באג"ח		33,600
אג"ח הון (לאיזון)	3,752	

כעת אפשר לבצע את חלוקת הרווח :

$$\text{תרומת אם : } 120,000 - 345 = 119,655$$

$$\text{תרומת בת : } 100,000$$

מכאן נחלק :

$$\text{לבעלים : } 119,655 + 80\% * 100,000 = 199,655$$

$$\text{לזשמי"ש : } 20\% * 100,000 = 20,000$$

$$\text{סה"כ : } 219,655$$

דגש : למען הסר ספק אין צורך לבצע חלוקת רווח כולל אחר שכן הרווח הכולל האחר

היחידי זוהי קרן ההון אצל חברת האם אותה ביטלנו בפקודת העזר.

(6) נחשב באופן בלתי תלוי את יתרות הסגירה לשם כך נבצע חלוקות הון :

$$520,000 - \text{הון}$$

$$120,000 - \text{רווחים}$$

$$520k + 120k + 880 - 160,000 - 4,986 = 475,904 \text{ אם} - 880 \text{ קרן הון}$$

$$160,000 - \text{השקעה במניות}$$

$$4,976 - \text{בגין אג"ח}$$

$$-312,507 \text{ הון}$$

$$100,000 - \text{רווח}$$

$$12,507 \text{ שייך להון}$$

$$400,000 \text{ שייך למניות}$$

$$412,507 \text{ בת}$$

חלוקות :

בעלים : $475,304 + 80\% * 400,000 + 30\% * 12,507 = 799,655$

זשמי"ש : $20\% * 400,000 + 70\% * 12,507 = 88,755$

סה"כ : 888,410

(7) המרה – ב-01/16 חיצוניים המירו 20,000 ע.ג וגם חברה א' המירה 20,000 ע.ג המשמעות

היא ששיעורי ההחזקה החדשים הם :

זשמי"ש	בעלים	
25%	$\frac{8,000 + 1,000}{10,000 + 2,000} = 75\%$	מניות
5/6	$\frac{30,000 - 20,000}{100,000 - 40,000} = \frac{1}{6}$	אג"ח

פקודת היומן מבחינת הקבוצה :

זכות	חובה	
	$\frac{2}{7} * 77,289 = 22,083$	אג"ח לשלם – בגובה אג"ח לחיצוניים שהומרו
29,790		זשמי"ש *
	7,707	קרן הון עסקאות עם זשמי"ש

* עלינו אם כך לחשב את השינוי בזשמי"ש :

דקה לפני : 88,755

דקה אחרי** : 118,545

הזשמי"ש גדל ב- 29,790

** המטרה שלנו כרגע היא למצוא את הזשמי"ש דקה אחרי ההמרה :

תרומת הבת לאחר ההמרה : $12,507 + 40\% * 110,413 = 456,672$

נפצל :

בעלי מניות	אג"ח הון
p.n 449,168	$60\% * 12,507 = 7,504$

אם כך הזשמי"ש החדש הוא : $25\% * 449,168 + \frac{5}{6} * 7,504 = 118,545$

2.8.8 רכישת שליטה בעת קיום אג"ח להמרה

עד כה דיברנו על מצב בו קודם כל היתה שליטה ורק אח"כ חברת הבת הנפיקה אג"ח להמרה. כעת אנו עוסקים במצב ההפוך קודם חברה ב' הנפיקה אג"ח להמרה ורק אח"כ חברה א' רכשה בה שליטה.

עקרונות:

1. כבר במועד הרכישה חייבים לוודא שאכן מתקיימת הגדרת שליטה זאת תוך התחשבות באג"ח הקיימות.
2. השווייה של האג"ח מרכיב הון מהווה חלק מעלות צירוף העסקים בדיוק כמו מניות בכורה, אופציות כמו קרן הון ת.מ.מ.
3. את המוניטין המתקבל עלינו לפצל ל-3 חלקים:
 - א. פרמיית שליטה שנכנסת לתרומת האם
 - ב. מוניטין בגין אג"ח הון – לתרומת הבת לאג"ח הון
 - ג. מוניטין בגין מניות – **תלוי** אם הזשמ"ש חושב לפי שווייה אז לתרומת הבת למניות ואם לפי נכסים מזוהים אז לאם

דוגמא :

ב-01/14 הנפיקה חברה ב' 100,000 ע.נ אג"ח ל-10 שנים האג"ח נושאות ריבית של 10% המשולמת בסוף כל שנה.

הן ניתנות להמרה ל-2,000 מניות.

תמורת ההנפקה 116,000 ₪

ריבית השוק לאג"ח דומות ללא זכות המרה 12% .

ב-12/14 רכשה חברה א' 8,000 מתוך 10,000 מניות של ב' תמורת 460,000 ₪
זשמ"ש מחושב לאותו יום לפי שווי"ה . מחיר מניה 50 ₪ וההון העצמי של ב' 300,000 ₪

באותו היום השווי"ה של האג"ח להמרה הוא 140,000 ₪ .

ריבית השוק לאג"ח דומות ללא זכות המרה – 11%

נדרש:

נדרש א: הצג את מרכיבי האג"ח כפי שיופיעו בספרי חברת הבת ל-12/14

פיתרון

אג"ח לשלם אג"ח הון
Bal1 = (89,344) (27,300)
ראשית נבצע פיצול :

116,000	
הון	התחייבות
p.n 27,300	$n = 10;$ $i = 12%;$ $pmt = 10,000;$ $fv = 100,000$ $\rightarrow pv = 88,700$

נדרש ב: חשב את ע"ע ואת ייחוסו

פיתרון

ב-12/14 חברה א' רכשה 8,000 מתוך 10,000 מניות של ב' עלינו לבדוק האם מתקיימת הגדרת שליטה וזאת תוך התחשבות באג"ח הקיימות. שימו לב שגם אם כל האג"ח יומרו למניות שיעור ההחזקה יהיה: $\frac{8,000}{12,000}$ לכן בכל מקרה מתקיימת הגדרת שליטה.

כדי לחשב ע"ע נחשב ראשית את השווי"ה של מרכיב ההתחייבות ומרכיב ההון:

140,000	
הון	התחייבות
	n = 9;
	i = 11%;
p.n 45,537	pmt = 10,000;
	fv = 100,000
	→ pv = 94,463

כעת נחשב ע"ע:

תמורה 460,000+2,000*50+45,537=605,537
 הון עצמי (300,000)
 305,537

ייחוס

אג"ח לשלם 94,436-89,344=(5,119) – לתרומת הבת
 פרמיית שליטה 460,000-8,000*50=60,000 לאם
 מוניטין בגין אג"ח הון 45,537-27,300=18,237 – לתרומת הבת של אג"ח הון
 מוניטין בגין מניות p.n 232,419 לתרומת הבת למניות

2.8.9 חברת האם מנפיקה אג"ח להמרה

עד כה עסקנו במצב בו חברת הבת מנפיקה אג"ח להמרה, כעת אנו עוסקים במצב בו חברת האם הנפיקה אג"ח להמרה.

עקרונות:

1. מועד ההנפקה – נחשוב בשני שלבים:

שלב ראשון - כאילו כל האג"ח הונפקו לחיצוניים פקודת היומן מבחינת הקבוצה היא :

ח' מזומן

ז' אג"ח לשלם

ז' אג"ח הון

הפעם כן נראה אג"ח הון כי זה שייך לבעלים והבעלים מפורטים .

שלב שני – נחשוב על האג"ח שרכשה הבת פקודת היומן מבחינת הקבוצה :

ח' אג"ח לשלם ← כדי להעמיד את האג"ח לשלם על האג"ח כלפי חיצוניים

ח' אופציות באוצר ← כדי לשקף פדיון הון

ז' מזומן

דגשים :

א. התוצאה של שני השלבים ביחד היא הנפקדה כלפי חיצוניים אנו פשוט מציגים את זה בשתי שורות

ב. שוב בדו"חות העצמאיים של חברת הבת יש השקעה באג"ח להמרה המנוהלת לפי שווייה דרך רה"ס או כנגזר משובץ . גם הפעם נצטרך לבצע פעולת עזר אבל הפעם מי שטעה במדידה זו חברת הבת לכן התיקונים יהיו על חשבונה כמובן למעט עלות פדיון ההון שזה ע"ח חברת האם .

2. המרת אג"ח להמרה – נעבוד בשני שלבים :

שלב ראשון – כאילו כל האג"ח הומרה ע"י גורמים חיצוניים

פקודת היומן היא:

ח' אג"ח לשלם

ח' אג"ח הון

ז' הון מניות

ז' פרמיה

שלב שני – נחשוב על אותן אג"ח אשר המירה חברת הבת . למעשה עלות פדיון ההון גדלה

פקודת היומן היא :

ח' אופציות באוצר

ז' אג"ח לשלם

כמובן שהתוצאה של שני השלבים היא המרה ע"י חיצוניים .

3. פקיעת מרכיב ההון – נחשוב בשני שלבים

שלב ראשון – כאילו כל האג"ח נפדה ע"י חיצוניים

הפקודה:

ח' אג"ח הון

ז' פרמיה

שלב שני נחשוב על פקיעת אופציות באוצר

הפקודה:

ז' אופציות באוצר ← כדי לבטל את פדיון ההון

ח' פרמיה ← ע"ח הבעלים

ח' זשמ"ש

דוגמא:

ב-01/14 רכשה חברה א' 8,000 מניות מתוך 10,000 מניות של חברה ב' לפי 30 ₪ למניה . באותו היום זשמ"ש מחושב לפי שווי"ה. ההון העצמי של חברה ב' לאותו היום הוא 300,000 ₪ .

ביום 02/01/14 הנפיקה חברה א' 100,000 ע.נ. אג"ח ל-10 שנים . האג"ח נושאות ריבית של 10% המשולמת בסוף כל שנה והן ניתנות להמרה למניות ביחס של 10:1

30% מהאג"ח הונפקו לחברה ב' שניהלה את ההשקעה בשווי"ה דרך רוה"ס.

ריבית השוק לאג"ח דומות ללא זכות המרה 7% .

השווי"ה של האג"ח להמרה :

01/14 – 132,000

12/14 – 136,000

ב-01/15 כל האג"ח הומרו .

נתונים נוספים :

1. נכון ל-12/13 ההון העצמי של א' מורכב מ- :

הון מניות 70,000

פרמיה 170,000

עודפים 260,000

סה"כ 500,000

2. רווחי חברות א' וב' 120,000 ו-100,000 בהתאמה

3. חשבון ההשקעה נוהל על בסיס עלות .

נדרש : הצג דו"ח על השינויים בהון העצמי לרבות ההשפעה של ההמרה .

פיתרון

סה"כ	זשמ"ש	סה"כ	עודפים	אופציות באוצר	אג"ח הון	פרמיה	הון מניות	
500,000	---	500,000	260,000	---	---	170,000	70,000	12/13 יתרה
60,000	60,000	---	---	---	---	---	---	רכישת בת (1)
10,929		10,929			10,929			הנפקת אג"ח להמרה (2)

(3,279)		(3,279)		(3,279)				פדיון הון (2)
218,343	19,669	198,674	198,674					רווח מאוחד (3)
785,933	79,669	706,324	458,674	(3,279)	10,929	170,000	70,000	יתרה (4)
119,546		118,546			(10,929)	120,475	10,000	המרת אג"ח (5)
(35,864)		(35,854)		(35,864)				פדיון הון (5)

הסברים :

(1) ב-01/14 נוצרה לראשונה שליטה באותו היום עלינו לצרף זשמי"ש $2,000 * 30 = 60,000$

כמו"כ עלינו לחשב ע"ע:

תמורה 300,000

נרכש (300,000)

0

(2) 132,000 עלינו לפצל :

132,000

התחייבות הון

$n = 10;$

$i = 7%;$

$pmt = 10,000;$ p.n 10,929

$fv = 100,000$

$\rightarrow pv = 121,070$

כיוון שהבת רכשה 30% מהאג"ח להמרה נוצר פדיון הון של $30\% * 3,929 = 3,279$

כדאי לשים לב שסה"כ הון הקבוצה גדל בגובה $10,929 - 3,279 = 7,650$ בדיוק

מרכיב ההון כלפי חיצוניים

(3) כדי לבצע את חלוקת הרווח עלינו ראשית לבצע פעולת עזר בגין האג"ח :

מאוחד	בת	אם	
$70\% * 8,475 = 5,932$		8,475	הוצאות מימון
	(4,200)		רווח מני"ע
$119,546 * 70\% = (83,682)$		(119,546)	אג"ח לשלם
	40,800		השקעה באג"ח

70%*10,929=(7,650)		(10,929)	אג"ח הון
--------------------	--	----------	----------

נתחיל בשחזורים בחברת האם :

הוצאות מימון int1=8,475

אג"ח לשלם bal1 = 119,546

נעבור לבת – חברת הבת ניהלה את ההשקעה בשווייה דרך רוה"ס = $136k * 0.3 =$

40,800

היא הציגה גם רווח מני"ע : $30\% * 4,000 + 3,000 = 4,200$

פקודת היומן :

	זכות	חובה	
← הקטנת תרומת רווח בת 1,657	2,543		הוצאות מימון
		4,200	רווח מני"ע
← הקטנת הון 4,936		35,864	אג"ח לשלם
נפצל : ע"ח חברת האם – עלות פדיון ההון – 3,279 ע"ח הבת – הרווחים שנצברו 1,657	40,800		השקעה באג"ח
לצורך איזון		3,279	אג"ח הון

כעת ניתן לבצע חלוקת רווחים :

אם : 120,000 – אין תיקונים.

בת : $100,000 - 1,657 = 98,343$

חלוקות :

לבעלים : $120,000 + 80\% * 98,343 = 198,674$

לזשמי"ש : $20\% * 98,343 = 19,669$

(4) נחשב באופן בלתי תלוי את יתרות הסגירה לשם כך נבצע חלוקות הון :

500,000 – הון עצמי	$500k+120k+10,929-8,000*30-3,279=387,650$	אם
120,000 – רווחים		
10,929 – אג"ח הון		
$8,000*30$ – השקעה במניות		
3,279 – עלות פדיון ההון		
300,000 – הון עצמי	$300k+100k-1,657=398,343$	בת
100,000 רווח		
1,657 – תרומת רווח בת		

חלוקות :

בעלים : $287,650 + 80\% * 398,343 = 706,324$

זשמי"ש : $20\% * 398,343 = 79,669$

(5) בשלב ראשון – נחשוב כאין כל האג"ח הומרו ע"י חיצוניים הפקודה :

זכות	חובה	
	119,546	אג"ח לשלם
	10,929	אג"ח הון
10,000		הון מניות
120,475		פרמיה

בשלב השני – נחשוב על אותן אג"ח שהמירה חברת הבת, זה הגדיל את עלות פדיון ההון. הפקודה :

$$119,546 * 30\% = 35,864$$

ח' אופציות באוצר
ז' אג"ח לשלם

כדאי לשים לב שכתוצאה מההמרה ההון גדל ב- $83,682 = 119,546 - 35,864$ שזה בדיוק האג"ח החיצונה שהומרו.

פיננסית מתקדמת א- שיעור 14

2.8.10 אג"ח צמודות

אמרנו שכדי שאג"ח להמרה יהיו מכשיר פיננסי מורכב צריך להיות להן גם מרכיב של התחייבות וגם מרכיב של הון. ברגע שהאג"ח להמרה צמודות הע.נ משתנה ולכן אין מרכיב של הון. במקרה זה האג"ח להמרה אינה מהווה מכשיר פיננסי מורכב אלא כולה מהווה התחייבות פיננסית. כיצד מודדים אותה ?

א. שו"ה דרך רוה"ס

ב. נגזר משובץ

דהיינו מפרידית להתחייבות בגין אופציה המנוהלת בשו"ה דרך רוה"ס ואג"ח לשלם המנוהלת בשיטת העלות המופחתת.

דגש: נמדוד קודם כל את האופציה, וכשארית נקבל את האג"ח לשלם כיוון שהאופציה היא בשו"ה דרך רוה"ס.

דוגמא :

ב-01/14 הנפיקה הישות 100,000 ע.נ אג"ח להמרה 5 שנים, 10% ריבית צמודות מדד

השוו"ה של האג"ח ב-01/14-120,000 השוו"ה של אופציית ההמרה – 10,000

ב-12/14 השוו"ה של האג"ח 124,000 והשוו"ה של אופציית ההמרה 12,000

מדדים

ב-01/14 – 100

ב-12/14 – 102

נדרש : פקודת יומן תחת שתי חלופות המדידה

פיתרון :

שוו"ה דרך רוה"ס :

פקודות יומן :

01/14	ח' מזומן	120,000
	ז' אג"ח לשלם	
12/14	ז' אג"ח לשלם	40,000
	ז' מזומן	$10\% * 100,000 * \frac{102}{100} = 10,200$
	ח' הפסד מני"ע	14,200

נגזר משובץ

נבצע פיצול :

120,000

אופציה אג"ח לשלם

10,000 110,000 p.n

פקודות יומן :

ח' מזומן 120,000

ז' התחייבות בגין אופציה 10,000 01/14

ז' אג"ח לשלם 110,000

אופציית ההמרה נמדדת בשוו"ה דרך רוה"ס ולכן :

ח' הפסד מני"ע

ז' התחייבות בגין אופציית 2,000

המרה

האג"ח לשלם מחושב בשיטת העלות המופחתת כלומר עלינו ראשית לחשב ריבית אפקטיבית :

$$n = 5; pv = -110k; pmt = 10k; fv = 100k \rightarrow i = 7.53\%$$

תנועה באג"ח לשלם :

	(110,000)	01/14 הנפקה
	p.n (10,645)	הוצאות מימון
	10,200	תשלום
<hr/>		
$bal1 * \frac{102}{100} =$	(110,445)	12/14

2.9 הנפקת חבילה

2.9.1 כללי

אנו עוסקים כעת במצב בו ישות מנפיקה חבילה של סוגים שונים של ני"ע כאשר המשקיע רוכש את החבילה כולה, כלומר, הוא משלם עבור כל נירות הערך.

הסוגיה העולה היא כיצד לפצל את התמורה בין המרכיבים השונים. לסוגיה זו יש השלכות קריטיות, שכן, בד"כ החבילה כוללת גם התחייבות וגם הון והקצאה לא נכונה תביא למדידה לא נכונה, של ההתחייבויות מול ההון.

יש לשים לב שאם נסתכל על תשקיף ההנפקה, נראה כבר בתשקיף הקצאה של התמורה לניירות הערך. כך למשל: בשוק הישראלי נפוצות הנפקות של חבילה הכוללת מניות ואופציות וברוב המקרים, בתשקיף מופיע שכל התמורה מיוחסת למניה.

אנחנו (החשבוונאות), כמוכן לא מתייחסים להקצאות אותן עושות הישויות, ו-IAS39 מציג בפנינו כללים להקצאה.

למעשה הוא מציג שלושה מדרגים של חשיבות:

1. התחייבות בשוו"ה דרך רוה"ס – להתחייבויות כאלה נקצה את השוו"ה. השאלה היא מדוע יש להן עדיפות:

א. כללי המדידה של IAS39 קובעים כי במועד ההכרה לראשונה הם צריכים להימדד בשווייה

ב. אם לא נמדוד בשווייה יוצר מצב שכבר ביום הראשון נצטרך לשערך את ההתחייבות וזה יגרום להכרה ברווח והפסד כבר באותו יום .

למשל: ישות הנפיקה בחבילה מניה אחת ואופציה אחת שנמדדת בשווייה דרך רוה"ס (למשל אופציה צמודה למדד) מחיר החבילה 100. בימי המסחר הראשונים , כל אחד מניירות הערך נסחר ב-60 ₪ . לכאורה היה ניתן לחשוב כי יש לייחס למניה 50 ולאופציה 50. אבל אם נעשה כך אנו טועים פעמיים –

טעות ראשונה – אנו עוברים על הוראות המדידה של IAS39 אשר קובעות כי במועד ההכרה לראשונה האופציה צריכה להימדד ב-60 – שווייה .

טעות שנייה – כבר באותו יום נצטרך לשערך את האופציה מ-50 ל-60 ולהכיר בהפסד של 10.

ולכן ההקצאה הנכונה היא – אופציות 60 , מניה 40 .

2. התחייבויות שבמועד ההכרה לראשונה נמדדות בשווייה והמדידה העוקבת היא עלות

מופחתת – כגון : אג"ח לשלם, מרכיב התחייבות של אג"ח להמרה .

גם להן נייחס את השווייה , הסיבה היא שבמועד ההכרה לראשונה יש למדוד אותם לפי שווייה לפי הוראות IAS39 .

3. מרכיבי ההון – הון מוגדר כשארית ולכן שארית התמורה מיוחסת להון , ואם יש כמה

מרכיבי הון נחלק את התמורה ביניהם לפי פרופורציה של השווייה .

דגש: במידה והנפקת החבילה מלווה בעלויות הנפקה נייחס את העלויות לניירות ערך לפי פרופורציה של הערך הפנקסני . להזכירכם , שאותן עלויות המיוחסות להתחייבויות בשווייה דרך רוה"ס נרשמות כהוצאה, והעלויות המיוחסות להתחייבויות הפיננסיות גורמות לכך שנחשב ריבית אפקטיבית חדשה .

פיננסית מתקדמת א- שיעור 15

דוגמא להנפקת חבילה

ב-12/14 הנפיקה הישות 10,000 חבילות של ני"ע. כל חבילה הונפקה תמורת 100 ₪ עלויות ההנפקה הסתכמו ב-20,000 ₪. כל חבילה כוללת:
2 מניות.

אופציה סידרה א' – הנמדדת בשווי"ה דרך רוה"ס.

2 אופציות סידרה ב' – המהוות מכשיר הוני.

ו-10 ₪ ע.נ אג"ח להמרה- האג"ח הונפקו לתקופה של 5 שנים הן נושאות ריבית של 8% המשולמת בסוף כל שנה. ריבית השוק לאג"ח דומות ללא זכות המרה – 6%.

בימי המסחר הראשונים נירות הערך נסחרו כדלקמן:

מניה 40 ₪

אופ' א 8 ₪

אופ' ב' 5 ₪

1 ₪ ע.נ 1.5 ₪

נדרש א: ערוך את פקודת ההנפקה

פיתרון

כדי לבצע פקודת הנפקה עלינו לבצע פיצול בין הנירות השונים :

סעיף	תמורה ברוטו	תמורה נטו
אופציה א'	80,000	80,000 (הוצאות הנפקה 1,600)
אג"ח לשלם	108,425	106,257
מניות 80/94.16	689,425	675,737
אופציה ב' 10/94.6	86,191	84,467
אג"ח הון 4.16/94.16	35,856	35,139
סה"כ	1,000,000	

מדרג ראשון : התחייבויות בשווי"ה דרך רוה"ס .

בדוגמא שלנו – אופציה סידרה א' $10,000 * 8 = 80,000$

מדרג שני : התחייבויות שבמועד ההכרה לראשונה נמדדות לפי שווי"ה והמדידה העוקבת לפי עלות מופחתת .

בדוגמא שלנו – מרכיב ההתחייבות של האג"ח להמרה

$$n = 5;$$

$$i = 6\%;$$

$$pmt = 8,000;$$

$$fv = 100,000$$

$$\rightarrow pv = 108,425$$

מדרג שלישי : לשאר הרכיבים ההוניים לפי פרופורציה של שווי"ה .

$$יתרת התמורה היא : 811,575 = 108,425 - 80,000 - (10,000 * 100)$$

$$נבצע משקולות בחבילה 1 : 80 = 2 * 40$$

$$2 אופציות סידרה ב' : 10 = 2 * 5$$

$$אג"ח הון : 4.16 = 10 * 1.5 - \frac{108,425}{10,000}$$

$$סה"כ : 94.16 = 80 + 10 + 4.16$$

הוצאות ההנפקה $2\% = \frac{20,000}{1,000,000}$ לכן את כל המכשירים למעט אופציה סדרה א', נכפיל ב-98%.

אופציה סדרה א' נמדדת בשווי"ה דרך רוה"ס ועל כן עלויות ההנפקה המיוחסות אליה בסכום של 2% מ-80,000 נזקפות לרוה"ס

כעת נבצע פק"י :

זכות	חובה	
	980,000	מזומן
80,000		התחייבות בגין אופציה א'
	1,600	הוצאות מימון
106,257		אג"ח לשלם
$10,000 * 2 = 20,000$		הון מניות

655,737		פרמיה
84,467		תקבולים ע"ח אופציות
35,139		אג"ח הון

נדרש ב: מה ההשפעה של הנפקה על ההון העצמי

פיתרון

ההון העצמי לאותו יום גדל בגובה הנכסים פחות ההתחייבויות דהיינו :

$$980,000 - 80,000 - 106,257 = 793,743$$

אבל בדו"ח על השינויים המספר הזה יקבל ביטוי בשתי שורות כדלקמן :

סה"כ	עודפים	אג"ח הון	תקבולים ע"ח אופציות	פרמיה	הון מניות	
795,343	---	35,139	84,467	655,737	20,000	הנפקת חבילה
(1,600)	(1,600)					רווח
793,343	(1,600)	35,139	84,467	655,737	20,000	סה"כ

2.9.2 הטיפול החשבונאי אצל רוכש החבילה

IAS39 עוסק בטיפול החשבונאי אצל מנפיקת החבילה והוא כלל לא מדבר על רוכש החבילה .

בהתאם לפרשנויות המקובלות , ההקצאה אצל הרוכש תהא כדלקמן :

מדרג ראשון : שווי"ה או השקעות בשווי"ה דרך רוה"ס – נותנים להן עדיפות כדי שלא יוצר מצב על פיו כבר במועד ההכרה לראשונה ניאלץ להכיר ברווח או הפסד .

מדרג שני : השקעות אשר במועד ההכרה לראשונה נמדדות בשווי"ה כגון: השקעות מוחזקות לפדיון, הלוואות וחייבים, השקעות ז"ל.

מדרג שלישי : השקעות אשר במועד ההכרה לראשונה נמדדות לפי עלות כגון : השקעה בכלולה .

כדוגמא כוללת לנושא של הנפקת חבילה נפתור את תרגיל 18 מהחוברת .

תרגיל 18 מהחוברת

פיתרון

חברת עדי :

סה"כ	עודפים	אג"ח הון	פרמיה	הון מניות	
22,000	2,000		10,000	10,000	12/09 יתרה
113		113			הנפקת אג"ח להמרה
5,196		(23)	219	5,000	המרת אג"ח
400	400				רווח
27,709	2,400	90	10,219	15,000	12/10 יתרה
(500)	(500)				הפסד
27,209	1,900	90	10,219	15,000	12/11 יתרה

תנועה באג"ח

אג"ח לשלם – סדרה א'	אג"ח לשלם סדרה ב'	
(18,662)	(25,000)	01/10 הנפקה (1)
---	5,196	המרה (2)
(1,753)	(1,796)	הוצאות מימון ח.פ.

$4,493 * \frac{3.8}{3.7} = 4,614$	1,600	תשלום (3)
$bal1 * \frac{3.8}{3.7} = (15,801)$	(20,000)	31/12/10 יתרה (4)
(1,473)	(1,600)	הוצאות מימון
$4,493 * \frac{3.9}{3.7} = 4,736$	1,600	תשלום
$bal2 * \frac{3.9}{3.7} = (12,538)$	20,000	31/12/11 יתרה

חברת רוני :

סה"כ	עודפים	קרן הון	פרמיה	הון מניות	
17,900	1,900		8,000	8,000	12/10 יתרה
(304)	100	(404)			רווח כולל (7)
17,596	2,000	(404)	8,000	8,000	03/11 יתרה
(801)	100	(901)			רווח כולל (9)
16,795	2,100	(1,305)	8,000	8,000	06/11 יתרה
(424)	(814)	390			רווח כולל (12)
16,371	(1,286)	(915)	8,000	8,000	09/11 יתרה
324	(591)	915			רווח כולל (15)
16,695	695	---	8,000	8,000	12/11 יתרה

שו"ה	קרן הון	השקעה	
		4,008	01/11 עלות (5)
		146	הכנסות מימון
	(404)		קרן הון
3,750	(404)	4,154	31/03 (6)
		151	הכנסות מימון

	(901)		קרן הון
3,000	(1,305)	4,305	30/06 (8)
		274	הכנסות מימון
	(524)		קרן הון
2,750	(1,829)	4,579	30/09 (10)
(1,375)	914	(2,289)	מכירה (11)
1,375	(915)	2,290	30/09 לאחר מכירה ה
		83	הכנסות מימון
		(726)	תקבול (13)
	224		קרן הון
956	(691)	1,647	31/12/09 יתרה (14)

הסברים

הסבר 1

הנפקה – ב-01/01/10 הנפיקה עדי 1,000,000 חבילות של ני"ע. עלינו להקצות את התמורה :

תמורה נטו	תמורה ברוטו	
16,662	19,184	אג"ח א'
25,000		אג"ח ב'
p.n113		אג"ח הון
43,775	45,000	סה"כ

התמורה ברוטו נתונה – 45,000

התמורה נטו היא $45,000 * 99.5\% - 1,000 = 43,775$

מדרג ראשון : התחייבויות בשווי"ה דרך רוה"ס – אין בשאלה הזאת

מדרג שני : התחייבויות שבמועד ההכרה לראשונה נמדדות בשווי"ה והמדידה העוקבת היא לפי

עלות מופחתת – בדוגמא שלנו יש גם את אג"ח א' וגם את מרכיב ההתחייבות של אג"ח ב'.

נתחיל באג"ח א' : **שימו לב שאג"ח זה הוא אג"ח שפיצר** עלינו לשחזר את התשלום הקבוע .

לשם כך עלינו לעבוד על התנאים המשפטיים

$$n = 5; i = 4\%; pv = 1,000 * 20 = 20,000; fv = 0 \rightarrow pmt = 4,493 \text{ sc} - 1$$

כעת נעבור לחשבונאות :

$$n = 5; i = 5.5\%; pmt = 4,493 \rightarrow pv = 19,184 \rightarrow \text{sc} - 2$$

לכן נחשב ריבית אפקטיבית חדשה

$$n = 5; pmt = 4,493; pv = 19,184 \rightarrow i = 6.515\% \rightarrow sc - 2$$

מרכיב ההתחייבות של אג"ח ב' נתון שהאג"ח נושאות ריבית של 8% וריבית השוק היא 8% המשמעות היא שמרכיב ההתחייבות שווה לערך הנקוב. מכאן שמרכיב ההתחייבות הוא :
 $25,000,000 = 1,000,000 * 25$ אבל זהירות , נאמר שריבית השוק של ה-8% מגלמת כבר בתוכה את השפעת הוצאות ההנפקה המשמעות היא שהסכום של ה-25,000 הוא נטו .
מדרג שלישי : מכשירים הוניים הקיים בתרגיל הוא אג"ח הון אז כל שארית התמורה מיוחסת לאג"ח הון .

הסבר 2

ב-30/06/10 הומרו 10% מהאג"ח נבצע פקודה

חובה	זכות	
אג"ח לשלם	5,196	$25\% * 1.08^{0.5} * 0.2 =$
אג"ח הון	23	$113 * 20\% =$
הון מניות	5,000	$25k * 20\% =$
פרמיה	219	p.n

הסבר 3

הישות היתה אמורה לשלם $2,000 = 25,000 * 8\%$ אבל כיוון ש-20% מהאג"ח הומרו היא משלמת 80% מ-20,000 שזה 1,600

הסבר 4

כיוון שהאג"ח הונפקו לפי ע.ג. היתרה היא הע.ג. $20,000 = 25,000 * 80\%$ נקבל את הוצאות המימון כ-P.N-1,796

הסבר 5

ב-01/11 נתון שרוני רכשה 5,000 ע.ג. על מנת לדעת כמה ערך נקוב נותר עלינו לחזור ל-sc-1
 BAL1 16,307 ע.ג. זה מה שנותר לכן היא רכשה : $30.66\% = \frac{5,000}{16,307}$ עבורם היא שילמה לפי שווי שוק $4,000 = 5,000 * 0.8$ עוד נאמר כי עלויות הרכישה הסתכמו ב-0.2% או במילים אחרות $8 = 4,000 * 0.2\%$ מכאן עלות ההשקעה היא 4,008 ע.ג. עלינו כמובן לחשב ריבית אפקטיבית :
 $n = 4$
 $; pv = -4,008;$

$$pmt = 4,493 * 30.66\% * \frac{3.8}{3.7} = 1,415;$$

$$fv = 0$$

$$\rightarrow i = 15.38\% \rightarrow sc - 2$$

הסבר 6

עלות מופחתת

$$4,008 * 1.1538^{0.25} * \frac{3.8}{3.8} = 4,154$$

$$5,000 * 0.75 = 3,750$$

שו"ה

הסבר 7

נתון שהרווח לשנה הוא 400 והוא מתפלג שווה ז"א 100 לרבעון בניכוי רווח כולל אחר של (404) ז"א הפסד של (304) כל רבעון

הסבר 8

עלות מופחתת

$$4,008 * 1.1538^{0.5} * \frac{3.8}{3.8} = 4,305$$

$$5,000 * 0.6 = 3,000$$

שו"ה

הסבר 9

נתון שהרווח לשנה הוא 400 והוא מתפלג שווה ז"א 100 לרבעון בניכוי רווח כולל אחר של (901)

הסבר 10

עלות מופחתת

$$4,008 * 1.1538^{0.75} * \frac{3.9}{3.8} = 4,579$$

$$5,000 * 0.55 = 3,750$$

שו"ה

הסבר 11

מחצית נמכר לכן אני גורע מחצית

זכון	חובה	
	1,375	מזומן
1,375		השקעה
	914	הפסד מניע
914		קרן הון

הסבר 12

נתון שהרווח לשנה הוא 400 והוא מתפלג שווה ז"א 100 לרבעון אבל נאמר במפורש שהרווח הזה לא כולל את השפעת המכירה. בגין המכירה הכרנו בהפסד של 914 שם לכן סה"כ ההפסד הוא 814 שם לגבי הרווח הכולל האחר $390 = 1,305 - 915$

הסבר 13

ב-31/12 הישות קיבלה (PMT) 1,415 כפול חצי כי היא מכרה חצי כפול המדד :

$$1,415 * 50\% * \frac{3.9}{3.8} = 726$$

הסבר 14

עלות מופחתת

$$4,008 * 1.1538^{0.5} * \frac{3.8}{3.8} = 4,305$$

שוו"ה - כדי לחשב את השוו"ה עלינו למצוא כמה ע.נ הישות מחזיקה בזמנו היא החזיקה 30.66% אבל היא מכרה חצי אז נשאר לה 15.33% כמה ע.נ נשאר ? נחזור לתנאים המשפטיים

$$12,467 * 15.33\% = 1,911 \text{ לכן רוני מחזיקה } \text{BAL2=12,467 SC-1}$$

$$1,911 * 0.5 = 956 \text{ שוו"ה חצי שקל}$$

נאמר שיש ראיות לי. ערך לכן את כל קרן ההון בחובה מעבירים להפסד לכן הפקודה היא

$$\begin{array}{r} \text{ח' הפסד} \\ 691 \\ \text{ז' קרן הון} \end{array}$$

הסבר 15

נתון שהרווח לשנה הוא 400 והוא מתפלג שווה ז"א 100 לרבעון אבל נאמר במפורש שהרווח הזה לא כולל את השפעת ההפסד. לכן ההפסד המתוקן הוא $591 = 100 - 691$ לגבי הרווח הכולל האחר כיוון שיתרת הפתיחה 915 ויתרת הסגירה היא 0 נממש את כל ה-915

2.10 חוזים על מכשירים הוניים

ias39 עוסק בעשרות סוגים של חוזים , ias32 עוסק רק בשישה שאותם צריך לדעת. המכנה המשותף לכל החוזים האלו הוא שהם על המכשירים ההוניים של הישות.

2.10.1 עסקה עתידית לרכישת מניות

הסבר החוזה – הישות חותמת על הסכם לרכוש מניות של עצמה תמורת סכום מסויים במועד עתיד. **לדוגמא:** הישות חתמה על הסכם לרכוש בעוד שנה מניה אחת של עצמה תמורת 10 ₪ .

מהות כלכלית – הימור , התערבות, הישות למעשה מהמרת על מחיר המניה שלה . אם הוא יהיה 12 שקלים (למשל) אז היא הרוויחה 2 ₪ כי היא קונה ב-10 במקום ב-12 ₪ . אבל אם מחיר המניה יהיה רק 8 ₪ היא הפסידה 2 כי היא חייבת לקנות ב-10 .

סוגי סילוק – כיצד מסתיים החוזה ? ישנן 4 אפשרויות כשהאפשרות עצמה נקבעת כבר במועד החתימה על החוזה והן :

1. סילוק נטו במזומן – באפשרות הזאת, המניה והמחיר של ה-10 ₪ מהווים מדד בלבד כדי לקבוע מי מרוויח וכמה . הסילוק מתבצע ע"י כך שהצד המפסיד מעביר את ההפסד שלו לצד המרוויח במזומן.

הערה: הישות לא במאת קונה מניה ומשלמת 10 ₪ אלא ההתחשבות היא על הרווח וההפסד. **לדוגמא:** אם מחיר המניה יהיה 15 ₪ הישות הרוויחה 5 ₪ ולכן היא תקבל מהצד

שכנגד מזומן של 5 ₪ . ואם מחיר המניה יהיה 5 ₪ הישות הפסידה 5 ₪ ולכן היא צריכה לשלם לצד שכנגד 5 ₪ .

2. **סילוק נטו במניות** – באפשרות הזאת , ההתחשבות היא על הרווח וההפסד רק במקום שהתשלום יהיה במזומן הוא מתבצע במניות של הישות בשווי ההפסד. **לדוגמא:** אם מחיר המניה יהיה 5 ₪ הישות הפסידה 5 ₪ ולכן היא צריכה למסור לצד שכנגד מניות של עצמה בשווי 5 ₪. ואם מחיר המניה הוא 15 ₪ היות הרוויחה 5 ₪ לכן היא תקבל $\frac{1}{3} = \frac{5}{15}$ מניה.
3. **סילוק ברוטו** – זהו הסוג היחידי אשר בו מבצעים את החוזה כלשונו דהיינו הישות באמת רוכשת מניה אחת ומשלמת עשרה שקלים.
4. **בחירת סוג הסילוק** – זהו מצב שלאחד מהצדדים ניתנה הזכות לבחור את סוג הסילוק במועד הסילוק.

הטיפול החשבונאי – הטיפול החשבונאי תלוי בסוג הסילוק :

1. **סילוק נטו במזומן** - בפוזיציה של רווח לישות נוצרו תנאים פוטנציאליים עדיפים -נכס פיננסי. בפוזיציה של הפסד נוצרו תנאים פוטנציאליים נחותים – התחייבות פיננסית. בכל מקרה מדובר על נגזר , לכן המדידה לפי שווי"ה דרך רוה"ס .
2. **סילוק נטו במניות**- מדובר על חוזה נגזר שיסולק בכמות משתנה של מכשירים הוניים שוב עונה על הגדרת נכס והתחייבות פיננסית . כיוון שמדובר על נגזר המדידה היא לפי שווי"ה דרך רוה"ס
3. **סילוק ברוטו** – מצד אחד הישות תקנה כמות קבועה בתמורה לסכום קבוע דהיינו מכשיר הוני, מצד שני נוצרת לה מחוייבות חוזית לשלם מזומן – התחייבות פיננסית .
לכן במועד החתימה על החוזה הפקודה היא :

ח' קרן הון ← לפי הערך הנוכחי של התשלום הצפוי

ז' זכאים קרן ההון מייצגת את המכשיר ההוני והזכאים את ההתחייבות הפיננסית מה שיקרה בהמשך זה כך - בגין קרן ההון לא נכיר ברוה"ס שכן מדובר על מכשיר הוני . בגין הזכאים , ננהל כרגיל את שיטת העלות המופחתת . הפקודה היא

ח' הוצאות מימון

ז' זכאים

במועד הסילוק :

ח' זכאים

ז' מזומן

ועבור קבלת המניות הפקודה היא :

ח' מניות באוצר

ז' קרן הון

חוק כל יעבור בחשבונאות – בגין מכשיר הוני אין הכרה ברווח או הפסד !!!-קריטי

נבין קצת יותר לעומק מדוע התקן בוחר בשיטת הטיפול הזאת – זאת כיוון , שבד"כ במועד חתימה על חוזה כלל לא רושמים פק"י . השיטה נקבעה כדי למנוע מצב של מימון חוץ מאזני .

מימון חוץ מאזני – מצב בו ישות מקבלת הלוואה ולמרות זאת היא לא רושמת אותה כהלוואה כיוון שזה משפר לה את היחסים הפיננסיים כי יש לה פחות התחייבויות וזזה חוסך לה הכרה בהוצאות מימון.

נניח למשל שישות רוצה לקחת הלוואה של 100,000 ₪ בריבית של 10% .
הדרך הקלאסית היא לקחת את הלוואה מהבנק ואז פקודות היומן יהיו :

ח' מזומן	
100,000	ז' הלוואה
	ח' הוצאות מימון
10,000	ז' הלוואה
	ח' הלוואה
110,000	ז' מזומן

מה עשו הישויות במקום זאת ? - הן הנפיקו לבנק מניות בשווי 100,000 הן רשמו :

ח' מזומן	
100,000	ז' הון עצמי

באותו יום הן חצמו עם הבנק על הסכם לפיו הן התחייבו לרכוש בעוד שנה את המניות חזרה תמורת 110,00 ₪ המשמעות הכלכלית של הפעולה הזאת היא הלוואה בריבית של 10% אבל אותן ישויות טענו שלא רושמים את ההסכם שהרי לפי כללי חשבונאות במועד חתימה על הסכם לא רושמים כלום. משמע, הם התחמקו מהכרה בהתחייבות ולכן בהמשך הן גם לא הכירו בהוצאות מימון.

ביום הפדיון הם טענו שמדובר על פדיון ההון וזה אומר שאין רווח והפסד ולכן הם רשמו :

ח' מניות באוצר	
	ז' מזומן

IAS32 פותר את הבעיה ע"י כך שהוא דורש במועד חתימת ההסכם להכיר בהתחייבות.

הערה: הנושא הזה של התחמקות מהצגת התחייבות (מימון חוץ מאזני) הוא קריטי, התקן נותן לו עדיפות עליונה והוא קובע שעלינו לרשום בדיוק את אותן פקודות גם אם התשלום צמוד דהיינו , לא מתקיים fix for fix העדיפות של הרישום היא מעל הכל וחובה לרשום את הפקודות

4. בחירת סוג הסילוק- בגלל הנושא של המימון החוץ מאזני עד למועד הסילוק נטפל כסילוק

ברוטו ובמועד הסילוק לפי מה שבחרו בפועל .

דוגמא כוללת:

ב-01/14 חתמה הישות על הסכם לרכישת 1,000 מניותיה בעוד שנתיים לפי 12.1 ₪ למניה. שיעור ההיוון 10% .

להלן נתונים על השווי"ה :

חזרה*	מניה	
(2,000)	9	12/14
2,900	15	12/15

ב-12/15 זהו מועד הסילוק כמה שווה החוזה ? הישות דרך החוזה קונה מניה ב-12.1 שם ואילו בשוק היא קונה ב-15 ז"א היא בפוזיציה של רווח של $2,900 = 1,000 * 2.9$

ב-12/14 דרך החוזה הישות קונה את המניה ב-11 $= \frac{12.1}{1.1}$ שם בשוק היא קונה ב-9 שם ז"א שכרגע היא בפוזיציה של הפסד של $2,000 = 2 * 1,000$

נדרש: הצג פק"י תחת כל חלופות הסילוק

פיתרון

סילוק נטו במזומן – שו"ה דרך רוה"ס

	לא רושמים כלום	<u>01/14</u>
2,000	ח' הפסד בגין עסקה עתידית	<u>12/14</u>
	ז' התחייבות בגין עסקה עתידית	
2,000	ח' התחייבות בגין עסקה עתידית	
2,900	ח' השקעה	<u>12/15</u>
4,900	ז' רווח מעסקה עתידית	
2,900	ח' מזומן	
	ז' השקעה בעסקה עתידית	<u>פקודת הסילוק</u>

סילוק נטו במניות – שו"ה דרך רוה"ס לכן כל הפקודות עד למועד הסילוק הן זהות . רק פקודת הסילוק משתנה

2,900	ח' מניות באוצר	פקודת הסילוק
	ז' השקעה בעסקה עתידית	

כמה מניות הישות קיבלה ? – בשווי של 2,900 ז"א $193 = \frac{2,900}{15}$ מניות

סילוק ברוטו:

$N = 2$			
$I = 10\%$			
$Fv = 1,000 * 12.1$	10,000	ח' קרן הון	<u>01/14</u>
$\rightarrow pv =$		ז' זכאים	
Int1	1,000	ח' הוצאות מימון	<u>12/14</u>
		ז' זכאים	
Int2	1,100	ח' הוצאות מימון	<u>12/15</u>
		ז' זכאים	
	12,100	ח' זכאים	<u>פקודת הסילוק</u>
		ז' מזומן	
	10,000	ח' מניות באוצר	
		ז' קרן הון	

במקרה זה הישות קיבלה 1,000 מניות כלשון החוזה .

בחירת סוג הסילוק - כיוון שיש את הנושא של מימון חוץ מאזני אזי עד למועד הסילוק נטפל בזה כסילוק ברוטו דהיינו, דקה לפני הסילוק יש קרן הון של 10,000 בחובה וזכאים של 12,100.

אם נבחרה האפשרות של סילוק ברוטו הפקודות יהיו זהות לסילוק ברוטו :

ח' זכאים	12,100
ז' מזומן	
ח' מניות באוצר	10,000
ז' קרן הון	

אם נבחרה האפשרות של סילוק נטו במזומן פקודת היומן תהיה :

ח' מזומן	2,900
ח' זכאים	12,100
ז' קרן הון	10,000
ז' פרמיה	5,000

אם נבחרה האפשרות של סילוק במניות פקודת היומן תהיה :

ח' מניות באוצר	2,900
ח' זכאים	12,100 ← כדי לסגור
ז' קרן הון	10,000
ז' זכאים	5,000

2.10.2 עסקה עתידית למכירת או הנפקת מניות

הישות חותמת על חוזה להנפיק במועד עתיד מניות בתמורה לסכום מסויים **לדוגמא** : הישות חתמה על חוזה להנפיק בעוד שנה מניה אחת תמורת 10 ₪.

מהות כלכלית – הימור, שמחיר המניה יהיה נמוך מ-10 ₪ אם הוא יהיה 8 ₪ הא מרוויחה 2 כי היא הנפיקה ב-10 ואם מחיר המניה יהיה 15 היא הפסידה 5

סוגי סילוק – כיצד מסתיים החוזה ? ישנן 4 אפשרויות כשהאפשרות עצמה נקבעת כבר במועד החתימה על החוזה והן :

- 1. סילוק נטו במזומן או במניות נגזר – שוו"ה דרך רוה"ס**
- 2. סילוק ברוטו** – הסכום קבוע הכמות קבועה לכן מדובר על מכשיר הוני כאן אין את הבעיה של מימון חוץ מאזני כי כאן הישות צריכה לקבל כסף ולא לשלם כסף ואין כאן התחייבות לכן נרשום פק"י רק בעת ההנפקה
- 3. בחירת סוג הסילוק** – כיוון שאין את הבעיה של מימון חוץ מאזני עד למועד הסילוק נטפל כנגזר דהיינו שוו"ה דרך רוה"ס ובמועד הסילוק לפי החלופה שנבחרה.

דוגמא : בינואר 2014 חתמה הישות על עסקה עתידית להנפקת 1,000 מניותיה בעוד שנתיים לפי 120 ש. שיעור ההיוון 10% .

להלן נתונים על השווייה :

חזוה*	מניה	
(2,000)	95	12/14
2,900	100	12/15

* שווי החזוה :

12/15 באמצעות החזוה הישות מנפיקה ב-120 ש ובשוק 100 לכן היא מרוויחה $20 * 1,000 = 20,000$

12/14 באמצעות החזוה היא מנפיקה ב-109 $= \frac{120}{1.1}$ ובשוק רק 95 לכן

היא מרוויחה $14 * 1,000 = 14,000$

נדרש : פק"י תחת כל חלופות הסילוק

פיתרון

סילוק נטו במזומן – שווייה דרך רוה"ס

	אין פקודה	<u>01/14</u>
14,000	ח' השקעה בעסקה עתידית	<u>12/14</u>
	ז' רווח מעסקה עתידית	
6,000	ח' השקעה בעסקה עתידית	<u>12/15</u>
	ז' רווח מעסקה עתידית	
20,000	ח' מזומן	<u>פקודת הסילוק</u>
	ז' השקעה בעסקה עתידית	

סילוק נטו במניות – רק פקודת הסילוק משתנה והיא

20,000	ח' מניות באוצר	<u>פקודת הסילוק</u>
	ז' השקעה בעסקה עתידית	
	כמות המניות שהחברה קיבלה $200 = \frac{20,000}{100}$ מניות	

סילוק ברוטו -רק ב-12/15 יש פקודת הנפקה :

120,000	ח' מזומן
1,000	ז' הון מניות

ז' פרמיה 119,000

בחירת סוג הסילוק :

עד למועד הסילוק טופל כנגזר לכן דקה לפני הסילוק יש השקעה בעסקה עתידית של 20,000

אם נבחרה החלופה של נטו במזומן אז הפקודה היא :

ח' מזומן	פקודת הסילוק
20,000	ז' השקעה בעסקה עתידית

אם נבחרה החלופה של נטו במניות הפקודה היא :

ח' מניות באוצר	פקודת הסילוק
20,000	ז' השקעה בעסקה עתידית

אם נבחרה החלופה של ברוטו :

ח' מזומן	120,000 ← כי התקבל מזומן
ז' הון מניות	1,000
ז' השקעה בעסקה עתידית	20,000 ← כדי לסגור
ז' פרמיה	99,000

2.10.3 אופציה לרכישת מניות

הישות רוכשת אופציה המקנה לה אפשרות לרכוש במועד עתידי מניות בתמורה לסכום שנקבע מראש כדאי לשים לב לשני הבדלים מהותיים בין אופציה לבין עסקה עתידית :

א. על אופציה משלמים ועל עסקה עתידית לא משלמים

ב. עסקה עתידית זה הסכם חייבים לממש אותו מאופציה אפשר לסגת .

לדוגמא : הישות רכשה אופציה לרכוש בעוד שנה מניה אחת תמורת 10 ₪ עלות האופציה 1 ₪ .

מהות כלכלית – הימור, בהתעלמות מערך הזמן של הכסף, הישות מהמרת שמחיר המניה בעוד שנה יהיה גבוה מ-11 ₪. אם הוא יהיה מתחת ל-10 אז היא בכלל אל תממש את האופציה כי עדיף לה לקנות בשוק ואז היא תפסיד שקל. אם המחיר יהיה 10.4 כדאי לה להמיר כי בהמרה היא מרוויחה 0.4 אבל היא שילמה שקל לכן בסה"כ היא עדיין בהפסד של 0.6 ₪. ורק אם המחיר יהיה מעל 11 ₪ רק אז היא מרוויחה.

הטיפול החשבונאי :

- 1. סילוק נטו במזומן או במניות** – שווי"ה דרך רוה"ס .
- 2. סילוק ברוטו** – הסכום קבוע הכמות קבועה לכן מכשיר הוני אין כאן את הבעיה של מימון חוץ מאזני כיוון שמדובר על אופציה ולא חייב שהחברה תממש בכלל לכן כל תשלום יירשם ישירות כנגד ההון . אין הכרה ברווח או בהפסד .
- 3. בחירת סוג הסילוק** – כיוון שאין את הבעיה של מימון חוץ מאזני, עד למועד הסילוק שווי"ה דרך רוה"ס ובמועד הסילוק לפי החלופה שנבחרה.

דוגמא:

ב-01/14 רכשה הישות אופציה לרכוש בעוד שנתיים 1,000 מניות של עצמה לפי 80 ₪

להלן נתונים על השווייה:

אופציות	מניה	
2,000		01/14
15,000		12/14
20,000	100	12/15

צריך לדעת לחשב את שווי האופציה רק ביום האחרון. ביום האחרון דרך החוזה הישות קונה מניה

ב-80 ₪ ובשוק היא קונה ב-100 ₪ ז"א שהאופציה שווה $20,000 = 20 * 1,000$

נדרש: פקודות יומן תחת כל חלופות הסילוק

פיתרון

סילוק נטו במזומן – שווייה דרך רוה"ס

2,000	ח' השקעה באופציות ז' מזומן	<u>01/14</u>
13,000	ח' השקעה באופציות ז' רווח מני"ע	<u>12/14</u>
5,000	ח' השקעה באופציות ז' רווח מני"ע	<u>12/15</u>
20,000	ח' מזומן ז' השקעה באופציות	<u>פקודת הסילוק</u>

סילוק נטו במניות – כמו קודם רק פקודת הסילוק משתנה

2,000	ח' השקעה באופציות ז' מזומן	<u>01/14</u>
13,000	ח' השקעה באופציות ז' רווח מני"ע	<u>12/14</u>
5,000	ח' השקעה באופציות ז' רווח מני"ע	<u>12/15</u>
20,000	ח' מניות באוצר ז' השקעה באופציות	<u>פקודת הסילוק</u>

$$\frac{20,000}{100} = 200 = \text{מניות שהישות קיבלה}$$

סילוק ברוטו – מכשיר הוני

2,000	ח' קרן הון	<u>01/14</u>
	ז' מזומן	
80,000	ז' מזומן	
2,000	ז' קרן הון	<u>12/15</u>
82,000	ח' מניות באוצר	
	כמות המניות - 1,000	

בחירת סוג הסילוק

טופל כנגזר לכן דקה לפני הסילוק מופיעה השקעה באופציות של 20,000

אם נבחרה החלופה של נטו במזומן אז :

20,000	ח' מזומן
	ז' השקעה באופציות

אם נבחרה החלופה של סילוק נטו במניות

20,000	ח' מניות באוצר
	ז' השקעה באופציות

ואם נבחרה החלופה של ברוטו אז :

20,000 ←	ז' השקעה באופציות	כדי לסגור
80,000 ←	ז' מזומן	כי זה מה ששילמה הישות
100,000	ח' מניות באוצר	

2.10.4 רכישת אופציות מכר

הישות רוכשת אופציה המקנה לה אפשרות למכור או להנפיק במועד עתידי מניות בתמורה לסכום שנקבע מראש

לדוגמא: הישות רכשה אופציה בסכום של שקל המאפשרת לה להנפיק בעוד שנה מניה אחת בתמורה ל-10 ₪

מהות כלכלית – הימור, בהתעלמות מערך הזמן של הכסף, הישות מהמרת שמחיר המניה בעוד שנה יהיה נמוך מ-9 ₪. אם הוא יהיה גבוה מ-10 אז היא בכלל אל תממש את האופציה כי עדיף לה לקנות בשוק ואז היא תפסיד את השקל שהיא שילמה. אם המחיר יהיה 9.6 כדאי לה להמיר כי בהמרה היא מרוויחה 0.4 אבל היא שילמה על זה שקל לכן בסה"כ היא עדיין בהפסד של 0.6 ₪. ורק אם המחיר יהיה מתחת ל-9 ₪ רק אז היא מרוויחה.

הטיפול החשבונאי :

1. **סילוק נטו במזומן או במניות – שווי"ה דרך רוה"ס .**
2. **סילוק ברוטו – הסכום קבוע הכמות קבועה לכן מכשיר הוני.**
אין כאן את הבעיה של מימון חוץ מאזני כיוון שמדובר על אופציה ולא חייב שהחברה תממש בכלל, לכן כל תשלום יירשם ישירות כנגד ההון. אין הכרה ברווח או בהפסד.
3. **בחירת סוג הסילוק – כיוון שאין את הבעיה של מימון חוץ מאזני, עד למועד הסילוק שווי"ה דרך רוה"ס ובמועד הסילוק לפי החלופה שנבחרה.**

דוגמא :

ב-01/14 רכשה הישות אופציה להנפיק בעוד שנתיים 1,000 מניות של עצמה לפי 130 ₪ להלן נתונים על השווי"ה:

אופציות	מניה	
2,000		01/14
15,000		12/14
30,000	100	12/15

צריך לדעת לחשב את שווי האופציה רק ביום האחרון. ביום האחרון דרך החוזה הישות קונה מניה ב-130 ₪ ובשוק היא קונה ב-100 ₪ ז"א שהאופציה שווה $30,000 = 1,000 * 30$

נדרש : פקודות יומן תחת כל חלופות הסילוק

פיתרון

סילוק נטו במזומן – שווי"ה דרך רוה"ס

2,000	ח' השקעה באופציות ז' מזומן	<u>01/14</u>
13,000	ח' השקעה באופציות ז' רווח מני"ע	<u>12/14</u>
15,000	ח' השקעה באופציות ז' רווח מני"ע	<u>12/15</u>
30,000	ח' מזומן ז' השקעה באופציות	<u>פקודת הסילוק</u>

סילוק נטו במניות – כמו קודם רק פקודת הסילוק משתנה :

2,000	ח' השקעה באופציות ז' מזומן	<u>01/14</u>
13,000	ח' השקעה באופציות ז' רווח מני"ע	<u>12/14</u>
15,000	ח' השקעה באופציות ז' רווח מני"ע	<u>12/15</u>

פקודת הסילוק ח' מניות באוצר 30,000
 ז' השקעה באופציות

המניות שהישות קיבלה $300 = \frac{30,000}{100}$ מניות

סילוק ברוטו – מכשיר הוני

2,000	ח' קרן הון	01/14
	ז' מזומן	
130,000	ח' מזומן	
1,000	ז' הון מניות	12/15
2,000	ז' קרן הון	
127,000	ח' פרמיה	
	כמות המניות -1,000	

בחירת סוג הסילוק

טופל כנגזר לכן דקה לפני הסילוק מופיעה השקעה באופציות של 30,000
 אם נבחרה החלופה של נטו במזומן אז :

30,000	ח' מזומן
	ז' השקעה באופציות

אם נבחרה החלופה של סילוק נטו במניות

30,000	ח' מניות באוצר
	ז' השקעה באופציות

ואם נבחרה החלופה של ברוטו אז :

130,000	ח' מזומן	← כי זה מה שקיבלה הישות
1,000	ז' הון מניות	
30,000	ז' השקעה באופציות	
99,000	ז' פרמיה	

2.10.5 כתיבת אופציית רכש

הישות נותנת בידי הצד שכנגד את האפשרות לרכוש ממנה מניות בתמורה לסכום שנקבע מראש.
 במילים אחרות אם הצד שכנגד יבחר הישות תהיה חייבת להנפיק לו מניות.

כדאי לשים לב טוב להבדל בין רכישת אופציה לבין כתיבת אופציה – ברכישת אופציה האופציה היא של הישות, בכתיבת אופציה האופציה היא של הצד שכנגד.

לדוגמא: הישות כתבה אופציות רכש על מניה אחת בעוד שנה לפי 10 ₪. עבור הכתיבה היא קיבלה שקל.

מהות כלכלית – הימור, בהתעלמות מערך הזמן של הכסף, הישות מהמרת שמחיר המניה בעוד שנה יהיה נמוך מ-10 ₪. הצד שכנגד לא ימיר לכן הישות תרוויח את השקל שהיא קיבלה. אם הוא יהיה בין 10 ל-11 ₪ למשל 10.8 ₪ אז הצד שכנגד ימיר אבל הישות תפסיד בהמרה 0.8 אבל עדיין היא תרוויח 0.2 ₪ ורק אם המחיר הוא מעל 11 ₪ היא תפסיד אם כך היא מהמרת שמחיר המניה יהיה נמוך מ-11 ₪.

הטיפול החשבונאי :

1. **סילוק נטו במזומן או במניות** – שווי"ה דרך רוה"ס.
2. **סילוק ברוטו** – הסכום קבוע הכמות קבועה לכן מכשיר הוני. אין כאן את הבעיה של מימון חוץ מאזני כיוון שהישות אמורה לקבל כסף ולא לשלם לכן כל כסף שיתקבל יירשם כנגד ההון. אין כמו ברווח או בהפסד.
3. **בחירת סוג הסילוק** – כיוון שאין את הבעיה של מימון חוץ מאזני, עד למועד הסילוק שווי"ה דרך רוה"ס ובמועד הסילוק לפי החלופה שנבחרה.

דוגמא ב-01/14 כתבה הישות אופציות רכש בעוד שנתיים על 1,000 מניות של עצמה לפי 80 ₪ להלן נתונים על השווי"ה:

אופציות	מניה	
3,000		01/14
10,000		12/14
30,000	100	12/15

צריך לדעת לחשב את שווי האופציה רק ביום האחרון. ביום האחרון דרך החוזה הישות קונה מניה ב-80 ₪ ובשוק היא קונה ב-100 ₪ ז"א שהאופציה שווה $20,000 = 20 * 1,000$

נדרש : פקודות יומן תחת כל חלופות הסילוק

פיתרון

סילוק נטו במזומן - שווי"ה דרך רוה"ס

3,000	ח' מזומן	<u>01/14</u>
	ז' התחייבות בגין אופציה	
7,000	ח' הפסד מני"ע	<u>12/14</u>
	ז' התחייבות בגין אופציה	
10,000	ח' הפסד מני"ע	<u>12/15</u>
	ז' התחייבות בגין אופציה	
20,000	ח' התחייבות בגין אופציה	<u>פקודת הסילוק</u>
	ז' מזומן	

סילוק נטו במניות - כמו קודם רק פקודת הסילוק משתנה :

3,000	ח' מזומן	<u>01/14</u>
	ז' התחייבות בגין אופציה	
7,000	ח' הפסד מני"ע	<u>12/14</u>
	ז' התחייבות בגין אופציה	
10,000	ח' הפסד מני"ע	<u>12/15</u>
	ז' התחייבות בגין אופציה	
20,000	ח' התחייבות בגין אופציה	
200	ז' הון מניות	פקודת הסילוק
19,800	ז' פרמיה	

$$\text{המניות שהישות הנפיקה} = 200 = \frac{20,000}{100} \text{ מניות}$$

סילוק ברוטו - מכשיר הוני

3,000	ח' מזומן	<u>01/14</u>
	ז' קרן הון	
	אין פקודה	<u>12/14</u>
80,000	ח' מזומן	
1,000	ז' הון מניות	<u>12/15</u>
3,000	ח' קרן הון	
82,000	ח' פרמיה	
	כמות המניות - 1,000	

בחירת סוג הסילוק

טופל כנגזר לכן דקה לפני הסילוק מופיעה השקעה באופציות של 20,000

אם נבחרה החלופה של נטו במזומן אז :

20,000	ח' התחייבות בגין אופציה
	ז' מזומן

אם נבחרה החלופה של סילוק נטו במניות

20,000	ח' התחייבות בגין אופציה
200	ז' הון מניות
19,800	ז' פרמיה

ואם נבחרה החלופה של ברוטו אז:

20,000	ח' התחייבות בגין אופציה
80,000 ←	ח' מזומן
1,000	ז' הון מניות
99,000	ז' פרמיה

פיננסית מתקדמת א- שיעור 16

2.10.6 כתיבת אופציית מכר

הישות נתנה בידי הצד שכנגד את האפשרות למכור לה מניות של עצמה במועד עתידי בתמורה לסכום שנקבע מראש. **לדוגמא:** הישות כתבה אופציית מכר על מניה אחת בעוד שנה לפי 10 ₪. מחיר האופציה שקל.

מהות כלכלית – נחשוב, אם מחיר המניה יהיה יותר מ-10 ₪ לבעל האופציה לא כדאי להמיר כיוון שעדיף לו למכור בשוק ואז הישות הרוויחה את השקל. אם המחיר הוא בין 9 ל-10 למשל 9.8 בעל האופציה ימיר הישות תפסיד בהמרה 0.2 אבל כיוון שהיא קיבלה בזמנו שקל היא עדיין תרוויח ורק אם מחיר המניה יהיה פחות מ-9 רק אז היא תפסיד לכן היא מהמרת שמחיר המניה יהיה יותר מ-9 ₪.

הטיפול החשבונאי :

- 1. סילוק נטו במזומן או במניות** – שוו"ה דרך רוה"ס .
- 2. סילוק ברוטו** – הסכום קבוע הכמות קבועה לכן מכשיר הונאי. אבל אם הצד שכנגד ירצה הישות תהא חייבת לשלם לו מזומן לכן יש גם התחייבות פיננסית לכן הטיפול כמו בחוזה הראשון הפקודה תהיה :

ח' מזומן ← כמה שהיא קיבלה

ז' זכאים ← לפי הערך הנוכחי של התשלום

ח' קרן הון

בהמשך בגין הזכאים נכיר בהוצאות מימון.

במועד הסילוק :

אם האופציה פוקעת הפקודה תהיה

ח' זכאים ← כדי לסגור

ז' קרן הון ← כדי לסגור

ז' פרמיה

אם האופציה ממומשת הפקודה תהיה

ח' זכאים

ז' מזומן

ח' מניות באוצר

ז' קרן הון

3. **בחירת סוג הסילוק** – כיוון שיש את הבעיה של מימון חוץ מאזני, עד למועד הסילוק נטפל כסילוק ברוטו ובמועד הסילוק לפי החלופה שנבחרה.

דוגמא כוללת :

ב-01/14 כתבה הישות אופציית מכר על 1,000 מניותיה לפי 120 ₪ למניה בעוד שנתיים. שיעור ההיוון 10%.

נתונים לגבי שווייה :

שווייה	מחיר מניה	
3,000		01/14
10,000		12/14
20,000	100	12/15

נדרש : הצג פק"י תחת כל חלופות הסילוק.

פיתרון

סילוק נטו במזומן

3,000	ח' מזומן ז' התחייבות	<u>01/14</u>
7,000	ח' הפסד ז' התחייבות	<u>12/14</u>
10,000	ח' הפסד ז' התחייבות	<u>12/15</u>
20,000	ח' התחייבות ז' מזומן	<u>פקודת הסילוק</u>

סילוק נטו במניות

3,000	ח' מזומן ז' התחייבות	<u>01/14</u>
7,000	ח' הפסד ז' התחייבות	<u>12/14</u>
10,000	ח' הפסד ז' התחייבות	<u>12/15</u>
20,000	ח' התחייבות ז' הון מניות	<u>פקודת הסילוק</u>
19,800	ז' פרמיה	

$$\text{הישות הנפיקה } 200 = \frac{20,000}{100} \text{ מניות}$$

סילוק ברוטו

	3,000	ח' מזומן	
		ז' זכאים	<u>01/14</u>
$n = 2; i = 10\%; fv = 120,000 \rightarrow pv = 99,174$	96,174	ח' קרן הון	
		ח' הוצאות מימון	<u>12/14</u>
$Int1=9,971$		ז' זכאים	
		ח' הוצאות מימון	<u>12/15</u>
$Int2=10,909$		ז' זכאים	
		ח' זכאים	
	120,000	ז' מזומן	<u>פקודות הסילוק</u>
		ח' מניות באוצר	
	96,174	ז' קרן הון	

הישות קיבלה 1,000 מניות כלשון החוזה

הערה : אם בעל האופציה לא היה מממש אותה , אז הפקודה היתה :

ח' זכאים	120,000	← כדי לסגור
ז' קרן הון	96,174	← כדי לסגור
ז' פרמיה	23,826	

בחירת סוג הסילוק :

לאור הנושא של המימון החוץ מאזני, אז עד למועד הסילוק מטפלים כסילוק ברוטו, כך שדקה לפני הסילוק יש לנו קרן הון בחובה של 96,174 וזכאים בזכות של 120,000 ₪.

אם נבחרה החלופה של סילוק ברוטו אז הפקודה היא :

ח' זכאים	120,000
ז' מזומן	
ח' מניות באוצר	96,174
ז' קרן הון	

אם נבחרה החלופה של סילוק נטו במזומן הפקודה היא :

ח' זכאים	120,000	← כדי לסגור
ז' קרן הון	96,174	← כדי לסגור
ז' מזומן	20,000	← מה שהישות צריכה לשלם
ז' פרמיה	P.N 3,826	

אם נבחרה החלופה של סילוק נטו במניות הפקודה היא :

ח' זכאים	120,000	← כדי לסגור
ז' קרן הון	96,174	← כדי לסגור
ז' הון מניות	200	← לפי השווייה
ז' פרמיה	P.N 23,626	